

**İLKÖĞRETİM OKULLARI
BEDEN EĞİTİMİ DERSİ
PROGRAM VE UYGULAMALARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ**

81493

Filiz (Beler) YAYLACI

**İnönü Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

81493

**Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönergesi'nin
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları
ve Öğretim Bilim Dalı İçin Öngördüğü**

DOKTORA TEZİ

Olarak Hazırlanmıştır.

MALATYA

Eylül, 1998

**İLKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

İnönü Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalında DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan:.....

Üye :.....

Üye :.....

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

... / ... / 1998

Prof. Dr. Mahmut TANDOĞAN

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

İlköğretim okullarında Beden Eğitimi dersinin amacına ulaşması ve beden eğitimi programının başarıyla uygulanabilmesi için Beden Eğitimi dersi program ve uygulamaları hakkında öğrenci ve öğretmen görüşlerinin incelenmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu noktadan hareketle araştırmamız ilköğretim okulları Beden Eğitimi dersi program ve uygulamalarını öğrenci ve öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın sistematik bir temele oturtulabilmesi için konuya ilişkin teorik bir kısmın hazırlanması gerekli görülmüştür. Bu itibarla araştırmanın birinci bölümü bu teorik esaslara ayrılmıştır. İkinci bölümde araştırmanın yöntemi, üçüncü bölümde denencelere ilişkin bulgular ve bunların yorumları, dördüncü ve son bölümde ise sonuç ve öneriler yer almıştır. Araştırma sonucu elde edilen veriler yardımıyla Beden Eğitimi derslerinin ilköğretim okullarında daha etkin hale getirilmesine katkıda bulunulacağı düşünülmektedir.

Çalışmalarımı baştan sona titizlikle denetleyen, görüş ve eleştirilerinden faydalandığım danışman hocam Prof. Dr. Hikmet Y. CELKAN'a en içten teşekkürlerimi sunarım. Akademik çalışmalarımın tümünde sürekli destekleyen ve bu çalışma süresince de ilgi ve anlayışını esirgemeyen hocam Prof. Dr. Mustafa ERGÜN'e teşekkürü bir borç bilirim. Lisans ve sonrası öğrenimin boyunca hep desteğini gördüğüm hocam Prof. Dr. Mahmut TANDOĞAN'a teşekkür ederim. Anket çalışmalarımın istatistiksel olarak değerlendirilmesinde ve araştırmanın her aşamasında desteğini gördüğüm, eşim Arş. Grv. H. Serhan YAYLACI'ya teşekkürlerim sonsuzdur.

Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda çalıştığım süre içerisinde ve sonrasında yardımlarını esirgemeyen Prof. Dr. Sedat MURATLI, Prof. Dr. Kamil ÖZER ve tüm akademik personele, anketlerin uygulanması sırasında yardımcı olan okul yöneticilerine, ankete katılan öğretmen ve öğrencilere teşekkür ederim.

Malatya, 1998

Filiz YAYLACI

Ö Z E T

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okulları Beden Eğitimi dersi program ve uygulamalarının Beden Eğitimi dersi öğretmenleri ve ilköğretim öğrencileri tarafından nasıl algılanıp değerlendirildiğini ortaya koymaktır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda ilköğretim okullarında Beden Eğitimi dersinin etkililiğini değerlendirme çalışmalarına katkı getireceği umulmaktadır.

Alan araştırması niteliğinde olan bu çalışma ile ilgili veriler, Beden Eğitimi dersi öğretmenleri ve ilköğretim öğrencilerinin Beden Eğitimi dersi program ve uygulamaları hakkındaki gözlemlerine dayanan görüşlerine başvurularak elde edilmiştir.

Araştırmanın evrenini, Uşak ili merkez ilkokul, ortaokul ve ilköğretim okullarına devam eden öğrenciler ile sınıf öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Uşak il merkezinde görev yapan sınıf öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmenlerinin tamamı çalışma evreni olarak seçilmiştir. Örneklemi oluşturan öğrencilerin sayısının belirlenmesinde tesadüfi örneklem yöntemi kullanılarak, %10'u araştırmaya dahil edilmiştir. Beden Eğitimi dersi öğretmen ve öğrencilerin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi program ve uygulamaları hakkındaki görüşleri arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Değişkenler arasında bir ilişki olup olmadığının değerlendirilmesinde, SPSS For Windows paket programı yardımıyla Kay-Kare testine (χ^2) başvurulmuştur.

Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda, ilköğretim okullarında Beden Eğitimi programının bu haliyle görevini yerine getirmekle birlikte günümüz çocukların ihtiyaçlarını karşılayamadığı ve geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu söylenebilir. Beden Eğitimi derslerinde yaşam boyu fiziksel aktivitelere katılma konusunda olumlu bir anlayış geliştirildiği ancak bu anlayışta sürekliliğin sağlanamadığı ve “yaşam boyu spor” hedefine tam olarak ulaşamadığı sonucuna varılmıştır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak Beden Eğitimi dersinin ilköğretim okullarında etkiliğini artıracak bir grup öneri geliştirilmiştir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	II
ÖZET.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
TABLolar LİSTESİ.....	VIII
ŞEKİLLER VE GRAFİK LİSTESİ	XV
GİRİŞ.....	1

BÖLÜM I

1. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerine Genel Bir Bakış.....	9
1.1. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersinin Önemi	9
1.2. Beden Eğitimi ve Sporun Çocuğun Gelişimine Etkisi	11
1.2.1. Fiziksel Gelişime Etkisi	11
1.2.2. Psiko-motor Gelişime Etkisi	13
1.2.3. Zihinsel Gelişime Etkisi.....	16
1.2.4. Duygusal ve Sosyal Gelişimlere Etkisi	17
1.2.5. Engelli Çocukların Gelişimine Etkisi	19
2. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı	21
2.1. Beden Eğitimi Dersinin Amaçları.....	26
2.1.1. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersinin Genel Amaçları.....	29
2.1.2. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersinin Özel Hedefleri	31
2.2. İlköğretim Okullarının Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Konular	34
2.3. Beden Eğitimi Dersi Tesisleri, Ders Araç ve Gereçleri	37
2.4. Beden Eğitimi Dersinde Yöntemler	37
2.5. Beden Eğitimi Dersinde Ölçme ve Değerlendirme.....	37

2.6. <i>Beden Eğitimi Ders Saatleri</i>	38
2.7. <i>İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının Teorik Yapısı</i>	39
2.8. <i>İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının Çağdaş Program Geliştirme İlkeleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi</i>	42
2.8.1. Program tasarısı hazırlamada, çalışma grubunun oluşturması gereken üyeler yer almış mıdır?	43
2.8.2. Hedefler saptanırken; Toplum, Konu Alanı, Birey incelenmiş midir?.....	44
2.8.3. Hazırlanan aday hedeflerin özel hedefler olabilmeleri için; eğitim felsefesi, eğitim psikolojisi, eğitim ekonomisi süzgeçlerinden geçirilmiş midir?	44
2.8.4. Özel hedefler; öğrenci davranışına dönüklük, genellik ve sınırlık, açık ve seçiklik, bir içerikle kenetlilik niteliklerine sahip midir?	45
2.8.5. Özel hedeflerin aşamalı sınıflaması yapılmış mıdır?	45
2.8.6. Özel hedeflerin davranış tanımları yapılmış mıdır?	45
2.8.7. Konu alanı bilgi ve öğrenme teorilerinin ilkelerine uygun olarak örgütlenmiş midir? ..	46
2.8.8. Konu alanı ve hedef ilişkisini gösteren belirtke tablosu kullanılmış mıdır?.....	46
2.8.9. Eğitim durumlarının düzenlenmesinde gelişim, öğrenme ve öğretim ilkeleri dikkate alınmış mıdır?	46
2.8.10. Geçerli test madde ya da durumlarından oluşan değerlendirmeye ilişkin bölümlere yer verilmiş midir?.....	46
3. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Rolü ve Önemi ...	48
4. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi Uygulama Sorunu	50
5. İlgili Araştırmalar	54

BÖLÜM II

YÖNTEM	67
---------------------	----

1. Genel Açıklamalar	67
1.1. <i>Tanımlar</i>	67
1.2. <i>Kısaltmalar</i>	68
1.3. <i>Araştırmanın Önemi</i>	68
1.4. <i>Problem Cümlesi</i>	69
1.4.1. <i>Alt Problemler</i>	69

1.5. Denenceler.....	70
1.6. Sayıtlılar	70
1.7. Değişkenler.....	71
1.7.1. Bağımsız Değişkenler.....	71
1.7.2. Bağımlı Değişkenler	71
1.8. Sınırlılıklar	71
2. Araştırmanın Modeli	72
2.1. Evren.....	72
2.2. Örneklem.....	73
2.3. Veri Toplama Aracı	76
2.4. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi ve Uygulanması	76
2.5. Verilerin Analizi	78
2.6. İstatistiksel Değerlendirme.....	79

BÖLÜM III

DENENCELER İLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLARI 81

1. Öğretmenlere İlişkin Kişisel Bilgiler	81
1.1. Birinci Denenceye ilişkin Bulgular ve Yorumları	82
2. Öğrencilere İlişkin Kişisel Bilgiler	160
2.1. İkinci Denenceye ilişkin Bulgular ve Yorumları	166
3. Denencelere Ait Bulgular ve Yorumları	206

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER..... 231

1. Sonuç	231
2. Öneriler.....	238

KAYNAKLAR..... 243

EKLER..... 253

1. Ek-1. İzin onayı 253

2. Ek-2. Anket formları 254

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 - Tarihsel Süreç İçerisinde İlköğretim Kurumları Öğretim Programlarında B.E.D.'nin Öğretim Yılı, Süresi ve Haftalık Toplam Saatlerinin Dağılımı	38
Tablo 2 - Bazı Batılı Ülkelerde ve Türkiye'de İlköğretim Kurumlarında Öğrencilerin 8 Yıl Boyunca Aldıkları Beden Eğitimi Ders Saati Toplamları.....	39
Tablo 3 - Örneklemi Oluşturan İlkokullar ile İlköğretim Okullarının Birinci Kademesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Dağılımı	74
Tablo 4 - Örneklemi Oluşturan İlköğretim Okullarının II. Kademesinde ve Bağımsız Ortaokullarda Öğrenim Gören Öğrencilerin Dağılımı	74
Tablo 5 - Sınıf Öğretmenlerine Verilen ve Geri Dönen Anketlerin Örneklem Birimlerine Göre Dağılımı.....	75
Tablo 6 - Beden Eğitimi Öğretmenlerine Verilen ve Geri Dönen Anketlerin Örneklem Birimlerine Göre Dağılımı	76
Tablo 7 - Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları.....	81
Tablo 8 - Öğretmenlerin Branşlara Göre Dağılımları.....	81
Tablo 9 - Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları	81
Tablo 10 - Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları.....	82
Tablo 11 - Öğretmenlerin B.E.P.'nin En Çok Desteklediği Gelişim Alanına İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	83
Tablo 12 - Öğretmenlerin, Fiziksel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalışılan Hedefe İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı.....	85
Tablo 13 - Öğretmenlerin Sosyal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalışılan Hedefe İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı.....	86
Tablo 14 - Öğretmenlerin Duygusal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalışılan Hedefe İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı.....	88
Tablo 15 - Öğretmenlerin Zihinsel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı.....	90
Tablo 16 - Öğretmenlerin, Çocuklarda En Çok Geliştirmek İstedikleri Gelişim Alanına İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	92

Tablo 17 - Öğretmenlerin Hedeflerde Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı..	94
Tablo 18 - Öğretmenlerin B.E.P.'nda Çocuk ve Gençlerin Zihinsel, Psikomotor, Fiziksel, Duygusal ve Sosyal Gelişimlerini Sağlayacak Hedef Cümlelerine Yer Verilme Durumuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	95
Tablo 19 - Öğretmenlerin B.E.P.'nda Çocuğun Gelişim Düzeyleri ile Hedeflerin Birbiriyle Uygunluk ve Paralellik Göstermemesinin Nedenine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı.....	97
Tablo 20 - Öğretmenlerin "B.E.P.'nda Yer Alan Hedefler Gerçekleştirilebilir mi?" Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	99
Tablo 21 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nda Yer Alan Hedeflerin Her Sınıf Düzeyinde Aşamalı Olarak Geliştirilmesiyle İlgili Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	101
Tablo 22 - Öğretmenlerin "B.E.D.'nde Çocukların Hedeflere Ulaşıp Ulaşmadıklarının Gözlenebilir ve Ölçülebilir mi?" Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı.....	103
Tablo 23 - Öğretmenlerin, Hedefler ile Öğrencilerin Performans Düzeyleri Arasında Tutarlılık Olup Olmadığına İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı.....	105
Tablo 24 - Öğretmenlerin, B.E.D.'nde Hedeflerin Gerçekleşmesini Engelleyen En Önemli Faktöre İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	107
Tablo 25 - Öğretmenlerin B.E.D.'nin Hedeflere Uygun Olarak İşlenmesine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	109
Tablo 26 - Öğretmenlerin, B.E.D.'nde Yıllık veya Günlük Plan Yaparken Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı.....	110
Tablo 27 - Öğretmenlerin, Engelli Öğrencilerin B.E.D.'ndeki Konumlarına İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	112
Tablo 28 - Öğretmenlerin, B.E.D.'nin Sonunda Öğrencilerde Gözlediği Gelişim Farklılıklarını Kişisel Dosya veya Fişlere Kaydetme Konusundaki Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı.....	114

Tablo 29 - Öğretmenlerin Tesis, Malzeme, Saha ve Araç-Gereçlerin Çocukların Boylarına ve Gelişim Seviyelerine Uygunluğu Konusundaki Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı.....	116
Tablo 30 - Öğretmenlerin, Öğrencilerin Sağlık Durumlarının Düzenli Olarak Denetlenmesi Konusundaki Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	118
Tablo 31 - Öğretmenlerin, B.E.D.'nde Yeterli Sağlık ve Güvenlik Önlemlerinin Alınmasına İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı.....	120
Tablo 32 - Öğretmenlerin, "B.E.P.'nda Geçen Kavramların Açık ve Anlaşılır mı?" Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	122
Tablo 33 - Öğretmenlerin "Hedef Davranışlarda Zihinsel, Bedensel, Sosyal ve Duygusal Özelliklerin Nasıl Geliştirileceği Açık ve Anlaşılır mı?" Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	124
Tablo 34 - Öğretmenlerin B.E.P.'nda Yaş, Cinsiyet, İlgi, Yetenek ve Seviyelerine Göre Nasıl Bir Seçim ve Yönlendirme Yapılacağına İlişkin Açıklamaya Yer Verilip Verilmediğine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	125
Tablo 35 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nda Engelli Öğrencilerin Eğitimiyle İlgili Açıklamaların Yeterliliğine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	127
Tablo 36 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nda Eğitim Durumları ile Ölçme ve Değerlendirme Hakkında Yapılan Açıklamaların Hedeflere Ulaşmada Yeterliliğine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	130
Tablo 37 - Öğretmenlerin, Hedeflerin Gerçekleştirilmesinde Beden Eğitimi Ders Süresinin Yeterliliğine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı.....	132
Tablo 38 - Öğretmenlerin, "Çocukların Gelişimine Uygun Hedeflere Ulaşmada Kendilerini Yeterli Görmelerine" İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	133
Tablo 39 - Öğretmenlerin, "Öğrenciler B.E.D.'ni Önemsiyor ve Seviyorlar mı?" Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	135
Tablo 40 - Öğretmenlerin, B.E.D.'nin Hedeflerine Ulaşan Çocukların Diğerlerine Kıyasla Farklı Oldukları Alanlara İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı ..	137
Tablo 41 - Öğretmenlerin, B.E.D.'ne Aktif Olarak Katılmanın Okul Başarısına Etkisi Konusundaki Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı	139

Tablo 56 - Öğrencilerin Cinsiyet ve Yaşa Göre Boy Uzunluğundan Elde Edilen Puanların Ortalamalarının Karşılaştırılmasıyla İlgili Varyans Analizi Sonuçları.....	162
Tablo 57 - Öğrencilerin Ağırlık Puanlarına Göre Dağılımı.....	162
Tablo 58 - Öğrencilerin Cinsiyet ve Yaşa Göre Ağırlık Puanlarının Ortalaması ve Standart Sapması	163
Tablo 59 - Öğrencilerin Cinsiyet ve Yaşa Göre Ağırlık Puanlarından Elde Edilen Ortalamaların Karşılaştırılmasıyla İlgili Varyans Analizi Sonuçları	163
Tablo 60 - Öğrencilerin, B.E.D.'nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılması Gerektiğine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı	166
Tablo 61 - Öğrencilerin, B.E.D.'nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılması Gerektiğine İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı.....	167
Tablo 62 - Öğrencilerin B.E.D.'nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılması Gerektiğine İlişkin Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı.....	168
Tablo 63 - Öğrencilerin, “Sizce Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı	170
Tablo 64 - Öğrencilerin, “Sizce Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı.....	171
Tablo 65 - Öğrencilerin, “Sizce Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı.....	171
Tablo 66 - Öğrencilerin, “Aileniz B.E. ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı.....	173
Tablo 67 - Öğrencilerin, “Aileniz B.E. ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı	174
Tablo 68 - Öğrencilerin, “Aileniz B.E. ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı	174
Tablo 69 - Öğrencilerin, Beden Eğitimi Dersinde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı	175
Tablo 70 - Öğrencilerin, B.E.D.'nde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesine İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı	176

Tablo 71 - Öğrencilerin, B.E.D.'nde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı	177
Tablo 72 - Öğrencilerin, En Çok Hoşlandıkları Spor Dalına İlişkin Görüşlerin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı	178
Tablo 73 - Öğrencilerin En Çok Hoşlandıkları Spor Dalına İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı	179
Tablo 74 - Öğrencilerin En Çok Hoşlandıkları Spor Dalına İlişkin Görüşlerin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı	180
Tablo 75 - Öğrencilerin Hiç Sevmediği Faaliyetlere İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı	181
Tablo 76 - Öğrencilerin Hiç Sevmediği Faaliyetlere İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı	182
Tablo 77 - Öğrencilerin Hiç Sevmediği Faaliyetlere İlişkin Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı	183
Tablo 78 - Öğrencilerin "B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?" Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı	184
Tablo 79 - Öğrencilerin "B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?" Sorusuna Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı	185
Tablo 80 - Öğrencilerin "B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?" Sorusuna Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı	186
Tablo 81 - Öğrencilerin, "Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?" Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı	187
Tablo 82 - Öğrencilerin, "Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?" Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı	188
Tablo 83 - Öğrencilerin, "Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?" Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı	189
Tablo 84 - Öğrencilerin, B.E.D.'nde Kullanılan Spor Malzemelerinin Boylarına Uygunluğu Konusundaki Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı	190

Tablo 85 - Öğrencilerin, B.E.D.'nde Kullanılan Spor Malzemelerinin Boylarına Uygunluğu Konusundaki Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı.....	191
Tablo 86 - Öğrencilerin, B.E.D.'nde Kullanılan Spor Malzemelerinin Boylarına Uygunluğu Konusundaki Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı.....	192
Tablo 87 - Öğrencilerin B.E.D.'nde Not Verilip Verilmemesi Konusundaki Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı	193
Tablo 88 - Öğrencilerin B.E.D.'nde Not Verilip Verilmemesi Konusundaki Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı	194
Tablo 89 - Öğrencilerin B.E.D.'nde Not Verilip Verilmemesi Konusundaki Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı	194
Tablo 90 - Öğrencilerin Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması Konusundaki Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı	195
Tablo 91 - Öğrencilerin Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması Konusundaki Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı	196
Tablo 92 - Öğrencilerin Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması Konusundaki Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı	197
Tablo 93 - Öğrencilerin, Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar Konusundaki Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı	198
Tablo 94 - Öğrencilerin, Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar Konusundaki Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı.....	199
Tablo 95 - Öğrencilerin, Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar Konusundaki Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı	200
Tablo 96 - Öğrencilerin B.E.D.'nden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı.....	202
Tablo 97 - Öğrencilerin B.E.D.'nden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı.....	203
Tablo 98 - Öğrencilerin B.E.D.'nden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı.....	204

ŞEKİLLER VE GRAFİK LİSTESİ

Şekil 1: Beden Eğitimi ve Sporun Genel Amaçları	26
Şekil 2: Bilişsel, duyuşsal, psiko-motor alan ile onların ihtiyaçları ve gelişimsel boyutlarla olan ilişkisi.	28
Grafik 1-İlköğretim Genelinde Kız ve Erkek Öğrencilerin Boy / Ağırlık Puanlarının Dağılımı.....	165

sorumlu olan okulların amacı, eğitim programlarında yer alan dersler ve diğer eğitici etkinliklerle çocuğun bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirmektir.

Ülkemizde insanların gelişimi ve eğitiminde sürekliliği sağlamak amacıyla, 5 Ocak 1961 tarihinde kabul edilen 222 sayılı “İlköğretim ve Eğitim Kanunu”nun birinci maddesinde “İlköğretim kadın, erkek bütün bireylerin milli gayelere uygun olarak bedeni, zihni ve ahlâki gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretimdir.” şeklinde tanımlanmıştır. Günümüzde ilköğretim okulları 7-14 yaşları arasındaki çocuklarımızın sekiz yıl boyunca gelişimi ve eğitiminden sorumludur.

İlköğretim okullarına verilen “kesintisiz ve zorunlu eğitim” görevi aynı zamanda “kesintisiz ve zorunlu beden eğitimi” anlayışını da beraberinde getirmektedir. Çağdaş anlayışa uygun olarak eğitimde amaçların gerçekleşmesi, öğrencinin zihinsel eğitimi yanında bedensel eğitimi ile olanaklıdır. Beden eğitimi, genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Amaçları arasında paralellik bulunan her iki eğitim, bir bakıma birbirini tamamlayıcı bir nitelik taşır.

Beden eğitimine çocuğun hareket ve oyuna en çok ihtiyaç duyduğu bir zamanda, özellikle ilköğretim çağında başlanmaktadır. Ancak okulöncesine kadar kaydırmakla geç kalındığı görülmektedir. Çünkü belli bir yaştan önce kazanılmayan hareket, beceri ve spor yapma alışkanlıklarının sonradan edinilmesi oldukça güçleşmektedir.

Beden eğitimi, hareket etmeyi öğrenmek ve hareket yoluyla öğrenmektir. Bir başka deyişle, fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesidir (Toksöz, 1991; 16). Beden eğitimi etkinliklerinin, çocukların hareket etmeye en çok ihtiyaç duyduğu ve fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişmelerin en hızlı olduğu dönemlerden biri olan ilköğretim çağında verilmesi, onların bir bütün olarak gelişmesi açısından oldukça önemlidir.

Beden eğitimi dersinin temel amacı çocukların fiziksel, zihinsel sosyal ve duygusal gelişimlerinin en üst düzeye çıkarılmasına katkıda bulunmaktır. Beden eğitimi dersinin bu işlevi yerine getirebilmesi için üç temel öğenin; öğrenci, öğretmen ve eğitim programlarının olması gerekmektedir. Bu üç öğe, Beden Eğitimi dersini yönlendiren, biçimlendiren en önemli olgulardır. İlköğretim okullarında Beden Eğitimi dersinin daha etkin ve yaygın duruma getirilebilmesi ve çocukların bir bütün olarak gelişmesi, bu öğeler arasındaki ilişkinin sağlıklı ve uyumlu olmasına bağlı görünmektedir. Bu konuda sağlanabilecek görüş birliği ise derste yapılan etkinlikleri anlamlı ve etkin kılmada en önemli araç durumundadır.

Araştırmamızda bu öğelerden hareketle; ilköğretim okullarının beden eğitimi programı hakkındaki öğrenci ve öğretmen görüşlerine başvurulmuştur. Çünkü beden eğitimi programlarından birinci derecede, beden eğitimi ve spor yapan öğrenci ve Beden Eğitimi dersine giren öğretmen etkilenmektedir. Bu nedenle programı hazırlayan uzmanların teorideki hedefleri yanında, öğretmen ve öğrencilerin uygulamadaki hedeflerinin bilinmesine ihtiyaç vardır. Özellikle öğretmen görüşlerine başvurulmasının nedeni, öğrenciyle devamlı etkileşim halinde bulunan, programı uygulayan, araç-gereçleri kullanan, ölçme ve değerlendirmeyi yapan ve öğrenciyi yönlendiren kişi olmasıdır. Beden eğitimi programının hedefleri ve içeriği vb. ne denli iyi hazırlanırsa hazırlansın programın uygulayıcısı olan öğretmenler iyi yetiştirilmezse, yapılan çalışmalar ve çabalar amacına ulaşmayacaktır.

İlköğretim okullarında Beden Eğitimi dersinin amaçlarının çok iyi hazırlanmış ve çocuk gelişiminin bütün boyutlarını ele alan, çağın ihtiyaçlarına cevap verebilecek esneklik özelliklerine sahip eğitim programlarının, çok ortamlı eğitim durumlarında, nitelikli beden eğitimi öğretmenlerince uygulanması ile gerçekleştirilebileceği anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte çocukların minyatür yetişkinler olmadığı ve yetişkinlerin arzu ve seçme isteklerine göre program hazırlanamayacağı kabul edilmelidir. Araştırmamızda bu nedenle Beden Eğitimi dersinin uygulamadaki durumu hakkında çocukların görüşlerine başvurulmuştur. Çocukların yetişkinlerden oldukça farklı olan kapasiteleri, ilgileri ve gereksinimleri ortaya çıkabilir. Öğretmenler ve uzmanlar, beden

eğitimi etkinliklerini akılcı bir rehberlik anlayışı altında çocukların gelişiminin sağlıklı ve dengeli olmasını planlanmakla görevlidirler. Araştırmamızda bu nedenle Beden Eğitimi dersinin uygulamadaki durumu hakkında çocukların görüşlerine başvurulmuştur.

Gelişim kavramı, insanın beden yapısının, ruhsal ve zihinsel özelliklerinin bir biçimde değişmesi ve istenilen görevleri yapabilecek duruma gelmesidir. Gelişim olgusu, olgunlaşma ve çevre etkenlerine ağırlık verilmesine göre farklı yorumlanmaktadır. Gelişmeyi bazıları iç kapasiteye ve değişmelere bazıları ise tamamen çevre etkilerine dayalı olarak açıklamaktadırlar. Bunlardan iç kapasiteye ağırlık veren görüş, gelişimi “dönem” kavramıyla, çevre koşullarına ağırlık veren görüş ise gelişimi “öğrenme çevresi” ile açıklamaya çalışmaktadırlar (Fidan ve Erden, 1992: 141). Gelişimde dönem yaklaşımı; olgunlaşmayı yaşlara göre inceler. Beden eğitimi programı da ilköğretim okullarında dönem ayrımı yaparak, sınıf ve yaş kategorilerine göre düzenlenmiştir. Gelişimi öğrenme açısından inceleyenler ise çocuğa sağlanan öğrenme yaşantı ve fırsatlarını daha önemli bulmaktadırlar. Bu doğrultuda beden eğitimi ders programlarında dönem kavramından öğrenme çevresinin zenginleştirilmesine doğru bir anlayış değişikliğine ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Gelişim, öğrenme ve öğretme birbiriyle iç içe ve birbirlerini tamamlayan süreçlerdir. Bu nedenle eğitim işi ile uğraşanların davranışlarını değiştirmeye ve kişiliklerini geliştirmeye çalıştıkları öğrencileri çok iyi tanımaları gereklidir. İlköğretimin I. ve II. kademesine devam eden çocuk ve gençlerin gelişim özelliklerinin ve eğitimlerinde dikkat edilecek hususların bilinmesi, beden eğitimi programlarının başarıya ulaşmasında gözden geçirilmesi gereken önemli bir noktadır. Her bir çocuk Beden Eğitimi dersine genetik özelliklerini beraberinde getirmektedir. Öğretmenler, onları bireysel olarak ve yaş gruplarının karakteristik özelliklerine göre anlamlı hedeflere yönlendirmeli ve değişimlerini planlamalıdır.

İlköğretim okullarının beden eğitimi programları *teorik açıdan*; I. kademede beden eğitimi ağırlıklı olup, II. kademede beden eğitiminin yanı sıra spora daha fazla yer verilmektedir. İlköğretim programlarının *uygulamalarına baktığımızda*; hem birinci hem de ikinci kademede beden eğitimi ve sporun birlikte ele alındığı görülmektedir.

Eğitimciler de beden eğitimi ve spor olgusunu bir bütün olarak düşünmektedirler. Kavram olarak beden eğitimi ve spor olgusunu açıklayan pek çok tanıma rastlanmaktadır. Şimdi kısaca bu kavramları açıklayalım:

Beden eğitimi kavram olarak bir yol, süreç ve eylem olarak tanımlanabilir. Bu süreç içerisinde kişiye optimal düzeyde fiziksel, zihinsel ve sosyal beceriler kazandırır. Fiziksel aktiviteler sayesinde kişiyi belli bir seviyeye erdştirir (Johnson, 1986: 25). Genel olarak beden eğitimi, hareket etmeyi öğretmek ve hareket yoluyla öğrenmek biçiminde ifade edilebilir. Başka bir deyişle, beden eğitimini, fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesi olarak açıklayabiliriz. Beden Eğitimi hareket etmeyi öğrenmek; koşmak, atlamak, atmak gibi temel hareketlerin, cimdastik ve spor becerilerinin, dansa ve suda yapılan çok çeşitli fiziksel etkinliklerin öğrenilmesi olarak tanımlanabilir. Hareket yoluyla öğretmek ise; beden eğitiminin zihinsel, sosyal ve duygusal açıdan olumlu bir katkıda bulunmasını temel alır (Toksöz, 1991: 16). Kısaca beden eğitimi; bireyin beden ve ruh sağlığını, beden hareketlerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel koşullara ve katılanların özelliklerine göre değiştirilebilen esnek kurallara dayalı oyun, cimdastik ve spora dönük alıştıırma ve çalışmaların tümünü kapsayan geniş tabanlı bir etkinliktir.

Sporun anlamına baktığımızda; sosyal ve spor düşünürleri, pedagoglar, psikologlar, spor araştırmacıları ve diğer ilgililer spor kavramını öz'de aynı olmakla birlikte değişik biçimlerde kullanmışlardır. Örneğin Nelson (1995) sporu, biraz beceri gerektiren, genellikle belli derecede fiziksel egzersizin işe karıştığı bir oyun ya da eğlence etkinlikleri olarak tanımlamaktadır. Demirpolat'a (1988) göre spor, beden eğitimi faaliyetlerini özelleştirerek çeşitli branşlarda somutlaşmış, üst düzeyde yapıldığında fizyolojik, psikolojik, estetik, teknik özellikleri gerekli kılan yarışmaya dayalı, katı kurallarla çevrili bir etkinliktir. Doğan'a (1979) göre, günümüzde spor bir çok ülkede beden eğitiminin temel bir metodu olarak kullanılmakta ve beden eğitimi çalışmalarının büyük bir bölümü spora dönük amaçlara hizmet etmektedir. Kısaca spor, beden eğitimi etkinliklerinin bir takım kurallar dahilinde yürütülmesi ve belirli amaçlara ya da hedeflere ulaşılması çabalarının tümü olarak da tanımlanmaktadır. Bir çalışmanın spor olarak kabul edilmesi için oyun, mücadele ve yoğun beden çalışmalarını içermesi

istenir. En göze çarpan amacı beden eğitimi ile birlikte taşıdığı eş amaçlar dışında yarışmak ve kazanmaktır

Bu iki kavram birlikte ele alındığında beden eğitimi ve spor; İlhan ve Yavaş' a göre (1996) Milli Eğitimin Temel İlkelerine uygun olarak kişinin beden, ruh, fikir gelişimini sağlamaktır. Oyun, cimmastik, sportif çalışmaların bütünü ile kişinin bedence sağlam, fikirce uyanık ve ruhen sağlıklı olmasının aracı olarak görmektedirler.

Beden eğitimi ve spor, sıkı organik bağlarla birbirlerine bağlı bulunan iki olgudur. Çok farklı kavramlar olarak ele almak, aralarına kesin sınırlar koymanın oldukça güç olduğu görülmektedir. Bu kavramları ve aralarındaki ilişkiyi kurmaya çalışırken, aralarındaki güçlü bağları yok etmeden, beden eğitimi mi, spor mu gibi bir ikileme girmeden beden eğitimi ve spor kavramları birlikte düşünülmelidir. Dolayısıyla genel eğitimin önemli bir parçası olan beden eğitimi ve sporun temel amacı, çocukların fiziksel etkinlikler yani hareketler yolu ile eğitimini sağlayarak her öğrencinin hareket kapasitesinin en üst düzeye çıkmasına yardımcı olmaktır.

Okullarımızda uygulanan beden eğitimi programları elli yılı aşan süre önce uygulanmaya başlayan ve eski İsveç eğitimine, yani daha ziyade alet vasıtası ile yapılan eğitim etkinliklerine yöneliktir. Uygulanması için mutlaka eğitim salonuna ihtiyaç duyulmaktadır. Yıllardır öğretmenler bu uygulamaya göre yetiştirilmekte ve buna göre hazırlanmış ders programları ile Beden Eğitimi derslerine girmeleri istenmektedir. Yalnız uygulanan programa göre yetiştirilen, kapalı bir yeri ve aleti bulunmayan şartlar içinde yapabileceği çalışmalar yönünde eğitime tabi tutulmayan öğretmenler, okullara atandıklarında uygun çalışma ortamı bulabilenlerden çok azı çalışmaları istenilen şekilde sürdürmektedir. Özellikle ilköğretim okullarında branş öğretmenlerinin çok az sayıda görevlendirildiği bilinmektedir.

Bu anlayış ancak 1987 yılında geliştirilen “İlköğretim okulları beden eğitimi dersi öğretim programı” ile değişikliğe uğramıştır. Son yirmi yıl içinde programda yine bazı değişiklikler yapılmış olmasına rağmen, sporda daha iyi sonuçlar alabilme arayışı içine girilmiştir. Bunun okullarda başlatılacak çalışmalarla gelişebileceğine inanılarak haftalık Beden Eğitimi ders saatlerinde bazı değişikliklere gidilmiş ancak okullarda

gerekli uygulama aynen bırakılmıştır (Dinçtürk; 1988: 95). Nitekim M.E.B. tarafından 10.09.1997 tarih ve 143 sayılı kararı ile ilköğretim okullarının haftalık ders dağıtım çizelgesi tekrar değişikliğe uğramıştır. İlköğretim okullarında Beden Eğitimi dersleri birinci kademedede iki saat, ikinci kademedede bir saat zorunlu ders olarak yer almaktadır. Ayrıca ikinci kademedede seçmeli ders olarak spor saati konulmuştur.

Bugün, ilköğretim kurumlarında okul içi ve okullar arası beden eğitimi ve spor faaliyetleri, *Okul Spor Kolları Yönetmeliği*'ne göre yürütülmektedir. Bu yönetmeliğe göre beden eğitimi ve spor faaliyetlerini yürütmek üzere, Eğitici Kollar Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde bir spor kolu kurulur. Spor kolu bünyesinde oluşturulan Genel Kurul'un görevi bir önceki öğretim yılına ait faaliyet raporlarını değerlendirme, spor kolu faaliyetlerini çeşitlendirmek ve amaçlarını gerçekleştirmek için okulun her türlü imkanlarının kullanılmasına yardımcı olmaktır. Yönetim Kurulu ise spor kolunun yıllık çalışma programını hazırlar ve uygulatır. Ayrıca spor kolunun çalışmalarında, okulun beden eğitimi öğretmenlerinin görevlerini belirler (Tebliğler Dergisi, 1991: 219).

Günümüzde beden eğitimi ve spor yetişmekte olan nesillerin temel kaynağı olan insanın fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimini amaç edinen, genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olarak görünen bilinçli ve planlı faaliyetlerdir. Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin başlangıcından itibaren her toplum, kendi toplumsal ihtiyaç ve şartları doğrultusunda söz konusu gelişim özelliklerinin kazandırılmasına yönelik bir dizi amaç kategorileri belirlemekte ve onları yeni oluşan taleplere göre yeniden değerlendirmektedir. Beden eğitimi ve sporun amaçlarının sınıflandırılması çalışmaları 20.yy'ın başından itibaren yaygınlaşmaya başlamıştır. Yıldırım ve Yetim (1994) amaçların kronolojik sıralamasını aşağıdaki şekilde özetlemektedir:

Bowdlear ve Buskirk (1926) amaçları; iyi vatandaşlığı geliştirme, fiziksel gelişim, sağlık gelişimi, zihinsel gelişim, fiziksel rehabilitasyon, boş zaman değerlendirme eğitimi gibi ana başlıklar altında toplamışlardır. Nash (1948), amaçları dört grupta değerlendirmiştir: Sinir kas gelişimi, organik gelişimi, yorumlayıcı gelişim ve heyecansal gelişim. Irwin (1960), beden eğitiminin amaçlarını; fiziksel, sosyal, duygusal, rekreasyonel ve zihinsel amaçlar olarak tanımlamıştır. Röscher (1965) ise farklı

tanımlamalar ile beden eğitimi ve sporu biyolojik, estetik, psikolojik, entellektüel, sosyal, etik ve bütünleştirici amaç gruplarında değerlendirmiştir. Nixon ve Jewett (1969), genel amaçlardan davranışsal amaçlara yönelerek, amaçları duyuşsal, bilişsel ve psikomotor olarak gruplamayı tercih etmişlerdir. Okullarımızda uygulanmakta olan beden eğitimi programlarının ise Bloom'un (1975) sınıflamasına göre bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim alanlarında hazırlandığı ve amaçların bu doğrultuda ifade edildiği görülmektedir. Ülkemiz literatüründe ise beden eğitimi ve sporun amaçlarında genellikle organik gelişim, sinir-kas gelişimi, zihinsel gelişim ve duygusal gelişim temel olarak alınmıştır (Tamer, 1987). Selçuk (1990) amaç kategorilerini kişisel, toplumsal ve ekonomik amaçlar başlıklarıyla ele almıştır. Sel (1993) beden eğitiminin amaçlarını, kişisel ve toplumsal amaçlar olarak sınıflandırmıştır.

Amaçlar konusunda terminolojik birliğin sağlanamaması, beden eğitimi programlarının amaçlarını algılamada farklı görüşlerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Beden eğitimi programının genel amaçlarında sosyal ve zihinsel amaçlara öncelikle yer verilmesine rağmen, programda ve uygulamada fiziksel amaçların ön planda olduğu anlaşılmaktadır. Bu araştırmada ilköğretim okulları eğitimi programında belirtilmiş olan Beden Eğitimi dersinin amaçlarından hareket ederek öğretmen ve öğrencilerin program ve uygulamaya ilişkin görüşlerine başvurulmuştur. Aynı zamanda araştırma, programın açık ve anlaşılır olup olmadığı, program ve uygulamaların yeterliliği hakkındaki görüşleri tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Bu çalışmada diğer bir araştırma konusu olarak beden eğitimi program ve uygulamalarının çocuğun gelişimine katkısı incelenmiştir. Avrupa Konseyi Spor Geliştirme Komitesi'nin yayımladığı bildiriye göre; beden eğitimi ve spor, çocuk ve gençlerin öncelikle hareket etme ihtiyacını karşılamaktadır Diğer taraftan beden eğitimi ve spor etkinlikleri, motor beceriler yoluyla çocuğun sosyalleşme ihtiyacını karşılar. Çocukların hareket yoluyla edindiği sosyal davranışlar, fiziksel gelişiminin yanı sıra, zihinsel ve duygusal gelişimleri için de önemlidir. Bir diğer katkısı mücadele etme ve takdir edilme ihtiyacının karşılanmasıdır. Fiziksel etkinliklerle elde edilen başarı, çocukların kendilerini gerçekleştirmelerine, kendilerini daha iyi tanımalarına ve kişiliklerinin gelişimine yardımcı olur (Tamer, 1988:3).

Beden eğitimi ve sporun bu kadar çok işlevi bulunmasına karşılık, eğitimde beklenen amaçlara ulaşmada ve topluma spor yapma alışkanlığının kazandırılmasında beden eğitimi ve sporun yeri ve öneminin tam olarak anlaşılmadığı ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Buraya kadar önemine değinmiş olduğumuz Beden Eğitimi dersinin ilköğretim okullarındaki gerekliliği ve çocuğun gelişimi üzerindeki etkileri kuşkusuz büyük bir ehemmiyet taşır. Bu noktadan hareketle ilköğretim okullarındaki Beden Eğitimi dersi program ve uygulamalarının öğrenci ve öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi zorunlu hale gelmiştir. Araştırmamızın hazırlanması bu zorunluluktan kaynaklanmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okullarında Beden Eğitimi programının teori ve uygulamada, öğretmen ve öğrenciler tarafından nasıl algılanıp değerlendirildiğini ortaya koymaktır. İlköğretime devam eden çocuklarımızın okur-yazarlığı kadar, Beden Eğitimi dersi aracılığıyla çok yönlü gelişimi, ülkemizin gelecekte sağlıklı nesillere kavuşması açısından oldukça önemlidir. Ancak Beden Eğitimi dersinin son yıllarda okullarda yeteri kadar önemsenmemesi, beden eğitimi programında ayrılmış olan ders saatlerinin, başka dersleri takviye etmek amacıyla kullanılması ve bazı branş öğretmenlerinin ilköğretim kademesinde görev almak istememesi vb. durumlar araştırmacı tarafından da bizzat gözlemlendiğinden bu araştırmanın yapılması düşünülmüştür. Sonuç olarak, araştırmada, problem ve alt problem cümlelerinde yer alan sorulara cevap aranacaktır.

Araştırmamız esas itibariyle bir alan çalışmasıdır. Ancak araştırmanın sistematik bir temele oturtulabilmesi için konuya ilişkin teorik bir kısmın hazırlanması gerekli görülmüştür. Bu itibarla araştırmanın birinci bölümü bu teorik esaslara ayrılmıştır. İkinci bölümde araştırmanın yöntemi, üçüncü bölümde denencelere ilişkin bulgular ve bunların yorumları, dördüncü ve son bölümde ise sonuç ve öneriler yer almıştır.

BÖLÜM I

1. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerine Genel Bir Bakış

Bu bölümde ilköğretim okullarında Beden Eğitimi dersinin önemi ve dersin niteliği konusunda genel bir açıklamaya yer verilmiştir. Bununla birlikte ilköğretim okullarında beden eğitimi etkinliklerinin çocuğun fiziksel, psiko-motor, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimine etkisi incelenmiştir. Ayrıca engelli çocukların gelişiminde Beden Eğitimi dersinin olumlu etkileri üzerinde durulmuştur.

1.1. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersinin Önemi

İlköğretim okullarında beden eğitimi ve spor etkinlikleri sekiz yıllık bir süreyi kapsamaktadır. İlköğretimin birinci kademesinde öğretime başlanmakta ve gelişim periyodu eğitim süresince devam etmektedir. İlköğretimin ilk beş yılında çocuklar vücutlarının parçalarını kullanmayı ve önemli hareket örneklerini ayırt etmeyi ve mekanik prensipleri öğrenmeyi, kurallara göre davranmayı, denge ve zamanı, alanı kullanma gibi tecrübeleri kazanabilirler.

İlköğretimin birinci kademesinde B.E.P. başarılı olduğu takdirde çocuklar, ilköğretimin ikinci kademesinde geleceğe dönük planlanan hareket aktivitelerinde yer alan becerileri kazanabilirler. Bu dönemde çocuklar, çeşitli dans, spor aktiviteleri ve becerilerde önemli gelişmelere ihtiyaç duymaktadırlar.

Çocuğun kalıtım yoluyla getirdiği özelliklerinin keşfedilip azami ölçüde geliştirilmesi; yeni yetişmekte olan nesile toplumsal ve kültürel değerlerin öğretilmesi; ferdin toplumun değişim şartlarına ayak uydurabilmesi için gerekli bilgi, görgü, beceri, ve alışkanlıklarla donatıldığı yer şüphesiz, okuldur (Celkan, 1993: 9). Okullarımızda, hareket etme ve oyun oynamanın en doğal olduğu dönem ise ilköğretim kademesidir. Kişinin yaşamın değerini anlamaya başladığı, kendini gerçekleştirme ile kişilik gelişiminin çok yoğun olduğu bir dönemdir. Çocuk kendisini ve çevresini tanımaya her şeyden önce hareketle başlar. Öyleyse, beden eğitimine çocuğun hareket ve oyuna en çok ihtiyaç duyduğu bir zamanda, özellikle ilköğretim döneminde başlanmalıdır. Çünkü

belli bir yaştan önce kazanılmayan hareket, beceri ve spor yapma alışkanlıklarının sonradan edinilmesi oldukça güçtür, hatta olanaksızdır. Çocuklar çevrelerindeki şeyleri keşfederken, hareket onlar için bir araçtır. İnsan davranışlarında zihinsel ve duygusal alanlar birbirinden sanıldığı kadar bağımsız değildir. Tam tersine, çocuğun psikomotor gelişimi ve davranışları ile bu alanlar arasında sıkı bir ilişki vardır. Bu durumda, B.E.D.'lerinde koşmak ya da oyun oynamanın yanında, tüm etkinlikler bir plan ve program çerçevesinde uygulanmalıdır (Tamer, 1988: 2). Bunların yanı sıra çocuk, oyun içinde gelişir ve oyunla büyür. Oyun, çocuk için bir süreç değil, gelişimin kendisidir. Dolayısıyla toplumun temel değerlerini yansıtır ve bunlar çocuğa aktarılır. Bununla birlikte çocuğun teknik bilgileri, yetişkin yaşamında gerekli olacak değerleri ve rolleri kazanmasını sağlayan en önemli eğitimsel etkenlerden biridir.

Son zamanlarda yürütülen psikolojik araştırma bulguları çocukların oyunda diğer durumlarda olduğundan gelişimsel olarak daha ileri olduklarını göstermektedir (Rasen; Öngen, 1993; 60-64). İlköğretim çağındaki çocukların temel ihtiyaçlarından birisi oyun olduğuna göre, ihtiyaçların giderilememesi ya da kısıtlanması durumunda, toplumun çekirdeğini oluşturan çocukların sağlıklı bir biçimde gelişmeleri sağlanamaz. Ancak televizyon, video gibi teknolojik araçlar çocuğun temel ihtiyaçlarından biri olan oyuna yeterince zaman ayırmasını engellemektedir. Bu ise çocukların fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerinin sınırlı kalmasına neden olmaktadır.

Oyun ve spor, çocuğun sosyalleşme sürecinde önemli araçlardır. Bu tür etkinliklerle çocuk; işbirliğini, başkalarıyla birlikte olabilmeyi, başkalarıyla başa çıkabilmeyi, hem lider olmayı hem başkalarını izlemeyi, kendini başkalarıyla kıyaslayarak yetenekler açısından değerlendirmeyi öğrenir (Özben; 1992: 299). Çocuğun seçtiği oyunlar ve bu oyunlarda aldığı roller, onun kişiliğini açığa vurmakta geniş ölçüde ipuçları sağlamaktadır.

İlköğretimde yapılan beden eğitimi ve spor etkinliklerinin çoğu, oyun ağırlıklıdır. Çünkü bu çağın en önemli eğitim aracı oyundur. Çocukların okul ortamında fazla zorlanmaması için, oyunla öğretim yöntemi çoğunlukla uygulanmaktadır. (Özdoğan; 1988: 15). *Eğitsel oyunlar* adı altında sadece bu derste değil tüm derslerde hedeflere ulaşmak için hazırlanmış oyunlar, çocukları hem eğlendirmekte hem de

öğretici bir rol üstlenmektedir. B.E.D.'lerinde eğitsel oyun; oyunun zevk ve yarışma duygusundan yararlanılarak, oyuna katılanların fiziksel ve zihinsel yeteneklerini geliştirmek, sağlıklı bir yapıya kavuşturmadır. Özellikle ilköğretimin birinci ve ikinci kademesinde, beden eğitimi çalışmalarının çocuklar için eğlenceli geçmesini sağlanmalıdır. B.E.D.'nde eğitsel oyunlar organize edilirken, çocuğun bütün niteliklerinin dengeli bir şekilde gelişmesi sağlanmalıdır (Hazar, 1996: 36). Çocukların hareket ve oyun ihtiyaçlarının karşılanmasında onların görüşlerine başvurulması oldukça önemlidir.

1.2. | *Beden Eğitimi ve Sporun Çocuğun Gelişimine Etkisi*

İlköğretim çağları çocuk gelişimi için sürekli değişken bir dönemdir. Motor becerilerin gelişimi, yetenekler ve fiziksel büyüme alanlarında insan gelişimine yardım eden beden eğitimi ve sporun ilköğretim programlarında önemli bir rolü vardır. Bu yardım hem sosyal, duygusal ve zihinsel parçaları birleştiren hem de benlik kavramının gelişiminde etkilidir. Beden eğitimi ve sporun çocukların bu gelişim boyutları üzerinde yaratabileceği etki düzeyleri aşağıda verilmiştir:

1.2.1. *Fiziksel Gelişime Etkisi*

Fiziksel gelişime katkıda bulunmak, eğitimin bütünlüğü içerisinde, yalnız beden eğitimi ve spor aracılığıyla olanaklıdır. Çünkü insan yapısının görevi harekettir. Kaslar, kemikler ve eklemler, vücudun hareketini sağlar; hareketler de bunların daha güçlü olmasına yardımcı olur. Dolayısıyla beden eğitimi ve spor etkinlikleri çocuklarda organik sistemlerin daha iyi gelişmesine imkan sağlar.

Beden eğitimi ve spor etkinlikleri sonunda çocuklar, sağlıklı bir fiziksel yapıya sahip olurlar. Ayrıca insan sağlığı için zararlı olan aşırı kiloların atılmasında etkili olması, bazı fiziksel sakatlıklarla özellikle ileri yaşlarda görülebilecek kalp ve dolaşım sistemi rahatsızlıklarını önlemesi, ve iyileştirmesi bakımından beden eğitimi etkinlikleri oldukça önemlidir (Toksöz, 1991: 16-18).

Sağlıklı beden gelişimini engelleyen asıl neden daha çok evde ve okulda oturarak seçilen yaşam biçimi olmaktadır. Beden eğitimi ve spor derslerinde fiziksel aktivitelere

daha çok yer vermek çocukları cesaretlendirecektir. Her ne kadar günlük beden eğitimi ve spor etkinlikleri öneriliyorsa da, okullarda haftada sadece bir veya iki saattir. Bu nedenle okul dışında da beden eğitimi ve spor etkinliklerine yer verilmelidir (Nichols, 1986: 4).

Çocuklar okula başladıktan sonra onların yapılarında hızlı bir gelişme gözlenir. Bu gelişim kızlarda yaklaşık dokuz, erkeklerde on bir yaşına kadar çok hızlıdır. Kilonun ve dışarıdan gelen bazı etkenlerin çocuğun gelişiminde etkili olduğu gözlenir. Çocukların boyları kız ve erkeklere göre on bir yaşına kadar farklı değildir. On iki yaşında genelde kızlar erkeklerden daha uzundur. Bu on üç yaşına kadar devam eder. Kızlar dokuz ile on iki, erkekler on bir ile on dört yaşında kilo alırlar. Gelişmeye erken yaşlarda başlayan çocuklar bu gelişmelerini daha geç yaşlara kadar sürdürürler. Fakat bu çocuklar gelişmeye daha geç başlayanlardan daha kısa boylu kalırlar. Kızlar on bir yaşlarında kilo bakımından genelde daha ağır olmakla birlikte, on beş yaşından sonra kilolarında azalma olur ve erkekler ise kızlara oranla kiloca ağırlaşmaya başlarlar (Mengütay, 1990: 115).

Beden eğitimi ve spor etkinlikleri düzenli yapıldıklarında, organizmanın fiziksel uygunluk ve dayanıklılığını buna bağlı olarak iç organların fonksiyonlarını geliştirir. Böylece organizmanın değişen koşullara daha kolay uyum sağlaması ve yorgunluğa karşı koyma gücü artar (Barrow, 1977). En fazla etki, becerilerin gelişmesi, kassal harekette verimliliğin artması dolayısıyla kassal güç ve dayanıklılığın artmasında görülür.

Şişmanlık özellikle çocukluk ve ergenlik dönemlerinde önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Şişmanlığı oluşturan nedenler arasında kalıtsal ve çevresel faktörlerden beslenme alışkanlığı ve hareketsiz yaşam sayılabilir (Astrand, 1977). Ancak şişmanlığın önlenmesinde en önemli değişken beden eğitimi etkinliklerine katılmaktır (Gallahue, 1982; Zaichkowsky ve diğerleri, 1980). Rohrbacher (1972), B.E.P.'lerinin kilo kaybındaki etkisini ortaya koymak amacıyla 8-18 yaşları arasında 204 çocuğa sekiz hafta süreyle gelişimsel bir kamp programı uygulamıştır. Araştırma bulguları, programa katılan çocuklarda anlamlı bir biçimde kilo azalması olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca bu programın çocukların beden imajları üzerinde de olumlu

bir etkisi olduğu saptanmıştır. Araştırmacı, şişmanlığın kalıcı bir eğilim olduğunu bu nedenle düzenli beden eğitimi ve spor programlarında, ağırlık kontrolünün yapılması gerektiğini vurgulamaktadır. Düzenli beden eğitimi etkinliklerinin çocuğun gelişiminde olumlu etkisinin olduğu görülmüştür (Gökmen, 1988).

Beden eğitimi ve spor alanında fiziksel gelişimin yanı sıra fitness ilişkisinden sıkça söz edilmektedir. Fitness; kas kuvveti, dayanıklılık, esneklik, vücut kompozisyonu, kalp-solunum sistemi performans yeteneğini etkilemektedir. Fitness, yaşamda küçücükte olsa iyileşme ve yaşam süresince kalp dolaşımı sistemi problemlerini ortadan kaldırır. Bu nedenle beden eğitimi ve spor programları öncelikle ilköğretim okullarında tanıtılmalı, yaşam boyunca eğlence dilimli yoğun aktiviteler uygun bir şekilde artırılmalıdır (Nichols, 1986: 7).

1.2.2. Psiko-motor Gelişime Etkisi

Çocukların psiko-motor gelişimine en çok katkıda bulunan alan yine beden eğitimi ve spordur. Psiko-motor gelişim, genel olarak vücut kontrolü ile koordinasyonun, başka bir deyişle, sinir-kas sistemleri koordinasyonunun gelişmesi demektir.

Bu gelişim sonucunda çocuk, daha kolay ve verimli bir biçimde hareket edebilir. Psiko-motor gelişim, özellikle çeşitli spor becerileri, cimnastik hareketleri ile ilgilidir. Hareketler spor çeşidine göre çok özel olup, daha özgürdür. İlköğretim çağında elde edilen beceriler, çocukların boş zamanlarını yaşam boyu iyi değerlendirebilmeleri için bir araç olarak kullanılabilir (Toksöz, 1991: 16-18).

İlköğretim çağındaki çocukların daha çok becerileri keşfetmeye ve çeşitli durumlarda bunları yapmaya ihtiyaçları vardır. Motor becerilerde temel kural, önce ilk temel olandan ileriye doğru çocuğa beceriyi öğretmektir. Birçok performans onların sınırlarına uygun olmadığından, kuralları öğretirken süratle yüksek seviyede beceriler yaptırılmaktadır. Beden eğitimcilerin rolü, yetenekli olanların süratle başaracakları bireyselleştirilmiş becerileri öğretmekten çok bütün çocukların bunları kavramalarına yardımcı olmaktır. Becerilerin öğretiminde, çocuklara yetenek gerektiren kilit noktaları

başarıyla açıklayarak performansın temelinde olan bu noktaları analiz etmeleri sağlanmalıdır (Nichols, 1986: 6).

Büyüme dönemlerinde kızlar ve erkekler cinsiyet yapılarına hatta bundan daha önemlisi anlama ve idrak kabiliyetlerine göre hareketleri daha iyi ya da kötü yaparlar. Bununla birlikte kızların ve erkeklerin kas yapısına bağlı olarak yapabilecekleri ve geliştirecekleri hareket türleri farklıdır. Ergenlikte erkek kasları daha kuvvetli oluşur ve bu erkeklere az da olsa avantaj sağlar (Mengütay, 1990: 115-122).

İlköğretim döneminde motor gelişim birbirine bağlı üç dönemden oluşur:

a) Genel Dönem; yedi-on yaş çocukları tarafından karakterize edilir. Spora yoğun bir ilgi vardır. Bu dönemde çocuk tüm spor dalları ile ilgilendiği için kendini fizyolojik, anatomik ve çevresel faktörler yönünden sınırlandırılmış hissetmez. Ancak beceri ve yeterlilik düzeyi sınırlı olduğundan performans da beceri ve doğruluk yerleştirilmeye çalışıldığında stres ortaya çıkabilir.

b) Özel Dönem; on bir-on üç yaş çocukları bu dönemdedirler. Çocuk fiziksel kapasite ve sınırlılıklarının farkına varmaya başlar ve belirli bir spor türüne yönelir. Performansı artırma çabasından dolayı stres ortaya çıkar. Performansı artırmak için tek çözüm bol uygulama yapmaktır. Çocuğun hareket modelinin düzgün olması önemlidir. Her ne kadar bir spor branşına yönelme söz konusu olsa da çocuğun diğer spor branşları ile ilgilenmesine fırsat verilmelidir. Sportif eğitimde, çocuğun becerilerinin çok yönlü gelişimi amaç edinilmelidir.

c) Uzmanlık Dönemi; on dört yaş ve daha büyük çocukları kapsamakla birlikte spor branşına göre yaş gruplarında farklılık görülür. Bir branşla bir yılın üzerinde ilgilenen çocuklar tarafından karakterize edilir. Branşa özgü, teknik ve becerilerin kazanıldığı dönemdir. Performans otomatik olarak görülür. Birey kapasitesinin sınırlarına yaklaşır. Motor gelişimin sporla ilişkili hareketler dönemi, gelişimsel bir sıra olmasının yanı sıra karşımıza bir eğitim modeli olarak da çıkmaktadır. Çocuklar gerek form, gerekse performans olarak farklı düzeylerde temel hareket becerilerine sahip olarak bu aşamaya ulaşırlar. Ancak bu aşamadaki ilerleme, tamamen çevresel ve bireysel faktörlere bağlı olarak gerçekleşir (Gallahue, 1982: 30).

Çocuğun bir spor branşında uzmanlaşması, başarılı bir sporcu olması ve başarısının belirli bir zaman dilimi içinde devam etmesi için, genel ve özel dönemlerden geçmesi gerekmektedir. Önce tüm spor branşlarına katılması, bu branşlarda yeteneklerini tanıması ve branşlara özgü beceriler kazanması amaçlanır. Özel dönemde uzmanlaşacağı spor branşı belirlenmesine rağmen, çocuğun zamanının önemli bir bölümünü diğer spor branşlarına ayırması istenir. Burada amaç çocuğun çok yönlü gelişmesidir.

Örneğin, özel dönemde basketbol branşına yönelmiş bir çocuğun, basketbola ayırdığı zaman kadar yüzmeye, cimnastiğe, futbola ve tenise de ayırması istenir. Uzmanlık aşamasındaki başarı ve başarının devamı bu etkinliklere bağlıdır. Spor uzmanlarına göre en büyük tehlike erken uzmanlaşmadır. Öğretmenler bir an önce şampiyonluğa ulaşmak için genel ve özel dönemleri atlayarak uzmanlık eğitime başlamaktadırlar. Çocuk, yoğun eğitimin hemen arkasından yüksek performans gösterse de belirli bir süre sonra tıkanıp kalmakta, geriye dönüş çok hızlı olmaktadır. Bir başka deyişle, çocuk başarıya çabuk ulaşmakta ancak, başarı süresi kısa olmaktadır (Muratlı v.d., 1996: 3).

Çocuk yetiştirme yöntemleri ve eğitim uygulamaları motor becerilerin kendi kendine gelişebileceği izlenimini vermektedirler. Ancak okullar da çocukların motor becerilerin gelişimi ve öğrenilmesi şansa bırakılmamalıdır.

Motor becerilerin gelişimi bireyin zihinsel, duygusal ve toplumsal gelişimi ile ilişkilidir. Bu boyutlar birbirinden bağımsız olarak gelişmezler. Piaget'nin (1952) çalışmaları zihinsel gelişimde hareketle keşfetmenin önemini ortaya koymaktadır. Pek çok motor etkinlikteki olumlu çocukluk deneyimleri, benlik kavramının gelişimini de etkilemektedir (Zaichkowsky ve diğerleri, 1980). Bireyin motor becerilerdeki yeteneği konusunda kendini yeterli hissetmesi, onu fiziksel etkinlik ve spora katılmada güdüler ve fiziksel ve psikolojik olarak uyumlu bir birey olma şansını artırmaktadır (Gallahue, 1982: 31).

1.2.3. Zihinsel Gelişime Etkisi

Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin öğrenilmesi, çocuklarda zihinsel gelişime yardımcı olur. Zihinsel gelişim, bilgi, kavrama ve uygulama ile ilgilidir. Bunlar aracılığıyla çocukların yorum yapabilme, değerlendirebilme, karar verme ve düşünme yetenekleri geliştirilebilir. Eğitilmiş kişi, düşünen kişidir. Bilim, şimdi, düşünceye yalnız zihinsel bir olay değil, tüm bedeni kapsayan bir olay olarak bakmaktadır. Böylece “sağlam kafa sağlam vücutta bulunur” sözü, zihin ve beden bütünlüğünü daha da güçlendirmektedir. Fiziksel etkinliklerin zihinsel gelişime katkıda bulunması şu biçimlerde olur:

1. Fiziksel beceriler, öğrencinin beyni ile kasları arasında bir koordinasyon kurmayı düşünebilmesini gerektirir. Beceri öğrenmek; otomatik olmayıp zihnin uyanık ve hazır olmasını, ayrıca çabayı gerektirir.
2. Düşünmek, yalnız fiziksel becerilerin öğrenilmesinde gerekli bilgileri de kapsar. Bu bilgiler ise, kuralların, tekniklerin, yöntemlerin ve kullanılan terimlerin öğrenilmesi ile ilgilidir. Bütün bu bilgiler hareketin tamamının iyi yapılabilmesi ve yapılan hareketin öneminin daha iyi anlaşılması için gereklidir.
3. Fiziksel etkinlikler aracılığıyla öğrenciler, sağlık, güzel vücut hareketleri ve alıştırma ilkelerinin yaşamlarındaki önemini kavrarlar. Sağlıklı olmanın ve fiziksel uygunluğun değerini ve bunların nasıl geliştirilerek korunduğunu öğrenirler. Öğrenciler yine beden eğitimi yoluyla kendilerinin zayıf ve güçlü yönlerini daha iyi tanıma olanağı bulurlar (Toksöz, 1991: 16-18).

Beden eğitimi ve spor zihinsel bir deneyimdir. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin başlangıç yıllarında sık sık hareket kavramını anlamalarına yardım etmelidir. Sonraki yıllarda hareket kavramını uygulamada özel aktivitelerle zenginleştirmek gerekir. Hareket kavramını geliştirmek için çocuklar yaratıcı düşünmeye cesaretlendirilmelidir (Nichols, 1986: 4).

Çocuklar ilk önce basit bilgileri kavrayabilir zamanla daha küçük ve karmaşık bilgileri algılayabilirler. Buna göre kendilerine ilk önce basit daha sonra ardışık hareketler yaptırılmalıdır (Mengütay, 1990: 115-122). Çocuklar bu dönemde, ortak kuralları ve amaçları paylaşarak gerçek bir eşgüdüm ve yarışma davranışı gösterirler. Diğer taraftan okulun ve ailenin çocuktan zihinsel beklentilerine, birde okulda ya da özel olarak bazı dersler için kurs alması ve başarılı olmasının beklenmesi ilköğretim döneminde çocukların zihinsel kapasitelerini zorlamalarına neden olmaktadır.

1.2.4. Duygusal ve Sosyal Gelişimlere Etkisi

Beden eğitimi ve spor, olumlu benlik kavramının gelişmesinde önemli bir rol oynar. Benlik kavramı, bireyin kendi dünyası ya da kendi hakkındaki duyguları olarak düşünülebilir. Kişinin sahip olduğu, “kötüyüm, iyiyim, yapabilirim, yapamam” gibi hislerdir. Seçimler, uğraşmalar, denemeler, araştırmalar, yapabildiklerimiz ve yapamadıklarımız aslında kendimiz hakkında bilgi edinme yollarıdır. B.E.D.’leri, çocuklarda yeni öğrenmelerin oluşturulduğu ve her çocuğun hangi gelişim düzeyinde yönlendirilmesi gerektiğini ön plana alan bir atmosferdir. Her çocuk fiziksel aktivitelerde bulunmalı ve başarılı bir şekilde ilgilenmelidir (Nichols, 1986: 7). Olumlu benlik kavramının gelişimi, büyük ölçüde, anne-baba-öğretmen ve çocuğun yaşamında önemli yeri olan diğer yetişkinler tarafından etkilenir. Bu bireyler, çocuğun kendisi hakkında öğrendiklerini pekiştirirler.

İlköğretim kademesinde çocukların duygusal gelişiminde arkadaş grubu kadar öğretmen de etkilidir. Öğretmen, çocuk için birincil model olmaya başlar. Martinek ve Zaichkowsky (1977) öğretmenin çocuğun performans düzeyi ile ilgili beklentisinin iki ve altıncı sınıflar arasında benlik kavramı üzerinde belirli bir etkiye sahip olduğunu saptamışlardır. Zaichkowsky ve arkadaşları (1975) yaptıkları çalışmada, çocuğun fiziksel aktivitelerdeki performansı ile ilgili öğretmenin beklenti düzeyi, çocuğun benlik kavramı ve kazanılanlar arasında olumlu bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Birey güven duyabilmek için bir işin üstesinden başarıyla gelebilmelidir. Çocukların vücutlarını rahat ve yeterli hissetmeleri, ilgi duydukları aktivitelerin seçiminde önemli bir rol oynar. Çocuklar, başarılı bir şekilde hareket etmek için

vücutlarını iyi kullanırlarsa, bu benlik kavramlarında olumlu ödül niteliği hazırlayacak deneyim olacaktır. Gratty (1967) vücutlarını kullanmakta güçlük çeken çocukların istisnasız, zayıf bir benlik kavramına sahip olduklarını belirtmektedir. Wallace ve Stuft (1973), sınıf öğretmeni tarafından bir yıl boyunca yürütülen, günde 30 dakikalık algısal-motor eğitim programı hazırlamışlardır. Veriler, çocukların benlik kavramında anlamlı derecede ve olumlu yönde bir değişme olduğunu göstermektedir.

Johnson (1968), özürlü çocuklara B.E.P. uygulamıştır. Altı hafta boyunca günde bir saat uygulanan program öncesi ve sonrası benlik kavramı ölçeği uygulamıştır. Deney sonuçları ideal benlik ile gerçek benlik arasındaki zıtlığın azaldığını göstermiştir. Read (1968) ise yarışmaya dayalı olan ve olmayan B.E.P.'lerinin benlik kavramı ve beden imajına etkisini araştırmıştır. Bu araştırmada sürekli olarak kaybeden ve kazanan çocukların benlik kavramı puanlarında anlamlı farklılıklar bulmuştur. Yamamoto (1972) ise öğrencilerinin kendileri hakkındaki duygularını öğrenmek isteyen öğretmenler için çocukların yarışmalı oyunlarda ya da oyun alanlarında ince ve kalın motor performanslarını gözlemlerinin önemli ipuçları verdiğini belirtmektedir.

İlköğretimin birinci kademesinde çocukların sosyal gelişimi heyecanlı değişimlerle katlanmaktadır. Okula başlayan yedi yaşındaki çocuğun ilk beş yıl ve öncesi ben-merkezci, on iki yaş ve öncesi grup-merkezli geçişler yapılır. Bu süre sosyal becerileri öğrenmeye başlama ve diğerleriyle kooperatif çalışma için gerekli olan beceriler daha çok gelişmektedir. Çevreyle ilişkilerin yanı sıra okul, sosyal gelişimi oldukça etkilemektedir. Aile topluluğunun eğlenceleri, kültürü ve medya bu önemi artırmaktadır (Nichols, 1986: 9).

Beden eğitimi ve spor, sosyal bütünleşme için bir laboratuardır. Çocuklar her yıl paylaşma, kabiliyet, kavrama, değiştirme, diğerlerince belirlenen idealleri öğrenme, birbirini izleyen talimatları anlama, bağımsızlığı geliştirme, öğrenmeye saygı, işbirliği ve sorumluluk gibi çevre için önemli bireysel becerileri geliştirme ve hareketleri başarıyla kullanmayı öğrenirler.

Son yıllarda beden eğitiminin pozitif sosyal davranışları artırdığını iddia edenlere yeni görüşler eklenmiştir. Bu kısa zamanda yapılan araştırmalar bu iddiaları

desteklemektedir. Sadece aktiviteye katılanlarda pozitif sosyal sonuçlar elde edilmeyebilir. Seyirci olarak izleyenler de sosyalleşme açısından olumlu yönde etkilenmektedirler.

Sportmenlik ve centilmenlik (fair play) kişinin beğendiklerini taklit etmesi ile öğrenilir. Her bir beden eğitimi deneyimi uygun davranışları geliştirdiğinde değeri artmaktadır. Bu davranışlar daha çok ilköğretimin ilk yıllarında oluşmaktadır (Nichols, 1986: 4). Öğretmenler, hareketleri planlarken ve yönetirken tüm çocukları bir bireymiş gibi görmeli ve tüm çocukların olgunluğa farklı zamanlarda kavuşacaklarını ve bu nedenle sosyal ve fiziksel farklılıklar gösterebileceklerini göz ardı etmemelidir. Ayrıca hareketlerin tek tek fertlere göre değil, tüm gruba göre planlanması gereklidir (Mengütay, 1990: 122). Zaten bu egzersizler tüm çocuklara faydalı olursa o zaman program başarıya ulaşmış demektir.

1.2.5. Engelli Çocukların Gelişimine Etkisi

Beden eğitimi ve spor dersleri zengin, ilginç ve heyecan verici olan “koşu, atlama, sıçrama, sekme, yaylanma, yürüme, atma, itme, yuvarlanma, dayanma, kaldırma, taşıma, tırmanma, asılma, sallanma vb.” hareketler ile “bireysel ve grup oyunlarını” kapsaması yönüyle, engelli bireylerin gelişimi açısından çok büyük potansiyele sahip bulunmaktadır (Tuncay, 1992: 344). Engelli birey bu aktivitelerle;

- a) Denge sağlama, yön tayini, kazalardan korunma, yer ve mesafe algısı, kendine bakım, giyim ve beslenme gereksinimlerini karşılayabilmesini sağlayacak “bedensel beceriler”,
- b) Gruba katılma, lidere uyma, uyum sağlama, işbirliği yapma, görev ve rol alma, bireysel ve grup başarısına katkıda bulunma gibi etkinliklerle “psikolojik ve sosyal beceriler”,
- c) Birey ve grup çalışmalarında ilke, süreç ve kuralları öğrenme, çözümleme, ilişki kurma, karşılaştırma, yorumlama, sınıflandırma ve dikkati yoğunlaştırma nitelikli çalışmalarla da “zihinsel beceriler” kazanabilirler.

İyi düzenlenmiş beden eğitimi ders ve etkinlikleri engelliler için rehberlik, sağaltım ve rehabilitasyon hizmetlerini içerir. Bugün engelliler açısından B.E.D.'lerinin genel işleyişine bakıldığında olumlu uygulama ve görüntülerin bulunmadığı görülmektedir. Okul B.E.P.'lerinde engelli öğrenciler için ayrılan etkinlikler son derece sınırlıdır. Bunun en ilginç göstergesi 395 sayfadan oluşan M.E.B. İlköğretim Okulları, Lise Dengi ve Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları'nda tüm engellilere yönelik bilgiler sadece 5 satırlık bir maddeye sığdırılmıştır. Programın 8. sayfasının 8. maddesinde; "... Hasta ve özürlü öğrencilerin derslere ilgilerini çekecek her türlü tedbir alınmalı, bu öğrenciler sağlık raporlarının sınırları içinde, durumlarının elverdiği görev ve faaliyetlere sokularak aktif duruma getirilmelidir." denilmektedir. Programda - özelde- sadece işitme engelli öğrencilere yönelik olmak üzere iki sayfalık bir bölüm bulunmaktadır. Diğer engel gruplarına ilişkin herhangi bir bölüm yer almamaktadır.

İlköğretim okullarında beden eğitimi ve sporu bir eğitim konusu olarak ele alıp, önemine değindikten sonra aşağıdaki bölümlerde; B.E.D. öğretim programının genel özellikleri ve sistematigi ve buna bağlı olarak beden eğitimi uygulamalarının genel bir değerlendirmesi yapılarak, ortaya çıkan yetersizliklerin nelerden kaynaklanmış olabileceği incelenmeye çalışılmıştır.

2. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı

İlköğretim okulları eğitim programında, B.E.D. önemli bir yer tutmaktadır. B.E.P.'nin bütün alanlarda pozitif duyguların gelişimini artırmaya çalışarak, yaşam boyu öğrenme aracılığıyla; çocukların programdaki hedefleri başarmalarına yardım etmesi beklenmektedir.

Okullarımızda öteden beri uygulanan B.E.P.'ları 19. yy.'da İsveç'te P. H. Ling (1776-1839) tarafından ortaya konulan Cimnastik sistemiyle yine kökleri 19. yüzyılda Almanya'da A. Spiess (1810-1850) tarafından ortaya konulan bir sistemin sentezini taşıya gelmiştir. Günümüzde okullarımızın beden eğitiminde bu sistemlerin belli bir ölçüde etkinliği gözlenebilmektedir.

Beden eğitiminin ortaya çıkması ve bedene yeni bir anlam verilmesiyle birlikte 19. yüzyıldan bu yana okul programlarında yer alan “Cimnastik”, “Turnen”, “Fiziksel Eğitim” ve “Spor” gibi kavramlar bir üst kavram olan beden eğitiminin kapsamında bir bütünlük kazanmıştır. Yeni beden eğitimi kavramını kendilerine temel alan Avusturyalı pedagoglardan Dr. Karl Gaulhofer ve Dr. M. Streicher hem büyük eğitim reformunun getirdiği görüşlerden hem de yeni antropolojik görüşlerden esinlenerek okul beden eğitimi alanında yepyeni bir sistem geliştirerek bir çığır açmışlardır. İkinci Dünya Savaşından sonra Dr. H. Grooll tarafından daha da bilimselleştirerek, Avrupa ülkelerinde okul beden eğitimi sistemleri ve okul dışı sporun öğretim yöntemleri üzerinde etkin bir rol oynamıştır (Orhun, 1993:497).

Ülkemizde ilk ve ortaokulların 1960'lı programlarında sadece biçimsel yanları ile yansıyan bu özgün sistemin içerik yapısı şöyle özetlenebilir:

1. Beden eğitimi, beden yoluyla yapılan genel eğitimidir. Beden, eğitimsel eylemin bir çıkış noktasıdır. Amaç insanın tüm kişiliği ve bütünlüğüdür.
2. İnsanın doğasına, kişiliğinin gelişmesine aykırı bedensel becerilerin ve hareketlerin hiç bir eğitimsel değeri yoktur, bu nedenle B.E.D.'lerinde kalıpsal ve yapay hareketlerden kesinlikle kaçınılmalıdır.

3. Tüm beden alıştıırma ve hareketleri insanın etkinliklerine dayanmalıdır. Bu nedenle çocuk ve gençleri tek bir biçime sokan düzen alıştıırmaları; ritim ve estetik öğeler taşıyan toplu ve biçimsel hareketler çocuğun kişiliğinin gelişmesine ve doğasına aykırıdır.

4. Öğretme ve öğrenme etkileşiminde yaparak ve yaşayarak öğrenme ilkesine uyularak çocuğa nasıl yapacağı görev ve ödevleri verilerek değil, ne yapacağı görev ve ödevleri verilerek giderek geliştirilen bir öğretim sürecinin yöntemleri kullanılmalıdır.

Avrupa ülkelerinde geniş yaygınlık kazanan bu antropolojik ve reform pedagojisi dayanıklı beden eğitimi, eğitimde evrensel ilkeler koymasına karşın çağımız toplumları çocuk ve gençlerin istek ve beklentilerini yeterince karşılayamamaktadır. Çünkü çağımızda spor toplumsal bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla geleneksel beden eğitimi kavramı yerine sporda eğitim ve spor için eğitim düşüncesinin, eğitim dünyamızda yer alması tüm eğitim, okul ve kültür yaşamamızda bir dönüm noktası olarak görölmektedir.

20. yüzyılda okullarda uygulanan B.E.P.'larına ilişkin bazı gelişmeler oldukça önemlidir. Bunlardan hareket analizine dayalı yaklaşım, gelişimsel dönemler yaklaşımı ve hümanistik anlayışa dayalı yaklaşıma göre hazırlanmış programlar en çok ilköğretim düzeyinde uygulanmakta ve eğitim programlarını geliştirmek için kullanılmaktadır.

Bunlardan hareket analizine dayalı yaklaşımda kullanılan her aktivite, belli hareket yeteneklerini geliştirmeye ve ilerletmeye yardımcı olacak şekilde seçilmiştir. Hareket analizine dayalı yaklaşım; çocuklara hareket etmeyi öğreten bir beden eğitimi yaklaşımıdır. Hareket analizi yaklaşımına, Laban ve Lawrence (1947) tarafından (önceden hazırlanan) hareket kavramı uygulaması ve kavrayışını temel alan hareket eğitim programı örnek olarak gösterilebilir.

Gelişimsel yaklaşım, vücutlarını kullanmada çocukları eğitmeyi amaçlayan bir beden eğitimi yaklaşımıdır. Programın merkezinde "hareket" kavramından ziyade "çocuk" yer alır. Bu ise bilinçli öğretmenlerin, çocuğun vücudunu daha iyi tanmasına ve hareketi nasıl yapacağına yardım etmesine bağlıdır. Bireysel eğitim verilerek, her bir

çocuğun başarısının üzerinde ayrı ayrı önemle durulmaktadır. Öğretmen çocukların “*gelişimlerine uygun aktiviteler seçilmelidir*” ilkesini eğitim programlarına yansıtmakla görevlidir (Gallahue, 1982: 382).

Beden eğitimi ve spor programları bugün, modern eğitim programını benimsemiş olup daha çok hümanistik bir anlayışa dayanır. Hümanistik yaklaşımda bugün programlar;

- Öğrenci merkezlidir. Öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarını tanır, toplumun ihtiyaçlarını dikkate alır.
- Öğretmen rehberliğinde, çocukla birlikte planlar hazırlanır. Sınıf atmosferi önemlidir.
- Çocuğun tüm gelişimini destekleyen fiziksel, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını bütünlükten ve zihinsel ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan bir anlayış hakimdir.
- Kendi kendine çalışan, uygun yaratıcı faaliyetler gösteren, sosyal, problem çözme yeteneği olan, denemeye istekli vb. özelliklere değer verir. Bireysel çalışma araçları sunar.
- Okul dışı çevreyle ilişkili ve ailelerle işbirliği içindedir. İç disiplini geliştirilir.
- Esnek programlar hazırlanır. Sağlıklı okul çevresi sağlanır.
- Sınıf ortamını iyileştirmek için yeni fikirlere açıktır (Bucher; Wuest, 1987: 25).

Bütün gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de beden eğitimi ve spor, ilköğretim okulları eğitim programlarının ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır. İlköğretim kademesinde B.E.P.'nin hazırlanış ve uygulanış tarzı salt “Hareket Etme ve Beceri Geliştirme” temeline dayanmaktadır.

Ülkemizde B.E.P. “*Yönerge ve Talimatlar*” ile zaman zaman değişikliklere uğramıştır. Örneğin 1981 yılında yayımlanan “Temel Eğitim Okulları ile Ortaöğretim

Kurumlarında Beden eğitimi, Spor ve İzcilik Uygulamaları Talimatı”nda “Beden eğitim dersleri, sakat ve arızalı insanların sağlığa kavuşturulmaları için ele alınacak en iyi tedavi alanıdır” ifadesiyle programın, arızalı öğrencileri kapsayacak şekilde uygulanmasını öngörmektedir. Yine spor uygulamalarına ağırlık verilmesi ve branş seçiminin bilimsel verilere dayanılarak yapılmasını istemektedir. Bakanlık tarafından ülkemizin iklim durumu, coğrafi konumu ve tesis olanakları değerlendirilerek her il için geçerli olacak spor dalları tespit edilerek, ülke düzeyinde uygulamaya geçirilmesi planlanmıştır.

1982 yılında yayımlanan “Temel Eğitim ve Ortaöğretim Kurumlarında Atatürk İnkılap ve İlkelerinin Öğretim Esasları Yönergesi” çerçevesinde, Atatürk ile ilgili bilgiler B.E.D.’lerinde yeri geldikçe işlenecektir. Ayrıca bu derste görme özürü öğrencilere hareket özgürlüğü kazandırılacaktır.

1983-84 öğretim yılında “Beden Eğitimi ve Spor Uygulama Yönergesi” olarak yayımlanan bu dokümanda, B.E.D.’nde yararlanmak üzere yaş gruplarına göre çocukların gelişim özellikleri, ilgi ve ihtiyaçlarına yer verilmektedir. Öğrencilerin sürekli gözlem, izleme ve yönlendirme esasları dikkate alınarak değerlendirilmesi önerilmektedir. B.E. öğretmenleri ise hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılmakla yükümlü tutulmuşlardır.

1984 yılında yayımlanan “Spor Gelişim Çalışmaları Yönergesi ve 1984 Programları” çerçevesinde, ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin, Türk Milli Eğitim amaçları doğrultusunda, fıkri eğitimlerine paralel olarak fiziki eğitimlerine de gereken önem verilerek, bedenlen güçlü, sağlıklı ve dengeli bir kişilik sahibi olarak yetiştirilmeleri için, boş zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirmeleri önerilmektedir.

İlköğretim kurumlarında 8 yıllık program bütünlüğünü sağlamak üzere B.E.P. geliştirilmiş, ve T.T.K.B.’nca 4/12/1987 tarih ve 232 Sayılı kararı ile 1988 yılında kitap halinde basılan program son şeklini almıştır (MEGSB, 1988) Eğitim süreci içinde, öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimlerini destekleyici unsurları kapsayan bir takım seçilmiş aktivitelerden oluşan B.E.D.’leri günümüzde “İlköğretim Okulları, Lise

ve Dengi okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları” çerçevesinde uygulanmaktadır. Bu programda dersin “Genel Amaçları”, “Sınıf Amaçları”, “Ünite ve Konular”, “Hedef Davranışlar”, “İşleniş ve Değerlendirme” bölümleri yer almaktadır (M.E.B., 1995: 531).

1989 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Okulî Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı (3/11/1989 tarih ve 385 sayılı Kanun Hükmünde Kararname) kurularak tüm çalışmalar bu başkanlığa bağlanmıştır.

1991-1992 öğretim yılında ise “İlköğretim Kurumları Yönetmeliği” 8 yıllık bütünlük esas alınarak hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur. 1993 yılında yayımlanan “İlköğretim Okulları-Ortaokullar-Lise ve Dengi Okullarda Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Talimatı” doğrultusunda birleştirilmiş sınıflarda, toplu olarak yapılan beden eğitimi ve spor uygulamaları yürürlükten kaldırılmıştır. Karma okullarda yapılan B.E.D.’lerinde kız ve erkek öğrenciler bir arada ve aynı programla eğitim göremeyeceklerdir. Bu nedenle haftalık ders programlarının okul yöneticileri ile birlikte düzenlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması istenmektedir (1359 sayılı Tebliğler Dergisi, md. 4). Ayrıca Beden Eğitimi ders saatlerinin aynı gün ve üst üste konmamasına (pedagojik, psikolojik ve biyolojik bakımdan) dikkat edilmesi gerektiği belirtilmektedir.

1995 yılından beri ilköğretim kurumlarında uygulanmakta olan eğitim-öğretim faaliyetlerini günümüz şartlarına göre düzenlemek ve program bütünlüğünü sağlamak üzere program geliştirme çalışmalarına devam edilmektedir. Her ders için birer kitap halinde hazırlanan program kitapları gerek okuyup incelemede, gerekse planlama ve uygulamada güçlüklerle karşılaşıldığı için ilkokul, ortaokul ve ilköğretim okulu özet programlarının basımı yapılarak okullara gönderilmiştir (M.E.B., 1995: 4).

Ancak ilköğretim programlarının birinci ve ikinci kademelerinin birbirine paralel olarak düzenlenmemiş olması, bütünlüğün sağlanamaması ve tekrarların olması, öğretim programlarının çocuk gelişimine uygunluğunun tartışılabilir olması, bazı yeni konu ve etkinliklerin (insan hakları, çevre, sağlık vb.) muhtevada yeterince yer almaması, programların bilişsel, duyuşsal ve psikomotor beceriler açısından dengeli olmaması,

ders saati sayılarının ilköğretim basamaklarına uygun olmaması, özel eğitim programlarının kaynaştırma eğitimine fırsat vermemesi beden eğitimi alanında sorun olarak gözükmektedir (T.C., M.E.B. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Şura Genel Sekreterliği 15. Milli Eğitim Şurası Ön Komisyon Raporları, Ankara, 20 Mart-07 Nisan 1995: 7)

1997-1998 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü tarafından Talim ve Terbiye Kurulu'nun 10.09.1997 tarih ve 143 sayılı kararı ile okullara gönderilen talimatta, haftalık ders dağılım çizelgesinde ders saatleri değişikliğe uğramıştır. Buna göre ilköğretim okullarının birinci kademesinde Beden Eğitimi ders saatleri 2, ikinci kademede ise 1 saate indirilmiştir. Ayrıca ikinci kademede seçmeli ders olarak "Spor etkinlikleri" adıyla ek bir ders ilave edilmiştir.

2.1. Beden Eğitimi Dersinin Amaçları

İlköğretim okullarında beden eğitimi ve spor için belirlenen amaçların güçlü olması, beden eğitimi ve sporun temel ilkelerinin geçerli ve güçlü olmasıyla; yöntem ve tekniklerin işe yarar ve pratik olması da; belirlenen amaçların gerçekçi ve tutarlı olmasıyla yakından ilgilidir. Hangi açıdan bakılırsa bakılsın insan yetiştirmenin öncelikli amacı; demokratik bir eğitim ortamında bireylerin yeteneklerinin olabildiği ölçüde geliştirilmesidir.

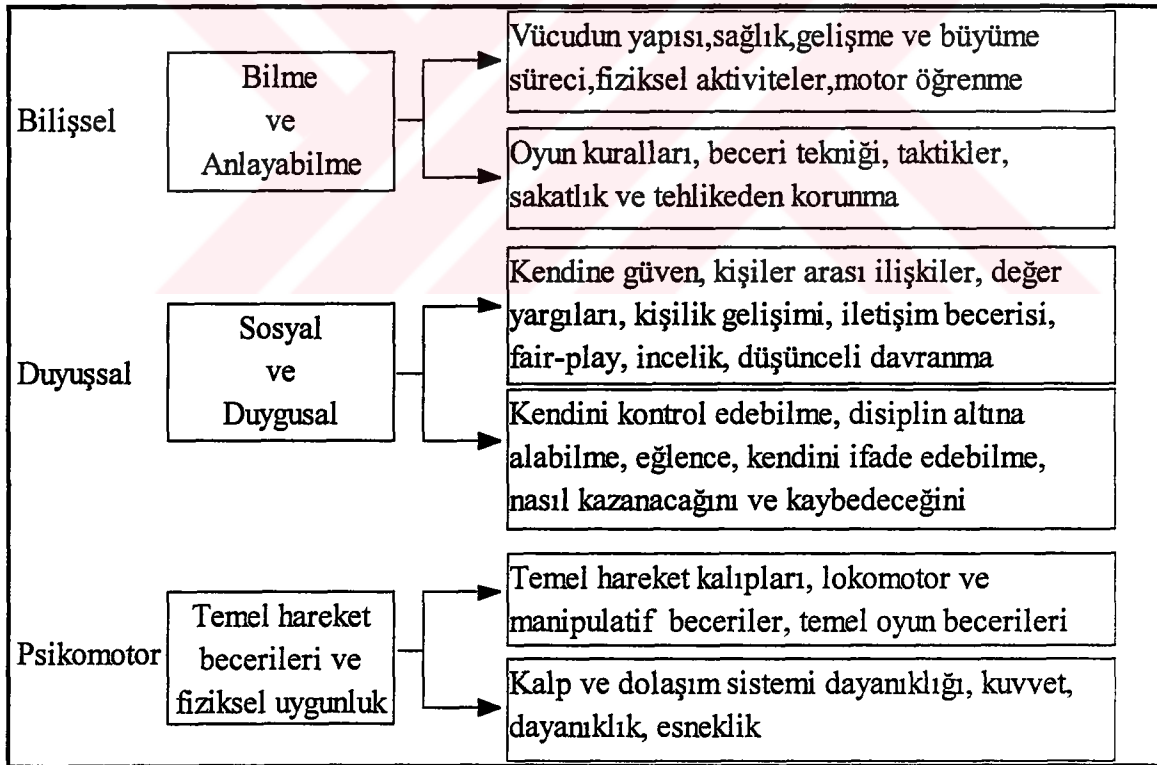
İlköğretim okullarında beden eğitimi ve sporun birincil amacı, her bir çocuğa davranışlarının gelişmesi, becerileri ve yetenekleri hakkında bilgi vermektir. Bu ise fiziksel aktivitelere katılmanın yaşam sürecindeki bir sonucudur. Bu katılımı her bir çocuğun ihtiyaçlarını karşılamada onları uygun tecrübelerle donatmak gereklidir. Bireyin sadece fiziksel ihtiyaçları değil bununla birlikte sosyal ve duygusal ihtiyaçları bulunmaktadır. Beden eğitimi sınıflarında çocukların gelişimsel ihtiyaçları; temel motor becerilerin geliştirilerek, profesyonel tecrübelerin çeşitlendirilmesi sürecinde karşılanmalıdır.

Bain (1978), B.E.D.'nin amaçlarını, öğrencilerin hareketlere katılımdan zevk alacakları şekilde tasarlanmasını, bunun için özel programlar planlanması gerektiğini ifade etmektedir. Beden eğitimi ve spora ilişkin bu amaçların hayata geçirildiği takdirde

etkili olacağını ve okullarda beden eğitimi ve sporun değerinin tamamen kabul edilebileceğini belirtmektedir. B.E.D.'nde, öğretim sonuçları izlendiğinde bizim “yaşam boyu aktivite” amacımızı karşılamaktadır (Nichols, 1987:11). Beden eğitimi ve sporda amaçlar; her yönüyle gelişmiş ve sağlıklı bir toplumun yetiştirilebilmesi için, öğrencilerin kendi kendilerini yönlendirebilen, disipline edebilen, sorumluluk duygusu olan ve akıllı seçenekler yapabilen birer kişi olarak yetişmelerini sağlayacak şekilde planlanmalıdır.

Bloom'un (1975) “bilişsel”, “duyuşsal” ve “psikomotor” alandaki amaçlar taksonomisi doğrultusunda beden eğitimi ve sporun amaçları Şekil 1'de verilmiştir. Görüldüğü gibi beden eğitimi ve sporun amaçları genel eğitimin amaç ve beklentileri doğrultusundadır. Aynı zamanda Bloom'un amaçlar taksonomisi, ülkemizde B.E.P.'nda yer alan genel amaç ve özel hedeflerin geliştirilmesinde kullanılmıştır.

Şekil 1: Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları

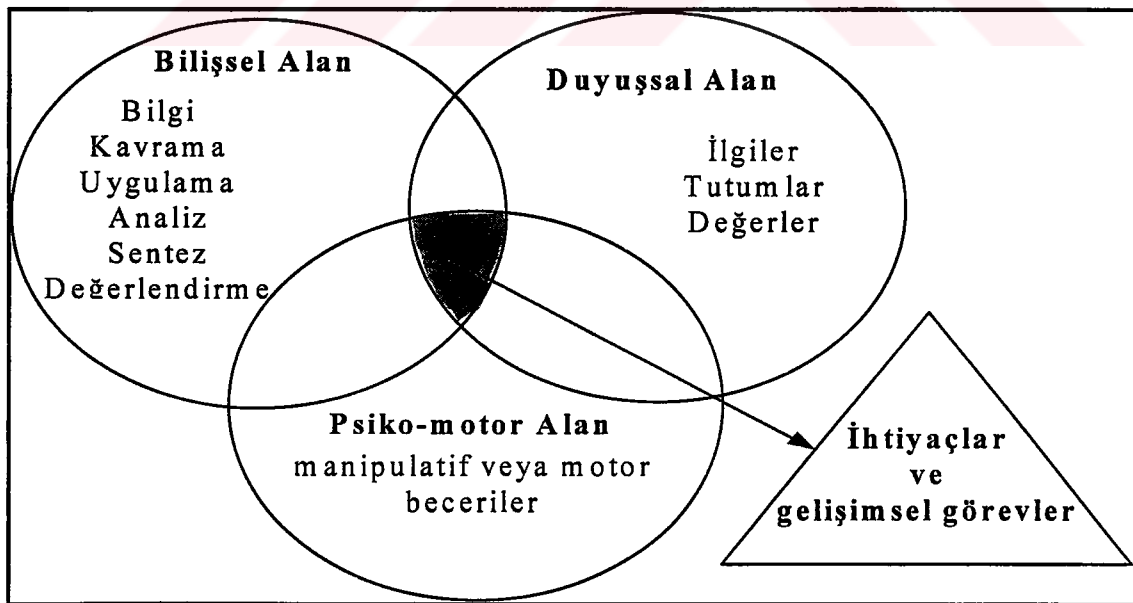
Kaynak: BUCHER, C. A.; WUEST, D. A; (1987) Foundations Of Physical Education And Sport, Times Mirror/ Mosby College Publishing, St. Louis: 25.

Hümanistik anlayış doğrultusunda beden eğitimi ve sporun amaçları aşağıdaki şeklini almıştır. Bu anlayışa göre beden eğitimi ve sporun genel amaçları Şekil 2’de verilmiştir. Genel amaçlar Hümanistik anlayışta Bilişsel, Duyuşsal ve Psikomotor olarak sınıflandırılmıştır.

B.E.D.’nin öğrencilerin bilişsel (zihinsel) gelişimine yardım edebilmesi için; egzersiz, sağlık ve hastalıklar konusunda bilgilendirilmesi, insan vücudun tanıtılması, fiziksel aktivitelerin rolünün anlatılması, dünyanın diğer kültürlerini tanımaya yardım edilmesi ve çocuklara daha bilinçli tüketim yapma yollarının öğretilmesi hedeflenmektedir.

B.E.D.’nin öğrencilerin duyuşsal gelişimine yardım edebilmesi için; bireyin güzel yönlerini görmeleri sağlanacaktır. Bireylerin yaşam felsefelerine ulaşmalarına yardımcı olmalıdır. Oyun aracılığıyla bireylerin diğerleriyle birlikte işbirliği içinde oynamaları için fırsat yaratılarak; düşünceli davranmayı, centilmenlik ve sportmenlik davranışları öğretilmeli, beden eğitimi ve spor aracılığıyla insanları sevmeye yardım etmelidir (Bucher; Wuest;1987: 25).

Şekil 2: Bilişsel, duyuşsal, psiko-motor alan ile onların ihtiyaçları ve gelişimsel boyutlarla olan ilişkisi

Kaynak: BUCHER, C. A.; WUEST, D. A; (1987) Foundations Of Physical Education And Sport, Times Mirror/ Mosby College Publishing, St. Louis: 26

B.E.D.'nin öğrencilerin psiko-motor gelişimine yardım edebilmesi için; beden eğitimi, spor ve diğer aktivitelere seyirci olarak ya da bizzat katılmaya teşvik edilmelidir. Boş zamanlarında zihinsel ve kültürel araştırmalarda bulunması sağlanmalıdır. Doğal çevrenin korunmasında becerilerin kazanılmasına yardım edilmelidir (Bucher; Wuest, 1987: 25).

2.1.1. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersinin Genel Amaçları

İlköğretim okullarında B.E.D.'nin genel amaçları, programda aşağıdaki şekilde yer almaktadır:

1. Atatürk'ün ve düşünürlerin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri sözleri açıklayabilme.
2. Bütün organ ve sistemlerini seviyesine uygun olarak güçlendirme ve geliştirebilme.
3. Sinir, kas ve eklem koordinasyonunu sağlayabilme.
4. İyi duruş alışkanlığı edinebilme.
5. Beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
6. Ritm ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme.
7. Halk oyunlarımızla ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilme.
8. Milli bayramlar ve kurtuluş günlerinin anlamını ve önemini kavrama, törenlere katılmaya istekli olabilme.
9. Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak boş zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirmeye istekli olabilme.

10. Temel sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
11. Tabiatı sevmeye, temiz hava ve güneşten faydalanabilme.
12. İşbirliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilme.
13. Görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapabilme.
14. Kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme.
15. Dostça oynama ve yarışma, kazanma, takdir etme, kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlığın karşısında olabilme.
16. Demokratik hayatın gerektirdiğı tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
17. Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilme (M.E.B., 1995: 14).

B.E.D.'nin genel amaçları içerik olarak; günlük yaşama dönük beceriler geliştirmeyi ön plana almaktadır. Bu doğrultuda fiziksel ve kişilik özelliklerinin kazandırılmasına ağırlık verilmektedir. Ayrıca milli duyguları geliştirmeyi amaçlamaktadır (M E B, 1995: 14).

B.E.P.'nda genel amaç, genel eğitimin bütünleyicisi olarak “fikren ve bedenlen sağlıklı kişiler yetiştirmek” (Müfredat Programı 1988) biçiminde belirtilmiştir. Bu açıdan ülkemizde beden eğitimi ve spor için yeni bir sistem oluşturma tartışmalarında öncelikle günün koşullarına uygun genel amaçların neler olacağının saptanması gerekmektedir. Diğer bir deyişle beden eğitimi ve sporun yönlendirilmesinde yanıtlanması gereken önemli sorunlardan birisi genel amaçlar neler olmalıdır? Bu sorunun cevabı ilköğretim kademesinde beden eğitimi ve spordan beklentiler nedir? Bu tespit edildikten sonra beden eğitimi ve sporun genel amacı belirlenmelidir.

Modern dünyada sporun amaçlarının da değiştiğı gözlenmektedir. Buna göre, belirli ve kesin kurallar içinde yapılan salt yarışma ve performansa dönük spor türleri, günümüzde yeni bir kavram olan ve “*fitness*” terimi ile ifade edilen, “sağlıklı yaşam amacıyla yapılan spor türleri” ve boş zamanları değerlendirmek, eğlenmek, boş vakit

geçirmek, toplumsal bağları kuvvetlendirmek için yapılan spor türleri bulunmaktadır (Demirhan, 1992: 168). Ülkemizde B.E.P.'lerinin genel amaçları arasına fitness kavramı yerleştirilmelidir. Ve çocuklarımıza ilgi duydukları alanlarda spor yapmalarına olanak tanıyacak etkinlikler planlanmalıdır.

2.1.2. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersinin Özel Hedefleri

B.E.P.'nda dersin özel hedefleri “Sınıf Amaçları” olarak yer almaktadır. Program ünite esasına dayalı olarak hazırlandığından, ünite konulara bağlı olarak seçilen hedefler göze çarpmaktadır. İlköğretim okullarının B.E.D. öğretim programında; birinci sınıfta 35, ikinci ve üçüncü sınıfta 39, dördüncü sınıfta 56, beşinci sınıfta 55, altıncı sınıfta 72, yedinci sınıfta 64 ve sekizinci sınıfta 62 hedef cümlesi bulunmaktadır. Bu kadar çok hedefin söz konusu sınıflarda gerçekleştirilebileceği ise tartışma konusudur.

İlköğretim okulları B.E.D. öğretim programında yer alan özel hedeflere genel olarak baktığımızda, dikkati çeken bir diğer nokta öğrencilerde koordinasyon, dayanıklılık, sürat ve çabukluk, kuvvet, hareketlilik ve esneklik özelliklerinin geliştirmesi amaçlanmaktadır. Ancak bu özelliklerin nasıl kazandırılacağı konusunda açıklamaların yeterli olmadığı, branş öğretmeni dışında diğer öğretmenler tarafından söz konusu kavramların anlaşılamayacağı görülmektedir.

Buna göre zihinsel alanda; 1., 2., ve 3. sınıflarda “Kullandığı spor alanlarını ve ders araçlarını tanıyabilme” hedef cümlesine ilave olarak 4. ve 5. sınıflarda “Yakın çevrede oynanan halk oyunlarını tanıyabilme” ve “Beden eğitimi ve sporla ilgili söylenen sözleri açıklayabilme” si beklenmektedir. Bunların yanı sıra 6., 7., ve 8. sınıflarda söz konusu üç hedef dışında “Koşu, atlama, atma” ve “voleybol, hentbol, futbol ve güreş ile ilgili yarışma ve oyun kuralları bilgisi” verilmektedir.

Duyuşsal alanda; 1., 2., ve 3.sınıflarda öğrencilerde “Koşularda dostça oynama ve yarışabilme; “Yuvarlanma ve dayanmalı aşmalarda, tırmanma, asılma ve sallanmalar ile denge alıştırmalarında kendine güven duygusu geliştirebilme” hedefleri kazandırılmaya çalışılacaktır. Yine “Halk oyunları ve şarkılı oyunlarda işbirliği ve kurallara uyabilme, spor kıyafetlerini iyi kullanma ve koruyabilme, kendini ve yakın

çevreyi temiz tutabilme” gibi hedef cümlesine ek olarak 4. ve 5. sınıflarda “Yer hareketlerinde ve araçta hareket ederken kendine güven duygusunu geliştirebilme, araçla ve araçta hareket ederken ders araçlarını iyi ve doğru kullanarak koruyabilme, çeşitli spor branşlarında dostça oynama bununla birlikte kazananı kutlama ve kaybetmeyi kabullenebilme” hedef cümlelerine yer verilmiştir. Aynı zamanda bu sportif branşlarda işbirliği yapma, lidere ve kurallara uyulması istenmektedir. 6., 7. ve 8. sınıflarda düzen alıştırma ve temel cimmastik duruşlarda verilen komuta uyma, yerinde ve çabuk karar verebilme, birlikte hareket etme, gruba uyma, milli bayram ve törenlere katılmaya istekli olması, sportif branşlarda kendine güven duyması ve istekli olması hedeflenmiştir.

Psikomotor alanda; 1., 2. ve 3. sınıflarda ünite konularına bağlı olarak daha çok koordinasyon, kas kuvveti ve esneklik ile eklem hareketliliği kazandırılmaya çalışılmaktadır. Koşularda, atlama ve atmalarda çabukluk kazandırılırken, sadece koşularda dayanıklılık çalışması yaptırılacaktır. İlk üç sınıftan farklı olarak 4. ve 5. sınıflarda koşu, atlama ve atmalarda çabukluk ile birlikte sürat geliştirilecektir. Koşularda dayanıklılık çalışmasına devam edilir. Düzen alıştırma ve temel duruşlarda koordinasyon, temel beceriler, çeşitli şekillerde dizilme ve sıralanmalar geliştirilecektir. Serbest, araçla ve araçta hareketler yaptırılarak koordinasyon ile kas kuvveti ve eklem hareketliliği kazandırılacaktır. Ayrıca ritm ve müzik eşliğinde çalışmalar başlamıştır. Çeşitli sportif branşlarda ise temel beceriler edinmesi ve hazırlayıcı oyunlara zaman ayrılması önerilmektedir. Diğer taraftan 6. sınıfta düzen alıştırma ve temel cimmastik duruşlarına bağlı olarak dizilme ve sıralanmalar ile koordinasyon çalışmaları devam edecektir. İlköğretimin II. kademesinde düzen alıştırma dışında çoğunlukla derslerde temel becerilerin kazanılması ve koordinasyon çalışmalarına ağırlık verilmiştir. Koşular, atlamalar ve atmalar dışında serbest ve aletli cimmastik ön plana çıkmıştır. Yine çeşitli sportif branşlarda hedef cümleleri ağırlıktadır. İkinci kademedeki koşular, atlama ve atmalarla ilgili sürat ve çabukluk, koordinasyon, temel becerilerin geliştirilmesi çalışmaları devam etmekle birlikte “kuvvet”in geliştirilmesi istenmektedir. 7. sınıfta düzen alıştırma ve temel duruşlarına tekrar dönüş yapılmıştır. Bununla birlikte 6. sınıftan farklı olarak “Beden eğitimi ve spor bilgileri” başlıklı üniteye yer alan sekiz hedef cümlesi kaldırılmıştır. 8. sınıfta ise 7. sınıftan farklı olarak

“düzen alıştırmaları ve temel cimnastik duruşları ile ilgili çeşitli şekillerde dizilme ve sıralanmalar” ile “voleybolu oynamaya istekli olabilme” hedef cümlesi kaldırılmıştır.

İlköğretim okulları B.E.D. öğretim programında yer alan özel hedeflere genel olarak baktığımızda; 1., 2., 3. sınıf ile 4., 5. sınıflar ve 6., 7., 8. sınıflarda birbirine çok yakın hatta ortak hedeflerin bulunduğu gözlenmektedir. Bununla birlikte her sınıf düzeyinde koordinasyon, dayanıklılık, sürat, kuvvet ve esneklik özelliklerinin geliştirmesinin amaçlandığını görürüz. Örneğin 1., 2. ve 3. sınıflarda dayanıklılık, çabukluk, koordinasyon, çabukluk, esneklik, kuvvet, hareketlilik özelliklerinin geliştirilmesi ön planda tutulmuştur. 4. ve 5. sınıflarda bunlardan farklı olarak sürat geliştirilir. 6.,7. ve 8. sınıflarda koordinasyon, sürat ve çabukluk, dayanıklılık, kuvvet, esneklik, hareketlilik ve ağırlıklı olarak bazı spor dallarında temel beceriler kazandırılması önemli görülmektedir. Şimdi bu kavramları kısaca açıklayalım;

İlköğretim çağındaki çocuklarda koordinasyonu geliştirmenin amacı vücudun parçaları arasındaki uyumu sağlamaktır. El-göz koordinasyonunun sağlanması vb. motor beceriler kazandırılmaya çalışılır. Dayanıklılıkta ise uzun süreli spor çalışmaları sırasında organizmanın yorulmaya karşı gösterdiği fiziki ve psikolojik direnme yeteneğidir (İkizler;1994:100). Dayanıklılık özelliği yüzme, koşu, bisiklet, vb. spor dallarında kazandırılmaya çalışılır. Çocuklara uygun bir dayanıklılık antrenman eğitimi, yüklenmelerin ve içeriklerin optimal bir şekilde belirlenmesini gerektirmektedir. En geç sekiz yaşından itibaren erkek ve kızlar, dayanıklılık eğitimine elverişli duruma gelirler.

Çocuk ve gençlerin çok yönlü genel eğitiminde, kuvvet yeteneği önemli bir yer tutar. Uygulamalar göstermiştir ki, birçok çocuk ve genç gelişme çağında iskelet ve kas sistemi yeterince uyarılmadığı için daha sonra ulaşması gereken güç düzeyine erişememektedir. İlköğretim çağında gerçekleştirilen kuvvet eğitiminin biçimi çok yönlü nitelikte olmalıdır. Örneğin, çok sayıda tırmanma şekilleri içeren hareketler gibi. Sürat ise karmaşık bir özelliktir. Büyük bir olasılıkla, sürate ait nöro-fizyolojik faktörler genetik bakımdan oldukça belirlenmiş, yani sınırlı bir değişkenlik taşıyan niteliktedir.

Bilindiği gibi hareketlilik, eklemlerin her yöne doğru olan hareket olanaklarını optimal bir şekilde kullanma yeteneğidir. Bir hareketi başarılı bir biçimde

gerçekleştirebilmek için temel bir koşuldur. Hareketlilik eğitimi ise, spor eğitiminin vazgeçilmez bir unsurudur. Aynı zamanda vücudun esnek bir yapıda olması beklenmektedir. Programda özellikle cimmastikte kas kuvveti ve esnekliği ile eklem hareketliliğinin birlikte geliştirilmesi beklenmektedir (Muratlı, 1976: 3-4).

Her sınıf düzeyinde gerçekleştirilmeye çalışılan bu özellikler koşu, atlama, atma, serbest cimmastik, aletli cimmastik, voleybol, basketbol, hentbol, futbol, güreş, halk oyunları vb. sportif beceriler vasıtasıyla kazandırılacağından, bunlar programın temelini oluşturmaktadır.

Beden eğitimi ve sporla ilgili olarak ilköğretimden sonra bir üst öğretim kademesi olan ortaöğretimde, hedefler belirlenirken ilköğretimde uygulanan B.E.D. öğretim programlarının gerektiği gibi uygulandığı varsayılmakta ve hedefler bunun üzerine kurulmaktadır. Hazırlanan öğretim programları kağıt üzerinde böyle olmakla birlikte, uygulamaların gerçekte böyle olmadığı gözlenmiş olup, gerçekte ilköğretim okullarında B.E.D. için saptanan amaçlara ne ölçüde ulaşıldığı, aksaklıkların neler olduğu ve nereden kaynaklandığı araştırmamız ile ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır.

2.2. *İlköğretim Okullarının Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Konular*

Çağdaş bir toplum yetiştirmeye yönelik, modern eğitim-öğretim sistemi içinde, B.E.D.'nin hedeflerini gerçekleştirmek üzere, hedeflere uygun olarak beden eğitimi ve spor ile ilgili bilimsel veriler ışığında seçilecek konular önem kazanmaktadır. Konular belirlendikten sonra; olanaklar, koşullar, çevre, yaş durumu, cinsiyet vb. faktörler dikkate alarak uygulanacak yöntemin seçimi yapılmalıdır. Dersin işlenmesinden sonra ölçme ve değerlendirmenin yapılması zorunludur. İlköğretim okullarının I. ve II kademe öğrencileri için B.E.D. öğretim programında yer alan konuların seçiminde, organizmanın bir bütün olarak ele alınması, öğrencilerin gelişim özellikleri ve yaş gruplarının göz önünde bulundurulması istenmektedir. Ünite esasına dayalı olan konular çevre şartları, saha, tesis ve araçlar göz önünde bulundurularak kız ve erkekleri ayırmaksızın, bütün öğrencilere (kızlarda güreş ve futbol dalları hariç) ortak uygulanacaktır (M.E.B., 1995: 8). Aşağıda ünite esasına dayalı konu-alanlarının sınıflara göre dağılımına yer verilmiştir.

İlköğretim Okullarının I. Kademesinde Yer Alan 1., 2. ve 3. Sınıf Beden Eğitimi Dersi Konuları:

1. Atatürkçülük ile İlgili Düşünceler	2. Koşular
3. Atlamalar, Atmalar	4. Yürüme, Sekme, Sıçramalar
5. Yuvarlanma ve Dayanmalı Aşmalar	6. Kaldırma ve Taşımlar
7. Tırmanmalar	8. Asılmalar ve Sallanmalar
9. Denge Ağıştırmaları	10. Top Ağıştırmaları
11. Halk Oyunları ve Şarkılı Oyunlar	12. Beden Eğitimi Spor ve Sağlık Bilgileri

İlköğretim Okullarının I. Kademesinde Yer Alan 4. ve 5. Sınıf Beden Eğitimi Dersi Konuları:

1. Atatürk'ün Hayatı, Özellikleri ve Düşünceler	2. Koşular
3. Atlamalar, Atmalar	4. Düzen Ağıştırmaları ve Temel Duruşlar
5. Serbest Hareketler	6. Yer Hareketleri
7. Araçla, Araçta Hareketler	8. Basketbol, Voleybol, Hentbol, Futbol
9. Halk Oyunları ve Şarkılı Oyunlar	10. Beden Eğitimi, Spor ve Sağlık Bilgileri

İlköğretim Okullarının II. Kademesinde Yer Alan 6, 7 ve 8. Sınıf Beden Eğitimi Dersi Konuları:

1. Beden eğitimi ve spor bilgileri (sadece 1. sınıfta)	2. Düzen Ağıştırmaları ve Temel Cimnastik Duruşları
3. Koşular	4. Atlamalar
5. Atmalar	6. Serbest Cimnastik
7. Aletli Jimnastik	8. Basketbol
9. Voleybol, Hentbol, Futbol, Güreş	10. Halk Oyunları

Dersin işlenişi ile ilgili açıklamalar bölümünde, her çocuğun aynı seviyede yetiştirilmesinden çok her birinin, kendi yeteneklerine göre gelişiminin sağlanması temel ilke olarak kabul edilmiştir. Birinci devrede (1. 2. 3. sınıf) oyun ve taklidi hareketler yoluyla öğretim esas alınmıştır. Ancak bu dönemde bazı spor branşları örneğin cimnastik, yüzme, kayak gibi temel teknik hareketlerinin verilmesi yeteri kadar açık değildir. Örneğin 2. sınıf ders konuları bölümü sadece "İkinci sınıfta da birinci sınıftaki konulardan faydalanılacaktır. Öğretmen çocukların seviyelerine göre ders konularında bazı değişiklikler yapabilir" ifadesi yer almaktadır. Diğer taraftan 3. sınıf konularında ise o yaş çocuğunun gelişimine uygun çalışmalar yer almakla birlikte yine de hangi spor branşına ait temel tekniklerin uygulanabileceği yeterince planlı bir şekilde sunulmamıştır. Özetle ilköğretim programında birinci dönem konularının genel ifadelerden kurtulamadığı görülmektedir. Yine 4. sınıf konularında denge, atlamalar,

atmalar ve koordinasyona yönelik alıştırmalar ve eğitsel oyunlara ağırlık verilmiştir. Ancak, bu dönem çocuğun birçok spor branşında teknik hareket formlarını sistematik olarak alması gerektiği bir dönemdir.

Bağılantılı olarak 5. sınıf konularında atletizm, güreş ve yüzme branşları daha ayrıntılı olarak ele alınmış, uygulamada detaya inilmeye çalışılmıştır. İlköğretimin II. kademesinde yine 6., 7. ve 8. sınıflarda konu başlıkları birbirinin tekrarı şeklindedir. Sadece 6. sınıfta beden eğitimi ve spor bilgileri diğer sınıfların konu-alanlarından farklılık göstermektedir. İkinci kademedede cımnastik hareketlerine (aletli ve serbest) ağırlık verilmiş olup, hareketlerin ritm ve müzik eşliğinde yapılması istenmektedir. Bu öğretim kademesinde basketbol, voleybol, hentbol, futbol ve güreş branşlarında konuların öğretilmesine daha fazla önem verilmiştir.

B.E.P.'nda yer alan konuların belirtilen şekilde işlenmesi beden eğitimi ve spor temel bilgisi olan öğreticileri gerektirmektedir. İlköğretimde B.E.D.'lerinin büyük çoğunluğunun spor eğitiminden yoksun sınıf öğretmenlerince işlendiği göz önüne alınırsa, programdaki konular ilgili yaş grubuna uygun olsa bile genel ifadeler kullanılması ve belli bir planlamadan yoksun olması nedeni ile doğru biçimde uygulanamamaktadır (Koçyiğit; Öztürk, 1992: 208). Diğer taraftan genelde B.E.D.'leri Türkçe, Matematik vb. derslerin eksik kalan konularının tamamlanmasına fırsat sağlayan boş zaman olarak algılanıp değerlendirilmektedir. Bu duruma tesis yetersizliğinin de etkisi olduğu göz ardı edilmemelidir.

Kendi içinde mantıklı ve tutarlı gibi görülen bu konular okulların imkanlarıyla uyumlu değildir. Bir diğer nokta amaç ve ilkeler; öğretmenin işini kolaylaştırıcı, onu yönlendirici özellikte değildir (Koç, 1988: 21). Özellikle B.E. öğretmeni olmayan okullar için ayrı bir programa ihtiyaç duyulmaktadır, çünkü programda yer alan bazı terimler anlaşılmamakta ve uygulanamamaktadır. Yıllık, aylık ve günlük planların yapımında; seçilen etkinliğin niteliği ve ilgili yaş grubunun özelliklerini gözeten, kullanışlı ve işlevsel bir müfredat programının geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

2.3. *Beden Eğitimi Dersi Tesisleri, Ders Araç ve Gereçleri:*

Bu dersin gereği olarak okulun salonu ve açık hava spor tesisleri mevcut olmalıdır. Ayrıca B.E.D. için gerekli her türlü araç-gerecin olması gerekir. Bunlar; kasa, minder, cimnastik sırası, atletizm için gerekli araçlar, çeşitli top, labut, atlama ipi, parmaklık, tırmanma ipleri, barfiks, paralel, asimetrik bar, vb. diğer araçlar gereklidir. Öğretim kurumlarında beden eğitimi ve spor çalışmaları için gerekli olan araç-gereç ve malzemenin ihtiyaca cevap verecek seviyede olmadığı Bakanlığa gelen istek yazılarından anlaşılmaktadır (Özener, 1988: 134). Dolayısıyla elimizdeki program ile mevcut koşullarda dersin hedeflerine ulaşmak oldukça güç olmaktadır.

2.4. *Beden Eğitimi Dersinde Yöntemler:*

Beden eğitimi ve spor programlarında yer alan konulara uygun, olanakları, koşulları, çevreyi, yaş gruplarını, cinsiyet vb. faktörleri dikkate alarak uygulanacak yöntemin seçimi yapılmalıdır. Bunlar öğretim ve antrenman yöntemleridir. Bu iki yöntem zaman zaman birbirine bağımlı bir şekilde ve ön koşullu olarak ele almayı gerektirir. Örneğin: Çocuk önce herhangi bir hareketi yapabilmesi için, o hareket için gerekli olan kuvvet, sürat, dayanıklılık, koordinasyon, denge, ritim vb. becerileri kazanmak zorundadır. Burada hareketin öğrenilmesi için fiziki hazırlığın yerine getirilmesinde antrenman yöntemleri ön koşul olarak yer alır. Herhangi bir sportif eylemde çocukların iyi performans göstermeleri ve başarılı olabilmeleri için, hareketlerin çok iyi öğrenilmiş olması gerekmektedir. Birbirinin içinde ve birbirini bütünleyici olarak bu iki yöntem, beden eğitimi ve sporda çocuklarda geliştirilmek istenen psikomotor ve diğer gelişim alanlarında takip edilen yol olmaktadır (Gündüz, 1988: 153). Uygulamada ise gösterip-yaptırma yönteminin dışına çıkılamadığı gözlenmektedir.

2.5. *Beden Eğitimi Dersinde Ölçme ve Değerlendirme:*

Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde, öğrenmenin tamamlanması ve öğrenilenlerin performansa dönüştürülmesi, sürekli ve uzun vadeli planlı çalışmalarla ancak mümkün olabilmektedir. Bu nedenle, öğrencinin gerek öğrenmesi ve gerekse performans artışının denetlenmesi ve sürekli izlenmesi gerekmektedir. Bu amaçla

öğretmen, bir takım yardımcı araçlar geliştirmek zorundadır. Örneğin; performans kartları, ölçülebilen performans için değerlendirme cetvelleri, standartlaştırılmış testler, vb. kullanılabilir.

Değerlendirme için gerekli olan, programın başında öğrencilerin kimler olduğu ve bu öğrencilerin öğretim konularındaki yeterlik düzeylerinin bilinmesidir. Yeterlik düzeyinin bilinmesi, B.E.D.'lerinin sonunda öğrencilerin ne kadar ilerleme gösterdiklerini belirlemeye, yani öğrencinin gelişimini değerlendirmeye yarayacaktır. Öğrencilere not verirken göz önüne alınacak en önemli ölçüt, belirlenen amaca yaklaşma düzeyidir. Ancak burada öğrencilerin bireysel kapasiteleri ile ne kadar gelişme gösterdikleri ve çalışmaları sırasında ne kadar çabada bulundukları göz ardı edilmemeli, bunlar mutlaka değerlendirmeye katılmalıdır (Tamer, 1988: 63).

2.6. *Beden Eğitimi Ders Saatleri:*

Tablo 1- Tarihsel Süreç İçerisinde İlköğretim Kurumları Öğretim Programlarında B.E.D.'nin Öğretim Yılı, Süresi ve Haftalık Toplam Saatlerinin Dağılımı

İlköğretim Kurumları Öğretim Programlarında Beden Eğitimi Ders Saatleri				
Öğretim	İlkokul		Ortaokul	
Programı ve Yılları	İlkokul Yılı	İlkokul Saat	Ortaokul Yılı	Ortaokul Saat
1874 Programı	-	-	-	-
1915 Programı	3	3	-	-
1922 Programı	-	-	4	1
1924 Programı	5	8	3	3
1926 Programı	5	9	3	5
1931 Programı	-	-	-	-
1936 Programı	5	8	3	3
1948 Programı	5	8	3	3
1952 Programı	-	-	-	-
1968 Programı	5	8	3	3
1970 Programı	-	-	3	6
1975 Programı	5	5	-	-
1982 Programı	5	5	3	5
1992 Programı	5	10	3	6
1995 Programı	5	15	3	6
1997 Programı	5	10	3	3

Kaynak : M.E.B., İlköğretim, Lise ve Dengi Okulları Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı.
M.E.B., İlköğretim Okullarının Haftalık Ders Dağıtım Çizelgesi (10.09.1997 tarih ve 143 Sayılı Kararı).

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere ilköğretim okullarında Beden Eğitimi ders saatleri son değişiklik ile I. kademedeki iki, II. kademedeki bir saat olarak

uygulanmaktadır. Ayrıca seçmeli ders olarak spor etkinlikleri saati konulmuştur. Ancak bu süre diğer ülkelerle kıyaslandığında oldukça gerilerde olduğumuz anlaşılmaktadır.

1997-1998 öğretim yılında B.E.D.'leri, ilköğretim okullarında haftada bir veya iki saat zorunlu ders olarak yer almaktadır. Tablo 1'e bakıldığında, Cumhuriyetin ilk yıllarıyla günümüzde uygulanan zorunlu B.E.D.'lerinin süre olarak çok fazla değişikliğe uğramadığı anlaşılmaktadır (Cicioğlu, 1985: 109).

Tablo 2- Bazı Batılı Ülkelerde ve Türkiye'de İlköğretim Kurumlarında Öğrencilerin 8 Yıl Boyunca Aldıkları Beden Eğitimi Ders Saati Toplamları

İlköğretim Kurumlarında Öğrencilerin 8 Yıl Boyunca Aldıkları Beden Eğitimi Ders Saati Toplamları			
Ülke Adı	Toplam Saat	Ülke Adı	Toplam Saat
Fransa	1200	İngiltere	960
İzlanda	720	İsviçre	720
Portekiz	720	Finlandiya	720
Lüksemburg	720	Danimarka	600
Yunanistan	480	Hollanda	480
Türkiye	512	İtalya	480
Norveç	400	İrlanda	240

Kaynak: M. E. B., Tebliğler Dergisi, 26 Ekim 1992, sayı 2369.

Tablo 2'de gelişmiş ülkelerde ilköğretim kurumlarında Beden Eğitimi ders saatlerinin toplamı görülmektedir. Bu tablo incelendiğinde Türkiye'de ilköğretim çağındaki öğrencilerin aldıkları toplam ders saati 512 saat ile 9. sırada yer almaktadır (Karaküçük, 1989: 20). Bu durumda ülkemizde Beden Eğitimi ders saatlerinin oldukça yetersiz olduğu söylenebilir.

2.7. İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının Teorik Yapısı

İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları çerçevesinde, ilköğretim okullarında uygulanmakta olan B.E.D. öğretim programının teorik yapısı incelenerek, dikkat çekici bazı noktalar ana hatlarıyla aşağıda verilmiştir.

Programın tamamında, hedef kitle olarak "öğrenciler" kavramı kullanılmış, ele alınan ünitelerin kız ve erkek öğrenci ayırımı yapılmaksızın bütün öğrencilere (kızlarda güreş ve futbol dalları hariç) ortak olarak uygulanması gerektiği vurgulanmıştır

(MEGSB, 1988: 275). Dolayısıyla programın hazırlanışında B.E.D.'lerinde doğal olarak farklı fiziksel ve duygusal donanımlara sahip kız ve erkek öğrencilerin, farklı beklentileri olabileceği dikkate alınmamıştır.

Belirlenmiş amaçların en önemli nihai hedefi, B.E.D.'lerinde, öğrencilerde okul sonrası hayatlarında düzenli spor yapma alışkanlığını ve anlayışını kazandırmaktır. Ancak ilerleyen yaşa paralel olarak spor yapma oranlarında genel bir düşüş gözlenirken, bu oran cinsiyetler arasında kız öğrenciler aleyhinde anlamlı bir boyut kazanmaktadır.

B.E.P.'nın "Açıklamalar" kısmında öğretmene belirli bir serbestlik tanıyan 18., 19. ve 20. maddeler kapsamında, B.E. öğretmenlerinin uygulamalarda cinsiyete özgü beklentileri dikkate almaları gerektiğine işaret edilmektedir (MEGSB. 1988: 5).

B.E.D.'leri, hizmet içi eğitim kurslarından yetiştirilen sınıf öğretmenleri tarafından verilebilir. Hizmet içi eğitim kurslarıyla yetiştirilmiş öğretmen bulunmaması halinde bu alana özel ilgi duyan, yetenek ve bilgi yönünden kendini yetiştirmiş öğretmenler arasında karşılıklı olarak değiştirilerek okutulması önerilmektedir (MEGSB, 1988: 5).

Her öğrencinin aile durumu, arkadaş ilişkileri, kişilik özellikleri, problemleri ve başarı durumunu gösteren bir "Öğrenci Dosyası" tutulması istenmektedir. Okulda öğrencilerin gezip oynamaları için çevre imkanlarından faydalanılacak oyun yerleri (kum havuzu, voleybol, futbol vb. Sahalar) ayrılarak ve oyun araçları sağlanacaktır (MEGSB, 1988: 19-22).

B.E.P. "Kişiliğin Eğitimi" olarak ele alınmaktadır. Çocuğun gelişimi ile ilgili davranışlar, toplum, ilmi veriler, çağdaş eğitim ilkeleri ile beden eğitimi ve spordaki yeni gelişmeler esas alınarak düzenlenmiştir. Programda okul yönetimi, okul doktoru veya sağlık merkezi ile ilişki kurarak, öğretim yılı başında bütün öğrencilerin sağlık kontrolünden geçirilmesi önerilmektedir. Konuların seçiminde, derslerdeki yüklenmelerin şiddeti ve hareketlerin öğretiminde öğrencilerin gelişim özellikleri ile yaş gruplarının dikkate alınması istenmektedir. Programda hareket eğitiminde kullanılacak yöntem açıklanmakla birlikte hareketlerin niteliği konusunda yetersizlikler

görülmektedir. Programın öğretmene sağladığı bir kolaylık ise çevre şartlarına uyma konusunda serbestlik tanınmasıdır.

Okulun beden eğitimi saatlerinin mutlaka verimli bir şekilde değerlendirilmesi istenmektedir. Tesis, ders araç-gereçlerden tüm öğrencilerin yararlanmaları önerilmektedir. Öğretmenin derslik olarak spor salonu ve açık spor tesislerinin yanında diğer çevresel imkanlardan yararlanabileceği belirtilmektedir. Programda ele alınmayan masa tenisi, yüzme, kayak vb. faaliyetlerin uygulamalarının nasıl yapılacağı açık değildir.

Okul içi çalışmaların, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini özendirme, kendini deneme ve tanıma aracı olarak kullanılması düşünülmektedir. Ders süresinin yetersiz olması nedeniyle yalnız ders içi değil ders dışı faaliyetlere de ağırlık verilmelidir. Bazı yetenekli öğrencilerin erken branşlaşma ve müsabaka ortamı hem onların gelişimini olumsuz yönde etkilemekte hem de diğer öğrenciler ihmal edilmektedir. Programda bu nedenle okul içi ve sınıflar arası karşılaşmalara ağırlık verilmesi önerilmektedir. Hazırlık sınıfı olan ortaokul programlarının uygulanmasında V. ve VI. sınıflarda oyun ve atletizme önem verilecektir.

Beden eğitimi ve spor ile ilgili kazandırılması istenen bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamının değerlendirilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin yalnız fiziksel yetenekleri değil aynı zamanda zihin, duygu ve sosyal yönden *sağlıklı ve dengeli* bir gelişimin sağlanması gerekir. Bu doğrultuda ölçme ve değerlendirme yapılması istenmektedir. Programda “Atatürk ile ilgili görüş ve düşüncelere” konunun özelliğine göre yer verilmesi istenmektedir. Özellikle bu dersin sevdinmesi, yaşam boyu severek ve isteyerek spor yapma alışkanlığı kazandırmaya çalışılacaktır.

Özel eğitime muhtaç çocuklarla ilgili olarak; başarılı ve yetenekli olanların branşlara göre *gruplara* ayrılarak özel olarak yetiştirmeleri sağlanır. Engelli öğrencilerle ilgili olarak sadece işitme engeli olan öğrencilerin eğitime yer verilmiştir. Derslerin değerlendirilmesinde “Öğrenci Gözlem Fişleri”ne önem verilmektedir. Öğretmenin gözlem yaparken dikkat edeceği hususlar ayrıca belirtilmiştir.

İlköğretim okulları II. kademe programında; öğrencilerine yönelik olarak B.E.D.'nde kullanılacak tesis, araç-gereç ayrı bir şekilde belirtilmemiştir. Sadece okul bahçesinin öğrenciler için oyun alanı olarak ayrılmasını önermektedir. Programda öğrencilere boş zaman alışkanlıklarının iyi bir şekilde kazandırılması konusunda açıklamalara yer verilmiştir.

İlköğretim okulları II. kademe öğrencilerinin izcilik kamplarından yararlanmaları için önerilerde bulunmaktadır. Okul, her öğrenciyi kendi yetenekleri sınırı içinde en yüksek başarıya götürecek kılavuzluğu yapmalıdır. Bu nedenle öğretmenin öğrenciyi tanıma konusunda yapması gereken hususlara geniş yer verilmiştir. Ancak elde edilen sonuçların nasıl değerlendirileceği ve derslerde nasıl kullanılacağı genel ifadelerle belirtilmiştir.

Sonuç olarak B.E.P.'nın en önemli özelliği; programın çağdaş program geliştirme ilkelerine göre düzenlenmiş olmasıdır. İlkokul, ortaokul veya ilköğretim okulları adıyla basılan B.E.P.'larında dikkati çeken önemli bir noktada, *okulda her ders, milli amaçlara ulaşmada bir araç* olarak görülmektedir. B.E.D.'nde öğretmen ise Türk Milleti, Türk Yurdu ve yurt sorunları ile ilgili bilgiler üzerinde durmak, öğrencilerin bu bilgileri elde etmelerine yardım etmek, bu bilgileri artırmak için onlarda sürekli ilgi uyandırmak ve bu yolla öğrencilere yurda karşı sevgi, bağlılık ve hizmet aşkı aşlamak, yurt işlerine karşı kendilerinde ilgi ve duyarlılık uyandırmakla görevlendirilmiştir (M.E.B.,1968: 9; M.E.B.,1995:13).

2.8. İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının Çağdaş Program Geliştirme İlkeleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi

Beden Eğitimi dersi spor, eğitim, psikoloji, sosyoloji, sağlık bilimleri ve fiziksel bilimler kapsamında ele alındığında, çağdaşlaşma oranında; bilimsel, kuramsal ve örgütsel boyutlarda birçok değişiklik ve yenilikleri de beraberinde getirmektedir. Bu değişiklik ve yeniliklere insanların uyum sağlayabilmesi eğitim kurumları için yeni hedeflerin ortaya çıkarılmasını gerektirmektedir. Bu ise yeni öğretim programlarının hazırlanmasını ve uygulanarak davranışa dönüştürülmesini zorunlu hale getirmektedir. Bununla birlikte 1987 yılında geliştirilen “İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar

Beden Eğitimi Öğretim Programları” üzerinde bazı değişiklikler yapılırsa da 20 yıldır fazla bir ilerleme kaydedilememiştir.

Çağımız hızlı ve sürekli bir değişim içersindedir. Bu değişimleri yakalamayı amaçlayan B.E.P. kadar, bu programların yaşama geçirilmeye çalışıldığı eğitim kurumlarımızdaki eğitim ve öğretim ortamlarında yapılacak çağdaş değişikliklerin de rolü çok büyük olacaktır.

Milli Eğitim Bakanlığı ve Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının hazırladığı program tasarısının yazılı şekli Demirhan’ın (1992) ortaya koyduğu program geliştirme ilkeleri doğrultusunda incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

2.8.1. Program tasarısı hazırlamada, çalışma grubunun oluşturması gereken üyeler yer almış mıdır?

a) Sürekli çalışacak üyeler: Program geliştirme uzmanı, ölçme ve değerlendirme uzmanı, konu alanı uzmanı, konu alanı öğretmeni.

b) Ara sıra katılacak üyeler: Eğitim psikolojisi uzmanı, eğitim felsefesi uzmanı, eğitim sosyologu, eğitim ekonomisi uzmanı, eğitim teknolojisi uzmanı, eğitim planlaması uzmanı, gerektiğinde başka danışman üyeler, ebeveyn ve öğrenci temsilcileri.

Program tasarısının hazırlanmasında konu alanı uzmanı ve öğretmenlerden oluşan bir kurulun çalıştığı anlaşılmaktadır. Bu çalışmada program geliştirme uzmanlarının bilgisine başvurulduğu ve program geliştirme ilkelerinin dikkate alındığı söylenebilir. Komisyonunda bulunan diğer üyelerin çalışmaları hakkında yeterli bilgi yer almamaktadır. Özellikle çocuk gelişimi ve gelişim psikolojisi alanlarında uzmana ihtiyaç duyulmaktadır. Nitekim programda çocuk gelişimiyle ilgili açıklamaların yetersiz olduğu görülmektedir. Bu nedenle çocuk ve gençlik gelişimi, toplumsal ve ekonomik faktörler beden eğitimi ve spor alanındaki bilimsel gelişmeler, program geliştirme, ölçme ve değerlendirme ilkeleri ışığında, kubaşık olarak çalışmalar yapılmadıkça bunlar istendik düzeyde olmayacaktır.

2.8.2. *Hedefler saptanırken; Toplum, Konu Alanı, Birey incelenmiş midir?*

1968 yılında hazırlanan B.E.D. öğretim programından kısa bir süre sonra bugün uygulanmakta olan programın temel yapısının oluşturulduğu görülmektedir. Programı incelediğimizde, toplumun incelendiği konusunda kesin bir şey söylenemez. B.E.P.'ni oluşturan konu-alanı uzmanı ve öğretmeni olduğuna göre; konu-alanının incelendiği söylenebilir. Söz konusu program disiplinlere dayalı bir program anlayışına göre hazırlandığından bu noktada 1968 programından çok farklı değildir.

Bireyin incelendiğine ilişkin yeterli bilgi bulunmamakla birlikte “açıklamalar” bölümünden anlaşıldığı üzere cinsiyet ve yaş faktörlerinin dikkate alındığı söylenebilir. Ancak programın bazı çocuklar için ve çocukların çok yönlü gelişimi için yarar sağlamadığı görülmektedir.

B.E.P.'lerinde dünya ülkelerinde köklü değişikliklere gidilmektedir. Çocuğu merkeze alan bu yaklaşımlarda her yaş grubunun gelişim özelliklerini dikkate alan ve onların özelliklerine uygun programlara ihtiyaç vardır. Bizde hala toplu öğretimin esas olması nedeniyle ilköğretimin I. kademesinde 1, 2, 3 sınıflar ile 4 ve 5 sınıf, ikinci kademesinde 6., 7. ve 8. sınıf programları kendi içinde aynıdır. Ayrıca ülkenin genelinde çocukların gelişim düzeyleri tespit edilerek standartlar oluşturulmalıdır.

2.8.3. *Hazırlanan aday hedeflerin özel hedefler olabilmeleri için; eğitim felsefesi, eğitim psikolojisi, eğitim ekonomisi süzgeçlerinden geçirilmiş midir?*

Ülkemizin beden eğitimi ve spor konusunda belirli ve net bir eğitim felsefesi olmak zorundadır. Daha çok “ülkeyi tanıtacak sporcular mı yoksa sağlıklı bir nesil ve sağlıklı yaşam için spor mu?” bu ikisinin dengesi sağlanamamıştır. Ayrıca program tasarısının hazırlanması sırasında yer almadıklarından dolayı eğitim felsefesi, psikolojisi ve ekonomisinin ilgili ilkelerinin layığı ile dikkate alındığı söylenemez. Tasarıdan çıkartılan sonuç, çalışma grubu üyelerinin eğitim bilimleri uzmanları ile ilişkide olduklarıdır. Hedeflerin önem sırasına konuluşu, kaynaşıklık ve dayanıklılık esaslarına dikkat edildiği göze çarpmaktadır. Eğitim ekonomisi ilkeleri konusunda ise bir ipucu

bulunmamaktadır. Çünkü hedeflerin tümünün, kapalı spor salonu olan okulların dışında Türkiye koşullarında gerçekleştirilebilir olması hayal gibi görünmektedir.

2.8.4. Özel hedefler; öğrenci davranışına dönüklük, genellik ve sınırlık, açık ve seçiklik, bir içerikle kenetlilik niteliklerine sahip midir?

Program tasarısı incelendiğinde, hedeflerin çoğunlukla bu niteliklere sahip olduğu söylenebilir. Bazı hedefler ise bu alanda özel bir eğitim almadan gerçekleştirilemez. Dolayısıyla öğretmenlerin bir kısmı hedeflerin soyut ve ayrıntılı olmasından dolayı uygulamada zorluk yaşayabilirler.

2.8.5. Özel hedeflerin aşamalı sınıflaması yapılmış mıdır?

Çocuk ve gençlerimize kazandıracağımız davranışlar bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olmak üzere üç alanda incelenmektedir. Programda bu üç alanı da kapsayan hedefler bulunmasına rağmen ayrı ayrı ifade edilmemiştir. Özellikle genel hedefler arasında duyuşsal alanda hedeflerin yoğunlaşmış olması ile özel hedeflerde devinişsel hedeflerin ağırlıkta olması uygulamada kavram karışıklığına neden olmaktadır.

2.8.6. Özel hedeflerin davranış tanımları yapılmış mıdır?

Davranışlar gözlenebilir, ölçülebilir mi? Davranışlar yeterince kapsamlı mı? Davranışlar hedef alanını kapsıyor mu? Davranışların sınırları belli mi? Davranışların ifade ediliş biçimleri doğru mu?

Hedeflerin davranış tanımlarının yapıldığı ve davranışa çevrilirken ilgili esaslara uyulduğu söylenebilir. Özel hedeflerle ilgili cümlelerin sonunda “geliştirebilme” ifadesi çoğunlukta. Çocukların bu dersten beklentilerinin, öğretmenin yardımıyla geliştirilmesi istenmektedir. Çoğunluğu kendi kendini geliştirebileceği ve günlük hayatta kendi başına yapabileceği türden değildir. Yine alt davranışların sayısının en az üç olması gerekirken bu kurala uyulmamıştır. Ayrıca bazı davranışlarda kritik davranışlar üzerinde tekrar bir çalışma yapılması gerekmektedir. Davranışların kendi içinde sıralanışında ve bunların içinde ilgisiz olan davranışlara rastlanmaktadır.

2.8.7. Konu alanı bilgi ve öğrenme teorilerinin ilkelerine uygun olarak örgütlenmiş midir?

Konuların aşamalı ve sistematik olarak düzenlendiği anlaşılmaktadır. Basitten karmaşığa doğru sıralama, bütünlük, süreklilik ve ardışıklık ilkelerine uygunluğun göstergesi sayılabilir. Ancak, konular çocuk ve gençlerin gereksinimlerini karşıladığı sürece anlamlı olacaktır. Ayrıca öğrencilerde kuvvet, çabukluk, hareketlilik, beceriklilik ve koordinasyon özellikleri kazandırılmaya çalışılırken nelere dikkat edileceği konusunda yeterli açıklama yoktur. Bunların oyun ve taklidi hareketler şeklinde öğretilmesi istenirken oyunların çeşidi sınırlıdır. Asıl önemlisi 7-14 yaş grubundaki çocuklara öğretilecek konular kısır döngü haline dönüşmüştür.

2.8.8. Konu alanı ve hedef ilişkisini gösteren belirtke tablosu kullanılmış mıdır?

Program tasarısında belirtke tablosu yer almamaktadır. Özellikle konuların gelişim alanlarına ait hedeflere göre dağılımının yapılarak bunların ölçme ve değerlendirmede kullanılması zorunludur.

2.8.9. Eğitim durumlarının düzenlenmesinde gelişim, öğrenme ve öğretim ilkeleri dikkate alınmış mıdır?

Eğitim durumları hedef davranışı gerçekleştirici nitelikte mi? Eğitim durumları “öğrenciye görelilik” niteliğe uygun mu? Eğitim durumları diğer yaşantılar ile kaynaşık mı? Öğrenme yaşantısı ekonomik mi?

Program tasarısında, “İşleniş” başlığı ile oluşturulan eğitim durumlarının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir. Ancak, bu haliyle de öğrenmeye hizmet edici nitelik taşımaktadır.

2.8.10. Geçerli test madde ya da durumlarından oluşan değerlendirmeye ilişkin bölümlere yer verilmiş midir?

a) Tanıma-yerleştirmeye dönük değerlendirme durumlarına yer verilmiş midir?

Tanıma ve yerleştirme amacıyla ölçme ve değerlendirme yapabilmek için öğrencilerin

çok yönlü gelişimlerini, değişik alan ve etkinlikler için hazır oluş düzeylerini, ilgilerini, eğilimlerini ve yatkınlıklarını gösteren bilgiler gerektiği açıktır (Özçelik,1992:226). Programda öğrencileri tanıma-yerleştirme amacına dönük değerlendirmede kullanılacak bilgi toplama yolları hakkında yeterli açıklama bulunmamaktadır.

b) *Biçimlendirme-yetiştirmeye dönük değerlendirme durumlarına yer verilmiş midir?* Biçimlendirme-yetiştirmeye dönük değerlendirmenin ana işlevi; öğretim devam ederken, her bir üniteadaki öğrenme eksiklerini ve güçlüklerini belirlemek, bu eksiklik ve yetersizliklerin giderilmesi ve konuların daha iyi öğrenilmesi için her öğrenciye ayrı ayrı önerilerde bulunmaktır (Tekin,1987:26). B.E.P.'nda bu tür değerlendirmeye dönük açıklamalar bulunmasına rağmen yetersizdir.

c) *Durum muhasebesine dönük değerlendirmeye yer verilmiş midir?* Durum muhasebesine dönük değerlendirme, dersin tümünün yada belli kesimlerinin bitiminde yapılır. Programın öngördüğü hedeflere ulaşıp ulaşılmadığına bakılarak öğrenci, öğretmen ve programa ilişkin yargılarda bulunulur. B.E.P.'nda durum muhasebesine dönük değerlendirmeye ise yer verilmemiştir.

d) *Değerlendirme durumları bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor alanların tümünü kapsıyor mu?* Bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanla ilgili ayrı ayrı değerlendirme yapabilmek için gerekli olan ölçme araçlarının bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Modern okulun öngördüğü amaçların çeşitliliği; bilgi kadar anlamanın, beceri kadar değer biçmenin, tekrar meydana getirmek kadar uygulama yeteneğinin, akademik başarı kadar ilgi ve tutumlarının da değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Daha da önemlisi bireyin kendini değerlendirebilmesini sağlamaktır. Kişi kendini değerlendirebilir ise B.E.D.'lerinde yapabildiklerinin bilincine varacaktır. Dolayısıyla, öğrencilerin eğitim amaçları yönündeki davranış değişimi ve gelişmelerinin değerlendirilmesi çok çeşitli ölçme ve değerlendirme tekniklerinden yararlanma gereğini ortaya koymaktadır (Koç, 1988: 282). Özet olarak ilköğretim okullarında B.E.D. öğretim programının uygulanabilmesi ve çağdaş spor bilimlerinin öngördüğü biçimde yerine getirilmesinin mevcut program ve spor ortamı ile mümkün olamayacağı söylenebilir.

3. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Rolü ve Önemi:

İlköğretim çağında verilen eğitim, yaşam boyunca aktivitelerin sürmesi için gerekli olan tutumların gelişmesinde önemli bir süredir. Çocuklar hareketli olmaktan zevk alırlar ve beden eğitimi aktivitelerine coşkuyla katılırlar. Beden eğitimi etkinlikleri onların daha çok duygusal gelişimini destekler ve cesaretlendirir. Bu noktada öğrencileri yönlendiren B.E. öğretmenleri, daha çok beden eğitiminde özel eğitim almış öğretmenlerdir. Öğretmen, hareketler hakkında pozitif duyguların sürdürülmesinde önemli bir kişidir. Beden eğitimi aktivitelerinde yer alan hareketler dikkatli planlandığı takdirde çocuklar kendilerine ve B.E. öğretmenlerine karşı pozitif tutumlar geliştirebilirler.

İlköğretim programlarında, B.E.D.'nin yanı sıra eğitim kadrosunda köklü rolü olan B.E. öğretmenleri önemli sorumluluklar üstlendiklerinden dolayı program çalışmalarının bütün alanlarında, her çocuk için daha iyi öğrenme ortamı sağlamaya çalışmalıdır.

B.E.D.'lerinde çocuğun diğerleri ile çalışma ve paylaşma gibi sosyal davranışları mutlaka gözlenmelidir. Yine ayakta ve dinlerken görülen duruş bozuklukları, genel yetenek ve motor yeteneklerdeki seviye düşüklüğü ise ilk önce beden eğitimi aktiviteleri içinde görülmektedir. Özel ihtiyaçları belirlemek için, B.E. öğretmenleri okul personelinin uyarmalı, iletişime geçmelidir. Hep birlikte özel ihtiyaçları olan çocuklar için sadece programın kapsamı değil bütün problemler görüşülmelidir. Beden eğitimi ve sınıf öğretmenleri gerekli durumlarda özel çocuklar hakkında uzman bir kişiden yardım almalıdır. Diğer taraftan öğretmen, eğer çocukların da derse ilişkin görüşlerini dikkate alınırsa bütün etkinlikler birlikte planlanmış ve paylaşılmış olacaktır (Nichols, 1986: 3).

B.E. öğretmenlerinin görev ve sorumlulukları; eğitim kuruluşlarının farklılıklarına, özel ortamlarına, içinde bulunduğu yörenin, bölgenin doğal güzelliklerine, sosyal gelişmişlik durumuna göre değişmektedir. Okulların koşullarına göre B.E. öğretmenlerinin genellikle; ders yoğunluğu fazladır. Okullarda otorite, disiplin sorunlarının yükünü ve sorumluluğunu taşır. Spor kolunda bürokratik çalışmaları ve

spor kolunun tesis, malzeme sorumluluğu vardır. Özellikle sporcu öğrencilerin sorunlarıyla (ders, sağlık, veli, psikolojik vs.) ilgilenir. Okul içi ve okul dışı sportif etkinliklerde organizatör, hakem ve sorumlu kişidir. Özel gün ve törenlerin pek çok aşamasında görevlidir. Ayrıca ders dışı çalışmalarla okullar arası spor organizasyonlarına hazırlık ve katılım çalışmaları vardır (Özyiğit, 1992: 78-82).

Öğretmen; beslenme, kılık, kıyafet, alışkanlıkları (sigara içme gibi), arkadaşları ile ilişkileri (yardım etme, kurallara uyma, paylaşma, işbirliği) vb. konularda örnek olmalıdır. Çocukların iyi bir sporcu olmasından öte iyi bir insan olmaları üzerinde odaklaşmalıdır. Başkaları ile alay etmesine izin vermemelidir. Çocuğun başarısız olduğu durumlarda bu sorunun üzerinde durmalı, olumsuz duygular yaratmadan başarılı olabileceği fırsatlar sağlamalıdır. Burada çocuk için önemli olan, beden eğitimi ve spor etkinliklerinde, onu anlayan ve çocukluğunu yaşamasına izin veren anlayışta bir öğretmenin varlığıdır. (Muratlı v.d., 1996: 17). B.E. öğretmeni çocuklarla olan ilişkilerinde çocuğu sevmeli, yakından tanımalı, duygularını anlamaya çalışmalıdır. Zaman zaman kendini çocuğun yerine koyarak olayları değerlendirmeye çalışmalıdır. Çocukların yeteneklerini tanımasına yardımcı olmalıdır ve uygun şekilde yönlendirmelidir. Çocuğun aktiviteleri sevmesini ve ilgi duymasını sağlamalıdır.

4. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi Uygulama Sorunu

Beden eğitimi dersi öğretim programlarının istenilen amaçlar doğrultusunda bilimsel olarak hazırlanması şüphesiz yeterli değildir. Çünkü bir programın güzel hazırlanmış olmasından çok uygulanabilir olması daha önemlidir. Nitekim ilköğretim okullarında, B.E.P.'lerinin uygulanmasında bazı yetersizlikler ile karşılaşmaktadır. Bu yetersizlik I. kademede daha çok göze çarpmaktadır. Bunun en önemli nedeni ise ilköğretimin I. kademesinde B.E.D.'leri için sınıf öğretmenlerinin ya da ortaöğretim için yetiştirilen B.E. öğretmenlerinin görevlendirilmesinden kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla beden eğitimi çalışmalarını ortaöğretimden sonra ilköğretim kademesinde öğrenim gören çocuklara kadar kaydırmakta geç kalınmıştır.

Aslında çocuk ve gençlerimizin sağlığı yasalarla güvence altına alınmıştır. Örneğin 1982 Anayasasının 59. maddesinde “Devlet her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirler alır. Sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder”. Yine 61. maddesinde “Devlet sakatların korunmalarını ve toplum hayatına katılmalarını sağlayıcı tedbirler alır.” şeklinde ifade edilmiştir. Genel olarak baktığımızda; hem programların hem de yasaların uygulamaya tam olarak geçirilemediği görülmektedir. B.E.D. öğretim programlarının uygulamada karşılaşılan sorunları aşağıda çeşitli boyutlarıyla ele alınmıştır:

Uluslararası Beden Eğitimi ve Spor Yasası'nda, “Çocukların beden eğitimi ve spor etkinliklerinde yer almaları temel bir haktır ve kişilik gelişimini sağlamak amacı ile özel koşulların hazırlanmasını gerektirir” biçiminde ifade edilmektedir. Kasap (1990), bunun gerçekleşmesi için her çocuğa çağının gereği olan oyun ve beden eğitimi fırsatı verilerek, spor dallarına göre yetenek ayırımı için hazırlık yapılması gerektiğini belirtmektedir.

Arıkan'a (1993) göre, okullarımızda beden eğitimi ve sporun çok yönlü görevlerinin gerçekleşmesine, bugün daha önemli engeller karşı koymaktadır. Çünkü çocuğun oyun hakkının vazgeçilmez unsurlarından olan çocuk parkları, bahçeleri, yeşil sahalar ve tesislerin gerekliliği, hala yeterli biçimde ele alınamamıştır.

Yaka (1992), programın başarıya ulaşmasında farklı yaklaşımla yetişen öğretmenlerinde önemli bir payı bulunduğunu ifade etmektedir. Öğretmenler okullara gittiğinde ya umduğunu bulamamakta ya da hiç karşılaşmadığı programı uygulamaya koyması istenmektedir. Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim kurslarının yetersiz kaldığı görülmektedir.

Demirhan'a (1992) göre, okullarda spor eğitime ve genel anlamda sporcu yetiştirme çalışmalarına katkıda bulunulabilmesi için ülkemiz ve dünyada çok az olan "devinişsel alan" araştırmalarına ağırlık verilmesi gerekmektedir.

Çok boyutlu olması ve farklı amaçlar için yapılmasından dolayı spor, her bilim dalınca başka türlü algılanmakta, dolayısıyla her bilim kendine özgü kavram, bilimsel model ve yöntemle sporu incelemektedir. Orhun (1990), farklı bilim dallarının spordan beklentileri ve ona yaklaşımları da farklı olduğu için ortak bir spor anlayışının oluşturulmasının güçleştiğini belirtmektedir. Çünkü hekimler; başta ortopedistler, okul sporundan özellikle çocuk ve gençlerin büyüme ve gelişme çağlarındaki duruş bozukluklarının giderilmesinin beklentisi içinde olurken; koruyucu ve önleyici tıp uzmanları; okul sporunun sağlık eğitime araç olmasını ve yeni yetişen kuşaklara ciddi bir sağlık bilincinin verilmesini istemektedirler.

B.E.P.'lerinin uygulanmasında karşılaşılan diğer bir sorun ise okullar arası geçişin yani kesintisiz eğitimin sağlanamamış olmasıdır. Bu noktada ilköğretimde öğretmenin gözlem yaparak elde ettiği veriler, öğrenci kişisel dosyası ile ortaöğretime taşınmamaktadır. Yine B.E.D. öğretim programının çağdaş ve daha gerçekçi bir hale getirilememesinde en önemli engel, ders saatlerinin verimli kullanılmaması, okulların fiziki kapasitelerinin iyileştirilmemesi olarak görülmektedir.

Sönmez (1992), programın uygulanması sırasında, öğrencilerin büyük çocuklarla yarışmaya alındığını, sonuçta hayal kırıklığı, fiziksek çöküntü ve spora karşı sevgisizliğe yol açtığını belirtmektedir. Bu durumun çocukların erken yönlendirilmelerine ve gelecek yıllarını olumsuz etkilemelerine yol açtığı anlaşılmaktadır.

Alıcıgüzel (1991) B.E.P., çevreye ve öğrencilerin gereksinimlerine göre programda değişiklik yapma yetisini öğretmene vermekle birlikte bu ilkenin çeşitli

nedenlerle yeterince uygulanmadığı; programdaki tüm konuların Türkiye'nin her yerinde aşağı yukarı aynı biçimde öğretildiğini ifade etmektedir.

Okullarda spor uygulamalarının, beden eğitimi uygulamalarını bastırdığı gözlenmektedir. B.E.D.'lerinin yine sadece “oyun” etkinlikleri olarak alınması da eğitimde tek yönlülüğü getirecektir. Dolayısıyla B.E.D.'lerinde, beden eğitimi ve spor etkinliklerinin dengeli olarak planlanmadığı gözlenmektedir.

Yine beden eğitimi etkinlikleri her bireyin kendi fiziksel sağlık ve yeterliliği ölçüsünde katılacağı ve kendini ifade edeceği etkinliklerdir. Hasırcı ve Yıldırım (1992) okullardaki, B.E.D.'lerinden “muaf” olma konusu ve uygulamalarının yeniden düşünülmesi gerektiğini belirtmektedir. Eğitimi yalnız yeterlilere vermek, yetersizlere vermemek gibi bir uygulama ortadan kaldırılarak “herkes için beden eğitimi” anlayışını kazandırmak gerekmektedir.

B.E.D. öğretim programlarının uygulamada karşılaşılan sorunlardan bir diğeri Türk Milli Eğitim sisteminin yapısından kaynaklanmaktadır. Kuruç ve Bayar'a (1992) göre kapalı bir sisteme sahip Türk Milli Eğitim sisteminin de diğer ülkeler gibi öğrenci merkezli bir sisteme geçmesi gerekmektedir.

Okullarda spor eğitiminin günümüzde hala bir disiplin aracı olduğunu uygulamalarda görmekteyiz. Çağdaş eğitim bir anlamda, demokratik toplumu yaratma, yaşatma, geliştirmenin adıdır. Demokratik toplumların eğitim anlayışının başında, bireylerin düşünce ve fikirlerini, beklentilerini, inançlarını, girişimlerini, yeteneklerini, becerilerini özgürce ifade edebilecekleri uygar bir ortamın yaratılması temel ilke olarak yer almaktadır. Oysa B.E.D.'lerinin uygulamalarda emir-komutaya dayalı otoriter bir anlayış ile yapılması, çağdaş eğitim anlayışı ile ters düşmektedir.

Diğer taraftan ister geçmişte hazırlanan B.E.P.'ları olsun, ister yeni hazırlanan B.E.P.'ları incelendiğinde şu hususlar gayet açık olarak görülmektedir:

1. B.E.D. için uygun bir alana ihtiyaç vardır. İklim şartları ve çevre özelliklerine göre bu alan açık veya kapalı olabilir.

2. Dersin işlenmesi sırasında konu (ünite) gereği çeşitli alet ve malzemeye,
3. Ders için gerekli giysiye,
4. Dersi işleyecek branş öğretmenine,
5. Ve öğrenciye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu hususlardan herhangi birinin eksikliği B.E.D.'nin hedeflerine ulaşmayı engelleyecektir.

B.E.P.'lerinin uygulamada başarıya ulaşması için öncelikle beden eğitimiyle uğraşanlar, gelecek için bir çok konuda hazırlık yapmalıdır. Beden eğitimiyle uğraşanların sistem içinde yetiştirilmesi ve teknolojik gelişmelerin yakından takip edilmesi gerekmektedir. Bu noktada beden eğitiminin geleceğini, sadece beden eğitiminin ne yöne gittiği belirleyecektir.

5. İlgili Araştırmalar

Beden eğitimi ve sporda yapılan sayılı araştırmalar, çoğunlukla performansın sporda nasıl artırılacağı, sporda başarı, yarışma, rekabet vb. kavramları ön plana çıkaran konularla ilgilidir. Bu araştırmada, ilköğretim okulları B.E.D. öğretim programı öğrenci ve öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda değerlendirildiği için konuyla ilgili olarak doğrudan yapılmış araştırma ve uygulamalar fazla değildir. Bu bölümde beden eğitimi ve sporla ilgili bazı yerli ve yabancı kaynaklı araştırma sonuçlarına yer verilecektir. Ayrıca, zikredilen araştırmaların araştırma konumuzla bağlantısı ya da ilgisi belirlenecektir. Böylece yaptığımız araştırmanın alan içindeki konumu ve amacı gerekçeli olarak ortaya konulacaktır.

Araştırma konumuzla ilgili olarak öncelikle çeşitli eğitim kademelerinde uygulanmakta olan B.E.D.'nin niteliğine ilişkin çalışmalara yer verilecektir. Çünkü beden eğitimi ve sporun insan yaşamında faydalı olabilmesi için bir bütünlük göstermesi gerekir. Etkinlikler sürekli ve kesintisiz yapıldığı takdirde çocuk ve gençlerin sağlıklı gelişimi sağlanabilmektedir. Diğer taraftan ilkokul, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında B.E.D.'yle ilgili program değerlendirme çalışmaları incelenmiştir. B.E.P.'nin uygulanmasında karşılaşılan eksiklik ve aksaklıklara ilişkin öğretmen, öğrenci ve ilgili kişilerin görüşleri araştırmamızla ilgili görülmüştür. Beden eğitimi ve sporla ilgili okulöncesi eğitim, ilkokul, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında yapılmış olan bazı araştırma sonuçları aşağıda verilmiştir.

Özer ve Beler (Yaylacı) (1997) tarafından “Okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden 0-6 yaş çocuklarının eğitim olanakları” araştırılmıştır. Araştırma bulgularına göre Antalya ilindeki 0-6 yaş grubu çocukların ancak %3'ü okulöncesi eğitimden yararlanmaktadır. Okulöncesi eğitim kurumları içinde özel kreş veya yuvalarda diğer okulöncesi kurumlara kıyasla beden eğitimi faaliyetlerine daha çok yer verildiği ve yaz okullarıyla bu faaliyetlerde sürekliliğin sağlandığı görülmüştür.

Çöker (1991) “Ankara ilkokullarında Beden Eğitimi derslerinin etkililiğinin değerlendirilmesi” adlı (yayımlanmamış doktora tezi) çalışmasından elde ettiği sonuçlara göre; öğretmenler büyük bir çoğunlukla B.E.D.'nin amaçlarının

gerçekleşmediği görüşündedir. Amaçları iyi derecede gerçekleştirdiğini söyleyen öğretmenler sadece %9 civarındadır. Bulgular arasında öğretmenlerin yeterliliği, B.E.D.'nin amaçlarının gerçekleştirilmesini etkileyen önemli bir faktör olarak yer almaktadır. Araştırma ile ilgili bazı sonuçlar şöyledir: B.E.D. ilkokullarda genellikle kendi amaçlarını gerçekleştirmek doğrultusunda işlenmemektedir. Bunun en başta gelen sebebi, okulların yer, araç-gereç olanakları bakımından yetersizliği olarak görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin, B.E.D.'ni işlemek için yeterli olmamaları, öğretmen, yönetici ve velilerin de bu dersi önemsememeleri, B.E.D.'nin amaçlarının gerçekleştirilmesini engelleyen en önemli faktörler arasındadır. Araştırmada, B.E.D.'nin etkililiği yani amaçların gerçekleşmesi bakımından, öğretmenlerin yaş, cinsiyet, kıdem, mezun oldukları okul, okulların yerleşim birimi, okulun büyüklüğü, sınıfın kalabalıklığı vb. değişkenleri açısından anlamlı farklılıklar bulunmamıştır.

Yanpar (1993) tarafından yapılan “Ankara ilkokullarındaki ikinci devre (4-5. sınıf) öğretmenlerinin öğretmenlik mesleği ve konu alanlarıyla ilgili görüşleri” konulu araştırması, 1991-1992 öğretim yılında Ankara'nın merkez beş ilçesinden seçilen on ilkokulda uygulanmıştır. Araştırma bu okulda görev yapan dördüncü ve beşinci sınıftan yüz öğretmenin görüşü alınarak gerçekleştirilmiştir. Öğretmenler beden eğitimi öğretiminde; çocukların kaslarını geliştirici oyunlar, müzik eşliğinde oyunlar, spor ve sağlık bilgisi, çeşitli kasları geliştirici oyunlar ve çeşitli spor dallarının bilgisi gibi konuları önemli bulmuşlardır.

Çobanoğlu ve Koç'un (1994) “İlköğretimde Beden Eğitimi derslerinin uygulanmasında sınıf öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bir araştırma” konulu araştırmasında Manisa il merkezindeki 22 ilkokul ve ilköğretim okulunda görev yapan ilkokul öğretmenin, okullarında uyguladıkları B.E.D. ile ilgili görüş ve değerlendirmeleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %16'sı ders yaptıklarını, %84'ü diğer faaliyetlerle ilgilendikleri için B.E.D.'nin yapılmadığını ifade etmişlerdir. Yapılamayan B.E.D. açısından, öğrencilerin tepkisi ise %91'i hoşlanmadığını, üzüldüğünü, nedenini sorduğunu vb. yanıtlar vermişlerdir. Okullarında araç-gereç bulunmamasından yakınanların oranı ise %40'dır. B.E.D.'nde öğrencilerin en çok sevdiği etkinlik (%37) top oyunlarıdır. Öğretmenlerin %85'i okul

yöneticilerinin faaliyetleri teşvik ettiğini belirtmektedir. B.E.D.'lerinin branş öğretmenlerince verilmesini isteyenlerin oranı %98'dir. B.E.D. için öğretim programında yer alan konular değerlendirilerek önem derecesine göre sıralandırılmıştır. Ayrıca, bu çalışmada ilköğretim programının bölgesel farklılıklara göre yeniden gözden geçirilmesi ve bu konuda ilköğretim öğretmenlerinin görüş ve önerilerine başvurulması istenmektedir.

Karagöz ve Şahin (1993) tarafından; "Öğretmen-yönetici-veli ve müfettişlerin ilköğretim programı hakkındaki görüşleri" incelenmiştir. Araştırmanın amacı yirmi yıldan beri uygulanan ilköğretim programının öğretmen, yönetici, ilköğretim müfettişi ve öğrenci velileri tarafından değerlendirilmesini yapmak ve programın geliştirilmesi için öneriler ortaya koymaktır. Araştırmaya alınan öğretmen, yönetici, ilköğretim müfettişlerin; ilköğretim programının amaçları, muhtevası, metot ve teknikleri ile değerlendirme boyutu; cinsiyet, görev, kıdem, mezun olunan okul, hizmet içi eğitime katılma ve mesleki yayınları takip etme durumlarına göre görüşleri arasında fark incelenmiştir. Velilerin ise ilköğretim programının amaçları, muhtevası, metot ve teknikleri ile değerlendirme boyutu; cinsiyet, tahsil, meslek ve ailenin aylık gelir durumlarına göre araştırılmıştır. Bu konuda; ilköğretim programının, program geliştirme tekniklerine uygun olarak sürekli gözden geçirilmesi, toplum ve çağın ihtiyaçlarına ve sekiz yıllık ilköğretim okullarına göre düzenlenmesi; program geliştirmede, klasik uygulama yerine ders programlarının ayrı ayrı hedefler ve bunlara uygun davranışlar halinde geliştirilmesi; ilköğretim programının ilköğretim programlarıyla bütünleştirilmesi konusunda, üniversitelerce geniş çaplı araştırmalar yapılması önerilmektedir.

Koç'un (1993) "Günümüzde Beden Eğitimi öğretmenin yetiştirilme biçimi ve işlevi" konulu çalışmasında ise öğretmenlerin meslek yaşamında karşılaştıkları güçlükler tespit edilmeye çalışılmıştır. Manisa ve İzmir illerinde 117 B.E. öğretmeni ile yapılan ankette elde edilen sonuçlar şöyle özetlenebilir: Okul yöneticileri ile ilgili sorunlar, malzeme ve tesis sorunu, veli ve öğrencilerin derse karşı ilgisizliği, sınıfların kalabalık olması karşılaşılan güçlükler olarak saptanmıştır. Aynı çalışmada B.E.D.'nin veli ve öğrenciler tarafından gönülden benimsedikleri bir ders olabilmesi için önem sırasına göre; yerel yönetimlerin tesis yönünden okullara yardım etmelerine, eğitim-

öğretimin daha etkin duruma getirilmesine, sınıftaki öğrenci sayısının azaltılmasına, beden eğitimi ve sporun yararlarının somut ve inandırıcı biçimde açıklanarak, toplumun bilinçlendirilmesine, beden eğitimi ve spor konusunda velilerin aydınlatılmasına bağlı olduğu tespit edilmiştir.

Koç'un (1994) "Değişik kesimlerin okul beden eğitimi konusundaki görüş ve değerlendirmelerine ilişkin bir araştırma" konulu diğer bir araştırmasında ise Manisa merkez ilçe ortaokul ve liseler ile İzmir/ Bornova ilçesindeki bazı öğretim kurumlarında B.E.D. ve sportif etkinliklerle ilgili olarak; B.E. öğretmeni, öğrenci, öğrenci velisi ve okul yöneticilerinin (toplam 178 kişi) görüşlerini tespit etmeye çalışmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; B.E.D.'nde ortaokul öğrencilerinin en çok sevdiği etkinlikler; futbol, basketbol, voleybol, cimnastik, eğitsel oyunlar, yakan top, atletizm ve hentboldür. B.E.D.'nde karşılaşılan sorunlar önem derecesine; kapalı spor salonu olmaması ve ders süresinin kısalığı, malzeme yetersizliği ve öğretmenin sayıca yetersizliği, plan-program yapma, öğrencinin boş zamanlarını değerlendirme, sınıfların kalabalık olması, yetkililerin sportif çalışmalara ilgisizlikleri ileri sürülmektedir. B.E.D. öğretim programındaki konuların değerlendirilmesi açısından öğretmenlerin görüşleri önem derecesine göre; yeterli araç-gereç olmadığı için programın öngördüğü çalışmaları yapamadıkları, hareketlerin öğretiminde bilgi eksikliği, yaşlılık ve kilo problemlerinin hareketleri göstermede engelleyici olduğu, kendilerini yeterli hissetmemeleri, ders konularına karşı ilgisiz oluşlarıdır. Öğrencilerin B.E.D.'nden beklentileri ise: çok sayıda yarışma ve turnuva düzenlenmesi, salon sporlarına önem verilmesi, istedikleri spor dalını seçmeleri, yeterli sayıda araç-gereç sağlanması, çalışmaların müzik eşliğinde yapılması istenmektedir.

Yıldıran ve Yetim (1994) tarafından yapılan; "Ortaöğretimde Beden Eğitimi derslerinin öncelikli amaçları üzerine bir araştırma" da Ankara il merkezinde eğitim ve öğretim veren altı liseden tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenen 181 öğrenci, 30 öğrenci velisi, 29 B.E. öğretmeni ve 23 öğretmen eğitimciden; beden eğitiminin 18 genel amacının listelendiği anket formu üzerinde, en önemli beş amacı, önem derecesine göre işaretlemeleri istenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, sosyal kapsamlı amaçların ilk sıralarda yer aldığı, bunları zihinsel ve fiziksel amaçların takip ettiği görülmüştür.

Genellikle fiziksel gelişimin ön planda tutulduğu müfredat programlarının bu doğrultuda geliştirilmesi, beden eğitimi ve spor aktiviteleri içerisinde öğrencilerin günlük hayata transfer edebilecekleri uygun davranış biçimlerinin öğretmenler tarafından kasıtlı olarak uygulatılması ve pekiştirilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Bunların gerçekleştirilmesi için, B.E. öğretmeni yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının, öğretmen adaylarına bu nitelikleri kazandırmaları ve buna uygun olarak örneğin, sporda etik değerler ve fair play, spor felsefesi, sosyalleşme ve spor gibi derslerin lisans düzeyinde programda yer alması şeklinde öneriler sunulmaktadır.

Akdenk (1994) tarafından; “Ortaöğretim kurumlarında kredili sistem açısından beden eğitimi ve spor dersleri” adlı çalışmada konu ile ilgili olarak Türkiye’de ve Avusturya’da araştırma ve incelemelerde bulunmuştur. İlgili kaynaklar ve özellikle Avusturya’daki uygulamalardan yararlanmıştır. Türkiye’ye özgü Kredili Sistemle ilgili Beden Eğitimi ve Spor Dersleri Müfredat Çerçevesi hazırlanmaya çalışılmıştır.

Demirhan (1992) tarafından yapılan “Günlük Dersin İşleniş Aşamaları ve Öğretmen Davranışları” konulu araştırmasında; B.E. öğretmenlerinin günlük ders programları ve uygulanması, öğretmen davranışlarının önemli göstergesi olarak belirtilmektedir. Bu konuda sunulan bazı öneriler ise şöyledir: İlk ve ortaöğretim programlarında yer alan B.E.D.’lerinin yeri ve önemi yeni araştırmalarla gözden geçirilmelidir. Okullarda, öğrenci ve öğretmenlerin gelişimi konusunda rol beklentileri araştırılmalıdır. Şu andaki eğitim programı, gerekli araştırmalar ve uzman önerileriyle desteklenerek daha detaylı hale getirilmelidir. Milli Eğitim Bakanlığı, üniversitelerin ilgili bölümleri ile ilişkileri yoğunlaştırılarak hizmet içi eğitim programlarının daha çağdaş düzeyde uygulanması sağlanabilir.

Çamlıyer’in (1992) “Beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme programları ve öğretmenlik uygulamalarının değerlendirilmesi” konulu araştırmasında; Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencileri örneklem olarak seçilmiştir. Adaylardan öğretmen yetiştirme aşamasında mümkün olduğunca detaylı plan hazırlaması beklenmektedir. Adaylara sorulan uygulama ile ilgili sorular ve cevaplardan bazıları şöyledir:

- Ders planında fiziksel, duyuşsal, sosyal, bilişsel gelişim amaçları ayrı ayrı belirtiyor musunuz? Adayların çoğunluğu fiziksel gelişim amaçlarını saptadıklarını belirtirken, genelde duyuşsal, sosyal, bilişsel gelişim amaçları ayrı ayrı belirtmediklerini ifade etmişlerdir.
- Ders planında öğrencilerin gelişimlerini nasıl değerlendirdiğinizi belirtiyor musunuz? Adayların çoğunluğu ders sonunda bir oyunla veya ders anında vurgulayarak yaptıklarını, bir kısmı zaman sınırlı olduğundan yapamadığını belirtmektedir.
- Öğretim programınızda sizce eksik olan ve ilave edilmesi gereken dersler nelerdir? Sorusuna adayların çoğunluğu spor psikolojisi, eğitim, sosyoloji vb derslerin daha kapsamlı ve uygulamaya dönük verilmesini, her düzeyde ve spor dalında uygulanabilecek çeşitli eğitsel oyunlara çokça yer verilmesini, özel öğretim yöntemleri dersinin 2 ve 3. sınıfta vermeye başlanmasını, çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimiyle ilgili daha detaylı bilgiler verilmesini, daha çok antrenör gibi yetiştirildiklerini, okullarda daha çok deneyim kazanmak istediklerini belirtmişlerdir.

Engler; Hecker ve diğerlerinin (1979) “İlkokul çocukları için beden eğitimi müfredat programlarının değerlendirilmesi” adlı araştırmalarında; ilkokullarda amaçların tasarlanması, konuların ve yöntemlerin incelenmesi, davranışların incelenmesi ve değerlendirme çalışmaları yapılmıştır.

Enniss; J.Ross-A. Chen (1992), “Oryantasyonun faydalı olabilmesi için müfredat programının yapılmasında öğretmenin rolü; rasyonel hedefler ve beklentiler”i tespit etmeye çalışılan bu araştırma, program yapmada yönlendirmenin rolünü, lise B.E. öğretmenleri ve öğrencileri açısından incelemiştir. Bireysel olarak öğretmenler ve öğrenciler (14-19 yaş grubu) ile onların hedefleri, eğitim beklentileri, akademik performansları konusunda röportaj yapılmıştır. Öğretmenlerin profillerini incelemek için; onların sınıflarında öğrencilerin öğrenme düzeyleri ve planları dikkate alınmıştır. Öğretmenlerin hedefleri ile öğrencilerin performans düzeyleri arasındaki tutarlılığa bakılmıştır. Öğrencilere ise; B.E.D.’nden hoşlanıp hoşlanmadıkları, sınıfta öğrenip

öğrenmedikleri, sınıftaki öğretimden memnun olup olmadıkları, öğretmen davranışlarından beklentileri sorulmuştur. Öğretmen ve öğrencilerden alınan görüşler arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Enniss (1992) tarafından; “Müfredat programlarının hazırlanmasına yön veren faktörler” belirlenmiştir. B.E.P.’ni planlamada önemli rol oynayan faktörler; gerçek öğrenci ihtiyaçları ve ilgileri, okul yarışmaları ve içeriği, özellikle hedefler konusu dikkate alınarak, öğretmenin müfredatı belirlemede bunlara ağırlık vermesi önerilmektedir. Yine disiplini sağlama, öğrenme süreçleri, benlik algısı, sosyalleşme ve çevreyle bütünleşme gibi 5 önemli faktör programı planlamada önemli bulunmuştur. Program geliştirme çalışmalarına katılan araştırmacılar söz konusu faktörleri belirlemede; öğretmenlerin yardımını araştırmışlardır. Beden eğitiminin yönünü belirleyen öğretmenlerin görevleri üzerinde durulmuştur. Öğretmenleri daha çok aktivitelerde bulunması, planlama ve öğrenme anında öğrencilerin motive edilmesi gibi konularda öneriler geliştirilmiştir.

Evans; Penney ve Bryant (1993), araştırmalarında “Beden eğitiminin niteliğinin değerlendirilmesi amacıyla 1988 Eğitim Reformu Yasası ile İngiltere ve Galler’de B.E.D.” incelenmiştir. 1988 Eğitim Reformu yasasının özellikle ilkökul ve ortaokullar için hazırlanan kısmı incelenmiştir. Bu yasanın sosyalleşme ve eğitim sistemi ile öğretmenlerin kalitesini sağlamak vb. konularda etkisi üzerinde durulmaktadır. Yasada “*PE for all*” yani herkes için beden eğitimi ilkesi benimsenmiştir.

Bu araştırmalarda üzerinde durulan ortak nokta; genelde B.E.D.’nin çeşitli nedenlerle istenilen düzeyde yapılamadığı, dersin amaçlarına tam olarak ulaşamadığı, öğretmenin yetersizliği, alt yapı eksikliği, ilgili kişilerin anlayışsızlığı vb. nedenlerle B.E.P.’nin yeniden gözden geçirilmesinin gerekli olduğudur. Bununla birlikte ilköğretim okullarının I. ve II. kademesi ile ortaöğretim arasında B.E.P.’lerinde bütünleşmeye gidilmesi, programın içerik olarak yeniden düzenlenmesi, programın yeniden yapılandırılmasına yön veren faktörlerin belirlenmesi, program geliştirme çalışmalarında öğretmen, öğrenci, veli ve diğer kişilerin görüşlerine başvurulması gerektiği, öğretmen yetiştirmede okullarda B.E.P.’lerinin uygulanmasına ilişkin yeterli eğitimin verilmesi gibi tespitler araştırmamız için önemli bulunmuştur.

Araştırmamızda B.E.P. ve uygulamaları öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirildiğinden, onların beden eğitimi ve spora karşı ilgilerinin bilinmesine ihtiyaç vardır. Bu nedenle öğrencilerin için beden eğitimi ve spora karşı ilgileri ve ailelerin bu konuya verdikleri destek bazı araştırmalar ile gözden geçirilmiştir.

Ünver; Tolan ve diğerleri tarafından (1986) yapılan “12-24 yaş gençlerin sosyo-ekonomik sorunları” konulu çalışmadan elde edilen sonuçlara göre; ailelerin %44.1’inin gencin boş zaman faaliyetlerine karışmadığı görülmektedir. Bu konuda gence “karışmamak” genci özgür bırakmak bakımından olumlu, “yönlendirmemek” açısından da olumsuz bir faktör olarak ele alınabilir. Diğer aileler içinde genci aylıklıkla suçlama konusunda ağırlık kazanan davranışlar, oturup düşünme ve arkadaşlarıyla zaman harcama olmaktadır. Konuya cinsiyet açısından bakıldığında kızların, oturup düşündüklerinde; erkeklerin ise sporla uğraştıklarında daha çok suçlandıkları gözlenmektedir. Araştırma sonuçlarına göre; ülkemizde ailelerin spora gereken önemi vermedikleri tespit edilmiştir. Bir çok aile sporu “boşa zaman geçirme” ile eş anlamlı olarak ele aldıkları belirtilmektedir.

Tezcan (1991) “Gençlerin boş zamanlarını değerlendirme biçimleri”ni incelemiştir. Araştırma sonucunda, gençlerin üçte birinden fazlası boş zamanlarını oyun ve sohbet ile değerlendirdikleri gözlenmektedir. Boş zamanını spora ayırma oranı, tüm gençlik içinde tahmin edildiği kadar yüksek değildir (%10.5). Erkeklerin %21.8’i boş zamanını spora ayırdığı halde, bu oran kızlarda %2.1’dir. Ülkemizde daha çok erkeklere hitap eden spor dallarının gelişmiş olması, bu sonucu yaratmış olabilir. Gencin öğrenim düzeyi yükseldikçe boş zamanını okuma ve kültürel faaliyetlerle değerlendirme oranının yükseldiği görülmüştür. Ayrıca boş zamanı değerlendirme biçiminin kırsal-kent açısından ele alındığında okuma-kültür ve spor faaliyetlerinin metropollerde (Ankara-İzmir-İstanbul) en yüksek olduğu, kırsal ise en düşük olduğu tespit edilmiştir.

Vertinsky (1992) tarafından yapılan bu çalışmada ise “Beden eğitiminde cinsiyete göre fiziksel durumları ve ders için elverişli süre” araştırılmıştır. Buna göre geleneksel olarak okullardaki B.E.P.’lerinin yapılandırıldığı temel ilkeler, özellikle adolesans dönemde, kız ve erkekler arasında görülen bedensel farklılıklar ve yetenekler üzerinde durulmaktadır. Okullarda beden eğitimiyle ilgili liberal reform stratejileri ve

kızlar için sağlanan imkanlar, karma eğitim girişimleri gibi arayışlar incelenmiştir. Bu çalışma sonunda “2000 yılında yeni beden eğitimi müfredat programları” konulu çerçeve niteliğinde bir teklif sunulmuştur. Söz konusu müfredat programı aktif yaşamın konularını merkeze alarak, beden eğitimine yetenekli kız ve erkeklerin potansiyeline bakmak için sınav yapılması gerektiğini önermektedir.

Yukarıda yer alan araştırmalardan elde edilen ortak sonuçlar ise şöyledir: B.E.P.’lerinin cinsiyet faktörünü dikkate alan bazı etkinliklere daha fazla yer verilmesi, bununla birlikte karma etkinliklerin yapılan araştırmalar ile geliştirilmesi, kız çocukların spora yönlendirilmesi, çocukların ilgilerinin yönlendirilmesinde ailelerin bilinçlendirilmesi, her şeyden önce çocuklara beden eğitimi ve sporun sevdirelmesinin önemli olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan araştırmamızda B.E.D.’lerinin çocukların gelişimlerine katkısı araştırılmıştır. Bu konuda yapılmış bazı araştırmalar aşağıda verilmiştir.

Gökmen (1981) tarafından yapılan; “Fiziksel ve devinimsel gelişimin zihinsel gelişim ve akademik başarıya etkisi” konulu bu araştırmada, 10 yaşındaki ilkokul öğrencilerin zihinsel gelişim ve akademik başarı üzerinde programlı bedensel etkinlikler yoluyla sağlanan fiziksel ve devinimsel gelişimin olumlu bir etkisinin olup olmadığı incelenmiştir. Programlı bedensel etkinliklerin 10 yaşındaki ilkokul öğrencilerinin devinimsel gelişimleri üzerinde olumlu bir etkisi olduğu söylenebilir. Programlı bedensel etkinlikler yoluyla fiziksel ve devinimsel gelişimde bir bütün olarak artış sağlanamayışı, fiziksel ve devinimsel gelişimin zihinsel gelişim ve akademik başarı üzerinde olumlu etkisi konusunda kesin bir yargıya ulaşmayı engellemektedir. Ancak devinimsel gelişimin, zihinsel gelişim ve akademik başarı üzerinde olumsuz bir etkisi olmadığı yönünde bir yargıya ulaşılmıştır. Bu doğrultuda beden eğitimi ve spor etkinliklerinin öğrencilerin okul başarılarını engellediği, düşürdüğü biçimindeki yaygın kanının, bilimsel dayanaktan yoksun olduğu söylenebilir.

İlhan’ın (1993) yaptığı “12-13 yaş gruplarındaki çocukların analitik zeka test sonuçlarıyla motor beceri test sonuçları arasındaki ilişkinin araştırılması” konulu çalışmada; 12-13 yaş grubu kız ve erkek spor yapan ve yapmayan öğrenci grubuna

analitik zeka testleri ve motor beceri testleri uygulanarak aralarındaki ilişki saptanmaya çalışılmıştır. Sonuç olarak, motorik özelliklerin spor yapan ve yapmayanlarda farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu yaş grubunda motorik özellikler sportif performansı etkilemektedir, ama zeka biçimi ve zeka seviyesi spor yapıp yapmamalarına veya kız-erkek olmalarına göre bir değişme göstermemektedir.

Wiegend (1978) tarafından “İlkokulda beden eğitimi ve spor dersinde başarılı olan ve olmayan çocukların sosyalleşme düzeylerinin karşılaştırılması ve sosyal bütünleşmeyi engelleyen faktörler” araştırılmıştır. Spor derslerindeki sekiz haftalık araştırma süresince; çeşitli spor dallarına dokuz yaşından on yaşına kadar kız ve erkek öğrencileri spora yönlendirmeyi ve sosyal bütünleşmeyi sağlamayı amaçlamaktadır. Bu amaçla, spor derslerinde öğrenci davranışlarını yönlendirmede gözlem yapılmış ve sonuçların değerlendirilmesi yoluna gidilmiştir. Bu araştırmada sadece sosyal bütünleşmeyi karakterize eden durum doğrudan gözlenememiştir. Karma sınıflarda, spor vasıtasıyla sosyal bütünleşmenin sağlanması önerilmektedir.

Tinning ve Fitzclarence (1992), “Avustralya’da beden eğitiminde modernleşme sonrası ortaokul dönemindeki gençler, kültür ve bunalımı” adlı araştırmada, ortaokul döneminde bulunan gençlerin beden eğitiminde var olan sorunları incelenmiştir. Bu sorunlara neden olan faktörlerin başında gençlerde başlayan adölesans dönemidir. Modernleşme sonrası gençlerde adölesansın etkisinin yanı sıra, bilgi toplumu ve televizyon programları ile okul programları da olumsuz etkilemektedir. Okuldaki beden eğitimi aktiviteleri kadar okul dışındaki yaşam biçimleri ile adölesansın can sıkıcı görünüşü, bu bunalımın birbirleriyle çelişkiye düşen ve olaylı yönleridir. Program geliştirme çalışmalarında gençlerin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, modernleşme sonrası gençlik için bu çalışmalara ağırlık verilmiştir. Daha iyi öğrenme ortamı ve eğlenceli sınıflar oluşturmak için bu ihtiyaçları tespit etmek ve enerjilerini harcayacak bir şekilde okul B.E.P.’lerini yeniden yapılandırmak amaçlanmıştır.

Grant (1992) tarafından “Yeni Zelanda’da ortaokul Beden Eğitimi programlarında yer alan spor entegrasyonu” incelenmiştir. Bu çalışma Yeni Zelanda’da ortaokullarda B.E.D.’nin tasvirini yapmaktadır. Programda, spor eğitiminin kapsamı ve var olan potansiyeller araştırılmıştır. Okullar, genç insanların inanç ve değerlerini

biçimlendirmede önemlidirler. Yeni Zelanda 'da ise spora katılma önemli bir değer sayılır. Ülke içinde küçük bir grubun ilgilendiği rekreasyon ve sporun bir çok çeşidi vardır. Spor, sosyal ve kültürel anlamda ve pozitif düzeyde topluma katkıda bulunur. Toplumla bütünleşmenin yolu spor ve rekreasyona katılmaktır. Bu haliyle beden eğitimi tek çözüm yolu olarak görülmektedir.

Bu araştırmalardan elde edilen sonuçlardan da anlaşılacağı üzere beden eğitimi ve spor programlarına katılan çocukların fiziksel ve devinimsel gelişimlerine tamamen olumlu bir etkisinin olduğu görülmüştür. Yine sosyal ve zihinsel gelişimlerine etkisinin tam olarak saptanamamasıyla birlikte olumsuz bir etkisinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Özellikle ergenlik döneminin sorunlarının giderilmesinde ve sosyal bütünleşmenin sağlanmasında beden eğitimi ve spor bir çözüm yolu olarak görülmektedir.

Araştırmamızda önemli görülen diğer bir nokta öğretmen ve öğrenci ilişkisinin B.E.P.'lerinin başarıya ulaşmasını etkileyip etkilemediğidir. Bu konuyla ilgili bir araştırma aşağıda verilmiştir.

Kılıççı (1989) tarafından yapılan “Öğrenci tarafından öğretmen-öğrenci ilişkilerinin değerlendirilmesi”, konulu araştırmasında lise ve dengi okullarda öğretmenlerin öğrencileriyle olumlu ve olumsuz sayılabilecek ilişkileri öğrenci gözüyle değerlendirilmiştir. Bu araştırmaya 1988-89 ders yılında Hacettepe Üniversitesine yeni kaydolmuş 157 öğrenci katılmıştır. Öğretmenlerin branşlarına göre sağlıklı ilişkilerde birinci sırada beden eğitimi ve ikinci sırada felsefe grubu öğretmenleri bulunmuştur. Öğretmen-öğrenci ilişkilerinin sağlıklı yönüyle ilgili bulgulara baktığımızda kimya ve fizik öğretmenlerinde görülürken, en düşük sağlıklı ilişki ortalamaları sırasıyla beden eğitimi ve felsefe grubu öğretmenlerine ait bulunmaktadır.

Araştırmamızda B.E.P.'nın çocuğun gelişimi açısından değerlendirilmesi yapılırken, özel eğitime muhtaç çocukların unutulmaması gerekir. Bu nedenle B.E.D.'nde çeşitli engelleri olan çocukların derse katılımı ve bu çocuklara uygulanan programların niteliğine ilişkin araştırma sonuçları gözden geçirilecektir. Aşağıda bu konuda yapılmış bazı araştırmalara yer verilmiştir.

Sanioğlu (1992); “İlkokullarda B.E.P.’lerinin geliştirilmesi, alt özel sınıflardaki eğitilebilir geri zekalı öğrencilerin programları” adlı (yayımlanmamış yüksek lisans tezi) çalışmasında ilkokulların alt özel sınıflardaki eğitilebilir zihinsel engelli çocukların, beden eğitimi uygulamalarının program, ortam, eğitimci, araç-gereç ve süre gibi tüm eğitimi oluşturan unsurlar açısından incelenmiştir.

Akdenk; Ağaoğlu ve İmamoğlu (1995) “Türkiye’de engelliler için uygulamalı spor eğitimi modeli” konulu araştırmasında engellilerin eğitimiyle ilgili olarak illerde, engellilerin yapabilecekleri sporlara yönlendirme merkezleri kurulması, engellilerin yapabilecekleri sporlar bir tablo halinde sınıflandırılarak illerdeki merkezlere, Engellilerde Spor Araştırmaları Merkezi tarafından gönderilmesi önerilmektedir. Engellilerde spor eğitimi için spor tesislerinin kurulması veya var olan tesislerden faydalanmalarının sağlanması vb. önerilerde bulunmaktadır.

Özer; Beler (Yaylacı) ve Tanyolaç (1997) tarafından; “Antalya ilinde yaşayan engellilerin eğitim, sosyo-kültürel ve sportif etkinliklere katılma durumları”nı incelemişlerdir. Araştırma kapsamına 400 ilk-orta-lise ve dengi okul, 52 kamu kurum ve kuruluşu, 250 muhtarlık alınmıştır. Antalya ilinde yaşayan engelli öğrencilerin %78’i ilkokula devam etmektedir. İlkokulda engelli öğrenciler, eğitim programının bir parçası olarak sportif ve sosyo-kültürel etkinliklere ilgili derslerde katılmakta, ders dışı etkinliklerde bunu devam ettirememektedirler. Diğer taraftan çalışan engellilerin %59 u ilkokul, %6 sı yüksek okul mezunudur. Sportif ve sosyo-kültürel etkinliklere katılma oranı (%3-4) çok düşük bulunmuştur. Herhangi bir eğitim kurumuna devam etmeyen, evde barındırılan engellilerin sosyo-kültürel ve sportif etkinliklere katılmadıkları tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, engelli bireylere kapasiteleri doğrultusunda nitelikli ve sürekli eğitim olanaklarının yaratılması, çeşitli boyutlarda düzenlenecek sosyo-kültürel ve sportif organizasyonlarla yaşama katılımlarının sağlanması önerilmektedir.

Şen (1995) “Alt özel sınıflarda ve bağlı bulundukları okullardaki B.E.D.’lerinin uygulanışı ve beklentilerinin değerlendirilmesine yönelik öğretim modeli” konulu araştırmasında, alt özel sınıflarda ve bağlı bulundukları okullardaki B.E.D.’nin uygulanışı ve öğretmen, yönetici boyutunda beklentiler değerlendirilerek bir öğretim

modeli önermeyi amaçlamaktadır. Araştırma Bolu il merkezindeki dört alt özel sınıfta ve bağlı olduğu okullarda 89 kişiye uygulanmıştır. B.E.D.'nin bu sınıflarda üniversitelerin B.E. öğretmenliği bölümünden mezun olan ve özel eğitim alanında eğitim almış kişilere ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir. Dersin yürütülebilmesi için oyun bahçeleri ve spor salonlarında uygun araç-gereç bulundurulması, ders sürelerinin otuz dakikayı aşmayacak şekilde planlanması ve her gün yapılması önerilmektedir. Bu derste belirli aralıklarla kaynaştırma yapılması ve diğer sınıflarla birlikte işlenmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Araştırma sonuçlarından da anlaşıldığı gibi engelli çocuklar B.E.P.'lerinden çok az yararlanabilmektedir. Yeni program modelleri oluşturulmaya çalışılmakla birlikte, bu konuda yapılan çalışmaların yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

İlköğretim okullarındaki B.E.D. program ve uygulamalarını, beden eğitimi öğretmenleri, sınıf öğretmenleri ve ilköğretim öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirmek amacıyla planlanan araştırmanın “YÖNTEM” bölümü iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda *Genel Açıklamalar* adı altında *Tanımlar, Araştırmanın Önemi, Problem Cümlesi, Denenceler, Sayıtlar, Değişkenler ve Sınırlılıklar* verilmiştir. İkinci kısımda ise *Araştırmanın Modeli* belirtilerek, araştırma için belirlenen *Evren ve Örneklem* seçimi, araştırmada kullanılan *Veri Toplama Aracı, Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi ve Uygulanması, Verilerin Analizi ve İstatistiksel Değerlendirme* 'ye ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

1. Genel Açıklamalar

1.1. Tanımlar

Beceri: Her hareketin birbirini doğru olarak izleyen şekilde ve istenilen kuvvetle meydana gelmesi olayıdır (Açıkada; Ergen, 1990: 53).

Eğitim Programı: Bir eğitim kurumunun, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı milli eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm faaliyetleri kapsar (Varış,1996:14).

Ders Programı: Öğretim programlarında yer alan “bilgi kategorilerinin disiplinlerin” ve faaliyet alanlarının, eğitim amaçları ile ilişkili olan özel amaçlarını gerçekleştirmeleri için öğretim ilkelerini konuların alt kategorilerini ve değerlendirme esaslarını içeren ve eğitim-öğretim programlarındaki esasları öğrenci davranışına dönüştüren programdır (Varış,1996:14).

Gelişim: Olgunlaşma ve öğrenmenin etkileşimi ile oluşan bir süreçtir. Gelişim insanın fiziksel, sosyal, zihinsel yönden düzenli bir biçimde değişmesi, vücut organlarının kendilerinden beklenen görevleri yapabilecek bir duruma gelmesidir.

İlköğretim okulları çocukların gelişim dönemleri ise çocukluk (6-11 yaş) ve erinlik (12-14 yaş) olarak gelişim dönemlerini kapsamaktadır (Fidan; Erdem, 1992: 134).

Hedef: Bir öğrencinin, planlanmış ve tertiplenmiş yaşantılar sayesinde kazanması kararlaştırılan ve davranış değişikliği veya davranış olarak ifade edilmeye elverişli olan özelliklerdir (Ertürk,1994:25).

İlköğretim Okulu: Aynı yönetim altında beş yıllık ilkokul (birinci kademe) ile üç yıllık ortaokuldan (ikinci kademe) meydana gelen gündüzlü ve pansiyonlu sekiz yıllık ilköğretim kurumlarıdır (M.E.B.,1993:5).

Öğrenme: Geçmiş yaşantılar ya da alıştırmalara bağlı olarak davranışta meydana gelen değişiklikleri ifade eder (Morgan, 1991: 428).

Öğretim Programı: Eğitim programı içinde ağırlık taşıyan bu kesim, genellikle, belli bilgi kategorilerinden oluşan, ve bir kısım okullarda beceriye ve uygulamaya ağırlık tanıyan, bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve planlı bir biçimde kazandırılmasına dönük programdır (Varış,1996:14).

1.2. *Kısaltmalar*

B.E.D. : Beden Eğitimi Dersi

B.E. öğretmeni: Beden Eğitimi öğretmeni

B.E.P. : Beden Eğitimi Programı

1.3. *Araştırmanın Önemi*

Araştırma, B.E.D.'lerinin; gerek ilköğretim okullarında daha etkin ve yaygın duruma getirilmesinde gerekse programın çocuk gelişimine etkisinin yeniden teşkili çalışmalarına katkıda bulunabileceği düşüncesiyle hazırlandığından, hem programcılık açısından hem de dersin uygulamadaki hedeflerine ulaşabilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Böyle yapılmakla B.E.D. programının teorik yapısı ve pratikteki uygulanış biçimleri, öğretmen ve öğrencilerin görüşleri doğrultusunda açıklığa

kavuşturularak, B.E.P.'nın ilköğretim okullarında etkinliğinin artırılması mümkün olacaktır.

1.4. Problem Cümlesi

İlköğretim okullarındaki Beden Eğitimi dersi programını ve uygulamalarını Beden Eğitimi öğretmenleri, Sınıf öğretmenleri ve dersi alan ilköğretim öğrencileri nasıl değerlendiriyorlar?

1.4.1. Alt Problemler

1. Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının;

- a) Hedefleri,
- b) Hedeflere uygun işlenebilmesi,
- c) Açık ve anlaşılır olması,
- d) Yeterliliği,
- e) Çocuk gelişimine katkıları,

hakkındaki öğretmen görüşleri arasında bir ilişki var mıdır?

2. Beden Eğitimi dersi alan ilköğretim öğrencilerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersinin;

- a) Hedefleri,
- b) Yapılan faaliyetlerin niteliği,
- c) Yeterliliği,
- d) Çocuk gelişimine katkıları,

hakkındaki öğrenci görüşleri arasında bir ilişki var mıdır?

1.5. Denenceler

1. Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının;

- a) Hedefleri,
- b) Hedeflere uygun işlenebilmesi,
- c) Açık ve anlaşılır olması,
- d) Yeterliliği,
- e) Çocuk gelişimine katkıları,

hakkındaki öğretmen görüşleri arasında bir ilişki yoktur.

2. Beden Eğitimi dersi alan ilköğretim öğrencilerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersinin;

- a) Hedefleri,
- b) Yapılan faaliyetlerin niteliği,
- c) Yeterliliği,
- d) Çocuk gelişimine katkıları,

hakkındaki öğrenci görüşleri arasında bir ilişki yoktur.

1.6. Sayıtlar

1. Beden Eğitimi dersi, çocukların çok yönlü gelişimlerini sağlamak için gerekli bir derstir.

2. Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin ve ilköğretim öğrencilerinin Beden Eğitimi dersi ve programına ilişkin görüşleri, içinde bulundukları koşullardan etkilenir.

1.7. Değişkenler

1.7.1. Bağımsız Değişkenler

1. Beden Eğitimi ve Sınıf öğretmenlerinin cinsiyeti, kıdemi, mezun olduğu okul (öğrenim durumu), branşı,
2. Öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, boyu ve kilosudur.

1.7.2. Bağımlı Değişkenler

1. Beden Eğitimi ve Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ders programı ve uygulamalarının; hedefleri, hedeflere uygun işlenebilmesi, açık ve anlaşılır olması, yeterliliği, çocuk gelişimine katkılarına ilişkin görüşleridir.
2. Öğrencilerin Beden Eğitimi dersinin; hedefleri, yapılan faaliyetlerin niteliği, yeterliliği ve çocuk gelişimine katkılarına ilişkin görüşleridir.

1.8. Sınırlılıklar

Öğrenci açısından;

1. Uşak ili merkez ilköğretim okulları ile ilköğretim kademesini oluşturan müstakil ilkokul ve ortaokullara devam eden öğrenciler ile sınırlandırılmıştır.

Öğretmen açısından;

2. Uşak ili merkez ilkokul ve ilköğretim okullarında çalışan sınıf öğretmenleri ile ilköğretim okulları, bağımsız ortaokullar, lise ve dengi okullarda çalışan Beden Eğitimi öğretmenleri ile sınırlandırılmıştır.

Zaman açısından;

3. Araştırma 1996-1997 Öğretim yılı ile sınırlıdır.

2. Araştırmanın Modeli

Araştırmamızda esas itibariyle ilköğretim okullarının Beden Eğitimi dersi program ve uygulamaları değerlendirilmiştir. Dolayısıyla ilköğretim okullarındaki Beden Eğitimi programının etkililiğinin değerlendirilmeye çalışıldığı bu araştırma bir alan (survey) çalışmasıdır. Bu doğrultuda program ve uygulamadaki aksaklık ve eksikliklere ilişkin öğrencilerin ve öğretmenlerin görüşlerine başvurulmuştur.

2.1. Evren

Araştırmanın evrenini; Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Uşak il merkezinde bulunan ilkokullar, ilköğretim okulları ve bağımsız ortaokullarda öğrenim gören öğrenciler ile sınıf öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmamızda kullanılan veri toplama aracının uygulanması 1996-1997 öğretim yılına rastlamaktadır. Uygulama aşamasında Türkiye genelinde, araştırmamızın evrenini oluşturan 7-14 yaş grubuna hizmet veren eğitim kurumlarında iki farklı uygulama vardı. Bu kurumlarda öğrencilerin bir kısmı ilkokullar, bağımsız ortaokullar, lise ve dengi okulların ortaokul kısmında diğer bir kısmı ise ilköğretim okullarının I. ve II. kademesinde öğrenimlerini sürdürüyorlardı. M.E.B. tarafından daha önce yapılan açıklamalardan 1997-98 öğretim yılının başında bu okulların adlarının “İlköğretim okulu” olarak değiştirileceği biliniyordu. Nitekim araştırmamızın uygulama çalışmaları Haziran 1997’de yapıldığından evren ve örneklem seçimi; ilkokullar, bağımsız ortaokullar ve ilköğretim okullarının I. ve II. Kademesine devam eden öğrenciler arasından yapılmıştır. Araştırmamızın istatistiksel değerlendirmelerinin yapıldığı sırada yani 1997-1998 öğretim yılının başında ise yukarıda adı geçen okullar, Milli Eğitim Bakanlığı’nın 16.08.1997 tarih ve 4306 sayılı kararı ile “İlköğretim okulu” adı altında birleştirilmiştir. Bu nedenle araştırmamızda da söz konusu değişiklik göz önüne alınarak örneklemi oluşturan okullar “İlköğretim okulları” adı altında birleştirilmiş, verilerin analizi ve istatistiki değerlendirmeler bu doğrultuda yapılmıştır.

Uşak İl Milli Eğitim Müdürlüğü İstatistik Bürosundan elde edilen istatistik sonuçlarına göre 1996-1997 öğretim yılında il merkezinde (şehir) ilkokulların sayısı 12, ilköğretim okullarının sayısı 10, bağımsız ortaokulların sayısı 3’dür. İlkokullarda

10.052, ilköğretim okulları I. kademedede 3890, II. Kademedede 2548, bağımsız ortaokullarda 2938 öğrenci öğrenim görmektedir. Evreni oluşturan toplam öğrenci sayısı 19.428'dir.

İl merkezinde ilkokullarda 329 kişi ve ilköğretim okulları I. kademedede 131 kişi sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır. İlköğretim okulları, bağımsız ortaokullar, lise ve dengi okullarda Beden Eğitimi öğretmeni olarak görev yapanlar ise 31 kişidir. Beden eğitimi öğretmenlerinin 26'sı bağımsız ortaokullar ile lise ve dengi okullarda (9K+17E), 5'i ilköğretim okullarında (1K+4E) görev yapmaktadır. Araştırmamızda sınıf öğretmeni ve beden eğitimi öğretmenlerinin tamamı "çalışma evreni" olarak seçilmiştir (Toplam 491 öğretmen).

2.2. Örneklem

Örnekleme oluşturan öğrencilerin sayılarının belirlenmesinde tesadüfi örneklem yöntemi kullanılarak, %10'u araştırmaya dahil edilmiştir. Öğrencilerden 134'ünün anket sonuçları geçersiz sayılarak değerlendirmeye alınmamış ve 1808 öğrenci araştırmaya katılmıştır. İlkokul ve ilköğretim okullarının birinci, ikinci ve üçüncü sınıf öğrencileri anket uygulama güçlüğü nedeniyle (bire bir uygulama gerektiğinden) araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır.

Uşak il merkezindeki ilkokullar ve ilköğretim okulları I. kademedede görev yapan sınıf öğretmenleri ile ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin tamamı örnekleme alınmıştır. Öğretmenlerden 135'inin anket sonuçları geçersiz sayılarak değerlendirmeye alınmamış, örnekleme alınan ve ulaşılabilen 329 sınıf öğretmeni ve 27 beden eğitimi öğretmeni ile araştırma tamamlanmıştır. Sonuç olarak örnekleme alınan 1808 öğrenci ve 356 öğretmene ulaşılabilmiş ve araştırmanın sonuçları 2164 kişi üzerinden değerlendirilmiştir.

Tablo 3 - Örneklemi Oluşturan İlkokullar ile İlköğretim Okullarının Birinci Kademesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Dağılımı

İlkokullar ile İlköğretim Okullarının Birinci Kademesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Dağılımı					
Okul Adı	N	%	n	Geçerli Olan	
				Anket	%
Atatürk İlkokulu	1.522	16,3	227	210	16,4
Bir Eylül İlkokulu	730	7,8	109	101	7,9
Cumhuriyet İlkokulu	623	6,7	93	89	6,9
Fatih İlkokulu	717	7,7	107	97	7,6
Gazi Mustafa Kemal İlkokulu	907	9,7	135	127	9,9
Hasan Hilmi İlkokulu	1.083	11,6	162	150	11,7
Mehmetçik İlkokulu	1251	13,4	187	173	13,5
23 Nisan İlköğretim Okulu	400	4,3	60	55	4,3
Ergenekon İlköğretim Okulu	470	5,0	70	62	4,8
Ganime Özadam İlköğretim Okulu	273	2,9	40	37	2,9
Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu	369	4,0	56	52	4,0
Mehmet Sadık Boz İlköğretim Okulu	444	4,8	67	61	4,7
Mehmet Sesli İlköğretim Okulu	338	3,6	50	44	3,4
Ömer Bedrettin Uşaklı İlköğretim Okulu	205	2,2	31	26	2,0
TOPLAM	9.332	100,0	1.394	1.284	100,0

Tablo 4 - Örneklemi Oluşturan İlköğretim Okullarının II. Kademesinde ve Bağımsız Ortaokullarda Öğrenim Gören Öğrencilerin Dağılımı

İlköğretim Okullarının II. Kademesinde ve Bağımsız Ortaokullarda Öğrenim Gören Öğrencilerin Dağılımı					
Okul Adı	N	%	n	Geçerli Olan	
				Anket	%
23 Nisan İlköğretim Okulu	128	2,6	14	14	2,7
Ergenekon İlköğretim Okulu	355	7,1	39	38	7,3
Ganime Özadam İlköğretim Okulu	373	7,5	41	38	7,3
Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu	89	1,8	10	10	1,9
Mehmet Sadık Boz İlköğretim Okulu	183	3,7	20	19	3,6
Mehmet Sesli İlköğretim Okulu	194	3,9	21	21	4,0
Ömer Bedrettin Uşaklı İlköğretim Okulu	1.006	20,2	111	105	20,0
Besim Atalay Ortaokulu	1.590	31,9	175	169	32,2
Halit Ziya Uşaklıgil Ortaokulu	1.061	21,3	117	110	21,0
TOPLAM	4.979	100,0	548	524	100,0

Tablo 5 - Sınıf Öğretmenlerine Verilen ve Geri Dönen Anketlerin Örneklem Birimlerine Göre Dağılımı

Sınıf Öğretmenlerine Verilen ve Geri Dönen Anketlerin Dağılımı*				
Okul Adı	N	%	Geçerli Olan Anket	%
Atatürk İlkokulu	52	11,3	49	10,7
Aybey İlkokulu	45	9,8	20	4,3
Bir Eylül İlkokulu	27	5,9	21	4,6
Cumhuriyet İlkokulu	19	4,1	17	3,7
Fatih İlkokulu	22	4,8	20	4,3
Gazi Mustafa Kemal İlkokulu	26	5,7	22	4,8
Hasan Hilmi İlkokulu	35	7,6	30	6,5
Kurtuluş İlkokulu	14	3,0	5	1,1
Mehmetçik İlkokulu	41	8,9	38	8,3
Milli Egemenlik İlkokulu	14	3,0	6	1,3
Özdemirler İlkokulu	15	3,3	9	2,0
Uğur Serdaroglu İlkokulu	19	4,1	8	1,7
Dülgeroğlu İlköğretim Okulu	2	0,4	2	0,4
Ergenekon İlköğretim Okulu	18	3,9	16	3,5
Ganime Özadam İlköğretim Okulu	9	2,0	5	1,1
Malkoçoğlu İlköğretim Okulu	35	7,6	13	2,8
Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu	13	2,8	11	2,4
Mehmet Sadık Boz İlköğretim Okulu	11	2,4	7	1,5
Mehmet Sesli İlköğretim Okulu	12	2,6	8	1,7
M. Mert İlköğretim Okulu	10	2,2	4	0,9
23 Nisan İlköğretim Okulu	16	3,5	14	3,0
Ömer Bedrettin Uşaklı İlköğretim Okulu	5	1,1	4	0,9
TOPLAM	460	100,0	329	71,5

*Sınıf öğretmenlere uygulanan ve geçerli olan anket sayısı 329'dur. Beden Eğitimi öğretmenlerinden 27 kişiye ulaşılmış ancak çalıştıkları okullarda farklılık olduğu için aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 6 - Beden Eğitimi Öğretmenlerine Verilen ve Geri Dönen Anketlerin Örneklem Birimlerine Göre Dağılımı

Beden Eğitimi Öğretmenlerine Verilen ve Geri Dönen Anketlerin Dağılımı				
Okul Adı	N	%	Geçerli Olan Anket	%
Ergenekon İlköğretim Okulu	1	3,23	1	3,71
Ganime Özadam İlköğretim Okulu	1	3,23	1	3,71
Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu	1	3,23	1	3,71
Mehmet Sesli İlköğretim Okulu	1	3,23	1	3,71
Ömer Bedrettin Uşaklı İlköğretim Okulu	1	3,23	1	3,71
Besim Atalay Ortaokulu	3	9,67	2	7,40
Fevzi Çakmak Ortaokulu	1	3,23	1	3,71
Halit Ziya Uşaklıgil Ortaokulu	2	6,45	2	7,40
Orhan Dengiz Anadolu Lisesi*	3	9,67	2	7,40
Atatürk Lisesi*	3	9,67	2	7,40
İmam Hatip Lisesi*	2	6,45	1	3,71
Kız Meslek Lisesi*	1	3,23	2	7,40
Endüstri Meslek Lisesi	1	3,23	1	3,71
Hasan Zeki Boz Lisesi	1	3,23	1	3,71
İzzettin Çalışlar Lisesi	2	6,45	1	3,71
Sait Sabri Ağaoğlu Lisesi	1	3,23	1	3,71
Ş.A.K. Anadolu Öğretmen Lisesi	1	3,23	2	7,40
Ticaret Meslek Lisesi	2	6,45	2	7,40
Uşak Lisesi	3	9,67	2	7,40
TOPLAM	31	100,0	27	100,0

* Bu okulların ortaokul kısımları bulunmaktadır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veriler, anket yoluyla elde edilmiştir. Bilgi toplama aracı olarak öğrencilere ve öğretmenlere yönelik anket formları geliştirilmiştir.

2.4. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi ve Uygulanması

Araştırmanın amacı doğrultusunda iki ayrı anket geliştirilmiştir. Her anket; ait olduğu grubun, beden eğitimi dersi program ve uygulamaları hakkındaki görüşlerini yansıtacak şekilde geliştirilmiştir.

A) Anketin geliştirilmesinde izlenen yollar:

1. Araştırmaya konu olan problemlerle ilgili öncelikle literatür taranmış, daha sonra Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda görevli konu-alanı uzmanlarıyla birlikte anketin içeriği ve biçimi konusunda bir ön

çalışma yapılmıştır. Aynı zamanda ilkokul, ilköğretim okulları ve ortaokullarda, beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin girdiği beden eğitimi ders saatlerinde gözlemler yapılmıştır. Bunların sonucunda yapılandırılmış kapalı ve açık uçlu sorulardan oluşan anket taslakları hazırlanmıştır.

2. Örnekleme oluşturan iki ayrı gruba yönelik geliştirilen anket taslağı, beş sınıf öğretmenine, 7 ilkokul, 5 ilköğretim öğrencisi ve 4 ortaokul öğrencisine uygulanmıştır. Deneme uygulamasından sonra açık ve anlaşılır olmayan sorular düzeltilerek anket taslağı yeniden gözden geçirilmiştir.
3. Geliştirilen anket taslakları geçerlilik açısından A.K.Ü. Uşak Eğitim Fakültesi ile Akdeniz Üniversitesi BESYO’da uzman kanısına başvurularak, anketlere son şekli verilmiştir.
4. Anket formları iki bölümden oluşmaktadır.
 - a) Kişisel bilgilere yönelik bölüm,
 - b) Beden Eğitimi dersi program ve uygulamalara ilişkin görüşleri tespit etmeye yönelik bölümdür.
5. Hazırlanan anketler yeterli sayıda çoğaltılarak uygulamaya hazır duruma getirilmiştir.

B) Anketin Uygulanması

1. Anketler uygulanmadan önce Uşak Valiliği ve Milli Eğitim Müdürlüğü’nden gerekli izinler alınmıştır.
2. Her okula bizzat gidilerek okul müdürlerinin ve öğretmenlerin desteği alınmıştır.
3. “Öğrenci Anketi” ilkokul ve ilköğretim okullarının I. kademesine devam eden 4 ve 5. sınıf öğrencilerine, ilköğretim okullarının II. kademesinde 6, 7, 8. sınıf ve bağımsız ortaokullarda 1, 2 ve 3. sınıfa devam eden ve tesadüfi örneklem

yöntemiyle seçilen öğrencilere gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra uygulanmıştır.

4. Örneklem alınan öğrencilere ve öğretmenlere anket formları, araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Öğretmenlere anket uygulanmadan önce “Beden eğitimi programını tekrar incelemeleri” şeklinde bir açıklama yapılmıştır.
5. Anketler 1996-1997 öğretim yılında 17-20 Haziran 1997 tarihleri arasında uygulanmıştır. Anket formlarının geriye dönüşleri bir hafta içinde tamamlanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

1. Veri toplama aracı olarak hazırlanan anket formlarının geriye dönüşünden sonra gerekli kontrollerden geçirilerek, önceden okullara verdiğimiz anket sayısını belirlemek amacıyla hazırlanmış olan “Takip Çizelgesi”nden geriye dönen anket formları, okul türlerine göre işaretlenmiştir.
2. Uygulama aşamasından sonra değerlendirmeye alınan anket formu sayısı 2164’dür. Geriye dönen anket formlarının %88.9’u geçerli (2164 anket) ve %11.1’i geçersiz (269 anket) olarak değerlendirilmiştir. Doldurulmayan anket formları araştırmacı tarafından okul müdürlerinden geriye teslim alınmıştır.
3. Örneklem grubuna ait anket formlarından alınan veriler, SPSS for Windows paket programında hazırlanan veri dosyasına işlenmiştir.
4. Araştırmadan elde edilen tüm verilerin analizinde ve yorumlanmasında kullanılmak üzere SPSS for Windows paket programı yardımıyla istatistiki işlemler yapılmıştır.
5. Verileri test etmek için oluşturulan çapraz tablolar kay-kare (χ^2) ile test edilmiştir. Ancak hücrelerde beklenen değer 5’den küçük ve tablo genelinde %20’yi aştığı durumlarda kay-kare (χ^2) uygulanamamıştır (Ergün; 1995: 85). Ve tablonun ilgili yerlerine “ χ^2 = Uygulanamadı” ifadesi yazılmıştır.

6. Hücrelerde 5'den küçük beklenen değer tablo genelinde %20'yi aştığı bazı durumlarda, beklenen değeri artırmak için sorunun yapısını değiştirmeyecek şekilde seçenekler birleştirilmiş ve χ^2 testi tekrar uygulanmıştır. Fakat soru yapısının değiştiği durumlarda, seçeneklerde birleştirme yapılmadan tabloların yorumu frekans ve yüzdelere bağlı olarak yapılmıştır.

2.6. İstatistiksel Değerlendirme

Araştırma için uygulanan anket verileri bilgisayara kodlanarak frekans dökümleri, yüzdeler ve çapraz tablolar elde edilerek, çapraz tablolara “*Kay-Kare Testi*” (χ^2) uygulanmıştır. Araştırmamızda dağılımlar arası farkın manidarlık çözümlemelerinde sık sık başvurulmuş χ^2 tekniği, parametrik olmayan bir çözümlemedir. Kay-Kare çözümlemesi için kullanılan formül;

$$\chi^2 = \sum \frac{(f - F)^2}{F} \quad (f=\text{Gerçek frekans} \quad F=\text{Beklenen frekans})$$

Bütün tabloların değerlendirilmesinde, kabul edilen yanlışlık payı 0.05'dir. Mevcut kriterler ışığında her faktörle ilgili tablo hazırlanarak Kay-Kare'nin hesaplanan değeri (χ^2) ile tablo değeri (S) mukayese edilip karara varılmıştır. Tablo değerine bağlı olarak karar kaidesi şu şekilde ifade edilebilir:

$\chi^2 < S$ ise H_0 Kabul

$\chi^2 > S$ ise H_0 Red edilir.

Karar kaidesi gereğince, Kay-Kare'nin test değerinin tablo değerinden küçük olması halinde sıfır hipotezi kabul, büyük olması halinde red edilmektedir. Sıfır hipotezi kabul ediliyorsa, iki değişken arasında ilişki bulunmadığına, red ediliyorsa iki değişken arasında ilişki bulunduğu karar verilmektedir (Celkan, 1983:49-50).

Yukarıda bahsedilen işlemlere ait hesaplamaların tümü SPSS For Windows paket programında yapılmış ve daha sonra kontrol edilmiştir. Tabloların yanlarında, o tabloya ilişkin işlemler ve bulunan değerler gösterilmiş, daha sonra yorumları yapılmıştır. Tabloların yorumu yapılırken, sadece görülen rakamlar ve bulunan

değerler ışığında varılan sonuçların belirtilmesi ile yetinilmiş, araştırmanın amacı ve denenceleri çerçevesinde bulguların değerlendirilmesi yoluna gidilmiştir. Bulguların yorumları ayrıca bu konuda yapılan benzer araştırma sonuçları ile desteklenmiştir.

BÖLÜM III

DENENCELER İLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLARI

1. Öğretmenlere İlişkin Kişisel Bilgiler

Bu bölümde, ankete cevap veren öğretmenlerle ilgili kişisel bilgiler aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 7 - Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Cinsiyet	f	%
Kadın	183	51,4
Erkek	173	48,6
Toplam	356	100,0

Tablo 7’de öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımları incelenmiştir. Ankete toplam olarak 356 öğretmen cevap vermiştir. Ankete cevap veren öğretmenlerin %51.4’ü bayan, %48.6’sı erkek öğretmenlerden oluşmaktadır.

Tablo 8 - Öğretmenlerin Branşlara Göre Dağılımları

Branş	f	%
Sınıf Öğretmeni	329	92,4
Beden Eğitimi Öğretmeni	27	7,6
Toplam	356	100,0

Tablo 8’deki dağılımlara baktığımızda; öğretmenlerin %92.4’ü sınıf öğretmeni, %7.6’sı Beden Eğitimi öğretmenidir. Uşak il merkezinde ilkokul ve ilköğretim okullarının I. kademesinde B.E.D.’ne genelde sınıf öğretmenlerinin girdiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte Beden Eğitimi öğretmeni sayısının, okulların sayısına oranla oldukça az olduğu ve ihtiyacı karşılayamadığı söylenebilir.

Tablo 9 - Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları

Mesleki Kıdemi	f	%
10 yıl ve aşağı	46	12,9
11-20 yıl arası	115	32,3
21 yıl ve üzeri	195	54,8
Toplam	356	100,0

Tablo 9’da öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya alınan öğretmenlerin %32.3’ünü 11-20 yıllık hizmeti olan öğretmenler, %12.9’unu ise 10 yıl ve aşağı hizmet süresi olan öğretmenler oluşturmaktadır. Öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısının (%54.8) 21 yıl ve üzeri hizmet süresi

bulunmaktadır. Tablodan da anlaşıldığı gibi il ve ilçe merkezinde görev yapabilmek için öğretmenlik mesleğinde kıdemin önemli olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 10 - Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

Öğrenim Durumu	f	%
Eğitim Enstitüsü	100	28,1
Önlisans	202	56,7
Lisans	54	15,2
Toplam	356	100,0

Öğretmenlerin öğrenim durumlarına göre dağılımı Tablo 10'da verilmiştir. Araştırma çerçevesinde öğretmenlerin %28.1'i "Eğitim Enstitüsü ve Öğretmen Okulu" mezunudur. Öğretmenlerin %56.7'si Açıköğretim Fakültesi Önlisans diplomasına sahiptir. Bu grup içinde sınıf öğretmeni yetiştiren Eğitim Fakültesi'ne bağlı Eğitim Yüksekokulu (2 yıllık) mezunları da bulunmaktadır. Eğitim Fakültesi ve yüksekokuldan (4 yıllık) mezun olan öğretmenlerin %15.2 gibi oldukça düşük bir orana sahip olduğu görülmektedir. Tablo 10'dan anlaşıldığı kadarıyla, araştırmaya katılan öğretmenlerin genellikle önlisans mezunu oldukları görülmektedir.

1.1. Birinci Denenceye ilişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmanın birinci denencesinde Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının; hedefleri, hedeflere uygun işlenebilmesi, açık ve anlaşılır olması, yeterliliği, çocuk gelişimine katkıları hakkındaki öğretmen görüşleri arasında bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Aşağıda bu denenceye ilişkin bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

a) Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının hedefleri hakkında öğretmen görüşleri arasındaki ilişki:

Tablo 11'de öğretmenlerin "B.E.P.'nın En Çok Desteklediği Gelişim Alanı"na ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %70.8'i B.E.P.'nın *çocuğun tüm gelişim alanlarını* desteklediğini ifade etmişlerdir. B.E.P.'nın daha çok *psikomotor gelişim alanını* desteklediğini belirten öğretmenlerin oranı %29.2'dir.

Tablo 11 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nın En Çok Desteklediği Gelişim Alanına İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.P.'nın En Çok Desteklediği Gelişim Alanı					
Değişkenler	Tüm gelişimi destekliyor		Psikomotor gelişimi destekliyor		Toplam
	f	%	f	%	f
Kadın	125	68,3	58	31,7	183
Erkek	127	73,4	46	26,6	173
Sınıf Öğret.	233	70,8	96	29,2	329
B. E. Öğret.	19	70,4	8	29,6	27
10 yıl ve aşağı	24	52,2	22	47,8	46
11 – 20 yıl arası	80	69,6	35	30,4	115
21 yıl ve üzeri	148	75,9	47	24,1	195
Eğitim Enst.	77	77,0	23	23,0	100
Önlisans	140	69,3	62	30,7	202
Lisans	35	64,8	19	35,2	54
Toplam	252	70,8	104	29,2	356

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.P.’nın En Çok Desteklediği Gelişim Alanı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 11’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %68.3’ü ve erkek öğretmenlerin %73.4’ü B.E.P.’nın çocuğun tüm gelişimini desteklediğini ifade etmişlerdir. Bayan ve erkek öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla birlikte erkek öğretmenlerin oranı bayanlara göre biraz daha yüksektir. Yüzdelerden anlaşıldığı kadarıyla, programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin çoğunluğu programın, çocuğun tüm gelişim alanlarını desteklediği görüşünde hem fikirdir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.P.’nın En Çok Desteklediği Gelişim Alanı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 11’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %70.8’i ve B.E. öğretmenlerinin %70.4’ü, programın tüm gelişim alanlarını desteklediğini belirtmişlerdir. O halde B.E.P.’nın uygulayıcı olan sınıf öğretmenleri ve B.E. öğretmenlerinin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.P.’nın En Çok Desteklediği Gelişim Alanı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 11’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; öğretmenlerin meslekteki kıdemlerine bağlı olarak, programın çocuğun tüm gelişim alanlarını desteklediğini belirtenlerin oranı

artmaktadır. 10 yıl ve aşağı kıdeme sahip öğretmenlerin %52.2'si, 11-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %69.6'sı ile 21 yıl ve üzeri kıdemi olan öğretmenlerin %75.9'u programın çocukların tüm gelişim alanlarını desteklediğini ifade etmişlerdir. Yüzdelerden anlaşıldığı kadarıyla, öğretmenlerin çoğunluğunun aynı görüşü paylaştıkları görülmektedir. Öğretmenlerin görüşleri aynı olmakla birlikte 21 yıl ve üzeri kıdemli öğretmenlerin yüzdelik oranı diğer öğretmenlerden daha yüksektir. Kıdeme bağlı olarak görüşler arasında anlamlı bir ilişki bulunmasının nedeni mesleğini yıllardır sürdüren öğretmenlerin, program hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalarından kaynaklanmış olabilir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.P.’nın En Çok Desteklediği Gelişim Alanı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 11’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %77’si, önlisans mezunlarının %69.3’ü ve lisans mezunu öğretmenlerin %64.8’i tüm gelişim alanlarını desteklediğini belirtmişlerdir. Yüzdelerden anlaşıldığı kadarıyla, çocukların tüm gelişimini desteklediğini belirten Eğitim Enstitüsü mezunlarının oranı daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 11’den elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin çoğunluğu B.E.P.’nın çocukların tüm gelişim alanlarını desteklediğini belirtmektedir. Ancak öğretmenlerin kıdemi öğretmen görüşleri üzerinde etkili olmaktadır. İstatistiki olarak öğretmenlerin kıdemi ile öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmasının nedeni; kıdemli öğretmenlerin bu konuda daha çok bilgi sahibi olmasından ve öğretmenlerin programı uyguluyor olmalarından kaynaklanabilir. Sonuç olarak, her çocuk B.E.D. içinde yeteneklerinin geliştirilmesi ve dengesiz gelişiminin giderilmesi hakkına sahiptir. Nitekim, beden eğitimi etkinlikleri, gelişimi önemli bir biçimde destekleyerek sağlıklı ve uyumlu bir yaşamı mümkün kılmaktadır.

Tablo 12’de öğretmenlerin, “Fiziksel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde; öğretmenlerin %77’si *temel motorsal özellikleri*, %23’ü ise *diğer* yani fiziksel, solunum, ritm vb. özellikleri geliştirmeye çalışmaktadır.

Tablo 12 - Öğretmenlerin, Fiziksel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalışılan Hedefe İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Fiziksel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalışılan Hedef					
Değişkenler	Temel motorsal özellikler		Diğer özellikler		Toplam
	f	%	f	%	f
Kadın	151	82,5	32	17,5	183
Erkek	123	71,1	50	28,9	173
Sınıf Öğret.	251	76,3	78	23,7	329
B. E. Öğret.	23	85,2	4	14,8	27
10 yıl ve aşağı	33	71,7	13	28,3	46
11 - 20 yıl arası	94	81,7	21	18,3	115
21 yıl ve üzeri	147	75,4	48	24,6	195
Eğitim Enst.	81	81,0	19	19,0	100
Önlisans	154	76,2	48	23,8	202
Lisans	39	72,2	15	27,8	54
Toplam	274	77,0	82	23,0	356

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Fiziksel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalışılan Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 12’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayanların %82.5’i ve erkek öğretmenlerin %71.1’i B.E.D.’nde daha çok temel motorsal özellikleri geliştirmeye çalışmaktadır. Programın uygulayıcı olan bayan ve erkek öğretmenlerin çoğunluğu, temel motorsal özellikleri geliştirmeyi amaçlamışlardır. Bununla birlikte, B.E.D.’nde daha çok temel motorsal özellikleri geliştirmeye çalışan bayan öğretmenlerin yüzdelik oranı erkek öğretmenlere göre biraz daha yüksektir.

Öğretmenlerin branşı ile “Fiziksel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalışılan Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 12’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %76.3’ü ve B.E. öğretmenlerinin %85.2’si öğrencilerde temel motorsal özelliklerin geliştirildiği görüşündedir. Sınıf öğretmenlerinin %23.7’si ayrıca diğer özellikleri de önemli bulmaktadır. Yüzdelerden anlaşıldığı üzere, öğrencilerde temel motorsal özelliklerin geliştirildiği görüşünde birleşen öğretmenlerden, B.E. öğretmenlerinin oranı sınıf öğretmenlerine göre daha yüksektir.

Öğretmenlerin meslekteki kıdemleri ile “Fiziksel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalışılan Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 12’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı

kıdeme sahip öğretmenlerin %71.7'si, 11-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %81.7'si, 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin %75.4'ü fiziksel alanda daha çok temel motorsal özellikleri geliştirmeyi hedeflemektedirler. Yüzdelerden anlaşıldığı kadarıyla, öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla birlikte 11-20 yıl arası kıdemli öğretmenlerin oranı diğerlerine göre daha yüksektir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Fiziksel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalışılan Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 12'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %81'i, önlisans mezunlarının %76.2'si ve lisans mezunu öğretmenlerin %72.2'si öğrencilerde temel motorsal özellikleri geliştirmeyi hedeflemiştir. Eğitim Enstitüsü mezunlarının oranı diğer mezunlara oranla daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 12'den elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin uygulamada fiziksel alanda daha çok temel motorsal özellikleri kazandırmaya çalıştıkları görülmektedir. Öğretmenlerin cinsiyet ve branşları ile fiziksel alanda en çok kazandırıp geliştirmeye çalışılan hedefe ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişkinin bulunması, fiziksel özelliklerin kazandırılmasında cinsiyet ve branşın önemli bir faktör olduğunu göstermektedir. Bunun nedeni temel motorsal özelliklerin kazandırılmasında bayan öğretmenlerin bunu daha çok önemsiyor olmasından kaynaklanabilir. Ayrıca beden eğitimi ve spor alanında eğitim görmüş uzman kişilerin, B.E.D.'nde fiziksel alanda belirlenen hedeflere ulaşmada daha yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 13'de öğretmenlerin “Sosyal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %57.6'sı öğrencilerde *demokratik tutum* geliştirmeyi hedeflemiştir. Öğretmenlerin %42.4'ü ise *diğer* yani toplumsal kurallara uyma, lidere uyma ve liderlik gösterme, disiplinli olma vb. özellikleri geliştirmeye çalışmaktadır.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Sosyal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki*

bulunamamıştır. Tablo 13'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; programın uygulayıcı olan bayan öğretmenlerin %58.5'i ve erkek öğretmenlerin %56.6'sı sosyal alanda daha çok demokratik tutumlar geliştirmeyi amaçlamaktadır. Yüzdelere anlaşıldığı kadarıyla, bayan ve erkek öğretmenlerin aynı görüşü paylaştıkları söylenebilir.

Tablo 13 - Öğretmenlerin, Sosyal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalışılan Hedefe İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Sosyal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalışılan Hedef					
Değişkenler	Demokratik tutum		Diğer özellikler		Toplam
	f	%	f	%	f
Kadın	107	58,5	76	41,5	183
Erkek	98	56,6	75	43,4	173
Sınıf Öğret.	189	57,4	140	42,6	329
B. E. Öğret.	16	59,3	11	40,7	27
10 yıl ve aşağı	22	47,8	24	52,2	46
11 - 20 yıl arası	68	59,1	47	40,9	115
21 yıl ve üzeri	115	59,0	80	41,0	195
Eğitim Enst.	59	59,0	41	41,0	100
Önlisans	118	58,4	84	41,6	202
Lisans	28	51,9	26	48,1	54
Toplam	205	57,6	151	42,4	356

Öğretmenlerin branşı ile “Sosyal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunamamıştır.* Tablo 13'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %57.4'ü ve B.E. öğretmenlerinin %59.3'ü genelde öğrencilerde demokratik tutumların geliştirilmesi yönünde görüş bildirmişlerdir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Sosyal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunamamıştır.* Tablo 13'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdeme sahip öğretmenlerin %47.8'i diğer özellikleri önemli bulmaktadır. Diğer taraftan 11-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %59.1'i ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin %59'u demokratik tutumlar geliştirmeyi hedeflemişlerdir. Yüzdelere anlaşıldığına göre, öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla birlikte 11-21 yıl ve üzeri kıdemli öğretmenlerin oranı daha yüksektir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Sosyal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 13’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %59’u, önlisans mezunlarının %58.4’ü ve lisans mezunu öğretmenlerin %51.9’u öğrencilerde demokratik tutumlar geliştirmeyi hedeflemektedir.

Tablo 13’den elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin yarıdan fazlasının öğrencilerde demokratik tutumlar geliştirmeye çalıştıkları görülmektedir. Bu nedenle öğretmen görüşleri ile bağımsız değişkenler arasında istatistiki olarak anlamli bir ilişki bulunamamıştır. Çünkü ilköğretim çağıının oyun dönemi olması nedeniyle etkinliklerde oyun vasıtasıyla sosyalleşmeye daha fazla yer verilmektedir. Nitekim ilköğretim çağında çocukların daha çok sosyalleşmesine önem verildiği bilinmektedir.

Tablo 14 - Öğretmenlerin, Duygusal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalışılan Hedefe İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Duygusal Alanda En Çok Kazandırılıp Geliştirmeye Çalışılan Hedef					
Değişkenler	Kendine güven		Diğer özellikler		Toplam
	f	%	f	%	f
Kadın	143	78,1	40	21,9	183
Erkek	114	65,9	59	34,1	173
Sınıf Öğret.	237	72,0	92	28,0	329
B. E. Öğret.	20	74,1	7	25,9	27
10 yıl ve aşağı	29	63,0	17	37,0	46
11 - 20 yıl arası	87	75,7	28	24,3	115
21 yıl ve üzeri	141	72,3	54	27,7	195
Eğitim Enst.	70	70,0	30	30,0	100
Önlisans	155	76,7	47	23,3	202
Lisans	32	59,3	22	40,7	54
Toplam	257	72,2	99	27,8	356

Tablo 14’de öğretmenlerin “Duygusal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %72.2’si öğrencilerde *kendine güven, cesaret vb. kişilik özelliklerini* geliştirmeyi hedeflemiştir. Öğretmenlerin %27.8’i ise *diğer özellikler* yani başarı ve başarısızlığa karşı olumlu tutum geliştirme, yardımlaşma ve işbirliği duygusunu geliştirme ile sportmence davranış alışkanlığı kazandırmaya çalışmaktadır.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Duygusal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki*

bulunmuştur. Tablo 14'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %78.1'i ve erkek öğretmenlerin %65.9'u öğrencilerde en çok kendine güven duygusunun geliştirilmesi gerektiği düşüncesindedir. Bayan ve erkek öğretmenler, öğrencilerde en çok kendine güven duygusu, cesaret vb. kişilik özelliklerini geliştirmeyi istemekle birlikte, bayan öğretmenlerin yüzdeler oranları erkek öğretmenlere göre daha yüksektir. Ayrıca erkek öğretmenlerin %34.1'i ayrıca diğer özelliklerin de önemsenmesi yönünde görüş bildirmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “Duygusal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunamamıştır.* Tablo 14'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %72'si ve B.E. öğretmenlerinin %74.1'i öğrencilerde daha çok kendine güven duygusu, cesaret vb. kişilik özellikleri geliştirildiklerini belirtmişlerdir. Diğer taraftan sınıf öğretmenlerinin %28'i ve B.E. öğretmenlerinin %25.9'u diğer özellikleri geliştirmeye çalışmaktadır.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Duygusal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunamamıştır.* Tablo 14'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı çalışanların %63'ü, 11-20 yıl arası çalışanların %75.7'si ile 21 yıl ve üzeri kıdemi olan öğretmenlerin %72.3'ü öğrencilerde en çok kendine güven duygusu, cesaret vb. kişilik özelliklerinin geliştirilmesi gerektiği görüşündedir. Öğretmenlerin çoğunluğu öğrencilerde kendine güven duygusu, cesaret vb. kişilik özelliklerinin geliştirilmesi görüşünde birleşmektedirler. Ancak 11-20 yıl arası kıdemli öğretmenlerin oranları diğer öğretmenlere göre daha yüksektir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Duygusal Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmuştur.* Tablo 14'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %70'i, önlisans mezunlarının %76.7'si ve lisans mezunu öğretmenlerin %59.3'ü öğrencilerde kendine güven duygusu, cesaret vb. kişilik özelliklerini geliştirmeyi hedeflemiştir. Yine yüzdeler göre, öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla

birlikte Eğitim Enstitüsü ve önlisans mezunu öğretmenlerin oranı daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 14'den elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin derslerde daha çok kendine güven, cesaret vb. kişilik özelliklerini kazandırmaya çalıştıkları görülmektedir. Öğretmenlerin cinsiyeti ve öğrenim durumları ile duygusal alanda en çok kazandırıp geliştirmeye çalıştıkları hedefe ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki görülmektedir. Cinsiyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmasının nedeni, erkek öğretmenlerin hem kendine güven, cesaret vb. özellikleri hem de diğer tutum ve alışkanlıkları önemli görmelerinden kaynaklanmaktadır. Öğretmenlerin öğrenim durumları da bu konudaki görüşlerin belirlenmesinde etkili olmuştur. Öğretmenlerin aldıkları eğitimin, B.E.D.'nde bu özellikleri geliştirecek etkinliklerin planlanmasında oldukça önemli olduğu düşüncesindeyiz.

Tablo 15 - Öğretmenlerin, Zihinsel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Zihinsel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalışılan Hedef					
Değişkenler	Yaratıcı eleştirici özellikler		Diğer özellikler		Toplam
	f	%	f	%	f
Kadın	150	82,0	33	18,0	183
Erkek	129	74,6	44	25,4	173
Sınıf Öğret.	264	80,2	65	19,8	329
B. E. Öğret.	15	55,6	12	44,4	27
10 yıl ve aşağı	34	73,9	12	26,1	46
11 - 20 yıl arası	90	78,3	25	21,7	115
21 yıl ve üzeri	155	79,5	40	20,5	195
Eğitim Enst.	87	87,0	13	13,0	100
Önlisans	162	80,2	40	19,8	202
Lisans	30	55,6	24	44,4	54
Toplam	279	78,4	77	21,6	356

Tablo 15'de öğretmenlerin "Zihinsel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe" ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %78,4'ü öğrencilerde *yaratıcı-eleştirci* özellikleri geliştirmeyi hedeflemiştir. Öğretmenlerin %21,6'sı ise *diğer* yani fiziksel aktivitelerin rolünü anlama ve dünyanın kültürlerini tanıma, bilinçli tüketim yapma yollarını kavrama davranışlarını kazandırmaya çalıştıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Zihinsel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmamıştır*. Tablo 15’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %82’si ve erkek öğretmenlerin %74.6’sı öğrencilerde yaratıcı-eleştirci özellikleri kazandırıp geliştirmeyi hedeflemektedir.

Öğretmenlerin branşı ile “Zihinsel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 15’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %80.2’si ve B.E. öğretmenlerinin %55.6’sı öğrencilerde yaratıcı-eleştirci özellikleri kazandırıp geliştirmeyi hedeflemiştir. Yüzdelere anlaşıldığı üzere, öğretmenlerin çoğunluğu öğrencilerde yaratıcı-eleştirci özellikleri geliştirmeyi hedeflemektedir. Bununla birlikte söz konusu özellikleri geliştirmeyi isteyen sınıf öğretmenlerinin oranı B.E. öğretmenlerine göre daha yüksek bulunmuştur. Diğer taraftan B.E. öğretmenlerin %44.4’ü ayrıca diğer özellikleri geliştirmeyi istemektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Zihinsel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmamıştır*. Tablo 15’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı çalışanların %73.9’u, 11-20 yıl arası çalışanların %78.3’ü ile 21 yıl ve üzeri kıdemi olan öğretmenlerin %79.5’i zihinsel alanda en çok yaratıcı-eleştirci özellikleri kazandırıp geliştirmeyi hedeflemektedir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Zihinsel Alanda En Çok Kazandırıp Geliştirmeye Çalıştıkları Hedefe” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 15’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %87’si, önlisans mezunlarının %80.2’si ve lisans mezunu öğretmenlerin %55.6’sı öğrencilere daha çok yaratıcı-eleştirci özellikleri kazandırmayı ve geliştirmeyi hedeflemiştir. Diğer taraftan önlisans mezunu öğretmenlerin %44.4’ü diğer özellikleri geliştirmeyi düşünmektedir. Yüzdelere değerde görüldüğü gibi, öğretmenlerin çoğunlukla aynı özellikleri geliştirmeye çalıştıkları anlaşılmaktadır. Fakat Eğitim Enstitüsü ve önlisans mezunu öğretmenlerin oranı lisans mezunu öğretmenlere göre daha yüksek bulunmuştur.

öğretmenlerin %60.7'si çoğunlukla öğrencilerde en çok duygusal-sosyal alanda hedeflerin geliştirilmesini uygun görmektedir.

Öğretmenlerin branşı ile “Çocuklarda En Çok Geliştirmek İstedikleri Gelişim Alanı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 16'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %59.6'sı ve B.E. öğretmenlerinin %63'ü öğrencilerde en çok duygusal-sosyal alanda hedeflerin geliştirilmesini uygun görmektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Çocuklarda En Çok Geliştirmek İstedikleri Gelişim Alanı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 16'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı çalışanların %50'si, 11-20 yıl arası çalışanların %66.1'i ile 21 yıl ve üzeri kıdemi olan öğretmenlerin %58.5'i öğrencilerde çoğunlukla en çok duygusal-sosyal alanda hedeflerin geliştirilmesini uygun görmektedir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Çocuklarda En Çok Geliştirmek İstedikleri Gelişim Alanı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Bir başka deyişle en çok geliştirmek istenen gelişim alanının belirlenmesinde, öğretmenlerin öğrenim durumları etkili olmamaktadır. Tablo 16'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %61'i, önlisans mezunlarının %61.9'u ve lisans mezunu öğretmenlerin %50'si öğrencilerde en çok duygusal-sosyal alanda hedeflerin geliştirilmesini uygun görmektedir. Yüzdelerden anlaşıldığı üzere, öğretmenlerin çoğunluğu aynı görüşü paylaşmakla birlikte Eğitim Enstitüsü ve önlisans mezunlarının oranı lisans mezunlarına göre biraz daha yüksektir.

Tablo 16'dan elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin öğrencilerde en çok duygusal-sosyal alandaki hedeflerin geliştirilmesini önemli bulmaktadır. Öğretmenlerin cinsiyeti, branşı, meslekteki kıdemi ve öğrenim durumu ile çocuklarda en çok geliştirmek istedikleri gelişim alanına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Başka bir deyişle öğretmenlerin cinsiyeti, branşı, meslekteki kıdemi ve öğrenim durumu çocuklarda en çok geliştirmek istedikleri gelişim alanına ilişkin görüşlerin belirlenmesinde etkili olmamıştır denilebilir.

Tablo 17 - Öğretmenlerin, Hedeflerde Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Hedeflerde Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumu					
Değişkenler	Dikkate alınmıştır		Dikkate alınmamıştır		Toplam
	f	%	f	%	f
Kadın	113	61,7	70	38,3	183
Erkek	108	62,4	65	37,6	173
Sınıf Öğret.	211	64,1	118	35,9	329
B. E. Öğret.	10	37,0	17	63,0	27
10 yıl ve aşağı	32	69,6	14	30,4	46
11 - 20 yıl arası	77	67,0	38	33,0	115
21 yıl ve üzeri	112	57,4	83	42,6	195
Eğitim Enst.	65	65,0	35	35,0	100
Önlisans	127	62,9	75	37,1	202
Lisans	29	53,7	25	46,3	54
Toplam	221	62,1	135	37,9	356

Tablo 17’de öğretmenlerin “Hedeflerde Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumu”na ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %62.1’i hedeflerde öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin *dikkate alındığı* görüşündedir. Öğretmenlerin %37.9’u hedeflerde söz konusu özelliklerin *dikkate alınmadığını* ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Hedeflerde Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 17’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayanların %61.7’si ve erkek öğretmenlerin %62.4’ü hedeflerde öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alındığını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “Hedeflerde Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 17’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %64,1’i hedeflerde öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alındığı görüşündedir. Diğer taraftan sınıf öğretmenlerinin %35.9’u ve B.E. öğretmenlerinin çoğunluğu yani %63’ü hedeflerde öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alınmadığını ifade etmişlerdir. Yüzdelere anlaşıldığı kadarıyla, sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu hedeflerde öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve

beklentilerinin dikkate alındığını, B.E. öğretmenleri ise dikkate alınmadığını düşünmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin branşları, hedeflerde öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alıp alınmadığı konusunda farklı yorumlara neden olmaktadır.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Hedeflerde Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmamıştır*. Tablo 17’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %69.6’sı, 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %67’si ile 21 yıl ve üzeri kıdemi olan öğretmenlerin %57.4’ü hedeflerde öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alındığını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Hedeflerde Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmamıştır*. Tablo 17’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %65’i, önlisans mezunlarının %62.9’u ve lisans mezunu öğretmenlerin %53.7’si hedeflerde öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alındığını düşünmektedir.

Tablo 17’den elde edilen bulgulara göre, programda yer alan hedeflerde öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin genellikle dikkate alındığı söylenebilir. Bununla birlikte sınıf öğretmenleri ve B.E. öğretmenleri bu konuda farklı görüşlere sahiptir. Sonuç olarak öğretmenlerin branşı, programda yer alan hedeflerde, öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alınıp alınmadığının belirlenmesinde etkili olmaktadır.

Tablo 18’de öğretmenlerin “B.E.P.’nda Çocuk ve Gençlerin Zihinsel, Psikomotor, Fiziksel, Duygusal ve Sosyal Gelişimlerini Sağlayacak Hedef Cümlelerine Yer Verilme Durumu”na ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %67.4’ü programda söz konusu *hedef cümlelere yer verildiğini* ancak bu hedef cümlelerinin *anlaşılmadığını* belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %20.8’i bu gelişim alanlarındaki hedef cümlelerine *yer verildiğini ve anlaşılır olduğunu* ifade etmiştir. Ancak öğretmenlerin %11.8’i programda söz konusu

hedef cümlelere yer verilmediği görüşündedir. Yüzdelerden anlaşıldığı kadarıyla, öğretmenler farklı görüşlere sahiptirler.

Tablo 18 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nda Çocuk ve Gençlerin Zihinsel, Psikomotor, Fiziksel, Duygusal ve Sosyal Gelişimlerini Sağlayacak Hedef Cümlelerine Yer Verilme Durumuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Programda Çocuk ve Gençlerin Zihinsel, Psikomotor, Fiziksel, Duygusal ve Sosyal Gelişimlerini Sağlayacak Hedef Cümlelerine Yer Verilme Durumu							
Değişkenler	Yer verilmiş ve anlaşılır		Yer verilmemiş		Yer verilmiş, anlaşılmıyor		Kay-Kare
	f	%	f	%	f	%	
Kadın	36	19,7	18	9,8	129	70,5	$\chi^2=1,98$ sd=2 S=0,37 S>0,05 H ₀ Kabul
Erkek	38	22,0	24	13,9	111	64,2	
Sınıf Öğret.	71	21,6	36	10,9	222	67,5	$\chi^2=4,00$ sd=2 S=0,13 S>0,05 H ₀ Kabul
B. E. Öğret.	3	11,1	6	22,2	18	66,7	
10 yıl ve aşağı	10	21,7	5	10,9	31	67,4	$\chi^2=2,75$ sd=4 S=0,60 S>0,05 H ₀ Kabul
11 - 20 yıl arası	21	18,3	18	15,7	76	66,1	
21 yıl ve üzeri	43	22,1	19	9,7	133	68,2	
Eğitim Enst.	16	16,0	14	14,0	70	70,0	$\chi^2=3,31$ sd=4 S=0,50 S>0,05 H ₀ Kabul
Önlisans	47	23,3	20	9,9	135	66,8	
Lisans	11	20,4	8	14,8	35	64,8	
Toplam	74	20,8	42	11,8	240	67,4	

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.P.’nda Çocuk ve Gençlerin Zihinsel, Psikomotor, Fiziksel, Duygusal ve Sosyal Gelişimlerini Sağlayacak Hedef Cümlelerine Yer Verilme Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 18’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %70.5’i ve erkek öğretmenlerin %64.2’si programda söz konusu hedeflere yer verildiğini ancak bu hedefleri anlaşılır bulmadıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.P.’nda Çocuk ve Gençlerin Zihinsel, Psikomotor, Fiziksel, Duygusal ve Sosyal Gelişimlerini Sağlayacak Hedef Cümlelerine Yer Verilme Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 18’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %67.5’i ve B.E. öğretmenlerinin %66.7’si programda çocuk ve gençlerin söz konusu gelişimlerini sağlayacak hedef cümlelerine yer verildiğini ancak anlaşılır olmadığını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.P.’nda Çocuk ve Gençlerin Zihinsel, Psikomotor, Fiziksel, Duygusal ve Sosyal Gelişimlerini Sağlayacak Hedef Cümlelerine Yer Verilme Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 18’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı

kıdemi olan öğretmenlerin %67.4'ü, 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %66.1'i ile 21 yıl ve üzeri kıdemi olan öğretmenlerin %68.2'si bu hedef cümlelerine yer verildiğini ancak anlaşılmadığını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.P.’nda Çocuk ve Gençlerin Zihinsel, Psikomotor, Fiziksel, Duygusal ve Sosyal Gelişimlerini Sağlayacak Hedef Cümlelerine Yer Verilme Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 18’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %70’i, önlisans mezunlarının %66.8’i ve lisans mezunu öğretmenlerin %64.8’i bu hedef cümlelerine yer verildiği ancak anlaşılmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 18’den elde edilen bulgulara göre, söz konusu hedef cümlelerin programda bulunduğu ancak öğretmenler tarafından anlaşılmadığı görülmektedir. Öğretmenlerin cinsiyet, branş, mesleki kıdem ve öğrenim durumu ile B.E.P.’nda çocuk ve gençlerin zihinsel, psikomotor, fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimlerini sağlayacak hedef cümlelerine yer verilme durumuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmamasının nedeni öğretmenlerin benzer özelliklere ve koşullara sahip olmasından kaynaklanabilir. Branş öğretmeninin yeterli sayıda olmaması ve dersin sürekli yapılmaması, programdaki gelişimsel hedeflerin anlaşılmasını zorlaştırıyor olabilir.

Tablo 19’da öğretmenlerin “B.E.P.’nda Çocukların Gelişim Düzeyleri ile Hedeflerin Birbiriyle Uygunluk ve Paralellik Göstermemesinin Nedeni”ne ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %41.3’ü *her çocuk için hedeflerin uygun olmadığı* görüşündedir. Öğretmenlerin %30.3’ü *fiziksel şartların hedeflere ulaşmayı engellediğini* ifade etmiştir. Diğer taraftan %15.4’ü *hedeflerin bazılarında ulaşmakta zorlandıklarını* belirtmişlerdir. Yine %12.9’u B.E.P.’nda bulunan *hedeflerin Çocukların gelişimine uygun olmadığını* açıklamışlardır.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.P.’nda Çocukların Gelişim Düzeyleri ile Hedeflerin Birbiriyle Uygunluk ve Paralellik Göstermemesinin Nedeni”ne ilişkin

görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Tablo 19'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %52.5'i hedeflerin her çocuk için uygun olmadığını belirtirken, erkek öğretmenlerin %37'si daha çok fiziksel şartların engelleyici olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzdelerden anlaşıldığı kadarıyla, öğretmenlerin görüşlerinde farklılıklar bulunmaktadır. Bayan öğretmenler daha çok hedeflerin her çocuk için uygun olmadığını, erkek öğretmenler ise fiziksel şartların engelleyici olduğunu düşünmektedir. Yine de yüzdelik değerlerin, bu iki görüşte toplanması aslında çok büyük görüş ayrılığının olmadığını sadece öncelik sırasının değiştiğini göstermektedir.

Tablo 19 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nda Çocuğun Gelişim Düzeyleri ile Hedeflerin Birbiriyle Uygunluk ve Paralellik Göstermemesinin Nedenine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Programda Çocukların Gelişim Düzeyleri ile Hedeflerin Birbiriyle Uygunluk ve Paralellik Göstermemesinin Nedeni									
Değişkenler	Program uygun değil		Fiziksel şartlar engelliyor		Hedefler her çocuk için uygun değil		Hedeflerin bazılarını ulaşmak zor		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f	%	f
Kadın	17	9,3	44	24,0	96	52,5	26	14,2	183
Erkek	29	16,8	64	37,0	51	29,5	29	16,8	173
Sınıf Öğret.	43	13,1	100	30,4	133	40,4	53	16,1	329
B. E. Öğret.	3	11,1	8	29,6	14	51,9	2	7,4	27
10 yıl ve aşağı	8	17,4	11	23,9	17	37,0	10	21,7	46
11-20 yıl arası	18	15,7	48	41,7	32	27,8	17	14,8	115
21 yıl ve üzeri	20	10,3	49	25,1	98	50,3	28	14,4	195
Eğitim Enst.	16	16,0	33	33,0	37	37,0	14	14,0	100
Önlisans	18	8,9	63	31,2	91	45,0	30	14,9	202
Lisans	12	22,2	12	22,2	19	35,2	11	20,4	54
Toplam	46	12,9	108	30,3	147	41,3	55	15,4	356

Öğretmenlerin branşı ile "B.E.P.'nda Çocukların Gelişim Düzeyleri ile Hedeflerin Birbiriyle Uygunluk ve Paralellik Göstermemesinin Nedeni"ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamadığı için yüzdelikler ile yorum yapılmıştır. Tablo 19'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %40.4'ü ve B.E. öğretmenlerinin %51.9'u hedeflerin her çocuk için uygun olmadığını görüşündedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.P.’nda Çocukların Gelişim Düzeyleri ile Hedeflerin Birbiriyle Uygunluk ve Paralellik Göstermemesinin Nedeni”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 19’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %37’si ve 21 yıl ve üzeri hizmeti olan öğretmenlerin %50.3’ü hedeflerin her çocuk uygun olmadığını belirtmiştir. Diğer taraftan 11- 20 yıl arası hizmeti olan öğretmenlerin %41.7’si ise fiziksel şartlardan kaynaklandığını ifade etmişlerdir. Yüzdelere göre, 11-20 yıl arası kıdemli öğretmenler diğer öğretmenlere oranla fiziksel şartları daha önemli bulmaktadır.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.P.’nda Çocukların Gelişim Düzeyleri ile Hedeflerin Birbiriyle Uygunluk ve Paralellik Göstermemesinin Nedeni”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmamıştır*. Tablo 19’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; göre tablo 19’u incelediğimizde; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %37’si, önlisans mezunu öğretmenlerin %45’i ve lisans mezunu öğretmenlerin %35.2’si hedeflerin her çocuk için uygun olmadığı görüşünde birleşmektedirler. Yüzdelere göre, öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla birlikte önlisans mezunu öğretmenlerin oranı diğer öğretmenlere göre daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 19’den elde edilen bulgulara göre, programdaki hedeflerin her çocuk için uygun olmadığı, fiziksel şartların hedefe ulaşmayı engellediği, bazı hedeflere ulaşmanın çok zor olduğu, bazı hedeflerin çocukların gelişimi için uygun olmadığı anlaşılmaktadır. Öğretmen cinsiyeti ve meslekteki kıdemi ile B.E.P.’nda çocukların gelişim düzeyleri ile hedeflerin birbiriyle uygunluk ve paralellik göstermemesinin nedenine ilişkin öğretmen görüşleri arasında istatistiki olarak *anlamli bir ilişki bulunmuştur*. Bunun nedeni gerek programda yer alan hedeflerin çocukların gelişimlerini destekleyecek tarzda olmayışından gerekse uygulamadan kaynaklanıyor olmasıdır. Dolayısıyla B.E.P.’nın hem teoride hem de uygulamadaki durumunun sürekli gözden geçirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Tablo 20’de öğretmenlerin “B.E.P.’nda Yer Alan Hedefler Gerçekleştirilebilir mi?” sorusuna ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir.

Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %75.3'ü programda yer alan hedeflerin *sahip olunan imkanlarla gerçekleştirilemeyeceği* görüşüne hakimdir. Öğretmenlerin %24.7'si hedeflerin *bu şartlarda gerçekleştirilebilir* olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 20 - Öğretmenlerin, “B.E.P.’nda Yer Alan Hedefler Gerçekleştirilebilir mi?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.P.’nda Yer Alan Hedefler Gerçekleştirilebilir mi?					
Değişkenler	Hedefler Gerçekleştirilebilir		Okulun sahip olduğu imkanlar ile gerçekleşmez		Toplam
	f	%	f	%	f
Kadın	40	21,9	143	78,1	183
Erkek	48	27,7	125	72,3	173
Sınıf Öğret.	73	22,2	256	77,8	329
B.E. Öğret.	15	55,6	12	44,4	27
10 ve aşağı	4	8,7	42	91,3	46
11-20 arası	27	23,5	88	76,5	115
21 ve üzeri	57	29,2	138	70,8	195
Eğitim Enst.	21	21,0	79	79,0	100
Önlisans	47	23,3	155	76,7	202
Lisans	20	37,0	34	63,0	54
Toplam	88	24,7	268	75,3	356

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.P.’nda Yer Alan Hedefler Gerçekleştirilebilir mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmamıştır*. Tablo 20’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %78.1’i ve erkek öğretmenlerin %72.3’ü programda yer alan hedeflerin okulun sahip oldukları imkanlarla gerçekleştirilemeyeceği görüşündedir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.P.’nda Yer Alan Hedefler Gerçekleştirilebilir mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 20’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %77.8’i sahip olunan imkanlarla hedeflerin gerçekleştirilemeyeceği görüşüne sahiptir. B.E. öğretmenlerinin %55.6’sı sahip oldukları şartlarda hedeflerin gerçekleştirilebilir olduğunu, %44.4’ü ise okuldaki imkansızlıklar nedeniyle gerçekleştirilemeyeceği görüşündedir. Yüzdelere anlaşıldığı kadarıyla, sınıf öğretmenleri ile B.E. öğretmenleri farklı görüşlere sahiptir. B.E. öğretmenleri hedeflerin gerçekleştirilebilir olduğunu savunurken sınıf öğretmenleri fiziksel koşulların hedeflerin gerçekleşmesini engellediğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.P.’nda Yer Alan Hedefler Gerçekleştirilebilir mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 20’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; meslekteki kıdemi 10 yıl ve daha aşağıda olan öğretmenlerin %91.3’ü, kıdemi 11-20 yıl arasında olanların %76.5’i ile kıdemi 21 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin %70.8’i okulun sahip olduğu imkanlarla hedeflerin gerçekleşmeyeceği görüşündedir. Nitekim öğretmenlerin çoğunluğu “sahip olunan imkanlarla gerçekleştirilemez” görüşüne sahiptir. Yüzdelerden anlaşıldığına göre, öğretmenlerin çoğunluğu okulun sahip olduğu imkanlar ile hedeflerin gerçekleşmeyeceğini belirtmektedir. Öğretmenlerin görüşleri birbirine yakın olmakla birlikte, 10 ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin oranı diğer öğretmenlere göre daha yüksektir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.P.’nda Yer Alan Hedefler Gerçekleştirilebilir mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 20’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %79’u, önlisans mezunlarının %76.7’si ve lisans mezunu öğretmenlerin %63’ü sahip oldukları imkanlar ile hedeflere ulaşamayacağını ifade etmişlerdir. Yüzdelerden anlaşıldığı kadarıyla, öğretmenler aynı görüşte olmakla birlikte, Eğitim Enstitüsü mezunlarının oranı diğerlerine göre biraz daha yüksektir.

Tablo 20’den elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin çoğunluğu programda yer alan hedeflerin sahip olunan imkanlarla gerçekleştirilemeyeceği görüşüne sahiptir. Öğretmenlerin branşı ve meslekteki kıdemi ile B.E.P.’nda yer alan hedeflerin gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceğine ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Başka bir deyişle öğretmenlerin branşı ve meslekteki kıdemi programdaki hedeflerin gerçekleştirilmesinde etkili olmaktadır.

Tablo 21’de öğretmenlerin “B.E.P.’nda Yer Alan Hedeflerin Her Sınıf Düzeyinde Aşamalı Olarak Geliştirilme” durumuna ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %57.9’u *düzenli olarak ders yapılmadığı için aşamalı olarak geliştirilemediğini*, %22.8’i hedeflerin *aşamalı olarak geliştirilemediğini* ifade etmişlerdir. Diğer taraftan öğretmenlerin sadece %19.4’ü hedeflerin *aşamalı olarak geliştirildiği* görüşündedir.

Tablo 21 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nda Yer Alan Hedeflerin Her Sınıf Düzeyinde Aşamalı Olarak Geliştirilmesiyle İlgili Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.P.'nda Yer Alan Hedeflerin Her Sınıf Düzeyinde Aşamalı Olarak Geliştirilme Durumu						
Değişkenler	Aşamalı geliştiriliyor f %	Aşamalı geliştirilemiyor f %	Düzenli ders yapılmadığı için geliştirilemiyor f %	Toplam f	Kay-Kare	
Kadın	30 16,4	28 15,3	125 68,3	183	$\chi^2=18,02$ sd=2 S=0,00	
Erkek	39 22,5	53 30,6	81 46,8	173	S<0,05 H ₀ Red	
Sınıf Öğret.	57 17,3	71 21,6	201 61,1	329	$\chi^2=19,90$ sd=2 S=0,00	
B. E. Öğret.	12 44,4	10 37,0	5 18,5	27	S<0,05 H ₀ Red	
10 yıl ve aşağı	8 17,4	12 26,1	26 56,5	46	$\chi^2=0,95$ sd=4	
11 - 20 yıl arası	25 21,7	24 20,9	66 57,4	115	S=0,91	
21 yıl ve üzeri	36 18,5	45 23,1	114 58,5	195	S>0,05 H ₀ Kabul	
Eğitim Enst.	16 16,0	25 25,0	59 59,0	100	$\chi^2=6,29$ sd=4	
Önlisans	43 21,3	38 18,8	121 59,9	202	S=0,17	
Lisans	10 18,5	18 33,3	26 48,1	54	S>0,05 H ₀ Kabul	
Toplam	69 19,4	81 22,8	206 57,9	356		

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.P.’nda Yer Alan Hedeflerin Her Sınıf Düzeyinde Aşamalı Olarak Geliştirilme” durumuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 21’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %68.3’ü ve erkek öğretmenlerin %46.8’i düzenli ders yapılmadığını belirtmişlerdir. Yüzdelere baktığımızda, bayan ve erkek öğretmenlerin görüşleri aynı doğrultuda olmakla birlikte, bayanların oranı erkeklere göre daha yüksektir. Sonuç olarak okullarda B.E.D.’nin uygulamada ne kadar yetersiz olduğunu bir kez daha göstermektedir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.P.’nda Yer Alan Hedeflerin Her Sınıf Düzeyinde Aşamalı Olarak Geliştirilme” durumuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 21’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %61.1’i düzenli olarak ders yapılmadığı için aşamalı olarak geliştirilemediğini ifade etmektedir. Diğer taraftan B.E. öğretmenlerinin %44.4’ü bu hedeflerin aşamalı olarak geliştirildiğini, %37’si ise aşamalı olarak geliştirilemediğini ifade etmişlerdir. Bu noktada B.E. öğretmenlerinin uygulamada farklı görüşlere sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.P.’nda Yer Alan Hedeflerin Her Sınıf Düzeyinde Aşamalı Olarak Geliştirilme” durumuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki

açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 21'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %56.5'i, 11-20 yıl kıdemi öğretmenlerin %57.4'ü ve 21 yıl ve üzeri kıdemi olan öğretmenlerin %58.5'i düzenli olarak ders yapılmadığı için hedeflerin her sınıfta aşamalı olarak gerçekleştirilemediği görüşündedir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.P.’nda Yer Alan Hedeflerin Her Sınıf Düzeyinde Aşamalı Olarak Geliştirilme” durumuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 21'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %59'u, önlisans mezunu öğretmenlerin %59.9'u ve lisans mezunu öğretmenlerin %48.1'i düzenli olarak ders yapılmadığı için hedeflerin aşamalı olarak geliştirilemediğini belirtmiştir

Tablo 21'den elde edilen bulgulara göre, B.E.P.’nda yer alan hedeflerin her sınıf düzeyinde aşamalı olarak gerçekleştirilebilmesi için düzenli olarak ders yapılması gerekmektedir. Öğretmen görüşlerinin belirlenmesinde cinsiyet ve branş değişkeni etkili bulunmuştur. Bayan öğretmenler daha çok düzenli ders yapılmamasını neden olarak gösterirken, erkek öğretmenler hem düzenli ders yapılmamasını hem de ders yapıldığını ancak aşamalı geliştirilmesi için uğraş verilmediğini belirtmektedirler. Özellikle sınıf öğretmenlerinin düzenli olarak ders yapmaması, bu ders için zaman ayrılmadığının ve önemsenmediğinin bir göstergesidir. Çöker'in (1991;109) doktora tezi olarak; Ankara merkez, ilçe ve köy ilköğretim okullarında çalışan öğretmen ve yöneticilerle yaptığı araştırmada, özellikle öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun B.E.D.'nde amaçların gerçekleştirmediği görüşündedir. Çobanoğlu ve Koç ise (1994;7) ilköğretim okullarında B.E.D.'nin uygulanmasında sınıf öğretmenlerinin görüşleri araştırılmıştır. Manisa il merkezinde yapılan çalışmada %16'sı B.E.D. yaptıklarını, %84'ü diğer faaliyetlerle ilgilendikleri için ders yapılmadığını ifade etmişlerdir.

Tablo 22'de öğretmenlerin “B.E.D.'nde Çocukların Hedeflere Ulaşıp Ulaşmadıklarının Gözlenebilir ve Ölçülebilir mi?” sorusuna ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %48'i çocukların hedeflere ulaşma düzeylerinin *gözlenebilir ve ölçülebilir* olduğu görüşündedir. Öğretmenlerin %30.9'u hedeflere ulaşma düzeylerinin *gözlenebilir ancak*

ölçülemez olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin sadece %21.1'i öğrencilerin hedeflere ulaşma düzeyinin gözlenemez olduğunu belirtmektedir.

Tablo 22 - Öğretmenlerin, “B.E.D.’nde Çocukların Hedeflere Ulaşıp Ulaşmadıkları Gözlenebilir ve Ölçülebilir mi?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.D.’nde Çocukların Hedeflere Ulaşıp Ulaşmadıkları Gözlenebilir ve Ölçülebilir mi?							
Değişkenler	Gözlenemez		Gözlenebilir ancak ölçülemez		Gözlenebilir ve ölçülebilir		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f
Kadın	51	27,9	56	30,6	76	41,5	183
Erkek	24	13,9	54	31,2	95	54,9	173
Sınıf Öğret.	74	22,5	106	32,2	149	45,3	329
B. E. Öğret.	1	3,7	4	14,8	22	81,5	27
10 yıl ve aşağı	11	23,9	12	26,1	23	50,0	46
11-20 yıl arası	20	17,4	41	35,7	54	47,0	115
21 yıl ve üzeri	44	22,6	57	29,2	94	48,2	195
Eğitim Enst.	23	23,0	37	37,0	40	40,0	100
Önlisans	45	22,3	58	28,7	99	49,0	202
Lisans	7	13,0	15	27,8	32	59,3	54
Toplam	75	21,1	110	30,9	171	48,0	356

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.D.’nde Çocukların Hedeflere Ulaşıp Ulaşmadıklarının Gözlenebilir ve Ölçülebilir mi? sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 22’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %41.5’i ve erkek öğretmenlerin %54.9’u derste çocukların hedeflere ulaşma düzeylerinin gözlenebilir ve ölçülebilir olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzdelere göre, öğretmenlerin çoğunluğu aynı görüşü paylaşmakla birlikte erkek öğretmenlerin oranı bayan öğretmenlerden biraz daha yüksek bulunmuştur.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.D.’nde Çocukların Hedeflere Ulaşıp Ulaşmadıklarının Gözlenebilir ve Ölçülebilir mi? sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 22’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %45.3’ü ve B.E. öğretmenlerinin %81.5’i hedeflerin gözlenebilir ve ölçülebilir olduğunu belirtmişlerdir. Yüzdelere göre, branşın öğretmenlerinin B.E.D.’nde çocukların hedeflere ulaşma düzeylerinin gözlenebilir ve ölçülebilir olup olmadığına ilişkin görüşlerinin belirlenmesinde etkili olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.D.’nde Çocukların Hedeflere Ulaşıp Ulaşmadıklarının Gözlenebilir ve Ölçülebilir mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 22’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %50’si, 11-20 yıl kıdemi öğretmenlerin %47’si ve 21 yıl ve üzeri kıdemi olan öğretmenlerin %48.2’si B.E.D.’nde çocukların hedeflere ulaşip ulaşmadıklarının gözlenebilir ve ölçülebilir olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.D.’nde Çocukların Hedeflere Ulaşıp Ulaşmadıklarının Gözlenebilir ve Ölçülebilir mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 22’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %40’ı, önlisans mezunlarının %49’u ve önlisans mezunlarının %59.3’ü hedeflerin çocuklarda gözlenebilir ve ölçülebilir olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 22’den elde edilen bulgulara göre, B.E.D.’nde çocukların hedeflere ulaşip ulaşmadıklarının gözlenebilir ve ölçülebilir olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin görüşleri cinsiyet ve bransa bağlı olarak değişmektedir. Bu sonuç bize öğretmenlerin ancak %48’inin böyle bir bilgiye sahip olduğu, dolayısıyla B.E. öğretmenlerinin bunu başarıyla yaptıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 23’de öğretmenlerin “Hedefler ile Öğrencilerin Performans Düzeyleri Arasında Tutarlılık Olup Olmadığı”na ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %37.4’ü *bu konuda bilgisinin olmadığını* belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %34.8’i hedefler ile performans düzeylerinin *tutarlı* olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin %27.8’i hedefler ile öğrencilerin performans düzeylerinin *tutarsız* olduğunu belirtmektedir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Hedefler ile Öğrencilerin Performans Düzeyleri Arasında Tutarlılık Olup Olmadığı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 23’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %35’i hedefler ile öğrencilerin performans düzeylerinin tutarlı olduğunu ifade etmişlerdir. Erkek öğretmenlerin %39.9’u daha çok hedefler ile

öğrencilerin performans düzeyleri arasında tutarlılığın olup olmadığına ilişkin bilgilerinin olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 23 - Öğretmenlerin, Hedefler ile Öğrencilerin Performans Düzeyleri Arasında Tutarlılık Olup Olmadığına İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Hedefler ile Öğrencilerin Performans Düzeyleri Arasında Tutarlılık Olup Olmadığı						
Değişkenler	Tutarlı f %	Tutarsız f %	Bilmiyorum f %	Toplam f	Kay-Kare	
Kadın	74 28,9	45 24,6	64 35,0	183	$\chi^2=5,37$ sd=2 S=0,06 S>0,05 H ₀ Kabul	
Erkek	50 28,9	54 31,2	69 39,9	173		
Sınıf Öğret.	111 33,7	96 29,2	122 37,1	329	$\chi^2=4,50$ sd=2 S=0,10 S>0,05 H ₀ Kabul	
B.E. Öğret.	13 48,1	3 11,1	11 40,7	27		
10 ve aşağı	10 21,7	17 37,0	19 41,3	46	$\chi^2=12,44$ sd=4 S=0,01	
11-20 arası	31 27,0	37 32,2	47 40,9	115		
21 ve üzeri	83 42,6	45 23,1	67 34,4	195	S<0,05 H ₀ Red	
Eğitim Enst.	24 24,0	37 37,0	39 39,0	100	$\chi^2=12,43$ sd=4 S=0,01	
Önlisans	84 41,6	49 24,3	69 34,2	202		
Lisans	16 29,6	13 24,1	25 46,3	54	S<0,05 H ₀ Red	
Toplam	124 34,8	99 27,8	133 37,4	356		

Öğretmenlerin branşı ile “Hedefler ile Öğrencilerin Performans Düzeyleri Arasında Tutarlılık Olup Olmadığı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 23’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %33.7’si ve B.E. öğretmenlerinin %48.1’i hedefler ile öğrencilerin performans düzeylerinin tutarlı olduğunu belirtmişlerdir. Diğer taraftan sınıf öğretmenlerinin %37.1’i ve B.E. öğretmenlerinin %40.7’si bu konuda bilgi sahibi değildirlir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Hedefler ile Öğrencilerin Performans Düzeyleri Arasında Tutarlılık Olup Olmadığı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 23’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıldan az olanların %41.3’ü ile 11-20 yıl arasında mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %40.9’u bu konuda bilgi sahibi olmadığını belirtirken, 21 ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin %42.6’sı daha çok hedefler ile öğrencilerin performans düzeyleri arasında bir tutarlılık olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Hedefler ile Öğrencilerin Performans Düzeyleri Arasında Tutarlılık Olup Olmadığı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 23’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda;

Eğitim Enstitüsü mezunlarının %39'u ve lisans mezunu öğretmenlerin %46.3'ü bu konuda bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir. Önlisans mezunu öğretmenlerin %41.6'sı ise hedefler ile öğrencilerin performans düzeylerinin tutarlı olduğu görüşündedir.

Tablo 23'den elde edilen bulgulara göre, programda yer alan hedefler ile öğrencilerin B.E.D.'ndeki performans düzeyleri arasında bir tutarlılık olup olmadığı hakkında kesin bir yargıya ulaşılamamaktadır. Çünkü öğretmenlerin yaklaşık %35'i tutarlı, yaklaşık %28'i tutarsız, yaklaşık %37'si bilgi sahibi değildir. Öğretmenlerin görüşleri kıdem ve öğrenim durumlarına göre değişmektedir. Kıdem arttıkça tutarlı bulanların oranı artmaktadır. Öğrenim durumlarına göre lisans mezunlarının %46'larda bilgi sahibi olmadıklarını belirtmeleri ise oldukça düşündürücüdür.

Tablo 24 - Öğretmenlerin, B.E.D.'nde Hedeflerin Gerçekleşmesini Engelleyen En Önemli Faktöre İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.D.'nde Hedeflerin Gerçekleşmesini Engelleyen En Önemli Faktör							
Değişkenler	Program f %	Öğretmen- yönetici f %	Veli f %	Alt yapı eksikliği f %	Toplam f	Kay-Kare	
Kadın	72 39,3	51 27,9	22 12,0	38 20,8	183	$\chi^2=2,00$ sd=3 S=0,57	
Erkek	68 39,3	41 23,7	29 16,8	35 20,2	173	S>0,05 H ₀ Kabul	
Sın. Öğret.	130 39,5	84 25,5	42 12,8	73 22,2	329	$\chi^2=13,55$ sd=3 S=0,00	
B. E. Öğret.	10 37,0	8 29,6	9 33,3	0 0,0	27	S<0,05 H ₀ Red	
10 ve aşağı	23 50,0	15 32,6	2 4,3	6 13,0	46	$\chi^2=10,33$ sd=6	
11-20 arası	49 42,6	23 20,0	18 15,7	25 21,7	115	S=0,11	
21 üzeri	68 34,6	54 27,7	31 15,9	42 21,5	195	S>0,05 H ₀ Kabul	
Eğit. Enst.	44 44,0	21 21,0	17 17,0	18 18,0	100	$\chi^2=9,07$ sd=6	
Önlisans	75 37,1	51 25,2	27 13,4	49 24,3	202	S=0,16	
Lisans	21 38,9	20 37,0	7 13,0	6 11,1	54	S>0,05 H ₀ Kabul	
Toplam	140 39,3	92 25,8	51 14,3	73 20,5	356		

Tablo 24'de öğretmenlerin "B.E.D.'nde Hedeflerin Gerçekleşmesini Engelleyen En Önemli Faktör"e ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %39.3'ü hedeflerin gerçekleşmesini *programın* engellediğini düşünmektedir. Öğretmenlerin %25.8'i *öğretmen ve yöneticilerin tutumlarının*, %14.3'ü *velilerin* ve %20.5'i *alt yapı eksikliğinin* engellediğini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile "B.E.D.'nde Hedeflerin Gerçekleşmesini Engelleyen En Önemli Faktör"e ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki*

bulunamamıştır. Tablo 24'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayan ve erkek öğretmenlerin %39.3'ü hedeflerin gerçekleşmesini programın kendisinin engellediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile "B.E.D.'nde Hedeflerin Gerçekleşmesini Engelleyen En Önemli Faktör"e ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur.* Tablo 24'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %39.5'i ve B.E. öğretmenlerinin %37'si daha çok programın kendisinin hedeflerin gerçekleşmesini engellediğini düşünmektedirler. B.E. öğretmenlerinin %33.3'ü aynı zamanda velileri engelleyici olarak görmektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile "B.E.D.'nde Hedeflerin Gerçekleşmesini Engelleyen En Önemli Faktör"e ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.* Tablo 24'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %50'si, 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %42.6'sı, 21 yıl ve üzeri kıdemi olan öğretmenlerin %34.6'sı daha çok programın kendisinin hedeflerin gerçekleşmesini engellediğini ifade etmektedirler.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile "B.E.D.'nde Hedeflerin Gerçekleşmesini Engelleyen En Önemli Faktör"e ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.* Tablo 24'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %44'ü, önlisans mezunlarının %37.1'i ve lisans mezunu öğretmenlerin %38.9'u hedeflerin gerçekleşmesini daha çok programın engellediği görüşündedir.

Tablo 24'den elde edilen bulgulara göre, B.E.D.'nde hedeflerin gerçekleşmesini engelleyen en önemli faktörün programın kendisi olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin görüşleri sadece branşa göre değişmektedir. Bu farklılığın nedeni ise B.E. öğretmenleri ile sınıf öğretmenlerinin gerek bilgi düzeyleri gerekse okullarında içinde bulundukları koşullardan etkilendikleri için olabilir.

b) Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının hedeflere uygun işlenebilmesi hakkında öğretmen görüşleri arasındaki ilişki:

Tablo 25- Öğretmenlerin, B.E.D.'nin Hedeflere Uygun Olarak İşlenmesine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.D.'nin Hedeflere Uygun Olarak İşlenme Durumu					
Değişkenler	Hedeflere uygun işleniyor f %	Hedefler dikkate alınmıyor f %	Toplam f	Kay-Kare	
Kadın	123 68,0	58 32,0	181	$\chi^2=0,31$ sd=1 S=0,57 S>0,05 H ₀ Kabul	
Erkek	112 65,1	60 34,9	172		
Sınıf Öğret.	212 65,0	114 35,0	326	$\chi^2=4,55$ sd=1 S=0,03 S<0,05 H ₀ Red	
B. E. Öğret.	23 85,2	4 14,8	27		
10 yıl ve aşağı	41 89,1	5 10,9	46	$\chi^2=22,75$ sd=2 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red	
11 – 20 yıl arası	59 51,8	55 48,2	114		
21 yıl ve üzeri	135 69,9	58 30,1	193		
Eğitim Enst.	48 48,5	51 51,5	99	$\chi^2=21,02$ sd=2 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red	
Önlisans	150 75,0	50 25,0	200		
Lisans	37 68,5	17 31,5	54		
Toplam	235 66,6	118 33,4	353		

Tablo 25’de öğretmenlerin “B.E.D.’nin Hedeflere Uygun Olarak İşlenme Durumu”na ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %66.6’sı dersin *hedeflere uygun olarak işlendiği* görüşündedir. Öğretmenlerin %33.4’ü ise derste *hedeflerin dikkate alınmadığını* ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.D.’nin Hedeflere Uygun Olarak İşlenme Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 25’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %68’i ve erkek öğretmenlerin %65.1’i dersin hedeflere uygun olarak işlendiğini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.D.’nin Hedeflere Uygun Olarak İşlenme Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 25’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %65’i ve B.E. öğretmenlerinin %85.2’i dersi hedeflere uygun olarak işlediklerini ifade etmişlerdir. Diğer taraftan sınıf öğretmenlerinin %35’i derste hedeflerin dikkate alınmadığını belirtmişlerdir. Sonuç olarak öğretmenlerin branşına bağlı olarak derste hedeflerin dikkate alınıp alınmadığına ilişkin görüşler değişmektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.D.’nin Hedeflere Uygun Olarak İşlenme Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 25’deki yüzdelerik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %89.1’i ile 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %69.9’u B.E.D.’ni hedeflere uygun olarak işlemektedir. Diğer taraftan 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %51.8’i dersti hedeflere uygun olarak işlerken diğer %48.2’si derste hedefleri dikkate almadığını belirtmektedir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.D.’nin Hedeflere Uygun Olarak İşlenme Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 25’deki yüzdelerik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %48.5’i derste hedefleri dikkate aldığını belirtmektedir. Önlisans mezunlarının %75’i ve lisans mezunu öğretmenlerin %68.5’i genelde dersti hedeflere uygun olarak işlediklerini ifade etmişlerdir. Diğer taraftan Eğitim Enstitüsü ve önlisans mezunlarının yarısı tarafından, derste hedeflerin dikkate alınmadığının belirtilmesi oldukça düşündürücüdür. Bu durumda bazı öğretmenlerin uygulamada programa bağlı kalmadıkları söylenebilir.

Tablo 25’den elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin çoğunluğu (%66.6) B.E.D.’ni hedeflere uygun olarak işlemektedir. Öğretmen görüşleri brans, kıdem ve öğrenim durumuna bağlı olarak değişmektedir. Bu durum okulun sahip olduğu şartlar kadar öğretmenin sahip olduğu özelliklerle doğru orantılı olarak dersin hedeflerine ulaşmada söz konusu değişkenlerin etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 26’da öğretmenlerin “B.E.D.’nde Yıllık veya Günlük Yaparken Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumu”na ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %75.8’i *yıllık ve günlük planda öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alındığını* belirtmektedirler. Öğretmenlerin %15.4’ü *günlük planda*, %8.7’si *yıllık planda* öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerini dikkate aldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 26 - Öğretmenlerin, B.E.D.'nde Yıllık veya Günlük Plan Yaparken Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.D.'nde Yıllık veya Günlük Plan Yaparken Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumu						
Değişkenler	Günlük plan f %	Yıllık planda f %	Yıllık-günlük plan f %	Toplam f	Kay-Kare	
Kadın	22 12,0	14 7,7	147 80,3	183	$\chi^2=4,34$ sd=2 S=0,11 S>0,05 H ₀ Kabul	
Erkek	33 19,1	17 9,8	123 71,1	173		
Sınıf Öğret.	52 15,8	27 8,2	250 76,0	329	$\chi^2=$ Uygulanamadı.	
B.E. Öğret.	3 11,1	4 14,8	20 74,1	27		
10 ve aşağı	10 21,7	2 4,3	34 73,9	46	$\chi^2=3,41$ sd=4 S=0,49 S>0,05 H ₀ Kabul	
11-20 arası	16 13,9	13 11,3	86 74,8	115		
21 ve üzeri	29 14,9	16 8,2	150 76,9	195		
Eğitim Enst.	17 17,0	4 4,0	79 79,0	100	$\chi^2=5,75$ sd=4 S=0,21 S>0,05 H ₀ Kabul	
Önlisans	32 15,8	23 11,4	147 72,8	202		
Lisans	6 11,1	4 7,4	44 81,5	54		
Toplam	55 15,4	31 8,7	270 75,8	356		

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.D.’nde Yıllık veya Günlük Plan Yaparken Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 26’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %80,3’ü ve erkek öğretmenlerin %71,1’i yıllık ve günlük planda öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alındığını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.D.’nde Yıllık veya Günlük Plan Yaparken Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamadığı için yüzdelikler ile yoruma gidilmiştir. Tablo 26’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %76’sı ve B.E. öğretmenlerinin %74,1’i yıllık ve günlük plan yaparken öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerini dikkate aldıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.D.’nde Yıllık veya Günlük Plan Yaparken Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 26’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %73,9’u ve 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %74,8’i ile 21 yılın üzerinde

kıdemi olan öğretmenlerin %76.9'u yıllık ve günlük planda öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alındığını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.D.’nde Yıllık veya Günlük Plan Yaparken Öğrencilerin Gelişim İhtiyaç ve Beklentilerinin Dikkate Alınma Durumu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 26’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %79’u, önlisans mezunlarının %72.8’i ve lisans mezunu öğretmenlerin %81.5’i yıllık ve günlük planlarda, öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerini dikkate aldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 26’dan elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin B.E.D.’nde yıllık ve günlük plan yaparken öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerini genellikle dikkate aldıkları anlaşılmaktadır. Araştırmanın bağımsız değişkenleri ile bu konudaki öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu sonuç bize öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin kağıt üzerinde pek çok öğretmen tarafından dikkate alındığını göstermektedir.

Tablo 27 - Öğretmenlerin, Engelli Öğrencilerin B.E.D.’ndeki Konumlarına İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Engelli Öğrencilerin B.E.D.’nde Konumları							
Değişkenler	Seyirci olarak izliyorlar		Teorik derslere katılıyorlar		Normal öğrencilerle birlikte derse katılıyorlar		Kay-Kare
	f	%	f	%	f	%	
Kadın	67	37,4	20	11,2	92	51,4	$\chi^2=3,38$ sd=2 S=0,18 S>0,05 H ₀ Kabul
Erkek	52	30,4	29	17,0	90	52,6	
Sınıf Öğret.	117	36,2	41	12,7	165	51,1	$\chi^2=11,86$ sd=2 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red
B. E. Öğret.	2	7,4	8	29,6	17	63,0	
10 yıl ve aşağı	9	19,6	8	17,4	29	63,0	$\chi^2=6,67$ sd=4 S=0,15 S>0,05 H ₀ Kabul
11 - 20 yıl arası	38	33,3	19	16,7	57	50,0	
21 yıl ve üzeri	72	37,9	22	11,6	96	50,5	
Eğitim Enst.	38	38,0	14	14,0	48	48,0	$\chi^2=2,96$ sd=4 S=0,56 S>0,05 H ₀ Kabul
Önlisans	68	34,5	27	13,7	102	51,8	
Lisans	13	24,5	8	15,1	32	60,4	
Toplam	119	34,0	49	14,0	182	52,0	350

Tablo 27’de öğretmenlerin “Engelli Öğrencilerin B.E.D.’ndeki Konumları”na ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %52’si engelli öğrencilerin *normal öğrencilerle birlikte*

B.E.D. 'lerine katıldıklarını, %34'ü seyirci olarak B.E.D. 'lerini izlediklerini, %14'ü sadece teorik olarak yapılan B.E.D. 'lerine katıldıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Engelli Öğrencilerin B.E.D.’ndeki Konumları”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 27’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %51.4’ü ve erkek öğretmenlerin %52.6’sı engelli öğrencilerin normal öğrencilerle birlikte B.E.D.’lerine katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “Engelli Öğrencilerin B.E.D.’ndeki Konumları”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 27’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin yaklaşık olarak yarısı (%51.1) ve B.E. öğretmenlerinin %63’ü engelli öğrencilerin normal öğrencilerle birlikte B.E.D.’lerine katıldıklarını belirtmişlerdir. Diğer taraftan sınıf öğretmenlerinin %36.2’si aynı zamanda engelli öğrencilerin, seyirci olarak B.E.D.’lerine katıldıklarını belirtirken B.E. öğretmenleri teorik derslere katılmalarını (%29.6) sağlamaktadır. Yüzdelerden anlaşıldığı kadarıyla, öğretmenlerin aynı görüşte birleştikleri görülmektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Engelli Öğrencilerin B.E.D.’ndeki Konumları”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 27’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %63’ü ve 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %50’si ile 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %50.5’i engelli öğrencilerin, normal öğrencilerle birlikte B.E.D.’lerine katıldıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Engelli Öğrencilerin B.E.D.’ndeki Konumları”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 27’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %48’i, önlisans mezunlarının %51.8’i ve lisans mezunu öğretmenlerin %60.4’ü engelli öğrencilerin, normal öğrencilerle birlikte B.E.D.’lerine katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 27’den elde edilen bulgulara göre, B.E.D.’nde engelli öğrencilerin normal öğrencilerle birlikte derse alındığını veya seyirci olarak derse katıldıkları

anlaşılmaktadır. Öğretmen görüşleri branşa bağlı olarak değişmektedir. Bu noktada B.E. öğretmenleri, engelli öğrencileri normallerle birlikte derse katılımını sağlarken sınıf öğretmenlerinin girdiği sınıflarda bu öğrencilerin daha çok seyirci olarak katılım oranları artmaktadır. Uygulamadaki bu farklılığın nedeni engelli öğrenciler hakkında gerek programda gerekse öğretmenlerdeki bilgi eksikliğinden kaynaklanıyor olabilir. Buna göre hem teori hem de uygulamadaki yetersizliklerden dolayı, engelli çocuk ve gençlerin, beden eğitimi ve spor yapma hakkından yoksun bırakıldığı söylenebilir. Şen'in (1995;17) yaptığı çalışmada Bolu il merkezinde alt özel sınıflarda ve bağlı bulunduğu okullarda B.E.D.'nin uygulanış biçimi incelenmiştir. Sonuçta bu derste belirli aralıklarla kaynaştırma eğitimi yapılması gerektiği önerilmektedir.

Tablo 28 - Öğretmenlerin, B.E.D.'nin Sonunda Öğrencilerde Gözlediği Gelişim Farklılıklarını Kişisel Dosya veya Fişlere Kaydetme Konusundaki Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.D.'nin Sonunda Öğrencilerde Gözlenen Gelişim Farklılıklarının Kişisel Dosya veya Fişlere Kaydedilme Durumu							
Değişkenler	Düzenli kayıt ediliyor f %	Bazen kayıt ediliyor f %	Hiç kayıt edilmiyor f %	Dönem sonu kayıt ediliyor f %	Toplam f	Kay-Kare	
Kadın	63 34,8	51 24,2	33 18,2	34 18,8	181	$\chi^2=9,48$ sd=3 S=0,02 S<0,05 H ₀ Red	
Erkek	42 24,3	61 35,3	47 27,2	23 13,3	173		
Sınıf Öğret.	105 32,1	98 30,0	71 21,7	53 16,2	327	$\chi^2=13,96$ sd=3 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red	
B. E. Öğret.	0 0,0	14 51,9	9 33,3	4 14,8	27		
10 yıl ve aşağı	11 23,9	15 32,6	12 26,1	8 17,4	46	$\chi^2=4,16$ sd=6 S=0,65 S>0,05 H ₀ Kabul	
11-20 yıl arası	31 27,0	33 28,7	29 25,2	22 19,1	115		
21 yıl ve üzeri	63 32,6	64 33,2	39 20,2	27 14,0	193		
Eğitim Enst.	25 25,0	37 37,0	26 26,0	12 12,0	100	$\chi^2=12,12$ sd=6 S=0,05 S>0,05 H ₀ Kabul	
Önlisans	65 32,5	56 28,0	38 19,0	41 20,5	200		
Lisans	15 27,8	19 35,2	16 29,6	4 7,4	54		
Toplam	105 29,7	112 31,6	80 22,6	57 16,1	354		

Tablo 28'de öğretmenlerin "B.E.D.'nin Sonunda Öğrencilerde Gözlediği Gelişim Farklılıklarını Kişisel Dosya veya Fişlere Kaydetme" konusundaki görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %31.6'sı öğrencilerde gözlediği gelişim farklılıklarını *bazen* kaydettiğini, %29.7'si *düzenli* olarak kaydettiğini, %22.6'sı *hiç kaydetmediğini* ve %16.1'i *dönem sonunda* kaydettiğini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile "B.E.D.'nin Sonunda Öğrencilerde Gözlediği Gelişim Farklılıklarını Kişisel Dosya veya Fişlere Kaydetme" konusundaki görüşleri

arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 28'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin ancak %34.8'i, erkek öğretmenlerin %24.3'ü öğrencilerde gözlediği gelişim farklılıklarını düzenli olarak kaydetmektedir. Bununla birlikte erkek öğretmenlerin %35.3'ü ve bayan öğretmenlerin %24.2'si öğrencilerde gözlediği gelişim farklılıklarını bazen kaydetmektedir. Erkek öğretmenlerin %27.'si öğrencilerdeki gelişim farklılıklarını hiç kaydetmemektedir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.D.’nin Sonunda Öğrencilerde Gözlediği Gelişim Farklılıklarını Kişisel Dosya veya Fişlere Kaydetme” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 28'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %32.1'i düzenli olarak, %30'u bazen kaydetmektedir. Öğrencilerde gözlediği gelişim farklılıklarını hiç kaydetmeyen sınıf öğretmenlerinin oranı %21.7'dir. B.E. öğretmenlerinin ise düzenli olarak kayıt tutmadıkları yüzdelik değerlerden anlaşılmaktadır. Bununla birlikte B.E. öğretmenlerinin %51.9'u öğrencilerde gözlediği gelişim farklılıklarını bazen kaydettiklerini belirtirken hiç kayıt tutmayan B.E. öğretmenlerinin oranı oldukça yüksektir (%33.3).

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.D.’nin Sonunda Öğrencilerde Gözlediği Gelişim Farklılıklarını Kişisel Dosya veya Fişlere Kaydetme” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmamıştır*. Tablo 28'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %32.6'sı ve 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %28.7'si ile 21 yıl ve üzeri kıdemi olan öğretmenlerin %33.2'si öğrencilerin gelişim farklılıklarını bazen kaydetmektedirler.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile B.E.D.’nin Sonunda Öğrencilerde Gözlediği Gelişim Farklılıklarını Kişisel Dosya veya Fişlere Kaydetme” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmamıştır*. Tablo 28'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %37'si bazen, %25'i düzenli kayıt yaptığını belirtirken, öğrencilerde gözlediği gelişim farklılıklarını hiç kaydetmeyenlerin oranı %26'dır. Önlisans mezunu öğretmenlerin %32.5'i ve lisans mezunu öğretmenlerin %27.8'i öğrencilerde gözlediği gelişim

farklılıklarını düzenli olarak kaydetmektedirler. Lisans mezunu öğretmenlerin %35.2'si bazen, %29.6'sı ise hiç kayıt almamaktadır.

Tablo 28'den elde edilen bulgulara göre, öğrencilerde meydana gelen gelişimsel farklılıklarının kişisel dosya veya fişlere kaydedilmesi konusunda, öğretmenlerin yaklaşık olarak %30'unun düzenli olarak kaydetmesi; bunun amacına ulaşmadığını göstermektedir. Buna rağmen, öğretmen görüşleri istatistiki açıdan cinsiyet ve branşa bağlı olarak değişmektedir. Öğretmenler tarafından okullarda bu görev yerine getirilmediği takdirde, öğrencilerin gelişimsel düzeyleri gözlenmeden ve belirli ölçülerde kaydedilmeden neyin ne zaman öğretileceği önceden kestirilemeyecektir. Bu noktada öğretmenlerin sahip oldukları niteliklerin etkili olduğu söylenebilir. Çünkü B.E.D.'ne giren öğretmenler öğrencilerin boy, kilo, sürat, kuvvet, dayanıklılık vb. özelliklerine bakarak onları beden eğitimi ve spor faaliyetlerine yönlendirmek ve sonuçları her öğrenci için ayrı ayrı kaydetmekle sorumludurlar.

Tablo 29 - Öğretmenlerin Tesis, Malzeme, Saha ve Araç-Gereçlerin Çocukların Boylarına ve Gelişim Seviyelerine Uygunluğu Konusundaki Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Tesis, Malzeme, Saha ve Araç-Gereçlerin Çocukların Boylarına ve Gelişim Seviyelerine Uygunluğu									
Değişkenler	Seviyelerine uygun değil		Her şey seviyelerine uygun		Okulda hiç malzeme yok		Alınması için yetkililerle görüşülüyor		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f	%	f
Kadın	74	40,9	21	11,6	49	27,1	37	20,4	181
Erkek	82	47,4	29	16,8	36	20,8	26	15,0	173
Sınıf Öğret.	155	47,4	38	11,6	84	25,7	50	15,3	327
B. E. Öğret.	1	3,7	12	44,4	1	3,7	13	48,4	27
10 yıl ve aşağı	19	41,3	5	10,9	16	34,8	6	13,0	46
11-20 yıl arası	48	41,7	18	15,7	26	22,6	23	20,0	115
21 yıl ve üzeri	89	46,1	27	14,0	43	22,3	34	17,6	193
Eğitim Enst.	40	40,0	18	18,0	21	21,0	21	21,0	100
Önlisans	94	47,0	23	11,5	51	25,5	32	16,0	200
Lisans	22	40,7	9	16,7	13	24,1	10	18,5	54
Toplam	156	44,1	50	14,1	85	24,0	63	17,8	354

Tablo 29'da öğretmenlerin "Tesis, Malzeme, Saha ve Araç-Gereçlerin Çocukların Boylarına ve Gelişim Seviyelerine Uygunluğu" konusundaki görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %44.1'i okulda çocukların seviyesine uygun malzeme vb. şeylerin olmadığı görüşündedir. Öğretmenlerin %24'ü okulda hiç malzeme vb. şeylerin olmadığını,

%17.8'i malzeme alınması için yetkililerle iletişim halinde olduklarını, %14.1'i her şeyin çocukların boylarına ve gelişim seviyelerine uygun olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Tesis, Malzeme, Saha ve Araç-Gereçlerin Çocukların Boylarına ve Gelişim Seviyelerine Uygunluğu” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 29'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %40.9'u ve erkek öğretmenlerin %47.4'ü okulda çocukların seviyesine uygun malzeme vb. şeylerin olmadığı görüşündedir. Bayan öğretmenlerin %20.4'ü ve erkek öğretmenlerin %15'i alınması için yetkililerle iletişim halinde olduklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “Tesis, Malzeme, Saha ve Araç-Gereçlerin Çocukların Boylarına ve Gelişim Seviyelerine Uygunluğu” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamadığı için yüzdelikler ile yoruma gidilmiştir. Tablo 29'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %47.4'ü okulda çocukların seviyesine uygun malzeme vb. şeylerin olmadığı görüşündedir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin %25.7'si okulda hiç malzeme vb. şeylerin olmadığını, alınması için yetkililerle iletişim halinde olduklarını ifade etmişlerdir. B.E. öğretmenlerinin %44.4'ü her şeyin çocukların boylarına ve gelişim seviyelerine uygun olduğunu belirtirken, %48.4'ü malzeme alınması için yetkililerle iletişim halinde olduklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Tesis, Malzeme, Saha ve Araç-Gereçlerin Çocukların Boylarına ve Gelişim Seviyelerine Uygunluğu” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 29'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %41.3'ü ve 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %41.7'si ile 21 yıl ve üzeri kıdemi olan öğretmenlerin %46.1'i okulda çocukların seviyesine uygun malzeme vb. şeylerin olmadığı görüşündedir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Tesis, Malzeme, Saha ve Araç-Gereçlerin Çocukların Boylarına ve Gelişim Seviyelerine Uygunluğu” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 29'daki yüzdelik

dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %40'ı, önlisans mezunu öğretmenlerin %47'si ve lisans mezunu öğretmenlerin %40.7'si okulda çocukların seviyesine uygun malzeme vb. şeylerin olmadığı görüşündedir. Önlisans mezunu öğretmenler ayrıca okulda hiç malzeme vb. şeylerin olmadığını (%25.5) ifade etmişlerdir.

Tablo 29'dan elde edilen bulgulara göre; araştırmaya alınan okullarda bulunan tesis, malzeme, saha ve araç-gereçlerin çocuk ve gençlerin boylarına ve gelişim seviyelerine uygun olmadığı, hatta hiç malzemesi olmayan okulların bulunduğu anlaşılmıştır. Öğretmenlerin kişisel özellikleri, görüşler üzerinde etkili bulunmadığından, okullarda tesis, malzeme, saha ve araç-gereç eksikliğinin olduğu söylenebilir.

Tablo 30 - Öğretmenlerin, Öğrencilerin Sağlık Durumlarının Düzenli Olarak Denetlenmesi Konusundaki Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Öğrencilerin Sağlık Durumlarının Düzenli Olarak Denetlenmesi							
Değişkenler	Yılda bir doktor kontrolünden geçiriliyorlar		Velilerin sorumluluğu altındadır		Diğer görüşler		Kay-Kare
	f	%	f	%	f	%	
Kadın	58	31,9	107	58,8	17	9,3	x ² =4,97 sd=2 S=0,08 S>0,05 H ₀ Kabul
Erkek	57	32,9	87	50,3	29	16,8	
Sınıf Öğret.	101	30,8	186	56,7	41	12,5	x ² =7,45 sd=2 S=0,02 S<0,05 H ₀ Red
B. E. Öğret.	14	51,9	8	29,6	5	18,5	
10 yıl ve aşağı	19	41,3	25	54,3	2	4,3	x ² =7,22 sd=4 S=0,12 S>0,05 H ₀ Kabul
11 – 20 yıl arası	32	27,8	62	53,9	21	18,3	
21 yıl ve üzeri	64	33,0	107	55,2	23	11,9	
Eğitim Enst.	34	34,3	50	50,5	15	15,2	x ² =18,51 sd=4 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red
Önlisans	53	26,2	127	62,9	22	10,9	
Lisans	28	51,9	17	31,5	9	16,7	
Toplam	115	32,4	194	54,6	46	13,0	355

Tablo 30'da öğretmenlerin "Öğrencilerin Sağlık Durumlarının Düzenli Olarak Denetlenmesi" konusundaki görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %54.6'sı gerekli durumlarda *velilerin çocuklarını doktora götürmeleri* istenmektedir. Öğretmenlerin %32.4'ü öğrencilerin *yılda bir kez doktor kontrolünden geçtiğini* belirtmektedir. Öğretmenlerin %13'ü *diğer* yani doktor kontrolüne gerek olmadığı vb. görüşler bildirmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Öğrencilerin Sağlık Durumlarının Düzenli Olarak Denetlenmesi” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 30’daki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %58.8’i ve erkek öğretmenlerin %50.3’ü gerekli durumlarda velilerin çocuklarını doktora götürmelerini istemektedirler.

Öğretmenlerin branşı ile “Öğrencilerin Sağlık Durumlarının Düzenli Olarak Denetlenmesi” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 30’daki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %56.7’si, B.E. öğretmenlerinin %51.9’u gerekli durumlarda velilerin çocuklarını doktora götürmelerini istemektedir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin %30.8’i öğrencilerin yılda bir kez doktor kontrolünden geçtiğini belirtmektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Öğrencilerin Sağlık Durumlarının Düzenli Olarak Denetlenmesi” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 30’daki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %54.3’ü ve 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %53.9’u ile 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %55.2’si öğrencilerin sağlık durumlarının velilerin sorumluluğunda olduğunu ifade etmişlerdir. Diğer taraftan 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %41.3’ü öğrencilerin yılda bir kez doktor kontrolünden geçtiğini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Öğrencilerin Sağlık Durumlarının Düzenli Olarak Denetlenmesi” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 30’daki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %50.5’i, önlisans mezunu öğretmenlerin %62.9’u ve lisans mezunu öğretmenlerin %31.5’i gerekli durumlarda velilerin çocuklarını doktora götürmelerini istemektedir. Yüzdelere anlaşıldığı kadarıyla, öğrencilerin yılda bir kez doktor kontrolünden geçirildiğini belirten önlisans mezunu öğretmenlerin (%62.9) oranı daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 30’dan elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin sağlık durumlarının velilerin sorumluluğunda olduğu ve bazı öğrencilerin yılda bir kez doktor kontrolünden

geçirildiği anlaşılmaktadır. Öğretmen görüşleri branşa ve öğrenim durumlarına göre değişmektedir. Bu durum okulların sağlık önlemleri ve denetimi konusunda yeterli olmadıklarını göstermektedir. Ayrıca bazı okullar haricinde B.E.D.'nin bedensel sağlığın kontrol edilmeden yapıldığı, okulların sağlık kurumlarından ve hizmetlerinden yeterince yararlanamadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 31 - Öğretmenlerin, B.E.D.'nde Yeterli Sağlık ve Güvenlik Önlemlerinin Alınmasına İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.D.'nde Yeterli Sağlık ve Güvenlik Önlemlerinin Alınması						
Değişkenler	Her derste yeterli güvenlik önlemi alınıyor		Sınıfta yapıldığı zaman sağlığı tehdit ediyor		Okul bahçesi güvenli değildir	Toplam
	f	%	f	%	f	f
Kadın	87	48,6	72	40,2	20	179
Erkek	100	57,8	45	26,0	28	173
Sınıf Öğret.	166	51,1	117	36,0	42	325
B. E. Öğret.	21	77,8	0	0,0	6	27
10 ve aşağı	24	52,2	17	37,0	5	46
11-20 arası	59	51,3	46	40,0	10	115
21 ve üzeri	104	54,5	54	28,3	33	191
Eğitim Enst.	48	48,0	33	33,0	19	100
Önlisans	99	50,0	75	37,9	24	198
Lisans	40	74,1	9	16,7	5	54
Toplam	187	53,1	117	33,2	48	352

Tablo 31'de öğretmenlerin "B.E.D.'nde Yeterli Sağlık ve Güvenlik Önlemlerinin Alınması"na ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %53.1'i *her derste yeterli güvenlik önlemlerinin alındığını*, %33.2'si *B.E.D.'leri sınıfta yapıldığı zaman çocukların sağlığını tehdit ettiğini*, öğretmenlerin %13.6'sı *okul bahçesinin güvenli olmadığını* belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile "B.E.D.'nde Yeterli Sağlık ve Güvenlik Önlemlerinin Alınması"na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 31'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %48.6'sı ve erkek öğretmenlerin %57.8'i her derste yeterli güvenlik önlemlerinin alındığını ancak, dersler sınıfta yapıldığı zaman sağlığı tehdit edici bir durumla karşı karşıya kaldıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile "B.E.D.'nde Yeterli Sağlık ve Güvenlik Önlemlerinin Alınması"na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*.

Tablo 31'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %51.1'i derste yeterli güvenlik önlemlerinin alındığını ancak dersler sınıfta yapıldığı zaman (%36) sağlığı tehdit ettiğini düşünmektedir. Diğer taraftan B.E. öğretmenlerinin %77.8'i derste yeterli güvenlik önlemlerinin alındığını ancak dersler okul bahçesinde yapıldığı zaman güvenli bir ortamın sağlanamadığını (%22.2) ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.D.’nde Yeterli Sağlık ve Güvenlik Önlemlerinin Alınması”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 31'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %52.2'si ve 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %51.3'ü ile 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %54.5'i B.E.D.’nde yeterli güvenlik önlemi aldıklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte farklı hizmet süresi bulunan öğretmenler, B.E.D.’nin sınıfta yapılması halinde sağlığı tehdit eden durumlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.D.’nde Yeterli Sağlık ve Güvenlik Önlemlerinin Alınması”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 31'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %48'i, önlisans mezunu öğretmenlerin %50'si ve lisans mezunu öğretmenlerin %74.1'i, her derste yeterli güvenlik önlemlerinin alındığını ancak dersler sınıfta yapıldığı zaman sağlığı tehdit eden durumlarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Yüzdelerden anlaşıldığı üzere, öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla birlikte lisans mezunu öğretmenlerin oranı diğer mezunlara göre daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 31'den elde edilen bulgulara göre, okullarımızda yeterli sağlık ve güvenlik önlemlerinin alınmaya çalışıldığı söylenebilir. Ancak öğretmen görüşleri cinsiyet, branş ve öğrenim durumlarına göre değişmektedir. Bu durum öğretmenlerin bu konuda bilinçli olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan okullarda genellikle kapalı spor salonu olmamasından dolayı derslerin sınıfta veya okul bahçesinde yapılmasının sağlığı tehdit edici bir unsur olduğu söylenebilir.

c) *Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının açık ve anlaşılır olması hakkında öğretmen görüşleri arasındaki ilişki:*

Tablo 32 - Öğretmenlerin, “B.E.P.’nda Geçen Kavramların Açık ve Anlaşılır mı?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.P.’nda Geçen Kavramlar Açık ve Anlaşılır mı?							
Değişkenler	B.E.P.’nda yeterli açıklama yok		Kavramları beden eğitimi öğretmeni anlayabilir.		Kavramların anlamını bilmiyor		Kay-Kare
	f	%	f	%	f	%	
Kadın	30	17,0	81	46,0	65	36,9	$\chi^2=1,38$ sd=2 S=0,49 S>0,05 H ₀ Kabul
Erkek	30	17,6	68	40,0	72	42,4	
Sınıf Öğret.	51	16,0	138	43,3	130	40,7	$\chi^2=5,73$ sd=2 S=0,05 S>0,05 H ₀ Kabul
B. E. Öğret.	9	33,3	11	40,7	7	25,9	
10 yıl ve aşağı	9	19,6	20	43,5	17	37,0	$\chi^2=12,76$ sd=4 S=0,01
11 - 20 yıl arası	30	26,3	39	34,2	45	39,5	
21 yıl ve üzeri	21	11,3	90	48,6	75	40,3	S<0,05 H ₀ Red
Eğitim Enst.	20	20,2	35	35,4	44	44,4	$\chi^2=4,43$ sd=4 S=0,35
Önlisans	33	17,1	86	44,6	74	38,3	
Lisans	7	13,0	28	51,9	19	35,2	S>0,05 H ₀ Kabul
Toplam	60	17,3	149	43,1	137	39,6	

Tablo 32’de öğretmenlerin “B.E.P.’nda Geçen Kavramların Açık ve Anlaşılır mı?” sorusuna ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %43.1’i söz konusu kavramları *beden eğitimi alanından mezun olanların anlayabileceğini*, %39.6’sı *programda geçen kavramların anlamlarını bilmediklerini* %17.3’ü *programda yeterli açıklamanın olmadığını* belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.P.’nda Geçen Kavramların Açık ve Anlaşılır mı?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 32’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %46’sı ve erkek öğretmenlerin %40’ı bu kavramları *beden eğitimi alanından mezun olanların anlayabileceğini* belirtirken, erkek öğretmenlerin %42.4’ü aynı zamanda programda geçen kavramların derste nasıl kullanıldığını ve ne anlama geldiğini bilmediklerini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.P.’nda Geçen Kavramların Açık ve Anlaşılır mı?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*.

Tablo 32'deki yüzdelerik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %40.7'si programda geçen kavramların ne anlama geldiğini bilmediklerini, %43.3'ü bunun ancak beden eğitimi alanından mezun olanlar tarafından anlaşılabilirliğini belirtmişlerdir. Diğer taraftan B.E. öğretmenlerinin %40.7'si söz konusu kavramların beden eğitimi alanından mezun olanlar tarafından anlaşılabilirliğini, zaten programda yeterli açıklama bulunmadığını (%33.3) belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile "B.E.P.'nda Geçen Kavramların Açık ve Anlaşılır mı?" sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 32'deki yüzdelerik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %43.5'i, 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %34.2'si ve 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %48.6'sı programdaki kavramları beden eğitimi alanından mezunların anlayabileceğini belirtmişlerdir. Diğer taraftan 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %39.5'i programdaki kavramların anlamlarını bilmediklerini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile "B.E.P.'nda Geçen Kavramların Açık ve Anlaşılır mı?" sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 32'deki yüzdelerik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %44.4'ü en çok programda geçen kavramların ne anlama geldiğini bilmediklerini belirtmişlerdir. Önlisans mezunu öğretmenlerin %44.6'sı ve lisans mezunu öğretmenlerin %51.9'u programda geçen kavramların daha çok beden eğitimi alanından mezun öğretmenler tarafından anlaşılabilirliğini belirtmişlerdir.

Tablo 32'den elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin programı sağlıklı bir şekilde uygulayabilmesi için B.E.P.'nda geçen kavramları anlamaları birinci kuraldır. Öğretmenlerin, programda bazı kavramların açıklanmadığını, branş öğretmenin anlayabileceğini, bazı kavramların anlamlarını bilmediklerini söylemeleri, B.E.D.'ne giren öğretmenlerin program hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıkları şeklinde yorumlanabilir. Öğretmen görüşlerinin kıdeme bağlı olarak değişmesi, B.E.P.'nın uygulamada başarılı olmasında öğretmen faktörünün ne derecede önemli olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır.

Tablo 33 - Öğretmenlerin, “Hedef Davranışlarda Zihinsel, Bedensel, Sosyal ve Duygusal Özelliklerin Nasıl Geliştirileceği Açık ve Anlaşılır mı?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Hedef Davranışlarda Zihinsel, Bedensel, Sosyal ve Duygusal Özelliklerin Nasıl Geliştirileceği Açık ve Anlaşılır mı?						
Değişkenler	Açık ve anlaşılır		Dikkate alınmıyor		Açık ve anlaşılır değil	
	f	%	f	%	f	%
Kadın	76	41,5	22	12,0	85	46,4
Erkek	75	43,4	18	10,4	80	46,2
Sınıf Öğret.	136	41,3	39	11,9	154	46,8
B.E. Öğret.	15	55,6	1	3,7	11	40,7
10 ve aşağı	18	39,1	2	4,3	26	56,5
11-20 arası	46	40,0	20	17,4	49	42,6
21 ve üzeri	87	44,6	18	9,2	90	46,2
Eğitim Enst.	31	31,0	21	21,0	48	48,0
Önlisans	96	47,5	16	7,9	90	44,6
Lisans	24	44,4	3	5,6	27	50,0
Toplam	151	42,4	40	11,2	165	46,3

Tablo 33’de öğretmenlerin “Hedef Davranışlarda Zihinsel, Bedensel, Sosyal ve Duygusal Özelliklerin Nasıl Geliştirileceği Açık ve Anlaşılır mı?” sorusuna ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %42.4’ü hedef davranışların *açık ve anlaşılır olduğu*, %46.3’ü hedef davranışların *açık ve anlaşılır olmadığını* ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin %11.2’si hedef davranışları *dikkate almadıklarını* belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Hedef Davranışlarda Zihinsel, Bedensel, Sosyal ve Duygusal Özelliklerin Nasıl Geliştirileceği Açık ve Anlaşılır mı?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 33’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; programın uygulayıcı olan bayan öğretmenlerin %46.4’ü ve erkek öğretmenlerin %46.2’si hedef davranışları açık ve anlaşılır bulmamaktadır. Diğer taraftan yaklaşık olarak %54’ü bu konuda farklı görüşler bildirmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “Hedef Davranışlarda Zihinsel, Bedensel, Sosyal ve Duygusal Özelliklerin Nasıl Geliştirileceği Açık ve Anlaşılır mı?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 33’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerin %41.3’ü ve B.E. öğretmenleri %55.6’sı hedef davranışları açık ve anlaşılır bulmaktadır. Ancak, sınıf öğretmenlerin

%46.8'i ve B.E. öğretmenleri %40.7'si hedef davranışları açık ve anlaşılır bulmamaktadır.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Hedef Davranışlarda Zihinsel, Bedensel, Sosyal ve Duygusal Özelliklerin Nasıl Geliştirileceği Açık ve Anlaşılır mı?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 33'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve daha aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %56.5'i, 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %42.6'sı ve 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %46.2'si hedef davranışlarda zihinsel, bedensel, sosyal ve duygusal özelliklerin nasıl geliştirileceğinin açık ve anlaşılır olmadığını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Hedef Davranışlarda Zihinsel, Bedensel, Sosyal ve Duygusal Özelliklerin Nasıl Geliştirileceği Açık ve Anlaşılır mı?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 33'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %48'i ve lisans mezunu öğretmenlerin %50'si hedef davranışların açık ve anlaşılır olmadığını belirtmektedir. Ancak önlisans mezunu öğretmenlerin %47.5'i ve lisans mezunlarının %44.4'ü hedef davranışların açık ve anlaşılır olduğunu belirtmektedir.

Tablo 33'den elde edilen bulgulara göre, programda yer alan hedef davranışlarda zihinsel, bedensel, sosyal ve duygusal özelliklerin nasıl geliştirileceğini bazı öğretmenler açık ve anlaşılır bulurken, bazıları bu görüşe katılmamaktadır. Öğretmenlerin görüşleri öğrenim durumlarına göre farklılaşmaktadır. Bu farklılığın nedeni, mezun oldukları okulda beden eğitimi alanında verilen eğitimin yetersizliğinden kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla uygulamada hedef davranışlar konusunda öğretmenler farklı görüşler bildirmişlerdir.

Tablo 34'de öğretmenlerin “B.E.P.'nda Yaş, Cinsiyet, İlgi, Yetenek ve Seviyelerine Göre Nasıl Bir Seçim ve Yönlendirme Yapılacağına İlişkin Açıklamaya Yer Verilip Verilmediği”ne ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %45.9'u çocuk ve gençlerin *yetenek ve*

ilgilerine, %36.8'i yaş gruplarına, %17.4'ü çocuk ve gençlerin cinsiyetlerine göre nasıl bir seçim ve yönlendirme yapılacağına ilişkin açıkladığını belirtmişlerdir.

Tablo 34 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nda Yaş, Cinsiyet, İlgi, Yetenek ve Seviyelerine Göre Nasıl Bir Seçim ve Yönlendirme Yapılacağına İlişkin Açıklamaya Yer Verilip Verilmediğine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.P.'nda Yaş, Cinsiyet, İlgi, Yetenek ve Seviyelerine Göre Nasıl Bir Seçim ve Yönlendirme Yapılacağına İlişkin Açıklamaya Yer Verilmiş midir?							
Değişkenler	Cinsiyet		Yaş		Yetenek ve ilgiler		Kay-Kare
	f	%	f	%	f	%	f
Kadın	22	12,2	68	37,8	90	50,0	180
Erkek	39	22,8	61	35,7	71	41,5	171
Sınıf Öğret.	52	16,0	124	38,3	148	45,7	324
B. E. Öğret.	9	33,3	5	18,5	13	48,1	27
10 yıl ve aşağı	8	18,2	19	43,2	17	38,6	44
11 - 20 yıl arası	22	19,1	44	38,3	49	42,6	115
21 yıl ve üzeri	31	16,1	66	34,4	95	49,5	192
Eğitim Enst.	16	16,0	46	46,0	38	38,0	100
Önlisans	37	18,8	68	34,5	92	46,7	197
Lisans	8	14,8	15	27,8	31	57,4	54
Toplam	61	17,4	129	36,8	161	45,9	351

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.P.’nda Yaş, Cinsiyet, İlgi, Yetenek ve Seviyelerine Göre Nasıl Bir Seçim ve Yönlendirme Yapılacağına İlişkin Açıklamaya Yer Verilip Verilmediği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 34’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %50’si ve erkek öğretmenlerin %41.5’i programda yetenek ve ilgilere göre bir açıklama yaptığını ifade etmişlerdir. Yüzdelere anlaşıldığı kadarıyla, öğretmenlerin çoğunluğu aynı görüşte olmakla birlikte bayan öğretmenlerin oranı erkek öğretmenlere göre biraz daha yüksektir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.P.’nda Yaş, Cinsiyet, İlgi, Yetenek ve Seviyelerine Göre Nasıl Bir Seçim ve Yönlendirme Yapılacağına İlişkin Açıklamaya Yer Verilip Verilmediği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 34’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %45.7’si, B.E. öğretmenlerinin %48.1’i programda daha çok yetenek ve ilgilere göre, nasıl bir seçim ve yönlendirme yapıldığının açıklandığını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.P.’nda Yaş, Cinsiyet, İlgi, Yetenek ve Seviyelerine Göre Nasıl Bir Seçim ve Yönlendirme Yapılacağına İlişkin Açıklamaya

Yer Verilip Verilmediği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 34’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %43.2’si programda daha çok yaş gruplarına, %38.6’sı yetenek ve ilgilere göre nasıl bir seçim ve yönlendirme yapıldığının açıklandığını belirtmişlerdir. Mesleğinde 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin %42.6’sı programda yetenek ve ilgilere göre, %38.3’ü daha çok yaş gruplarına göre nasıl bir seçim ve yönlendirme yapıldığının açıklandığını belirtmişlerdir. Yüzdelerden anlaşıldığı üzere, 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %49.5’i programda yetenek ve ilgilere göre, %34.4’ü daha çok yaş gruplarına göre nasıl bir seçim ve yönlendirme yapıldığının açıklandığını belirtmektedirler.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.P.’nda Yaş, Cinsiyet, İlgi, Yetenek ve Seviyelerine Göre Nasıl Bir Seçim ve Yönlendirme Yapılacağına İlişkin Açıklamaya Yer Verilip Verilmediği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 34’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %46’sı daha çok yaşa göre, %38’i ise yetenek ve ilgilere göre açıklamalar yapıldığı görüşündedir. Önlisans mezunlarının %46.7’si ve lisans mezunu öğretmenlerin %57.4’ü programda daha çok yetenek ve ilgilere göre nasıl bir seçim ve yönlendirme yapılacağına ilişkin açıklamaların bulunduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 34’den elde edilen bulgulara göre, B.E.P.’nda seçim ve yönlendirmenin daha çok öğrencilerin yetenek ve ilgilerine göre nasıl yapılacağının açıklandığı anlaşılmaktadır. Öğretmen görüşlerinin belirlenmesinde cinsiyet ve branş değişkenleri etkili bulunmuştur. Öğretmen görüşlerinin cinsiyete göre farklılık göstermesinin nedeni, bayan öğretmenlerin bu konuya daha duyarlı olduğu biçiminde yorumlanabilir. Öğretmen görüşlerinin branşlarına göre farklılık göstermesinin nedeni ise her iki branştaki öğretmenin program hakkındaki bilgi düzeylerinin farklı olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Tablo 35’de öğretmenlerin “B.E.P.’nda Engelli Öğrencilerin Eğitimiyle İlgili Açıklamaların Yeterliliği”ne ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %58.2’si programda *işitme (sağır) engelli öğrencilerin eğitimi dışında diğer engel gruplarına yer verilmediğini*

belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %21.6'sı programda *üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine ilişkin açıklamalara yer verilmediği* görüşündedir. Öğretmenlerin %20.2'si engelli öğrencilerle ilgili *yeterli açıklama yapıldığını* belirtmişlerdir.

Tablo 35 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nda Engelli Öğrencilerin Eğitimiyle İlgili Açıklamaların Yeterliliğine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.P.'nda, Engelli Öğrencilerin Eğitimiyle İlgili Açıklamaların Yeterli Olma Durumu							
Değişkenler	Engelli öğrencilere yönelik açıklamalar yeterli		İşitme (Sağır) engellilere yönelik açıklama var		Üstün yetenekli öğrencilere yönelik açıklama yok		Kay-Kare
	f	%	f	%	f	%	
Kadın	33	18,4	108	60,3	38	21,2	$\chi^2=0,84$ sd=2 S=0,65 S>0,05 H ₀ Kabul
Erkek	38	22,0	97	56,1	38	22,0	
Sınıf Öğret.	68	20,9	193	59,4	64	19,7	$\chi^2=9,21$ sd=2 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red
B. E. Öğret.	3	11,1	12	44,4	12	44,4	
10 yıl ve aşağı	7	15,2	25	54,3	14	30,4	$\chi^2=4,65$ sd=4 S=0,32 S>0,05 H ₀ Kabul
11 - 20 yıl arası	23	20,0	73	63,5	19	16,5	
21 yıl ve üzeri	41	21,5	107	56,0	43	22,5	
Eğitim Enst.	15	15,0	68	68,0	17	17,0	$\chi^2=9,44$ sd=4 S=0,05 S>0,05 H ₀ Kabul
Önlisans	48	24,2	108	54,5	42	21,2	
Lisans	8	14,8	29	53,7	17	31,5	
Toplam	71	20,2	205	58,2	76	21,6	

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.P.'nda Engelli Öğrencilerin Eğitimiyle İlgili Açıklamaların Yeterliliği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 35'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %60.3'ü ve erkek öğretmenlerin %56.1'i programda sadece işitme (sağır) engelli öğrencilerin eğitimi ile ilgili açıklama bulunduğunu bunun yanında diğer engel gruplarına yer verilmediği görüşünde birleşmektedirler. Yüzdelere göre anlaşıldığı kadarıyla, öğretmenlerin çoğunluğu aynı görüşte olmakla birlikte bayan öğretmenlerin oranı erkek öğretmenlere göre biraz daha yüksektir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.P.'nda Engelli Öğrencilerin Eğitimiyle İlgili Açıklamaların Yeterliliği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 35'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %59.4'ü programda en çok işitme (sağır) engelli öğrencilerin eğitimi ile ilgili açıklamanın olduğu, diğer engel gruplarına yer verilmediğini belirtmişlerdir. B.E. öğretmenlerinin %44.4'ü programda sadece işitme engellilerin eğitimiyle ilgili

açıklamalar bulunduğunu, %44.4'ü ise üstün yetenekli öğrencilere yönelik açıklamaların olmadığı görüşündedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.P.’nda Engelli Öğrencilerin Eğitimiyle İlgili Açıklamaların Yeterliliği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamalı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 35’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %54.2’si, 11-20 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin %63.5’i ve 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %56’sı programda en çok işitme (sağır) engelli öğrencilerin eğitimi ile ilgili açıklamanın olduğu, diğer engel gruplarına yer verilmediğini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.P.’nda Engelli Öğrencilerin Eğitimiyle İlgili Açıklamaların Yeterliliği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamalı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 35’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %68’i, önlisans mezunu öğretmenlerin %54.5’i ve lisans mezunu öğretmenlerin %53.7’si programda en çok işitme (sağır) engelli öğrencilerin eğitimiyle ilgili açıklamaların bulunduğunu, diğer engel gruplarına yer verilmediğini belirtmişlerdir.

Tablo 35’den elde edilen bulgulara göre, B.E.P.’nda en çok işitme (sağır) engelli öğrencilerin eğitimiyle ilgili açıklamaların bulunduğunu, diğer engel gruplarına yer verilmediği anlaşılmaktadır. Türkiye’de yasalar engelli kişilerin normal sınıflar içinde “özel tedbirler” alınarak eğitilmesine teorik olarak imkan vermektedir. Ancak öğretmen görüşlerinden elde edilen sonuçlar, programda teorik olarak işitme engellilerin dışında diğer engel gruplarıyla ilgili yeterli açıklamaların bulunmadığı yönündedir. Tabloda da görüldüğü gibi öğretmen görüşleri branşa bağlı olarak değişmektedir. Dolayısıyla branş öğretmenin varlığı teorik bilgilerin araştırılıp uygulanmasında etkili olmaktadır denilebilir.

d) Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının yeterliliği hakkında öğretmen görüşleri arasındaki ilişki:

Tablo 36 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nda Eğitim Durumları ile Ölçme ve Değerlendirme Hakkında Yapılan Açıklamaların Hedeflere Ulaşmada Yeterliliğine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.P.'nda Eğitim Durumları ile Ölçme ve Değerlendirme Hakkında Yapılan Açıklamaların Hedeflere Ulaşmada Yeterliliği							
Değişkenler	Yeterli		Yetersiz		Kısmen		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f
Kadın	42	23,0	30	16,4	111	60,7	183
Erkek	42	24,3	38	22,0	93	53,8	173
Sınıf Öğret.	70	21,3	66	20,1	193	58,7	329
B. E. Öğret.	14	51,9	2	7,4	11	40,7	27
10 yıl ve aşağı	10	21,7	7	15,2	29	63,0	46
11 - 20 yıl arası	20	17,4	31	27,0	64	55,7	115
21 yıl ve üzeri	54	27,7	30	15,4	111	56,9	195
Eğitim Enst.	19	19,0	28	28,0	53	53,0	100
Önlisans	51	25,2	28	13,9	123	60,9	202
Lisans	14	25,9	12	22,2	28	51,9	54
Toplam	84	23,6	68	19,1	204	57,3	356

Tablo 36'da öğretmenlerin "B.E.P.'nda Eğitim Durumları ile Ölçme ve Değerlendirme Hakkında Yapılan Açıklamaların Hedeflere Ulaşmada Yeterliliği"ne ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Burada eğitim durumlarından kastedilen konular, öğretim yöntemleri ve ders araç-gereçleridir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %57.3'ü açıklamaların *kısmen yeterli* olduğunu belirtmektedir. Öğretmenlerin %23.6'sı açıklamaları *yeterli*, %19.1'i ise açıklamaları *yetersiz* bulmaktadır.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile "B.E.P.'nda Eğitim Durumları ile Ölçme ve Değerlendirme Hakkında Yapılan Açıklamaların Hedeflere Ulaşmada Yeterliliği"ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 36'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; programın uygulayıcı olan bayan öğretmenlerin %60.7'si ve erkek öğretmenlerin %53.8'i açıklamaları kısmen yeterli bulmaktadır. Yüzdelerden anlaşıldığı kadarıyla, öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla birlikte, bayan öğretmenlerin oranı erkek öğretmenlere göre biraz daha yüksektir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.P.’nda Eğitim Durumları ile Ölçme ve Değerlendirme Hakkında Yapılan Açıklamaların Hedeflere Ulaşmada Yeterliliği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 36’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerin %58.7’si açıklamaları kısmen yeterli bulmaktadır. B.E. öğretmenlerinin %51.9’u açıklamaları yeterli bulurken, %40.7’i kısmen yeterli bulmaktadır.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.P.’nda Eğitim Durumları ile Ölçme ve Değerlendirme Hakkında Yapılan Açıklamaların Hedeflere Ulaşmada Yeterliliği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 36’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %63’ü, 11-20 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin %55.7’si ve 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %56.9’u programda yer alan eğitim durumları ile ölçme ve değerlendirme hakkında yapılan açıklamaları hedeflere ulaşmada kısmen yeterli bulmaktadır.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.P.’nda Eğitim Durumları ile Ölçme ve Değerlendirme Hakkında Yapılan Açıklamaların Hedeflere Ulaşmada Yeterliliği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 36’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %53’ü, önlisans mezunu öğretmenlerin %60.9’u ve lisans mezunu öğretmenlerin %51.9’u programdaki açıklamaları kısmen yeterli bulmaktadır. Yüzdelerden anlaşıldığı üzere, önlisans mezunu öğretmenlerin oranı biraz daha yüksektir.

Tablo 36’dan elde edilen bulgulara göre, B.E.P.’nda yer alan eğitim durumları ile ölçme ve değerlendirme hakkında yapılan açıklamaların hedeflere ulaşmada kısmen yeterli olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin branş ve öğrenim durumları ile bu konudaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu durumda söz konusu açıklamaları B.E. öğretmenleri daha çok yeterli bulmaktadır. Öğrenim durumlarına göre anlamlı bir ilişki bulunmasına rağmen, öğretmenler genelde açıklamaların kısmen yeterli olduğu görüşünde birleşmektedir. Bununla birlikte önlisans mezunu öğretmenler söz konusu açıklamaları diğer öğretmenlere oranla kısmen daha yeterli bulmaktadır.

Tablo 37 - Öğretmenlerin, Hedeflerin Gerçekleştirilmesinde Beden Eğitimi Ders Süresinin Yeterliliğine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Hedeflerin Gerçekleştirilmesinde Beden Eğitimi Ders Süresinin Yeterliliği								
Değişkenler	Ders süresi yetersiz		Ders süresi artırılmalı		Ders süresi aynı kalmalı		Toplam	Kay-Kare
	f	%	f	%	f	%		
Kadın	63	34,4	61	33,3	59	32,2	183	$\chi^2=3,12$ sd=2 S=0,20 $S>0,05$ H ₀ Kabul
Erkek	68	39,5	63	36,6	41	23,8	172	
Sınıf Öğret.	115	35,1	113	34,5	100	30,5	328	$\chi^2=12,47$ sd=2 S=0,00 $S<0,05$ H ₀ Red
B. E. Öğret.	16	59,3	11	40,7	0	0,0	27	
10 ve aşağı	16	34,8	24	52,2	6	13,0	46	$\chi^2=19,84$ sd=4 $S=0,00$
11-20 arası	53	46,5	38	33,3	23	20,2	114	
21 ve üzeri	62	31,8	62	31,8	71	36,4	195	$S<0,05$ H ₀ Red
Eğitim Enst.	40	40,4	37	37,4	22	22,2	99	$\chi^2=12,89$ sd=4 $S=0,01$
Önlisans	66	32,7	65	32,2	71	35,1	202	
Lisans	25	46,3	22	40,7	7	13,0	54	$S<0,05$ H ₀ Red
Toplam	131	36,9	124	34,9	100	28,2	355	

Tablo 37’de öğretmenlerin “Hedeflerin Gerçekleştirilmesinde Beden Eğitimi Ders Süresinin Yeterliliği”ne ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %36.9’u ders süresinin *yetersiz* olduğu görüşündedir. Öğretmenlerin %34.9’u ders süresinin *artırılmasını*, %28.2’si ders süresinin *aynı kalması* gerektiğini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Hedeflerin Gerçekleştirilmesinde Beden Eğitimi Ders Süresinin Yeterliliği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 37’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %34.4’ü ders süresinin yetersiz olduğunu ve artırılması gerektiğini (%33.3) ifade etmişlerdir. Erkek öğretmenlerin %39.5’i yine ders süresinin yetersiz olduğunu ve bu sürenin artırılması (%36.6) gerektiğini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “Hedeflerin Gerçekleştirilmesinde Beden Eğitimi Ders Süresinin Yeterliliği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 37’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerin %35.1’i yetersiz bulmakta ve artırılmasını (%34.5) istemektedir. Yine B.E. öğretmenlerinin %59.3’ü ders süresini yetersiz bulmakta ve artırılması (%40.7) gerektiğini belirtmektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Hedeflerin Gerçekleştirilmesinde Beden Eğitimi Ders Süresinin Yeterliliği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı*

bir ilişki bulunmuştur. Tablo 37'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %34.8'i, 11-20 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin %46.5'i ve 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %31.8'i B.E. ders süresini yetersiz bulmaktadır. Bununla birlikte 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %52.2'si, 11-20 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin %33.3'ü ve 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %31.8'i Beden Eğitimi ders süresinin artırılmasını istemektedir. Ancak, dikkat çekici bir nokta 21 ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin %36.4'ü ders süresinin aynı kalması taraftarıdır.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Hedeflerin Gerçekleştirilmesinde Beden Eğitimi Ders Süresinin Yeterliliği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur.* Tablo 37'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %40.4'ü, önlisans mezunu öğretmenlerin %32.7'si, lisans mezunu öğretmenlerin %46.3'ü ders süresini yetersiz görmektedir. Bununla birlikte Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %37.4'ü, önlisans mezunu öğretmenlerin %32.2'si, lisans mezunu öğretmenlerin %40.7'si ders süresinin artırılmasını istemektedir. Buna rağmen önlisans mezunu öğretmenlerin %35.1'i ders süresinin aynı kalması yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 37'den elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin %72'si Beden Eğitimi ders süresinin yetersiz olduğunu ve artırılmasını istemektedir. Öğretmen görüşleri branş, kıdem ve öğrenim durumlarına göre değişmektedir. Bununla birlikte “ders süresi yetersiz” ve “ders süresi artırılmalı” seçenekleri birlikte düşünüldüğünde istatistiksel farklılık bundan kaynaklanmış olabilir.

Tablo 38'de öğretmenlerin “Çocuğun Gelişimine Uygun Hedeflere Ulaşmada Öğretmenlerin Kendilerini Yeterli Görmeleri”ne ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %63.8'i kendilerini *yeterli gördüklerini ancak araç-gereç olmadığı için programın öngördüğü çalışmaları yapamadıklarını* ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin %26.4'ü *hareket öğretiminde bilgi eksikliği* olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin %9.8'i diğer (yaşlı olduğunu, B.E.D.'ne ilgisinin az olduğunu) problemlerini neden olarak göstermişlerdir.

kıdemi olan öğretmenlerin %72.2'si ve 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %59'u kendilerini yeterli gördüklerini ancak, okullarında araç-gereç olmadığı için programın öngördüğü çalışmaları yapamadıklarını ifade etmişlerdir. Yüzdelere göre anlaşıldığı kadarıyla, öğretmenlerin çoğunluğu aynı görüşü paylaşmakla birlikte 11-20 yıl arası kıdemli öğretmenlerin oranı diğerlerine göre biraz daha yüksektir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Çocuğun Gelişimine Uygun Hedeflere Ulaşmada Öğretmenlerin Kendilerini Yeterli Görmeleri”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 38'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; göre tablo 38'i incelediğimizde; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %75'i, önlisans mezunu öğretmenlerin %59.4'ü ve lisans mezunu öğretmenlerin %59.3'ü kendilerini yeterli gördüklerini ancak araç-gereç olmadığı için programın öngördüğü çalışmaları yapamadıklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte önlisans mezunu öğretmenlerin yaklaşık olarak %31.2'si hareket öğretiminde diğerlerine oranla daha fazla bilgi eksikliği hissettiklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 38'den elde edilen bulgulara göre, çocuğun gelişimine uygun hedeflere ulaşmada öğretmenler çoğunlukla kendilerini yeterli görmektedirler. Bununla birlikte öğretmen görüşleri öğrenim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. İstatistiki olarak bu farklılığın anlamlı oluşu; Eğitim Enstitüsü, önlisans ve lisans mezunu öğretmenlerin bir kısmının kendini yeterli, diğer bir kısmının ise hareket öğretiminde kendini yetersiz görmesinden kaynaklanmaktadır. Bu noktada ilköğretim okulu öğretmenliğinde, B.E.D. için sadece alan bilgisi değil bunun yanı sıra öğretmenlik ruh ve idealine, gerekli bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışlara sahip niteliklerin aranması gerekmektedir.

Tablo 39'da öğretmenlerin “Öğrenciler B.E.D.'ni Önemsiyor ve Seviyorlar mı?” sorusuna ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %59.6'sı öğrencilerinin, *B.E.D. 'nin yapılması için ısrar ettiklerini*, %29.5'i *B.E.D. bittiği halde ayrılmak istemediklerini*, %11'i öğrencilerinin *B.E.D. 'ni pek önemli bulmadıklarını* ifade etmişlerdir.

Tablo 39 - Öğretmenlerin, “Öğrenciler B.E.D.’ni Önemsiyor ve Seviyorlar mı?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Öğrencilerin B.E.D.’ni Önemseme ve Sevmelerine İlişkin Öğretmen Görüşleri							
Değişkenler	Pek önemli bulmuyorlar		Israr ediyorlar		Ayrılmak istemiyorlar		Kay-Kare
	f	%	f	%	f	%	
Kadın	15	8,2	115	62,8	53	29,0	$\chi^2=3,33$ sd=2 S=0,18 S>0,05 H ₀ Kabul
Erkek	24	13,9	97	56,1	52	30,1	
Sınıf Öğret.	32	9,7	202	61,4	95	28,9	$\chi^2=9,02$ sd=2 S=0,01 S<0,05 H ₀ Red
B. E. Öğret.	7	25,9	10	37,0	10	37,0	
10 yıl ve aşağı	6	13,0	24	52,2	16	34,8	$\chi^2=1,81$ sd=4 S=0,77 S>0,05 H ₀ Kabul
11 - 20 yıl arası	13	11,3	72	62,6	30	26,1	
21 yıl ve üzeri	20	10,3	116	59,6	59	30,3	
Eğitim Enst.	15	15,0	62	62,0	23	23,0	$\chi^2=6,49$ sd=4 S=0,16 S>0,05 H ₀ Kabul
Önlisans	16	7,9	119	58,9	67	33,2	
Lisans	8	14,8	31	57,4	15	27,8	
Toplam	39	11,0	212	59,6	105	29,5	

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Öğrenciler B.E.D.’ni Önemsiyor ve Seviyorlar mı?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 39’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %62.8’i ve erkek öğretmenlerin %56.1’i öğrencilerinin B.E.D.’nin yapılması için ısrar ettiklerini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “Öğrenciler B.E.D.’ni Önemsiyor ve Seviyorlar mı?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 39’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin yaklaşık olarak yarısından fazlası (%61.4) öğrencilerinin B.E.D.’nin yapılması için ısrar ettiklerini belirtmişlerdir. B.E. öğretmenleri ise öğrencilerinin hem dersin yapılması için ısrarlı olduklarını (%37) hem de dersten ayrılmak istemediklerini (%37) ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Öğrenciler B.E.D.’ni Önemsiyor ve Seviyorlar mı?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 39’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %52.2’si, 11-20 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin %62.6’sı ve 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %59.6’sı öğrencilerinin B.E.D.’nin yapılması için ısrar ettiklerini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Öğrenciler B.E.D.’ni Önemsiyor ve Seviyorlar mı?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki*

bulunamamıştır. Tablo 39'daki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %62'si, önlisans mezunlarının %58.9'u ve lisans mezunu öğretmenlerin %57.4'ü öğrencilerinin B.E.D.'nin yapılması için ısrar ettiklerini belirtmişlerdir. Önlisans mezunu öğretmenlerin %33.2'si ayrıca öğrencilerinin dersten ayrılmak istemediklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 39'dan elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin B.E.D.'ni genellikle önemsedikleri ve sevdikleri anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin branşları ile "öğrencilerin B.E.D.'ni önemseme ve sevmelerine" ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu ilişkinin nedenini şöyle açıklayabiliriz; sınıf öğretmenlerinin girdiği sınıflarda öğrenciler B.E.D.'nin yapılması için ısrarlı davranırken, B.E. öğretmenin girdiği sınıflarda öğrenciler hem dersin yapılması için ısrarlı hem de ders bittiği halde ayrılmadıkları anlaşılmaktadır. O halde B.E.D.'ne giren öğretmenin niteliği, öğrencilerin B.E.D.'ne karşı olumlu tutumlar geliştirmesinde etkili olmaktadır biçiminde yorumlanabilir.

Tablo 40 - Öğretmenlerin, B.E.D.'nin Hedeflerine Ulaşan Çocukların Diğerlerine Kıyasla Farklı Oldukları Alanlara İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.D.'nin Hedeflerine Ulaşan Çocukların Diğerlerine Kıyasla Farklı Oldukları Alanlar						
Değişkenler	Zihinsel f %	Sos-Duy f %	Fiziksel f %	Beceriler f %	Toplam f	Kay-Kare
Kadın	32 17,7	64 35,4	32 17,7	53 29,3	181	$\chi^2=19,41$ sd=3 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red
Erkek	31 18,0	93 54,1	27 15,7	21 12,2	172	
Sınıf Öğret.	62 19,0	137 42,0	53 16,3	74 22,7	326	$\chi^2=Uygulanamadı.$
B. E. Öğret.	1 3,7	20 74,1	6 22,2	0 0,0	27	
10 yıl ve aşağı	6 13,0	23 50,0	5 10,9	12 26,1	46	$\chi^2=18,01$ sd=6 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red
11-20 yıl arası	23 20,0	63 54,8	10 8,7	19 16,5	115	
21 yıl ve üzeri	34 17,7	71 37,0	44 22,9	43 22,4	192	
Eğitim Enst.	17 17,0	50 50,0	9 9,0	24 24,0	100	$\chi^2=13,63$ sd=6 S=0,03 S<0,05 H ₀ Red
Önlisans	42 21,1	78 39,2	38 19,1	41 20,6	199	
Lisans	4 7,4	29 53,7	12 22,2	9 16,7	54	
Toplam	63 17,8	157 44,5	59 16,7	74 21,0	353	

Tablo 40'da öğretmenlerin "B.E.D.'nin Hedeflerine Ulaşan Çocukların Diğerlerine Kıyasla Farklı Oldukları Alanlar"a ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %44.5'i söz konusu öğrencilerin diğerlerine kıyasla, *sosyal-duygusal* alanlarda, %21'i *beceriler ve ilgiler yönünden*, %17.8'i *zihinsel* alanlarda, %16.7'si *fiziksel* alanlarda farklı davranışlar sergilediklerini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.D.’nin Hedeflerine Ulaşan Çocukların Diğerlerine Kıyasla Farklı Oldukları Alanlar”a ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 40’daki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %35.4’ü ve erkek öğretmenlerin %54.1’i söz konusu öğrencilerin diğerlerine kıyasla sosyal-duygusal alanlarda farklı davranışlar sergilediklerini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.D.’nin Hedeflerine Ulaşan Çocukların Diğerlerine Kıyasla Farklı Oldukları Alanlar”a ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanmadığı için yüzdeler ile yoruma gidilmiştir. Tablo 40’daki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %42’si ve B.E. öğretmenlerinin %74.1’i öğrencilerin diğerlerine kıyasla sosyal-duygusal alanlarda farklı davranışlar gösterdiklerini açıklamışlardır. Yüzdelere anlaşıldığı kadarıyla, öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla birlikte B.E. öğretmenlerinin oranı sınıf öğretmenlerine göre daha yüksektir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.D.’nin Hedeflerine Ulaşan Çocukların Diğerlerine Kıyasla Farklı Oldukları Alanlar”a ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 40’daki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %50’si, 11-20 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin %54.8’i ve 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %37’si öğrencilerin diğerlerine kıyasla sosyal-duygusal alanlarda farklı davranışlar sergilediklerini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.D.’nin Hedeflerine Ulaşan Çocukların Diğerlerine Kıyasla Farklı Oldukları Alanlar”a ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 40’daki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %50’si, önlisans mezunu öğretmenlerin %39.2’si ve lisans mezunu öğretmenlerin %53.7’si öğrencilerin diğerlerine kıyasla sosyal-duygusal alanlarda farklı davranışlar kazandıklarını belirtmişlerdir. Yüzdelere anlaşıldığı üzere, önlisans mezunu öğretmenlerin yaklaşık

olarak %20'si öğrencilerin aynı zamanda zihinsel, fiziksel gelişim ile beceri ve ilgiler yönünden de farklı olduklarını belirtmektedir.

Tablo 40'dan elde edilen bulgulara göre, B.E.D.'nin hedeflerine ulaşan çocukların diğerlerine kıyasla daha çok sosyal-duygusal alanlarda farklı davranışlar sergiledikleri anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin cinsiyet, kıdem ve öğrenim durumları ile B.E.D.'nin amaçlarına ulaşan çocukların diğerlerine kıyasla farklı oldukları alanlara ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu durum, öğretmenlerin sahip oldukları kişisel özelliklerinin B.E.D.'nin hedeflerine ulaşmada etkili olduğunu göstermektedir.

Tablo 41 - Öğretmenlerin, B.E.D.'ne Aktif Olarak Katılmanın Okul Başarısına Etkisi Konusundaki Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.D.'ne Aktif Olarak Katılmanın Okul Başarısına Etkisi						
Değişkenler	Okul başarısı artar		Okul başarısı düşer		Okul başarısını etkilemiyor	Toplam
	f	%	f	%	f	%
Kadın	131	71,6	26	14,2	26	14,2
Erkek	122	70,5	21	12,1	30	17,3
Sınıf Öğret.	226	68,7	47	14,3	56	17,0
B. E. Öğret.	27	100,0	0	0,0	0	0,0
10 yıl ve aşağı	38	82,6	3	6,5	5	10,9
11 – 20 yıl arası	83	72,2	11	9,6	21	18,3
21 yıl ve üzeri	132	67,7	33	16,9	30	15,4
Eğitim Enst.	61	61,0	15	15,0	24	24,0
Önlisans	149	73,8	29	14,4	24	11,9
Lisans	43	79,6	3	5,6	8	14,8
Toplam	253	71,1	47	13,2	56	15,7

Tablo 41'de öğretmenlerin "B.E.D.'ne Aktif Olarak Katılmanın Okul Başarısına Etkisi" konusundaki görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %71.1'i öğrencilerin okul başarısının artacağı görüşündedir. Öğretmenlerin %15.7'si okul başarısını etkilemeyeceğini, %13.2'si ise okul başarısının düşeceğini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile "B.E.D.'ne Aktif Olarak Katılmanın Okul Başarısına Etkisi" konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Tablo 41'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin

%71.6'sı ve erkek öğretmenlerin %70.5'i öğrencilerin okul başarısının artacağı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.D.’ne Aktif Olarak Katılmanın Okul Başarısına Etkisi” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamadığı için yüzdeler ile yoruma gidilmiştir. Tablo 41’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %68.7’si başarıyı artırdığını, %14.3’ü başarıyı düşürdüğünü belirtirken %17’si okul başarısına etkisinin olmadığı görüşündedir. B.E. öğretmenlerinin tamamı (%100) okuldaki başarıyı artırdığı görüşündedir. Yüzdelere anlaşıldığı kadarıyla öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla birlikte, B.E. öğretmenlerinin oranı sınıf öğretmenlerine göre daha yüksektir. Bunun nedeni B.E. öğretmenlerinin sayıca az olmasından kaynaklanabilir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.D.’ne Aktif Olarak Katılmanın Okul Başarısına Etkisi” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmamıştır*. Tablo 41’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %82.6’sı, 11-20 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin %72.2’si ve 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %67.7’si B.E.D.’ne aktif olarak katılmanın okul başarısını artıracığı görüşündedir. Bununla birlikte 21 yıl ve üzeri kıdemi olan öğretmenlerin %16.9’u okul başarısını düşüreceğini belirtirken %15.4’ü okul başarısını hiç etkilemediğini belirtmektedir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.D.’ne Aktif Olarak Katılmanın Okul Başarısına Etkisi” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 41’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %61’i, önlisans mezunu öğretmenlerin %73.8’i ve lisans mezunu öğretmenlerin %79.6’sı okul başarısını artırdığı görüşündedir. Bunun yanı sıra Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %24’ü okul başarısına etkisinin olmadığını belirtmektedir.

Tablo 41’den elde edilen bulgulara göre; öğretmenler B.E.D.’ne aktif olarak katılmanın öğrencilerin okul başarısını artıracığı görüşündedir. Öğretmen görüşlerinin

öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermesinin nedeni, almış oldukları eğitimden ya da B.E.D.'ne karşı olumlu görüşe sahip olmalarından kaynaklanabilir. Öğretmenlerin B.E.D.'nin okul başarısını artırdığını düşünmelerine rağmen, %57.9'unun düzenli olarak ders yapmaması bir çelişki olarak görünmektedir.

Tablo 42 - Öğretmenlerin, “Öğrencilerden Ders Saatlerinin Artırılmasına Yönelik Bir Talep Geliyorsa; Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılmasına” İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Öğrencilerden Ders Saatlerinin Artırılmasına Yönelik Bir Talep Geliyorsa; Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri								
Değişkenler	Her gün yapılınsın		Öğretmen ve öğrenci isteğine bırakılınsın		Diğer öneriler		Toplam	Kay-Kare
	f	%	f	%	f	%	f	
Kadın	61	34,1	65	36,3	53	29,6	179	$\chi^2=8,18$ sd=2 S=0,01 S<0,05 H ₀ Red
Erkek	57	33,1	84	48,8	31	18,0	172	
Sınıf Öğret.	109	33,6	139	42,9	76	23,5	324	$\chi^2=0,59$ sd=2 S=0,74 S>0,05 H ₀ Kabul
B. E. Öğret.	9	33,3	10	37,0	8	29,6	27	
10 yıl ve aşağı	11	23,9	23	50,0	12	26,1	46	$\chi^2=3,67$ sd=4 S=0,45 S>0,05 H ₀ Kabul
11 - 20 yıl arası	45	39,1	45	39,1	25	21,7	115	
21 yıl ve üzeri	62	32,6	81	42,6	47	24,7	190	$\chi^2=1,22$ sd=4 S=0,87 S>0,05 H ₀ Kabul
Eğitim Enst.	35	35,0	40	40,0	25	25,0	100	
Önlisans	67	33,8	83	41,9	48	24,2	198	
Lisans	16	30,2	26	49,1	11	20,8	53	
Toplam	118	33,6	149	42,5	84	23,9	351	

Tablo 42’de öğretmenlerin “Öğrencilerden Ders Saatlerinin Artırılmasına Yönelik Bir Talep Geliyorsa; Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması”na ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %42.5’si Beden Eğitimi ders saatlerinin süresini *öğretmen ve öğrencilerin isteğine bırakılmasını* istemektedir. Öğretmenlerin %33.6’sı Beden Eğitimi dersinin *her gün bir saat* olmasını, %23.9’u *diğer* yani her gün 2 veya 3 saat olmasını, hafta sonlarına alınmasını vb. görüşler belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Öğrencilerden Ders Saatlerinin Artırılmasına Yönelik Bir Talep Geliyorsa; Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 42’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %36.3’ü ve erkek öğretmenlerin %48.8’i ders saatlerinin *öğretmen ve öğrencilerin isteğine bırakılmasını* istemektedir. Ayrıca B.E.D.’nin her gün olmasını isteyen öğretmenlerin görüşleri de oldukça yüksektir.

Öğretmenlerin branşı ile “Öğrencilerden Ders Saatlerinin Artırılmasına Yönelik Bir Talep Geliyorsa; Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 42’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %42.9’u ve B.E. öğretmenlerinin %37’si ders saatlerinin öğretmen ve öğrencilerin isteğine bırakılmasını istemektedir. Yüzdelerden anlaşıldığı kadarıyla, sınıf öğretmenlerinin yaklaşık olarak %34’ü ayrıca B.E.D.’nin her gün yapılmasını istemektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Öğrencilerden Ders Saatlerinin Artırılmasına Yönelik Bir Talep Geliyorsa; Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 42’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %50’si, 11-20 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin %39.1’i ve 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %42.6’sı ders saatlerinin öğretmen ve öğrencilerin isteğine bırakılmasını istemektedir. Bununla birlikte, 11-20 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin %39.1’i B.E.D.’nin her gün yapılması yönünde görüş bildirmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Öğrencilerden Ders Saatlerinin Artırılmasına Yönelik Bir Talep Geliyorsa; Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 42’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %40’ı, önlisans mezunu öğretmenlerin %41.9’u ve lisans mezunu öğretmenlerin %49.1’i ders saatlerinin öğretmen ve öğrencilerin isteğine bırakılmasını istemektedirler.

Tablo 42’den elde edilen bulgulara göre, öğretmenler Beden Eğitimi ders saatlerinin öğretmen ve öğrencilerin isteğine bırakılmasını önermektedir. Öğretmenlerin görüşleri cinsiyet göre değişmektedir. Görüşlerin cinsiyete göre farklılaşmasının nedeni bayan öğretmenlerin farklı görüşler bildirmesidir. Ayrıca görüşlerin “öğretmen ve öğrenci isteğine bırakılması” ve “her gün bir saat olması” seçeneklerinde toplanmasından kaynaklanmış olabilir. Yine öğretmenler, dersin sürekli yapılmasındaki isteksizliği, alt yapı eksikliği vb. nedenlerden dolayı ders saatlerinin, öğrenci ve

öğretmen isteğine bırakılması yönünde görüş bildirmiş olabilirler. Gündüz'ün (1988) yaptığı bir araştırmada; bir saatlik dersin (40 dk) ancak 17-18 dakikalık bölümü, blok derslerin ise 24-26 dakikalık bölümünün aktif olarak geçtiği belirtilmektedir. İleride spor yapacak biçimde öğrencileri yönlendirmek, onların ruhsal, fiziksel ve toplumsal gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla, ilköğretim kurumlarının eğitim ve öğretim programlarına 2-3 saatlik zorunlu seçmeli olarak konulan B.E.D.'nin, bu amacı gerçekleştirecek biçimde uygulanamadığını ifade etmektedirler.

e) Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının çocuk gelişimine katkıları hakkında öğretmen görüşleri arasındaki ilişki:

Tablo 43 - Öğretmenlerin, 1987 Programının, 1968 Programından Farklı Olarak Öğrencilerin Gelişimi Açısından Getirdiği En Önemli Yenilik Hakkındaki Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

1987 Programının 1968 Programından Farklı Olarak Öğrencilerin Gelişimi Açısından Getirdiği En Önemli Yenilik									
Değişkenler	Hedeflerin geliştirilmesi		Konuların değişikliğe uğraması		Çocukların seviyesine uygun faaliyetler		Öğretmene rehberlik yapacak açıklamalar olması		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f	%	f
Kadın	44	24,6	53	29,6	58	32,4	24	13,4	179
Erkek	54	32,1	20	11,9	58	34,5	36	21,4	168
Sınıf Öğret.	94	29,4	71	22,2	98	30,6	57	17,8	320
B. E. Öğret.	4	14,8	2	7,4	18	66,7	3	11,1	27
10 yıl ve aşağı	15	32,6	10	21,7	7	15,2	14	30,4	46
11-20 yıl arası	34	29,6	17	14,8	48	41,7	16	13,9	115
21 yıl ve üzeri	49	26,3	46	24,7	61	32,8	30	16,1	186
Eğitim Enst.	25	25,3	21	21,2	34	34,3	19	19,2	99
Önlisans	58	29,9	42	21,6	62	32,0	32	16,5	194
Lisans	15	27,8	10	18,5	20	37,0	9	16,7	54
Toplam	98	28,2	73	21,0	116	33,4	60	17,3	347

Tablo 43'de öğretmenlerin "1987 Programının, 1968 Programından Farklı Olarak Öğrencilerin Gelişimi Açısından Getirdiği En Önemli Yenilik" hakkındaki görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %33.4'ü 1987 programında *çocuğun seviyesine uygun faaliyet örneklerine yer verildiğini* ifade etmişlerdir. 1987 programında *hedeflerin geliştirildiğini* belirten öğretmenlerin oranı %28.2'dir. Programda *konuların değişikliğe uğradığını* ifade

edenlerin oranı %21'dir. 1987 programında, *öğretmene rehberlik yapacak açıklamalara* yer verildiğini belirten öğretmenlerin oranı ise %17.3'dür.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “1987 Programının, 1968 Programından Farklı Olarak Öğrencilerin Gelişimi Açısından Getirdiği En Önemli Yenilik” hakkındaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 43'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %32.4'ü, erkek öğretmenlerin %34.5'i çocukların seviyesine uygun faaliyet örneklerine yer verildiği görüşündedir. Bununla birlikte bayan öğretmenlerin %29.6'sı 1987 programında konuların değişikliğe uğradığını, erkek öğretmenlerin %32.1'i ise söz konusu programda hedeflerin geliştirildiğini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “1987 Programının, 1968 Programından Farklı Olarak Öğrencilerin Gelişimi Açısından Getirdiği En Önemli Yenilik” hakkındaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 43'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %30.6'sı ve B.E. öğretmenlerinin %66.7'si programda, çocuğun seviyesine uygun faaliyetlere yer verildiği görüşündedir. Diğer taraftan sınıf öğretmenlerinin %29.4'ü 1987 programında hedeflerin geliştirildiğini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “1987 Programının, 1968 Programından Farklı Olarak Öğrencilerin Gelişimi Açısından Getirdiği En Önemli Yenilik” hakkındaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 43'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %32.6'sı 1987 programında hedeflerin geliştirildiğini, %30.4'ü ise çocukların seviyesine uygun faaliyet örneklerine yer verildiği görüşündedir. Yüzdelerden anlaşıldığına göre, 11-20 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin %41.7'si ve 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %32.8'i programda çocuğun seviyesine uygun faaliyetlere yer verildiği görüşündedir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “1987 Programının, 1968 Programından Farklı Olarak Öğrencilerin Gelişimi Açısından Getirdiği En Önemli Yenilik” hakkındaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 43'deki

yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %34.3, ön lisans mezunu öğretmenlerin %32'si, lisans mezunu öğretmenlerin %37'si öğrenci seviyesine uygun faaliyet örneklerine yer verildiğini belirtmişlerdir.

Tablo 43'den elde edilen bulgulara göre, 1987 programında, 1968 programından farklı olarak öğrencilerin gelişimleri açısından getirdiği en önemli yeniliğin, çocukların seviyelerine uygun faaliyet örneklerine yer verildiği anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin görüşleri cinsiyet, branş ve kıdeme bağlı olarak değişmektedir. Bu ise bazı öğretmenlerin program hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları konusunda ipucu vermektedir. Bunun yanı sıra söz konusu faaliyetlerden haberdar olma ve uygulama düzeylerinin de bir başka araştırma ile incelenmesi gerekebilir.

Tablo 44 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili Hedefler, İlkeler ve Açıklamalar Bölümünün Kendi İçinde Tutarlı Olmasına İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.P.'nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili Amaçlar, İlkeler ve Açıklamalar Bölümünün Kendi İçinde Tutarlı Olması						
Değişkenler	Tutarlı f	%	Tutarsız f	%	Bilgisi yok f	Toplam f
Kadın	130	71,0	18	9,8	35	183
Erkek	129	74,6	19	11,0	25	173
Sınıf Öğret.	233	70,8	37	11,2	59	329
B. E. Öğret.	26	96,3	0	0,0	1	27
10 yıl ve aşağı	30	65,2	4	8,7	12	46
11-20 yıl arası	76	66,1	9	7,8	30	115
21 yıl ve üzeri	153	78,5	24	12,3	18	195
Eğitim Enst.	69	69,0	7	7,0	24	100
Önlisans	153	75,7	24	11,9	25	202
Lisans	37	68,5	6	11,1	11	54
Toplam	259	72,8	37	10,4	60	356

Tablo 44'de öğretmenlerin "B.E.P.'nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili Hedefler, İlkeler ve Açıklamalar Bölümünün Kendi İçinde Tutarlı Olması"na ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %72.8'i, programın amaçlar, ilkeler ve açıklamalar bölümünü *tutarlı* bulmaktadır. Programın amaçlar, ilkeler ve açıklamalar bölümünü *tutarsız* bulduğunu belirtenlerin oranı %10.4'dür. Bu konuda *bilgisi olmayan* öğretmenlerin oranı %16.9'dur.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile "B.E.P.'nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili Hedefler, İlkeler ve Açıklamalar Bölümünün Kendi İçinde Tutarlı Olması"na ilişkin görüşleri

arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 44'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %71'i ve erkek öğretmenlerin %74.6'sı programı kendi içinde tutarlı bulmaktadır.

Öğretmenlerin branşı ile "B.E.P.'nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili Hedefler, İlkeler ve Açıklamalar Bölümünün Kendi İçinde Tutarlı Olması"na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamadığı için yüzdelikler ile yoruma gidilmiştir. Tablo 44'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %70.8'i ve B.E. öğretmenlerinin %96.3'ü programda amaçlar, ilkeler ve açıklamalar bölümünün kendi içinde tutarlı olduğu görüşündedir. Yüzdelerden anlaşıldığı kadarıyla, öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla birlikte B.E. öğretmenlerinin oranı sınıf öğretmenlerine göre daha yüksektir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile "B.E.P.'nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili Hedefler, İlkeler ve Açıklamalar Bölümünün Kendi İçinde Tutarlı Olması"na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 44'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemli öğretmenlerin %65.2'si, 11-20 yıl arası kıdemli öğretmenlerin %66.1'i, 21 yıl ve üzeri kıdemli öğretmenlerin %78.5'i programa ait amaçlar, ilkeler ve açıklamalar bölümünün iç tutarlılığa sahip olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile "B.E.P.'nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili Hedefler, İlkeler ve Açıklamalar Bölümünün Kendi İçinde Tutarlı Olması"na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 44'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %69'u, önlisans mezunlarının %75.7'si ve lisans mezunu öğretmenlerin %68.5'i çoğunlukla programda yer alan amaçlar, ilkeler ve açıklamalar bölümünün kendi içinde tutarlılığa sahip olduğu görüşündedir. Yüzdelerden anlaşıldığı üzere, öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla birlikte önlisans mezunu öğretmenlerin oranı daha yüksektir.

Tablo 44'den elde edilen bulgulara göre, B.E.P.'nda çocuğun gelişimiyle ilgili hedefler, ilkeler ve açıklamalar bölümünün kendi içinde tutarlı olduğu anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin görüşleri meslekteki kıdeme göre değişmektedir. Görüşler arasındaki bu farklılığın kaynağı, hem 10 yıl ve aşağı kıdemli öğretmenlerin hem de 11-20 arası kıdemli öğretmenlerin yaklaşık %26'sının bu konuda bilgi sahibi olmamasıdır. Öğretmenlerin branşı da bu tür bir değerlendirme için dikkate alınmalı ve ayrıca araştırılmalıdır.

Tablo 45 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nda Çocukların Sosyal, Psikolojik, Zihinsel ve Fiziksel Özelliklerinin Nasıl Geliştirileceğine İlişkin Açıklamalara Yer Verilmesine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.P.'nda Çocukların Sosyal, Psikolojik, Zihinsel ve Fiziksel Özelliklerinin Nasıl Geliştirileceğine İlişkin Açıklamalara Yer Verilme Durumu								
Değişkenler	Yer verilmiş		Yer verilmemiş		Yeterli Değil		Toplam f	Kay-Kare
	f	%	f	%	f	%		
Kadın	71	39,7	21	11,7	87	48,6	179	$\chi^2=0,23$ sd=2 S=0,89 S>0,05 H ₀ Kabul
Erkek	65	37,8	19	11,0	88	51,2	172	
Sınıf Öğret.	127	39,2	40	12,3	157	48,5	324	$\chi^2=5,21$ sd=2 S=0,07 S>0,05 H ₀ Kabul
B. E. Öğret.	9	33,3	0	0,0	18	66,7	27	
10 yıl ve aşağı	19	41,3	2	4,3	25	54,3	46	$\chi^2=4,80$ sd=4 S=0,30 S>0,05 H ₀ Kabul
11 - 20 yıl arası	45	40,2	10	8,9	57	50,9	112	
21 yıl ve üzeri	72	37,3	28	14,5	93	48,2	193	
Eğitim Enst.	33	34,0	14	14,4	50	51,5	97	$\chi^2=3,18$ sd=4 S=0,52 S>0,05 H ₀ Kabul
Önlisans	83	41,5	22	11,0	95	47,5	200	
Lisans	20	37,0	4	7,4	30	55,6	54	
Toplam	136	38,7	40	11,4	175	49,9	351	

Tablo 45'de öğretmenlerin "B.E.P.'nda Çocukların Sosyal, Psikolojik, Zihinsel ve Fiziksel Özelliklerinin Nasıl Geliştirileceğine İlişkin Açıklamalara Yer Verilmesi"ne ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısı (%49.9) programda çocukların sosyal, psikolojik, zihinsel ve fiziksel özelliklerinin nasıl geliştirileceğine ilişkin açıklamalara yer verildiğini ancak yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin %38.7'si programda çocukların sosyal, psikolojik, zihinsel ve fiziksel özelliklerinin nasıl geliştirileceğine ilişkin açıklamalara yer verildiğini ve yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Diğer taraftan öğretmenlerin %11.4'ü programda çocukların sosyal, psikolojik, zihinsel ve fiziksel özelliklerinin nasıl geliştirileceğine ilişkin açıklamalara yer verilmediğini veya hiç inceleme yapmadıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile "B.E.P.'nda Çocukların Sosyal, Psikolojik, Zihinsel ve Fiziksel Özelliklerinin Nasıl Geliştirileceğine İlişkin Açıklamalara Yer Verilmesi"ne

ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 45'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %48.6'sı, %51.2'si programda bu tür açıklamalara yer verilmesine karşın yetersiz gördüklerini açıklamışlardır.

Öğretmenlerin branşı ile "B.E.P.'nda Çocukların Sosyal, Psikolojik, Zihinsel ve Fiziksel Özelliklerinin Nasıl Geliştirileceğine İlişkin Açıklamalara Yer Verilmesi"ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 45'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %48.5'i ve B.E. öğretmenlerinin %66.7'si programda söz konusu açıklamaların bulunduğunu ancak yetersiz olduğu görüşündedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile "B.E.P.'nda Çocukların Sosyal, Psikolojik, Zihinsel ve Fiziksel Özelliklerinin Nasıl Geliştirileceğine İlişkin Açıklamalara Yer Verilmesi"ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 45'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemli öğretmenlerin %54.3'ü, 11-20 yıl arası kıdemli öğretmenlerin %50.9'u, 21 yıl ve üzeri kıdemli öğretmenlerin %48.2'si söz konusu açıklamalara yer verildiğini ancak yeterli olmadığını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile "B.E.P.'nda Çocukların Sosyal, Psikolojik, Zihinsel ve Fiziksel Özelliklerinin Nasıl Geliştirileceğine İlişkin Açıklamalara Yer Verilmesi"ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 45'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunlarının %51.5'i, önlisans mezunlarının %47.5'i ve lisans mezunu öğretmenlerin %55.6'sı B.E.P.'nda çocukların sosyal, psikolojik, zihinsel ve fiziksel özelliklerinin nasıl geliştirileceğine ilişkin açıklamalara yer verildiğini ancak yetersiz olduğu görüşündedir.

Tablo 45'den elde edilen bulgulara göre, B.E.P.'nda çocukların sosyal, psikolojik, zihinsel ve fiziksel özelliklerinin nasıl geliştirileceğine ilişkin açıklamalara öğretmenlerin yaklaşık %89'u yer verildiğini ancak yetersiz bulduklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin görüşleri ile bağımsız değişkenler arasında istatistiki açıdan

anamlı bir ilişki yoktur. Öğretmenlerin çoğunluğu programdaki söz konusu açıklamaları yetersiz bulmaktadır.

Tablo 46 - Öğretmenlerin, B.E.P. Uygulanırken Genel Olarak Çocuğun Gelişimine Etkisine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.P. Uygulanırken Genel Olarak Çocuğun Gelişimine Etkisi						
Değişkenler	Olumlu		Olumsuz		Kararsız	
	f	%	f	%	f	%
Kadın	132	73,7	13	7,3	34	19,0
Erkek	130	75,6	13	7,6	29	16,9
Sınıf Öğret.	236	72,8	26	8,0	62	19,1
B. E. Öğret.	26	96,3	0	0,0	1	3,7
10 yıl ve aşağı	30	65,2	1	2,2	15	32,6
11 - 20 yıl arası	81	71,1	18	15,8	15	13,2
21 yıl ve üzeri	151	79,1	7	3,7	33	17,3
Eğitim Enst.	67	67,7	15	15,2	17	17,2
Önlisans	155	78,3	9	4,5	34	17,2
Lisans	40	74,1	2	3,7	12	22,2
Toplam	262	74,6	26	7,5	63	17,9

Tablo 46’da öğretmenlerin “B.E.P. Uygulanırken Genel Olarak Çocuğun Gelişimine Etkisi”ne ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %74.6’sı B.E.P.’nin çocuk gelişimi üzerinde olumlu bir etkisinin bulunduğunu ifade etmişlerdir. Programın çocuğun gelişimini *olumsuz* etkilediğini belirtenlerin oranı %7.5’dir. Bu konuda *hiç bir etkisinin olmadığını* düşünenlerin oranı %17.9’dur.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.P. Uygulanırken Genel Olarak Çocuğun Gelişimine Etkisi” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 46’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %73.7’si ve erkek öğretmenlerin %75.6’sı programın çocuğun gelişimine olumlu yönde etkisinin olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.P. Uygulanırken Genel Olarak Çocuğun Gelişimine Etkisi” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamadığı için yüzdelikler ile yoruma gidilmiştir. Tablo 46’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %72.8’i ve B.E. öğretmenlerinin %96.3’ü programın çocuğun gelişimine olumlu yönde etkisinin olduğunu

belirtmişlerdir. Yüzdelerden anlaşıldığı üzere, öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla birlikte B.E. öğretmenlerinin oranı daha yüksektir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.P. Uygulanırken Genel Olarak Çocuğun Gelişimine Etkisi” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 46’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemli öğretmenlerin %65.2’si, 11-20 yıl arası kıdemli öğretmenlerin %71.1’i, 21 yıl ve üzeri kıdemli öğretmenlerin %79.1’i programın çocuğun gelişimi üzerinde olumlu etkisinin olduğunu ifade etmektedirler. Bununla birlikte 10 yıl ve aşağı kıdemi olan öğretmenlerin %32.6’sı bu konuda kararsızdır.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.P. Uygulanırken Genel Olarak Çocuğun Gelişimine Etkisi” ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 46’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %67.7’si, önlisans mezunu öğretmenlerin %78.3’ü ve lisans mezunu öğretmenlerin %74.1’i programın çocuğun gelişimi üzerinde olumlu bir etkisinin bulunduğu görüşündedir. Ayrıca Eğitim Enstitüsü ve önlisans mezunu öğretmenlerin %17.2’si ve lisans mezunu öğretmenlerin %22.2’si hiçbir etkisinin olmadığını ifade etmişlerdir.

Tablo 46’den elde edilen bulgulara göre, öğretmenler B.E.P.’nin uygulamada çocuğun gelişimine etkisinin genelde olumlu olduğu görüşündedir. Ancak bu konuda kararsız ya da hiç bir etkisinin olmadığı düşüncesinde olanlarda bulunmaktadır. Öğretmen görüşlerinin belirlenmesinde kıdem ve öğrenim durumunun etkili bulunmasının nedeni, öğretmenlerin B.E.D.’nin uygulanmasına ilişkin bilgi düzeylerindeki farklılıklardan kaynaklanıyor olabilir. Yine her dört öğretmenden birinin olumsuz görüş bildirmesi ya da programın çocuk gelişimine hiçbir etkisinin olmadığını belirtmeleri öğretmenlik mesleğinde, alınan eğitimin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha göstermektedir. Bu ise programın uygulamadaki başarısını ve çocuğun gelişiminin gelecekteki yönünü belirleyecektir.

Tablo 47’de öğretmenlerin “B.E.P.’nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili Ne Derecede Göz Önünde Bulundurulduğu”na ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre

dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %47.7'si programda sadece fiziksel gelişimi ile ilgili verilerin dikkate alındığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %42.8'i programın günümüz çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayamadığı görüşündedir. Öğretmenlerin %9.5'i programda, çocuğun gelişimiyle ilgili verilerin hiç dikkate alınmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 47 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili İlkelerin Ne Derecede Göz Önünde Bulundurulduğuna İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.P.'nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili İlkelerin Ne Derecede Göz Önünde Bulundurulduğu							
Değişkenler	Çocuk gelişimi hiç dikkate alınmamış		Sadece fiziksel gelişim dikkate alınmış		Çocuğun gelişim ihtiyaçlarını karşılamıyor		Toplam f
	f	%	f	%	f	%	
Kadın	14	7,8	88	49,2	77	43,0	179
Erkek	19	11,4	77	46,1	71	42,5	167
Sınıf Öğret.	33	10,3	157	49,2	129	40,4	319
B. E. Öğret.	0	0,0	8	29,6	19	70,4	27
10 ve aşağı	2	4,3	28	60,9	16	34,8	46
11-20 arası	10	9,0	47	42,3	54	48,6	111
21 ve üzeri	21	11,1	90	47,6	78	41,3	189
Eğitim Enst.	4	4,1	47	48,5	46	47,4	97
Önlisans	24	12,2	99	50,3	74	37,6	197
Lisans	5	9,6	19	36,5	28	53,8	52
Toplam	33	9,5	165	47,7	148	42,8	346

Öğretmenlerin cinsiyeti ile "B.E.P.'nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili İlkelerin Ne Derecede Göz Önünde Bulundurulduğu"na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Tablo 47'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayanların %49.2'si ve erkek öğretmenlerin %46.1'i programda çocuğun sadece fiziksel gelişiminin dikkate alındığını belirtmişlerdir. Bununla birlikte bayan ve erkek öğretmenlerin yaklaşık olarak %43'ü programın günümüz çocuklarının ihtiyacını karşılayamadığı görüşünde birleşmektedirler.

Öğretmenlerin branşı ile "B.E.P.'nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili İlkelerin Ne Derecede Göz Önünde Bulundurulduğu"na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Tablo 47'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %49.2'si programda en çok fiziksel gelişimin dikkate alındığını ifade etmişlerdir. Diğer taraftan sınıf öğretmenlerinin %40.4'ü ve B.E. öğretmenlerinin %70.4'ü ise programın günümüz çocuklarının ihtiyacını karşılayamadığı görüşündedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.P.’nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili İlkelerin Ne Derecede Göz Önünde Bulundurulduğu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 47’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemli öğretmenlerin %60.9’u programda sadece fiziksel gelişimin dikkate alındığını belirtmişlerdir. Bununla birlikte 11 ile 20 yıl arası kıdemli öğretmenlerin %42.3’ü ile 21 yıl ve üzeri kıdemli öğretmenlerin %47.6’sı programda sadece fiziksel gelişimin dikkate alındığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Diğer taraftan 11 ile 20 yıl arası kıdemli öğretmenlerin %48.6’sı ile 21 yıl ve üzeri kıdemli öğretmenlerin %41.3’ü programın günümüz çocuklarının ihtiyacını karşılayamadığı görüşünde birleşmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.P.’nda Çocuğun Gelişimiyle İlgili İlkelerin Ne Derecede Göz Önünde Bulundurulduğu”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 47’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %48.5’i, önlisans mezunu öğretmenlerin %50.3’ü programda en çok fiziksel gelişimin dikkate alındığını belirtmişlerdir. Lisans mezunu öğretmenlerin %53.8’i ise daha çok programın günümüz çocuklarının ihtiyacını karşılayamadığı görüşündedir.

Tablo 47’den elde edilen bulgulara göre, B.E.P.’nda en çok fiziksel gelişimin dikkate alındığı, günümüz çocuklarının ihtiyacını karşılayamadığı anlaşılmaktadır. Öğretmen görüşleri branşa bağlı olarak değişmektedir. Bu ise beden eğitimi branşında yeterli sayıda öğretmen olmaması ve okulun mevcut olumsuz şartları ile programın uygulamada ne kadar başarılı olacağını bir kez daha düşündürmektedir.

Tablo 48’de öğretmenlerin “B.E.D.’nde Çocuk Gelişimiyle İlgili İlkelerden Yararlanma Durumları”na ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %66.4’ü B.E.D.’nde, bu ilkelerden *programda yeterli bilgi olmadığı için yararlanamadıklarını* ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin %33.6’sı B.E.D.’nde, bu ilkelerden *yararlandığını ve çok faydalı bulduklarını* belirtmişlerdir.

Tablo 48 - Öğretmenlerin, B.E.D.'nde Çocuk Gelişimiyle İlgili İlkelerden Yararlanma Durumlarına İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.D.'nde Çocuk Gelişimiyle İlgili İlkelerden Yararlanma Durumu					
Değişkenler	Yararlanıyorum		Yararlanamıyorum		Toplam
	f	%	f	%	f
Kadın	53	30,1	123	69,9	176
Erkek	64	37,2	108	62,8	172
Sınıf Öğret.	102	31,8	219	68,2	321
B. E. Öğret.	15	55,6	12	44,4	27
10 ve aşağı	14	30,4	32	69,6	46
11-20 arası	41	35,7	74	64,3	115
21 ve üzeri	62	33,2	125	66,8	187
Eğitim Enst.	35	35,7	63	64,3	98
Önlisans	65	33,2	131	66,8	196
Lisans	17	31,5	37	68,5	54
Toplam	117	33,6	231	66,4	348

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.D.’nde Çocuk Gelişimiyle İlgili İlkelerden Yararlanma Durumları”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 48’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayan öğretmenlerin %69.9’u ve erkek öğretmenlerin %62.8’i çoğunlukla derste çocuk gelişimiyle ilgili ilkelerden yararlanamamaktadır. Çocuk gelişimiyle ilgili ilkelerden yararlanan bayan ve erkek öğretmenlerin oranı yaklaşık olarak %30’dur.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.D.’nde Çocuk Gelişimiyle İlgili İlkelerden Yararlanma Durumları”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 48’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %68.2’si, B.E. öğretmenlerinin %44.4’ü B.E.D.’nde çocuk gelişimiyle ilgili bu verilerden yararlanamadıklarını belirtmişlerdir. B.E.D.’nde çocuk gelişimiyle ilgili bu verilerden yararlanan sınıf öğretmenlerinin oranı %31.8’dir. B.E. öğretmenlerinin yarısından fazlası (%55.6) söz konusu verilerden yararlanmaktadır.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.D.’nde Çocuk Gelişimiyle İlgili İlkelerden Yararlanma Durumları”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 48’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemli öğretmenlerin %69.6’sı, 11-20 yıl arası kıdemli öğretmenlerin %64.3’ü, 21 yıl ve üzeri kıdemli öğretmenlerin %66.8’i programda yeterli bilgi olmadığı için yararlanamadıklarını ifade etmişlerdir. Farklı mesleki kıdemlerden olan öğretmenlerin yaklaşık olarak ancak %33’ü söz konusu verilerden yararlanmaktadır.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.D.’nde Çocuk Gelişimiyle İlgili İlkelerden Yararlanma Durumları”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 48’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %64.3’ü, önlisans mezunu öğretmenlerin %66.8’i ve lisans mezunu öğretmenlerin %68.5’inin söz konusu verilerden genellikle yararlanamadıkları anlaşılmaktadır. Ancak farklı öğrenim durumunda olan öğretmenlerin yaklaşık olarak %33’ü bu verilerden yararlanabilmektedir.

Tablo 48’den elde edilen bulgulara göre, B.E.D.’nde çocuk gelişimiyle ilgili ilkelerden programda yeterli bilgi olmadığı için yararlanılamadığı anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin görüşleri branşa göre değişmektedir. Bunun nedeni ise sınıf öğretmenlerinin B.E.D.’ne girdiği okullarda programın yeterince uygulanamıyor olmasından kaynaklanabilir.

Tablo 49 - Öğretmenlerin, Öğrencilerin Genel Olarak Gelişim Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Öğrencilerin Genel Olarak Gelişim Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşleri							
Değişkenler	Gelişim normal		Gelişim geriliği		Beslenme bozukluğu		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f
Kadın	119	65,0	18	9,8	46	25,1	183
Erkek	77	44,5	25	14,5	71	41,0	173
Sınıf Öğret.	190	57,8	43	13,1	96	29,2	329
B. E. Öğret.	6	22,2	0	0,0	21	77,8	27
10 yıl ve aşağı	25	54,3	5	10,9	16	34,8	46
11 - 20 yıl arası	46	40,0	21	18,3	48	41,7	115
21 yıl ve üzeri	125	64,1	17	8,7	53	27,2	195
Eğitim Enst.	52	52,0	15	15,0	33	33,0	100
Önlisans	122	60,4	21	10,4	59	29,2	202
Lisans	22	40,7	7	13,0	25	46,3	54
Toplam	196	55,1	43	12,1	117	32,9	356

Tablo 49’da öğretmenlerin “Öğrencilerin Genel Olarak Gelişim Düzeyleri”ne ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %55.1’i öğrencilerin gelişimlerinin *normal* olduğunu ifade etmişlerdir. Diğer taraftan öğretmenlerin %32.9’u öğrencilerde *beslenme bozukluğu* ve %12.1’i *gelişim geriliği* gözlemlendiğini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “Öğrencilerin Genel Olarak Gelişim Düzeyleri”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 49’daki

yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayanların %65'i ve erkek öğretmenlerin %44.5'i öğrencilerin gelişimlerinin genel olarak normal olduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte erkek öğretmenlerin %41'i öğrencilerde *beslenme bozukluğu* görüldüğünü saptamışlardır.

Öğretmenlerin branşı ile “Öğrencilerin Genel Olarak Gelişim Düzeyleri”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 49'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerin %57.8'i öğrencilerin gelişimlerinin genel olarak normal olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca, sınıf öğretmenlerinin %29.2'si ve B.E. öğretmenlerinin %77.8'i ise öğrencilerde beslenme bozukluğu olduğunu belirtmektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “Öğrencilerin Genel Olarak Gelişim Düzeyleri”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 49'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; daha çok 10 yıl ve aşağı kıdemli öğretmenlerin %54.3'ü ile 21 yıl ve üzeri kıdemli öğretmenlerin %64.1'i öğrencilerin genel olarak gelişim düzeylerinin normal olduğunu ifade etmişlerdir. Diğer taraftan 11-20 yıl arası kıdemli öğretmenler çocukların gelişimlerinin normal olduğunu (%40) ancak beslenme bozukluğu olan öğrencilere de (%41.7) rastlandığını belirtmektedirler.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “Öğrencilerin Genel Olarak Gelişim Düzeyleri”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmamıştır*. Tablo 49'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %52'si, önlisans mezunu öğretmenlerin %60.4'ü ve lisans mezunu öğretmenlerin %40.7'si genel olarak çocukların gelişimlerinin normal olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte lisans mezunu öğretmenler öğrencilerde beslenme bozukluğunun daha fazla görüldüğünü ifade etmektedirler.

Tablo 49'dan elde edilen bulgulara göre, araştırmaya alınan okullarda, öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısı öğrencilerin gelişimlerinin genel olarak normal olduğunu, bununla birlikte beslenme bozukluğu ve gelişim geriliğine rastlandığını ifade etmişlerdir. Öğretmen görüşleri cinsiyet, branş ve kıdeme bağlı olarak değişmektedir. Bu durum bize öğretmenlerin iyi bir gözlemci olması yanında ailelerin sosyo-ekonomik

ve kültürel boyutları hakkında bilgi sahibi olmaları gerektiğini bir kez daha göstermektedir. Göde'nin (1992;217) yaptığı bir araştırmada Denizli'deki bazı okulların B.E.D.'leri gözlenmiştir. Araştırma yapılan okullarda tesis, araç-gereçten yoksun, beslenme güclüğü içinde, pasif bir yapıya bürünmüş, dersane ve özel dersler tutkunu okul ve çocukların çoğunlukta olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 50 - Öğretmenlerin, B.E.P.'nın Çocuğun Bedensel Gelişimini Sağlıklı Bir Şekilde Desteklemesine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

B.E.P.'nın Çocuğun Bedensel Gelişimini Sağlıklı Bir Şekilde Desteklemesi						
Değişkenler	Tamamen destekliyor		Desteklemiyor		Kısmen destekliyor	
	f	%	f	%	f	%
Kadın	70	38,5	16	8,8	96	52,7
Erkek	45	26,2	32	18,6	95	55,2
Sınıf Öğret.	110	33,6	48	14,7	169	51,7
B. E. Öğret.	5	18,5	0	0,0	22	81,5
10 yıl ve aşağı	10	21,7	9	19,6	27	58,7
11 – 20 yıl arası	29	25,2	18	15,7	68	59,1
21 yıl ve üzeri	76	39,4	21	10,9	96	49,7
Eğitim Enst.	22	22,0	16	16,0	62	62,0
Önlisans	79	39,5	23	11,5	98	49,0
Lisans	14	25,9	9	16,7	31	57,4
Toplam	115	32,5	48	13,6	191	54,0

Tablo 50'de öğretmenlerin "B.E.P.'nın Çocuğun Bedensel Gelişimini Sağlıklı Bir Şekilde Desteklemesi"ne ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %54'ü çocukların bedensel gelişimini *kısmen* desteklediğini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin %32.5'i çocukların *bedensel gelişimini tam olarak desteklediğini*, %13.6'sı çocukların *bedensel gelişimini hiç desteklemediğini* belirtmektedirler.

Öğretmenlerin cinsiyeti ile "B.E.P.'nın Çocuğun Bedensel Gelişimini Sağlıklı Bir Şekilde Desteklemesi"ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 50'deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; bayanların %52.7'si ve erkek öğretmenlerin %55.2'si programın öğrencilerin bedensel gelişimlerini kısmen desteklediğini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte bayan öğretmenlerin %38.5'i ve erkek öğretmenlerin %26.2'si programın öğrencilerin bedensel gelişimlerini tamamen desteklediğini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.P.’nın Çocuğun Bedensel Gelişimini Sağlıklı Bir Şekilde Desteklemesi”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 50’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerin %51.7’si ve B.E. öğretmenlerinin %81.5’i programın öğrencilerin bedensel gelişimlerini kısmen desteklediğini ifade etmişlerdir. Ayrıca, sınıf öğretmenlerinin %33.6’sı programın öğrencilerin bedensel gelişimlerini tam olarak desteklediğini ifade etmektedirler.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.P.’nın Çocuğun Bedensel Gelişimini Sağlıklı Bir Şekilde Desteklemesi”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 50’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemli öğretmenlerin %58.7’si, 11-20 yıl arası kıdemli öğretmenlerin %59.1’i ile 21 yıl ve üzeri kıdemli öğretmenlerin %49.7’si programın çocuğun bedensel gelişimini sağlıklı bir şekilde desteklediğini belirtmişlerdir. Diğer taraftan 21 yılın üzerinde kıdemi olan öğretmenlerin %39.4’ü programın çocuğun bedensel gelişimini tamamen desteklediğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.P.’nın Çocuğun Bedensel Gelişimini Sağlıklı Bir Şekilde Desteklemesi”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 50’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %62’si, önlisans mezunu öğretmenlerin %49’u ve lisans mezunu öğretmenlerin %57.4’ü programın, öğrencilerin bedensel gelişimlerini kısmen desteklediğini ifade etmişlerdir.

Tablo 50’den elde edilen bulgulara göre, B.E.P.’nın çocuğun bedensel gelişimini kısmen desteklediği anlaşılmaktadır. İstatistiki olarak öğretmenlerin görüşleri cinsiyet, branş, kıdem ve öğrenim durumuna bağlı olarak değişmekle birlikte B.E.P.’nda yer alan fiziksel gelişimle ilgili hedeflerin daha iyi anlaşıldığı söylenebilir.

Tablo 51’de öğretmenlerin “B.E.D.’nde, Çocukların Bireysel Olarak veya Grup İçindeki Tutum ve Davranışlarında Meydana Gelen Değişikler”e ilişkin görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %56.7’si B.E.D.’nin öğrencilerin daha çok *sosyalleşmesine* yardım ettiği görüşündedir.

Öğretmenlerin %31.1'i *paylaşma ve yardımlaşma duygusu* geliştirdiğini, %12.3'ü *arkadaş sayısının arttığını* belirtmektedirler.

Tablo 51 - Öğretmenlerin, B.E.D.'nde Çocukların Bireysel Olarak veya Grup İçindeki Tutum ve Davranışlarında Meydana Gelen Değişiklere İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Çocukların B.E.D.'nde Bireysel veya Grup Olarak Tutum ve Davranışlarında Meydana Gelen Değişikler							
Değişkenler	Sosyalleşme		Arkadaş		Paylaşma		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f
Kadın	93	51,7	12	6,7	75	41,7	180
Erkek	106	62,0	31	18,1	34	19,9	171
Sınıf Öğret.	179	55,2	42	13,0	103	31,8	324
B. E. Öğret.	20	74,1	1	3,7	6	22,2	27
10 yıl ve aşağı	35	76,1	1	2,2	10	21,7	46
11 - 20 yıl arası	68	59,6	15	13,2	31	27,2	114
21 yıl ve üzeri	96	50,3	27	14,1	68	35,6	191
Eğitim Enst.	62	62,6	11	11,1	26	26,3	99
Önlisans	105	53,0	25	12,6	68	34,3	198
Lisans	32	59,3	7	13,0	15	27,8	54
Toplam	199	56,7	43	12,3	109	31,1	351

Öğretmenlerin cinsiyeti ile “B.E.D.'nde, Çocukların Bireysel Olarak veya Grup İçindeki Tutum ve Davranışlarında Meydana Gelen Değişikler”e ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 51'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; bayanların %51.7'si ve erkek öğretmenlerin %62'si çocukların sosyalleşmelerine yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Bayan öğretmenlerin %41.7'si ayrıca paylaşma ve yardımlaşma duygusunu artırdığını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin branşı ile “B.E.D.'nde, Çocukların Bireysel Olarak veya Grup İçindeki Tutum ve Davranışlarında Meydana Gelen Değişikler”e ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 51'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; sınıf öğretmenlerinin %55.2'si ve B.E. öğretmenlerinin %74.1'i daha çok çocuklarda sosyalleşmeyi artırdığı görüşündedir. Aynı zamanda sınıf öğretmenlerinin %31.8'i paylaşma ve yardımlaşma duygusu geliştirdiğini belirtilmektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile “B.E.D.'nde, Çocukların Bireysel Olarak veya Grup İçindeki Tutum ve Davranışlarında Meydana Gelen Değişikler”e ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 51'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 10 yıl ve aşağı kıdemli öğretmenlerin %76.1'i, 11-20

yıl arası kıdemli öğretmenlerin %59.6'sı ve 21 yıl ve üzeri kıdemli öğretmenlerin %50.3'ü çocuklarda daha çok sosyalleşmeyi sağladığı görüşündedir. Bununla birlikte 21 yıl ve üzeri kıdemli öğretmenlerin %35.6'sı ayrıca paylaşma ve yardımlaşma duygusu geliştirdiğini belirtmektedir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile “B.E.D.’nde, Çocukların Bireysel Olarak veya Grup İçindeki Tutum ve Davranışlarında Meydana Gelen Değişikler”e ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 51’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %62.6’sı, önlisans mezunu öğretmenlerin %53’ü ve lisans mezunu öğretmenlerin %59.3’ü çocuklarda sosyalleşmeyi sağladığı görüşündedir. Önlisans mezunu öğretmenlerin %34.3’ü ayrıca paylaşma ve yardımlaşma duygusu geliştirdiğini belirtmektedirler.

Tablo 51’den elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin çoğunluğu, B.E.D.’nde çocukların bireysel olarak veya grup içindeki tutum ve davranışlarında en çok sosyalleşmenin gerçekleştiğini belirtmişlerdir. Öğretmen görüşleri cinsiyet ve kıdeme bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Bunun nedeni ilköğretim döneminde diğer derslerde de çocuklara toplumsal kurallara uyma ve toplumla uyum içinde yaşamanın öneminin kavratılmaya çalışılmasıdır. Ayrıca bayan öğretmenler yardımlaşma ve dayanışmaya daha fazla önem vermektedirler. Öğretmenlerin meslekteki kıdemleri arttıkça yardımlaşma ve dayanışmaya verilen önem aynı şekilde artmaktadır. Yıldırım ve Yetim’in (1994;8) yaptığı bir araştırma ile lise ve dengi okullarda B.E.P.’nda yer alan genel amaçlar incelenmiştir. Ankara il merkezinde öğrenci, B.E. öğretmeni, veli ve üniversitede çalışan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda yapılan değerlendirmede sosyal kapsamlı amaçların daha çok önemsendiği ve bunları fiziksel ve zihinsel nitelikleri geliştirmeye yönelik amaçların takip ettiği görülmüştür.

2. Öğrencilere İlişkin Kişisel Bilgiler

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrenci grubunun cinsiyet, yaş, ağırlık ve boy ortalamalarına yönelik kişisel bilgiler ile ilgili tablolara yer verilmiştir.

Tablo 52 - Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	910	50,3
Erkek	898	49,7
Toplam	1.808	100,0

Tablo 52’de araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları verilmiştir. Tablodan da görüldüğü gibi araştırmaya 1.808 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %50.3’ü kız, %49.7’si erkektir.

Tablo 53 - Öğrencilerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Yaş	f	%
9 Yaş	17	1,0
10 Yaş	493	27,3
11 Yaş	584	32,3
12 Yaş	316	17,5
13 Yaş	163	9,0
14 Yaş	193	10,7
15 Yaş	42	2,3
Toplam	1.808	100,0

Tablo 53’de araştırmaya katılan tüm öğrencilerin yaşlarına göre dağılımları verilmiştir. Öğrencilerin %1’i 9 yaşında, %27.3’ü 10 yaşında, %32.3’ü 11 yaşında %17.5’i 12 yaşında, %9’u 13 yaşında, %10.7’si 14 yaşında ve %2.3’ünün 15 yaşında olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre anketin uygulandığı 1996-1997 öğretim yılı itibarıyla ilköğretim okullarına devam eden kız ve erkek öğrencilerin yaş ortalamaları incelendiğinde daha çok 9 ile 15 yaş arasında oldukları görülmektedir.

Tablo 54 - Öğrencilerin Boylarına Göre Dağılımı

Boy	f	%
1,25 m ≤	77	4,4
1,26-1,35 m arası	437	24,8
1,36-1,45 m arası	671	38,1
1,46-1,55 m arası	346	19,7
1,56-1,65 m arası	186	10,6
1,66 m ≥	43	2,4
Toplam	1.808	100,0

Tablo 54’de öğrencilerin boylarına göre dağılımları verilmiştir. Boyları 1,25 m ≤ olan öğrencilerin oranı %4.4’dür. Yine 1,26-1,35 m arasında boy uzunluğu olanların oranı %24.8’dir. 1,36-1,45 m arasında boy uzunluğu olanların oranı %38.1’dir. Ayrıca 1,46-1,55 m arasında olanların oranı %19.6’dır. Diğer taraftan 1,56-1,65 m arası boy uzunluğu olan öğrencilerin oranı %10.6, boyları 1,66 m ≥ olanların oranı %2.4’dür. Araştırmaya katılan öğrencilerin boylarının daha çok 1,26 m ile 1,65 m arasında değiştiği görülmektedir.

Tablo 55 - Öğrencilerin, Cinsiyet ve Yaşa Göre Boy Uzunluğu Puanlarının Ortalaması ve Standart Sapması

Boy Uzunluklarından Elde Edilen Puanlar					
Cins.	Yaş	Frekans	Boy Toplam (m)	Ortalama (m)	S. Sapma
K I Z	9 Yaş	9	12,10	1,34	0,05
	10 Yaş	259	353,14	1,36	0,06
	11 Yaş	289	404,01	1,39	0,08
	12 Yaş	156	225,98	1,44	0,07
	13 Yaş	77	115,11	1,49	0,08
	14 Yaş	91	143,39	1,57	0,05
	15 Yaş	8	13,08	1,63	0,03
	Toplam	889	1266,81	1,42	0,07
E R K E K	9 Yaş	6	8,28	1,38	0,05
	10 Yaş	225	303,84	1,35	0,07
	11 Yaş	286	393,84	1,37	0,07
	12 Yaş	145	210,45	1,45	0,07
	13 Yaş	81	120,78	1,49	0,10
	14 Yaş	94	149,29	1,58	0,09
	15 Yaş	34	55,90	1,64	0,09
	Toplam	871	1242,38	1,42	0,08
G E N E L	9 Yaş	15	20,38	1,35	0,56
	10 Yaş	484	656,98	1,35	0,06
	11 Yaş	575	797,85	1,38	0,08
	12 Yaş	301	436,43	1,44	0,07
	13 Yaş	158	235,89	1,49	0,09
	14 Yaş	185	292,68	1,58	0,08
	15 Yaş	42	68,98	1,64	0,08
	Toplam	1760	2509,19	1,42	0,07

Araştırma kapsamında, öğrencilere uygulanan ankette boy ölçülerini yazmaları istenmiştir. Tablo 55’de öğrencilerin boy uzunluklarına göre dağılımları verilmiştir. İlköğretim genelinde 889 kız öğrencinin boy uzunluğu ortalaması 1,42 m ± 0,07 m olarak hesaplanmıştır. İlköğretim okullarına devam eden erkek öğrencilerin 871’inin boy uzunluğu ortalaması ise 1,42 m ± 0,08 m olarak hesaplanmıştır. Ancak örnekleme alınan 1808 öğrenciden 48’i boy uzunluğunu belirtmemiştir. Buna göre genel toplamda

1760 öğrencinin boy uzunluğu ortalaması $1,42 \text{ m} \pm 0,07 \text{ m}$.'dir. Bu tablodan elde edilen bulgular ışığında kız ve erkek öğrencilerin boyları arasında önemli bir farklılık görülmemektedir. Nitekim genel toplamda öğrencilerin boy uzunluğunun ortalamasının standart sapması bu farklılığın çok fazla olmadığını göstermektedir.

Tablo 56 - Öğrencilerin, Cinsiyet ve Yaş Göre Boy Uzunluğundan Elde Edilen Puanların Ortalamalarının Karşılaştırılmasıyla İlgili Varyans Analizi Sonuçları

Boy Uzunluğundan Elde Edilen Puanlar						
Cins.	Değişim Aralığı	sd	K.T.	K.O.	F	Sonuç
K	Grup. Arası	6	4,1334	0,6889	122,4861	0.0000
	Gruplar İçi	882	4,9606	0,0056		S<0,05
E	Grup. Arası	6	6,5106	1,0851	159,2601	0.0000
	Gruplar İçi	864	5,8867	0,0068		S<0,05

Tablo 56'da kız ve erkek öğrencilerin yaşa göre boy uzunlukları kendi içinde gruplandırılarak, varyans analizi sonuçları verilmiştir. Buna göre yaş ve boy değişkenleri karşılaştırıldığında aralarında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yaş ve boy değişkenleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla uygulanan korelasyon testi sonuçlarına baktığımızda ise; yaş gruplarına göre, kız (889 kişi) öğrencilerin boy uzunlukları ($r=0,66$, $p<0,05$) ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yaş değişkenine göre erkek (871 kişi) öğrencilerin boy uzunlukları ($r=0,70$ ve $p<0,05$) ile yaşları arasında yine anlamlı bir ilişki görülmüştür.

Tablo 57 - Öğrencilerin Ağırlık Puanlarına Göre Dağılımı

Ağırlık	f	%
25 kg'dan ≤	95	5,3
26-30 kg arası	501	28,1
31-35 kg arası	516	29,0
36-40 kg arası	359	20,2
41-45 kg arası	167	9,4
46-50 kg arası	102	5,7
51 kg'dan ≥	40	2,2
Toplam	1780	100,0

Tablo 57'de öğrencilerin ağırlık puanlarının dağılımlarına baktığımızda çoğunluğunun 26-40 kg arasında olduğunu görmekteyiz. Ağırlığı 26-30 kg arasında olan öğrencilerin oranı %28.1'dir. Ağırlığı 31-35 kg arasında olan öğrencilerin oranı %29, 36-40 kg arasında olan öğrencilerin oranı %20.2'dir. Ağırlığı 25'den az olan ve 41 kilodan fazla olan öğrencilerin oranı ise %22.6'dır. Ankette 28 öğrenci ağırlık puanlarını belirtmemiştir.

Tablo 58 - Öğrencilerin, Cinsiyet ve Yaşa Göre Ağırlık Puanlarının Ortalaması ve Standart Sapması

Ağırlık Puanları					
Cins.	Yaş	Frekans	Ağır. Toplam (kg)	Ortalama (kg)	S. Sapma
K I Z	9 Yaş	9	258	28,66	3,96
	10 Yaş	261	7.962	30,50	4,50
	11 Yaş	288	9.387	32,59	5,14
	12 Yaş	160	5.627	35,16	5,57
	13 Yaş	77	3.093	40,16	5,59
	14 Yaş	94	4.165	44,30	5,13
	15 Yaş	8	330	41,25	4,16
	Toplam	897	30.822	34,66	5,07
E R K E K	9 Yaş	6	189	31,50	5,43
	10 Yaş	226	7.067	31,26	4,65
	11 Yaş	289	9.420	32,59	4,70
	12 Yaş	148	5.462	36,90	5,72
	13 Yaş	84	3.275	38,98	4,72
	14 Yaş	96	4.409	45,92	6,35
	15 Yaş	34	1.602	47,11	6,28
	Toplam	883	31.424	35,58	5,14
G E N E L	9 Yaş	15	447	29,80	4,64
	10 Yaş	487	15.029	30,86	4,58
	11 Yaş	577	18.807	32,59	4,92
	12 Yaş	308	11.089	36,00	5,70
	13 Yaş	161	6.368	39,55	5,18
	14 Yaş	190	8.574	45,12	5,82
	15 Yaş	42	1.932	46,00	6,34
	Toplam	1780	62.246	34,96	5,13

Öğrencilerin ağırlık ölçülerine göre dağılımları tablo 58'de verilmiştir. İlköğretim genelinde 897 kız öğrencinin ağırlık ortalaması 34,66 kg $\pm$ 5,07 kg. olarak bulunmuştur. 883 erkek öğrencinin ağırlık ortalaması 35,58 kg $\pm$ 5,14 kg.'dır. Ağırlık ortalamalarına baktığımızda erkek öğrencilerin kızlara oranla biraz daha ağır olduğu görülmektedir. Genel toplamda 1780 öğrencinin ağırlık ortalaması 34,96 kg $\pm$ 5,13 kg.'dır.

Tablo 59'da kız ve erkek öğrencilerin yaşa göre ağırlık puanlarından elde edilen değerler kendi içinde gruplandırılarak, varyans analizi sonuçları verilmiştir. Buna göre öğrencilerin yaşları arttıkça ağırlıkları da artmaktadır. Sonuç olarak yaş ve ağırlık değişkenleri karşılaştırıldığında aralarında anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır.

Yaş ve ağırlık arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla uygulanan korelasyon testi sonuçlarına baktığımızda; kız (897 kişi) öğrencilerin ağırlık puanları ($r=0,64$, $p<0,05$)

ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Erkek (883 kişi) öğrencilerin ağırlık puanları ($r=0,68$ ve $p<0,05$) ile yaşları arasında yine anlamlı bir ilişki görülmektedir.

Tablo 59 - Öğrencilerin, Cinsiyet ve Yaşa Göre Ağırlık Puanlarından Elde Edilen Ortalamaların Karşılaştırılmasıyla İlgili Varyans Analizi Sonuçları

Ağırlık Puanları						
Cins.	Değişim Aralığı	Sd	K.T.	K.O.	F	Sonuç
K	Grup. Arası	6	17453,4576	2908,9096	113,1055	0.0000
	Gruplar İçi	890	22889,5123	25,7186		$S<0,05$
E	Grup. Arası	6	22912,5965	3818,7661	144,1208	0.0000
	Gruplar İçi	876	23211,3514	26,4970		$S<0,05$

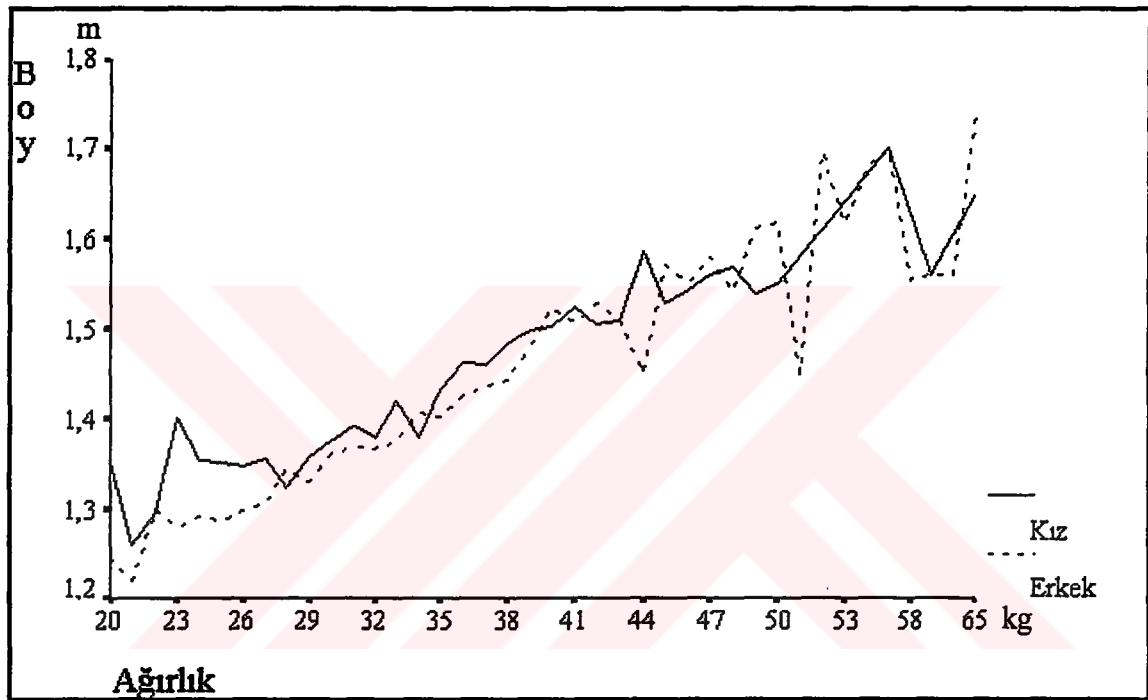
İlköğretime devam eden öğrencilerin cinsiyete göre boy ve ağırlık ortalamaları karşılaştırıldığında; kız öğrencilerin (885 kişi) boy ve ağırlık ortalamaları ($r=0,67$ ve $p<0,05$) arasında anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Erkek öğrencilerin (864) boy ve ağırlık ortalamaları ($r=0,76$ ve $p<0,05$) arasında da anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

İlköğretim genelinde cinsiyet ayırımı yapmadan öğrencilerin boy ve ağırlık ortalamaları karşılaştırıldığında; ilköğretime devam eden 1749 öğrencinin boy ve ağırlık ortalamaları arasında ($r=0,72$ ve $p<0,05$) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Sonuç olarak öğrencilerin boyları ile ağırlıkları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca ilköğretime devam eden çocuk ve gençlerin büyüme ve gelişme çağında oldukları unutulmamalıdır.

Türkiye 1974 Beslenme-Sağlık Araştırmasında yetişkin kadınların boy uzunluğu araştırması 1,53 m., ağırlık ortalaması 58,35 kg. olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar diğer küçük çaplı araştırma bulgularıyla karşılaştırıldığında, şimdiden kız öğrencilerin Türkiye genelindeki yetişkin kadınlara göre daha uzun ve daha düşük ağırlıkta olduklarına dair bir yorum yapılamamaktadır. Çünkü araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaşları 9-15 yaş arasında değişmektedir. Ayrıca, yaşları gereği öğrencilerde büyüme ve gelişmenin durmadığı ve artışların devam ettiği bilinmektedir. Bu durum ülkenin sosyo-ekonomik yapısının iyileşmesine, ailenin gelir ve eğitim düzeyine bağlı olarak değişebilir. Bu noktada B.E.D.'nin ve derste yapılan beden eğitimi ve spor aktivitelerinin önemi daha da artmaktadır.

Buna göre boya uygun vücut ağırlığının belirlenmesi gerekirse (Ersoy, 1995; 12) $BKI = \frac{Ağırlık (kg)}{Boy (m^2)}$ Bu sayının 20-25 arasında olması gerekir. Beden kitle indeksi kız öğrencilerde 17, erkeklerde 17,5 olarak hesaplanmıştır. Kız ve erkek öğrencilerin boya göre ağırlık ölçüleri düşük bulunsada kesin bir yargıya ulaşamamaktadır.

Grafik 1- İlköğretim Genelinde Kız ve Erkek Öğrencilerin Boy / Ağırlık Puanlarının Dağılımı

İlköğretim genelinde öğrencilerin boy uzunluğuna göre ağırlıkları değerlendirilerek sonuçlar Grafik 1'de verilmiştir. Tablo 55 ve 58'i birlikte değerlendirdiğimizde; ilköğretim genelinde kız öğrencinin boy uzunluğu ortalaması 1,42 m $\pm$ 0,07 m, ağırlık ortalaması 34,66 kg $\pm$ 5,07 kg.'dır. Erkek öğrencinin boy uzunluğu ortalaması 1,42 m $\pm$ 0,08 m., ağırlık ortalaması 35,58 kg $\pm$ 5,14 kg. olarak sonuçlar verilmişti. Grafikte görüldüğü gibi kız ve erkek öğrenciler, çocuk veya gençlik döneminde oldukları için büyüme ve gelişimleri hala devam etmektedir.

Yapılan araştırmalarda çocuk ve ergenlik çağlarında şişmanlık oranlarının düşük, yetişkinlerde ve ileri yaşlarda yüksek olması, yaş ilerledikçe şişmanlığın ve şişmanlık riskinin artmasına neden olmaktadır (Ersoy, 1995; 16). Öğrencilerin ağırlık

ortalamalarına baktığımızda, bunun daha çok kalıtımla ilgili olması ve hızlı büyüme çağında sağlıklı beslenmenin etkisi nedeniyle öğrencilerin ağırlık ortalamaları hakkında kesin yargıya ulaşılamamaktadır. Bununla birlikte kız ve erkek öğrencilerin boy ve ağırlık oranları karşılaştırıldığında erkekler ve kız öğrencilerin gelişim eğrisinde bazı iniş çıkışlar olmasına rağmen birbirine paralel bir görünüm oluşturmaktadır.

2.1. İkinci Denenceye ilişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmanın ikinci denencesinde Beden Eğitimi dersini alan ilköğretim öğrencilerinin kişisel özellikleri ile B.E.D.'nin; hedefleri, derste yapılan faaliyetlerin niteliği, yeterliliği, çocuk gelişimine katkıları hakkındaki öğrenci görüşleri arasında bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Aşağıda bu denenceye ilişkin bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

a) Beden Eğitimi dersini alan ilköğretim öğrencilerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersinin hedefleri hakkında öğrenci görüşleri arasındaki ilişki:

Tablo 60 - Öğrencilerin, B.E.D.'nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılması Gerektiğine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı

B.E.D.'nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılmalıdır?							
Cins. / Yaş	Yarışma f %	Spor f %	Müzik f %	Malzeme f %	Serbest Oyunlar f %	Toplam f	Kay-Kare
Kız	180 20,0	342 37,9	169 18,7	115 12,7	96 10,6	902	$\chi^2=85,21$ sd=4 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red
Erkek	153 17,1	477 53,4	53 5,9	119 13,3	91 10,2	893	
9 Yaş	7 41,2	5 29,4	2 11,8	3 17,6	0 0,0	17	$\chi^2=51,21$ sd=24 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red
10 Yaş	94 19,2	223 45,6	60 12,3	64 13,1	48 9,8	489	
11 Yaş	111 19,1	275 47,4	50 8,6	78 13,4	66 11,4	580	
12 Yaş	52 16,6	149 47,6	39 12,5	43 13,7	30 9,6	313	
13 Yaş	22 13,7	68 42,2	33 20,5	25 15,5	13 8,1	161	
14 Yaş	32 16,6	85 44,0	35 18,1	19 9,8	22 11,4	193	
15 Yaş	15 35,7	14 33,3	3 7,1	2 4,8	8 19,0	42	
Toplam	333 18,6	819 45,6	222 12,4	234 13,0	187 10,4	1795	

Tablo 60'da öğrencilerin "B.E.D.'nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılması Gerektiği"ne ilişkin görüşlerinin cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %45,6'sı birinci derecede *basketbol*, *voleybol*, *hentbol* ve *futbol* gibi sportif branşlara daha fazla önem verilmesini istemektedir. İkinci derecede %18,6'sı çok sayıda yarışma düzenlenmesini; üçüncü derecede %13'ü yeterli sayıda top, malzeme sağlanmasını; dördüncü derecede %12,4'ü müzik eşliğinde

çalışmalar yapılmasını; beşinci derecede %10.4'ü derste serbest bırakılmayı ve istedikleri oyunları oynamalarına izin verilmesini istemektedir.

Öğrencilerin cinsiyeti ile “B.E.D.’nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılması Gerektiği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 60’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; kız öğrencilerin %37.9’u ve erkek öğrencilerin %53.4’ü basketbol, voleybol, hentbol ve futbol gibi sportif branşlara daha fazla önem verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Yüzdelerden anlaşıldığı kadarıyla, öğrenciler aynı görüşü paylaşmakla birlikte erkeklerin oranı daha yüksektir. Diğer taraftan kız öğrencilerin %20’si ve erkek öğrencilerin %17.1’i çok sayıda yarışma düzenlenmesini istemektedirler.

Öğrencilerin yaşı ile “B.E.D.’nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılması Gerektiği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 60’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 9 yaş grubundaki öğrencilerin %29.4’ü daha çok yarışma düzenlenmesini istemektedir. Bununla birlikte 10 yaş grubundaki öğrencilerin %45.6’sı, 11 yaş grubundaki öğrencilerin %47.4’ü, 12 yaş grubundaki öğrencilerin %47.6’sı, 13 yaş grubundaki öğrencilerin %42.2’si, 14 yaş grubundaki öğrencilerin %44’ü basketbol, voleybol, hentbol ve futbol gibi sportif branşlara daha fazla önem verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Diğer taraftan 15 yaş grubundaki öğrencilerin %35.7’si hem yarışma düzenlenmesini hem de %33.3’ü basketbol, voleybol, hentbol ve futbol gibi sportif branşlara daha fazla önem verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Tablo 61’de öğrencilerin “B.E.D.’nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılması Gerektiği”ne ilişkin görüşlerinin ağırlık ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %47’si birinci derecede basketbol, voleybol, hentbol ve futbol gibi sportif branşlara daha fazla önem verilmesini istemektedir. İkinci derecede %19.6 ile çok sayıda yarışma düzenlenmesini; üçüncü derecede %11.4’ü derste serbest bırakılmayı ve istedikleri oyunları oynamalarına izin verilmesini; dördüncü derecede %11.1’i yeterli sayıda top, malzeme sağlanmasını; beşinci derecede %10.9’u müzik eşliğinde çalışmalar yapılmasını istemektedir.

Tablo 61 - Öğrencilerin, B.E.D.'nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılması Gerektiğine İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı

B.E.D.'nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılmalıdır?							
Ağırlık	Yarışma f %	Spor f %	Müzik f %	Malzeme f %	Serbest Oyunlar f %	Toplam f	Kay-Kare
25 kg ≤	26 27,4	39 41,4	9 9,5	5 5,3	16 16,8	95	$\chi^2=68,68$ $sd=24$ $S=0,00$ $S<0,05$ H_0 Red
26- 30 kg	105 21,3	206 41,8	56 11,4	66 13,4	60 12,2	493	
31- 35 kg	96 18,8	254 49,6	54 10,5	77 15,0	31 6,1	512	
36- 40 kg	46 12,8	163 45,5	64 17,9	43 12,0	42 11,7	358	
41- 45 kg	22 13,2	70 41,9	23 13,8	32 19,2	20 12,0	167	
46-50 kg	24 23,5	47 46,1	11 10,8	8 7,8	12 11,8	102	
51 kg ≥	8 20,0	25 62,5	1 2,5	2 5,0	4 10,0	40	
Toplam	327 19,6	804 47,0	218 10,9	233 11,1	185 11,4	1767	

Öğrencilerin ağırlık ortalamaları ile “B.E.D.’nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılması Gerektiği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 61’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; ağırlık ortalaması 25kg ≤ olan öğrenciler, 26-30 kg ve 41-45 kg arasında olan öğrencilerin yaklaşık olarak %41’i daha çok basketbol, voleybol, hentbol ve futbol gibi sportif branşlara önem verilmesini istemektedir. Bununla birlikte ağırlık ortalaması 25 kg ≤ olan öğrencilerin %27.4’ü aynı zamanda daha çok yarışma düzenlenmesini ve %16.8’i serbest bırakılmayı ve istedikleri oyunları oynamalarına izin verilmesini istemektedirler. Diğer taraftan 31-35 kg ağırlığında olan öğrencilerin %49.6’sı, 36-40 kg arasında olan öğrencilerin %45.5’i, 41-45 kg arasında olan öğrencilerin %46.1’i ve 51 kg ≥ olan öğrencilerin %62.5’i yine daha çok çeşitli sportif branşlara ağırlık verilmesini istemektedirler. Her yaş grubunda yaş ilerledikçe serbest oyunlardan kurallı etkinliklere olan talepte bir artış gözlenmektedir.

Tablo 62’de öğrencilerin “B.E.D.’nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılması Gerektiği”ne ilişkin görüşlerinin boy ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %46.7’si birinci derecede basketbol, voleybol, hentbol ve futbol gibi sportif branşlara daha fazla önem verilmesini istemektedir. İkinci derecede %19.6 ile çok sayıda yarışma düzenlenmesini; üçüncü derecede %12.1’i derste müzik eşliğinde çalışmalar yapılmasını; dördüncü derecede %11.2’si serbest bırakılmayı ve istedikleri oyunları oynamalarına izin verilmesini,; beşinci derecede %10.4’ü yeterli sayıda top, malzeme sağlanmasını istemektedir.

Tablo 62 - Öğrencilerin, B.E.D.'nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılması Gerekliğine İlişkin Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı

B.E.D.'nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılmalıdır?							
Boy	Yarışma f %	Spor f %	Müzik f %	Malzeme f %	Serbest Oyunlar f %	Toplam f	Kay-Kare
1,25 m ≤	12 15,8	38 50,0	14 18,4	7 9,2	5 6,6	76	$\chi^2=66,87$ $sd=20$ $S=0,00$ $S<0,05$ H_0 Red
1,26-1,35 m	88 20,3	187 43,1	56 12,9	52 12,0	51 11,8	434	
1,36-1,45 m	138 20,8	304 45,7	59 8,9	111 16,7	53 8,0	665	
1,46-1,55 m	40 11,6	153 44,3	60 17,4	39 11,3	53 15,4	345	
1,56-1,65 m	31 16,7	90 48,4	23 12,4	25 13,4	17 9,1	186	
1,66 m ≥	14 32,6	21 48,8	1 2,3	0 0,0	7 16,3	43	
Toplam	323 19,6	793 46,7	213 12,1	234 10,4	186 11,2	1749	

Öğrencilerin boy ortalamaları ile “B.E.D.’nin Daha Çok Sevilmesi İçin Ne Yapılması Gerekliği”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 62’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; boy ortalaması 1.25 m ≤ olan öğrencilerin %50’si ile boy ortalamaları 1.26-1.55 m arasında olan öğrencilerin yaklaşık olarak %44’ü daha çok basketbol, voleybol, hentbol ve futbol gibi sportif branşlara önem verilmesini istemektedirler. Bununla birlikte boy ortalamaları 1.25 m ≤ olan öğrencilerin %18.4’ü ile 1.46-1.55 m arasında olan öğrencilerin %17.4’ü ayrıca, derslerde müzik eşliğinde çalışmalar yapılmasını istemektedirler. Diğer taraftan 1.56 ve 1.66 m ≥ arasında olan öğrencilerin yaklaşık olarak %48’i daha çok basketbol, voleybol, hentbol ve futbol gibi sportif branşlara önem verilmesini ve çeşitli yarışmalar düzenlenmesinin beklentisi içindedirler.

Tablo 60-61-62’den elde edilen bulgulara göre, genelde öğrenciler B.E.D.’nin daha çok sevilmesi için top oyunlarına ağırlık verilmesi gerektiğini düşünmektedir. Öğrenci görüşleri cinsiyet, yaş, boy ve ağırlık ortalamalarına bağlı olarak değişmektedir. Bu durum; kız ve erkek öğrencilerin ilgilerinin farklılık göstermesi, okulda ağırlık verilen sportif faaliyetlerin niteliği, okulda bulunan tesis ve ders araç-gereçlerin top oyunlarına daha uygun olmasından kaynaklanabilir. Koç’un (1994;145) Manisa merkez ilçe ortaokul ve liseleri ile İzmir’in Bornova ilçesinin ortaöğretim kurumlarında yaptığı araştırmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Bu araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin daha çok yarışma ve turnuva düzenlenmesini ve çeşitli spor dallarına yönlendirilmek istedikleri ortaya konmuştur.

Tablo 63 - Öğrencilerin, “Sizce Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı

Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?					
Cins. / Yaş	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
Kız	199	22,2	697	77,8	896
Erkek	283	31,8	606	68,2	889
9 Yaş	5	29,4	12	70,6	17
10 Yaş	126	25,9	360	74,1	486
11 Yaş	198	34,4	377	65,6	575
12 Yaş	85	27,2	228	72,8	313
13 Yaş	36	22,6	123	77,4	159
14 Yaş	23	11,9	170	88,1	193
15 Yaş	9	21,4	33	78,6	42
Toplam	482	27,0	1303	73,0	1785

Tablo 63’de öğrencilerin “Sizce Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?” sorusuna ilişkin görüşlerinin cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %73’ü *sportif faaliyetlere katılımın derslerdeki başarıyı etkilemediği* görüşündedir. Bununla birlikte öğrencilerin %27’si *derslerdeki başarıyı etkilediğini* düşünmektedir.

Öğrencilerin cinsiyeti ile “Sizce Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 63’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; kız öğrencilerin %77.8’i ve erkek öğrencilerin %68.2’si sportif faaliyetlere katılmanın derslerdeki başarıyı etkilemediğini ifade etmişlerdir. Diğer taraftan kız öğrencilerin %22.2’si ve erkek öğrencilerin %31.8’i sportif faaliyetlere katılmanın derslerdeki başarıyı etkilediğini belirtmişlerdir. Bu noktada kız öğrenciler erkek öğrencilere oranla yaklaşık olarak %10 sportif faaliyetlere katılımın ortaya koyduğu sonuçlardan daha az etkilenmektedirler.

Öğrencilerin yaşı ile “Sizce Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 63’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; her yaş grubunda öğrencilerin çoğunluğu sportif faaliyetlere katılmanın derslerdeki başarıyı etkilemediği görüşünde birleşmektedirler. En çok 14 yaş grubundaki öğrencilerin %88.1’i sportif faaliyetlere katılmanın derslerdeki başarıyı etkilemediği yönünde görüş

bildirmişlerdir. Nitekim tablodaki yüzdelik değerlere baktığımızda; 14 yaş grubundaki öğrencilerin, sportif faaliyetlere katıldıkları zaman, diğer derslerdeki başarı durumlarının diğer yaş gruplarına oranla daha az etkilendiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte 11 yaş grubundaki öğrencilerin %34.4'ü diğer yaş gruplarına oranla sportif faaliyetlere katıldıkları zaman, diğer derslerdeki başarı durumları daha fazla etkilenmektedir.

Tablo 64 - Öğrencilerin, “Sizce Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı

Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?					
Ağırlık	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
25 kg ≤	35	37,6	58	62,4	93
26- 30 kg	147	29,8	346	70,2	493
31- 35 kg	138	27,0	373	73,0	511
36- 40 kg	103	29,1	251	70,9	354
41- 45 kg	27	16,2	140	83,8	167
46-50 kg	22	22,0	78	78,0	100
51 kg ≥	0	0,0	39	100,0	39
Toplam	472	26,9	1285	73,1	1757

Tablo 64’de öğrencilerin “Sizce Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?” sorusuna ilişkin görüşlerinin ağırlık ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %73.1’i sportif faaliyetlere katılmanın derslerdeki başarıyı etkilemediği görüşündedir. Bununla birlikte öğrencilerin %26.9’u derslerdeki başarıyı etkilediğini düşünmektedir.

Öğrencilerin ağırlık ortalamaları ile “Sizce Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 64’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; ağırlık ortalaması arttıkça sportif faaliyetlere katılmanın derslerdeki başarıyı etkilemediğini belirtenlerin oranı artmaktadır. Ancak ağırlık ortalaması 25kg ≤ olan öğrencilerin %37.6’sı diğer gruplara oranla sportif faaliyetlere katılmanın derslerdeki başarıyı daha fazla etkilediği yönünde görüş bildirmişlerdir. Oysaki 51 kg ≥ olan öğrencilerin hiç biri (%100) sportif faaliyetlere katılmanın derslerdeki başarıyı etkilemediğini düşünmektedirler.

Tablo 65’de öğrencilerin “Sizce Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?” sorusuna ilişkin görüşlerinin boy ortalamalarına göre

dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %73'ü sportif faaliyetlere katılmanın derslerdeki başarıyı etkilemediği görüşündedir. Bununla birlikte öğrencilerin %27'si derslerdeki başarıyı etkilediğini belirtmişlerdir.

Tablo 65 - Öğrencilerin, “Sizce Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı

Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?					
Boy	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
1,25 m ≤	23	30,7	52	69,3	75
1,26-1,35 m	141	32,4	294	67,6	435
1,36-1,45 m	190	29,0	466	71,0	656
1,46-1,55 m	71	20,6	273	79,4	344
1,56-1,65 m	39	21,2	145	78,8	184
1,66 m ≥	5	11,6	38	88,4	43
Toplam	469	27,0	1268	73,0	1737

Öğrencilerin boy ortalamaları ile “Sizce Sportif Faaliyetlerde Bulunan Bir Öğrencinin Derslerdeki Başarısı Düşer mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 65’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; boy ortalaması $1.25 \text{ m} \leq$ olan öğrencilerin %30.7’si sportif faaliyetlere katılmanın derslerdeki başarıyı daha çok etkilediğini belirtmişlerdir. Buna karşılık boy uzunluğu arttıkça sportif faaliyetlerin derslerdeki başarıyı etkilediğini düşünen öğrencilerin oranı %11.6’ya düşmektedir. Yüzdelerden anlaşıldığı kadarıyla, en çok etkilendiğini düşünen öğrenciler bu gruptadır.

Tablo 63-64-65’den elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin çoğunluğu sportif faaliyetlerde bulunan bir öğrencinin derslerindeki başarısının etkilenmediği yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğrenci görüşleri cinsiyet, yaş, ağırlık ve boy ortalamalarına bağlı olarak değişmektedir. Bunun nedeni kız ve erkek öğrencilerin bu faaliyetlere ayırdıkları zaman ve ders çalışma alışkanlıklarındaki farklılıklar olabilir. Bununla birlikte 11 yaş grubunda, dersleri olumsuz etkileyeceğini belirten öğrenci görüşlerinin yüzdelik oranlarında görülen artış Anadolu lisesi sınavlarına hazırlık çalışmalarından kaynaklanıyor olabilir. Yine bu farklılık evdeki çalışma koşullarından veya ailenin olumsuz görüş bildirmesinden kaynaklanabilir. Ağırlık ortalamalarına bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermesinin nedeni özellikle ön ergenlik döneminin, 11-14 yaşında olan çocuk ve gençler üzerindeki olumsuz etkileri, kilo artışı, şişmanlık, boy

kısıtlılığı vb. problemlerden kurtulmak için beden eğitimi ve sporu bir çözüm-yolu olarak görmelerinden kaynaklanıyor olabilir. Diğer taraftan söz konusu oranlardaki düşüş öğrencilerin çoğunluğunun dersler ile kendilerine ayırdıkları zamanı dengelediklerinin bir göstergesi olarak düşünülebilir.

Tablo 66 - Öğrencilerin, “Aileniz Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı

Aileniz B.E. ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?					
Cins. / Yaş	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
Kız	678	76,4	210	23,6	888
Erkek	692	77,8	197	22,2	889
9 Yaş	14	87,5	2	12,5	16
10 Yaş	358	74,0	126	26,0	484
11 Yaş	427	75,2	141	24,8	568
12 Yaş	231	73,3	84	26,7	315
13 Yaş	135	83,3	27	16,7	162
14 Yaş	164	86,3	26	13,7	190
15 Yaş	41	97,6	1	2,4	42
Toplam	1370	77,1	407	22,9	1777

$\chi^2=0,55$ $sd=1$ $S=0,45$
 $S>0,05$ H_0 Kabul

$\chi^2=30,10$
 $sd=6$
 $S=0,00$
 $S<0,05$
 H_0 Red

Tablo 66’da öğrencilerin “Aileniz Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?” sorusuna ilişkin görüşlerinin cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %77.1’i *beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılmayı ailelerinin desteklediğini* ifade etmişlerdir. *Ailesinin desteklemediğini düşünen* öğrencilerin oranı %22.9’ dur.

Öğrencilerin cinsiyeti ile “Aileniz Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 66’daki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; kız öğrencilerin %76.4’ü ve erkek öğrencilerin %77.8’i beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılmayı ailelerinin desteklediğini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin yaşı ile “Aileniz Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 66’daki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; öğrencilerin yaşı ilerledikçe, beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılım konusunda ailelerin desteğinin de arttığı görülmektedir. Nitekim 9 yaş grubundaki öğrencilerin %12.5’i ailesinin desteklemediğini belirtmesine karşılık bu oran 15 yaş grubundaki öğrencilerde

%2.4'dür. Bununla birlikte ailesinden beden eğitimi ve sportif faaliyetlere katılım konusunda en az desteği 10-12 yaş grubundaki öğrenciler almaktadır.

Tablo 67 - Öğrencilerin, “Aileniz Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı

Aileniz B.E. ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?					
Ağırlık	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
25 kg ≤	58	93,0	34	37,0	92
26- 30 kg	364	75,1	121	24,9	485
31- 35 kg	390	75,9	124	24,1	514
36- 40 kg	273	77,3	80	22,7	353
41- 45 kg	132	81,0	31	19,0	163
46-50 kg	91	89,2	11	10,8	102
51 kg ≥	40	100,0	0	0,0	40
Toplam	1348	77,1	401	22,9	1749

Tablo 67’de öğrencilerin “Aileniz Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?” sorusuna ilişkin görüşlerinin ağırlık ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %77.1’i beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılmayı ailelerinin desteklediğini ifade etmişlerdir. Ailesinin desteklemediğini düşünen öğrencilerin oranı %22.9’dur.

Öğrencilerin ağırlık ortalamaları ile “Aileniz Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 67’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; ağırlık ortalaması 25kg ≤ olan öğrencilerin ailelerinden beden eğitimi ve sportif faaliyetlere katılım konusunda aldıkları destek %93 olmakla birlikte, ağırlık ortalaması 51 kg ≥ olan öğrencilerde bu oran %100’dür. Nitekim ağırlık arttıkça ailenin beden eğitimi ve sportif faaliyetlere katılım konusunda verdikleri destek de artmaktadır.

Tablo 68’de öğrencilerin “Aileniz Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?” sorusuna ilişkin görüşlerinin boy ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %76.8’i beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılmayı ailelerinin desteklediğini ifade etmişlerdir. Ailesinin desteklemediğini düşünen öğrencilerin oranı %23.2’dir.

Tablo 68 - Öğrencilerin, “Aileniz Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı

Aileniz B.E. ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?					
Boy	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
1,25 m ≤	57	75,0	19	25,0	76
1,26-1,35 m	322	74,9	108	25,1	430
1,36-1,45 m	475	72,5	180	27,5	655
1,46-1,55 m	276	80,2	68	19,8	344
1,56-1,65 m	163	88,1	22	11,9	185
1,66 m ≥	38	88,4	5	11,6	43
Toplam	1331	76,8	402	23,2	1733

$\chi^2=26,54$
 $sd=5$
 $S=0,00$
 $S<0,05$
 H_0 Red

Öğrencilerin boy ortalamaları ile “Aileniz Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerine Katılmanızı Destekliyor mu?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Tablo 68’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; boy ortalaması 1.25 m ≤ ile 1.35 m arasında olan öğrencilerin yaklaşık olarak %25’i beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılım konusunda ailelerin desteğini alamamışlardır. En az ailesinin desteğini alanlar ise 1.36-1.45 m arasında olan öğrencilerdir ki bu oran %27.5’dir. Nitekim öğrencilerin boyları uzadıkça ailelerden alınan desteğin oranı artmaktadır.

Tablo 66-67-68’den elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılmalarını genellikle ailelerin desteklediği anlaşılmaktadır. Ancak öğrencilerin görüşleri yaş, ağırlık ve boy ortalamalarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Özellikle 11-12 yaşları arasında fiziksel görünümdeki değişikliklerin başlamasıyla, bazı öğrencilerin ailelerinden daha az destek gördükleri anlaşılmaktadır. Tan’a göre (1997;118) ilk ve ortaöğretim yıllarında çocuk, ailenin çok yoğun ve öncül etkisi ve denetimi altında bulunmaktadır. Eğitim yoluyla başarıya ulaşmada aile içinde kız ve erkek çocukların eşit şansa oldukları görülmektedir.

b) Beden Eğitimi dersini alan ilköğretim öğrencilerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersinde yapılan faaliyetlerin niteliği hakkında öğrenci görüşleri arasındaki ilişki:

Tablo 69’da öğrencilerin “B.E.D.’nde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesi”ne ilişkin görüşlerinin cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %50.7’si B.E.D.’nde yapılan hareketleri *bazen kolay*,

%47.5'i *çok kolay* bulmaktadır. B.E.D.'nde yapılan hareketleri *çok , zor* bulan öğrencilerin oranı oldukça düşüktür (%1.8).

Tablo 69 - Öğrencilerin, Beden Eğitimi Dersinde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı

Beden Eğitimi Dersinde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesi							
Cins. / Yaş	Çok kolay f %	Bazen kolay f %	Çok zor f %	Toplam f	Kay-Kare		
Kız	408 45,2	484 53,7	10 1,1	902	$\chi^2=9,73$ sd=2 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red		
Erkek	446 49,8	427 47,7	22 2,5	895			
9 Yaş	9 52,9	8 47,1	0 0,0	17	$\chi^2=27,56$ sd=12 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red		
10 Yaş	231 47,1	249 50,8	10 2,0	490			
11 Yaş	300 51,4	277 47,4	7 1,2	584			
12 Yaş	140 45,2	166 53,5	4 1,3	310			
13 Yaş	86 53,4	74 46,0	1 0,6	161			
14 Yaş	74 38,3	112 58,0	7 3,6	193			
15 Yaş	14 33,3	25 59,5	3 7,1	42			
Toplam	854 47,5	911 50,7	32 1,8	1797			

Öğrencilerin cinsiyeti ile “B.E.D.’nde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesi”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 69’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; B.E.D.’nde yapılan hareketleri kız öğrencilerin %53.7’si bazen kolay, erkek öğrencilerin %49.8’i ise çok kolay bulmaktadır.

Öğrencilerin yaşı ile “B.E.D.’nde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesi”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 69’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 9 yaş grubundaki öğrencilerin %52.9’u, 11 yaş grubundaki öğrencilerin %51.4’ü ve 13 yaş grubundaki öğrencilerin %53.4’ü yani 9-1-13 yaş grubundaki öğrencilerin yarısından fazlası derslerde yapılan hareketleri çok kolay bulmaktadırlar. Diğer taraftan 10 yaş grubundaki öğrencilerin %50.8’i, 12 yaş grubundaki öğrencilerin %53.5’i bazen derste yapılan hareketlerde zorlanmaktadırlar. Bununla birlikte yaş ortalaması 14 ile 15 olan öğrencilerin yaklaşık olarak %60’ı diğer yaş gruplarına oranla B.E.D.’lerinde yapılan hareketlerde bazen biraz daha fazla zorlanmaktadırlar.

Tablo 70’de öğrencilerin “B.E.D.’nde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesi”ne ilişkin görüşlerinin ağırlık ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %50.6’sı B.E.D.’nde yapılan hareketleri *bazen kolay*,

%47.6'sı *çok kolay* bulmaktadır. B.E.D.'nde yapılan hareketleri *çok zor* bulan öğrencilerin oranı oldukça düşüktür (%1.8).

Tablo 70 - Öğrencilerin, B.E.D.'nde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesine İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı

B.E.D.'nde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesi						
Ağırlık	Çok kolay f %	Bazen kolay f %	Çok zor f %	Toplam f	Kay-Kare	
25 kg ≤	39 41,5	53 56,4	2 2,1	94	$\chi^2=38,86$ $sd=12$ $S=0,00$ $S<0,05$ H_0 Red	
26- 30 kg	233 46,7	261 52,3	5 1,0	499		
31- 35 kg	256 50,2	245 48,0	9 1,8	510		
36- 40 kg	185 51,5	170 47,4	4 1,1	359		
41- 45 kg	70 42,2	93 56,0	3 1,8	166		
46-50 kg	35 34,3	59 57,8	8 7,8	102		
51 kg ≥	24 60,0	16 40,0	0 0,0	40		
Toplam	842 47,6	897 50,6	31 1,8	1770		

Öğrencilerin ağırlık ortalamaları ile “B.E.D.'nde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesi”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 70'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; ağırlık ortalaması 25kg ≤ olan öğrenciler ile 26-30 kg arasında olan öğrencilerin yaklaşık olarak %50'si B.E.D.'nde yapılan hareketleri bazen kolay bulmaktadır. Ağırlık ortalaması 31-40 kg arasında olan öğrencilerin yaklaşık olarak %50'si *çok kolay*, 41-50 kg arasında olan öğrencilerin %57'si bazen kolay ve 51 kg ≥ olan öğrencilerin %60'ı derste yapılan hareketleri *çok kolay* bulmaktadır.

Tablo 71 - Öğrencilerin, B.E.D.'nde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı

B.E.D.'nde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesi						
Boy	Çok kolay f %	Bazen kolay f %	Çok zor f %	Toplam f	Kay-Kare	
1,25 m ≤	37 49,3	36 48,0	2 2,7	75	$\chi^2=18,99$ $sd=10$ $S=0,04$ $S<0,05$ H_0 Red	
1,26-1,35 m	195 44,9	231 53,2	8 1,8	434		
1,36-1,45 m	334 49,9	325 48,6	10 1,5	669		
1,46-1,55 m	172 50,0	169 49,1	3 0,9	344		
1,56-1,65 m	70 37,6	108 58,1	8 4,3	186		
1,66 m ≥	22 51,2	21 48,8	0 0,0	43		
Toplam	830 47,4	890 50,8	31 1,8	1751		

Tablo 71'de öğrencilerin “B.E.D.'nde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesi”ne ilişkin görüşlerinin boy ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %50.8'i B.E.D.'nde yapılan hareketleri *bazen kolay*, %47.4'ü *çok kolay*

bulmaktadır. B.E.D.'nde öğretmenlerin yapılmasını istediği hareketleri çok zor bulan öğrencilerin oranı oldukça düşüktür (%1.8).

Öğrencilerin boy ortalamaları ile “B.E.D.'nde Yapılan Hareketlerin Zorluk Derecesi”ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 71'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; boy ortalaması $1.25 \text{ m} \leq$ olan öğrencilerin %49.3'ü hareketleri çok kolay, %48'i bazen kolay bulmaktadır. Boy ortalaması $1.26-1.35 \text{ m}$ olan öğrencilerin %53.2'si, $1.36-1.55 \text{ m}$ ve $1.66 \geq \text{m}$ arasında olan öğrencilerin yaklaşık olarak %50'si hareketleri çok kolay bulmaktadır. Diğer taraftan $1.56-1.65 \text{ m}$ olan öğrencilerin %58.1'i hareketleri bazen kolay görmektedir.

Tablo 69-70-71'den elde edilen bulgulara göre, öğrenciler B.E.D.'nde yapılan hareketleri, bazen zorlanmakla birlikte genelde çok kolay bulmaktadır. Öğrencilerin görüşleri cinsiyete, yaşa, ağırlık ve boy ortalamalarına göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Ancak bu noktada kız ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında belirgin bir farklılığa rastlanmamıştır. Hareketlerin zorluk derecesi daha çok öğrencilerin yaşına bağlı olarak farklılaşmaktadır. Özellikle 9, 11, 13 yaş grubunda olan öğrenciler hareketleri çok kolay bulurken 10, 12, 14 ve 15 yaş grubunda, hareketleri bazen kolay bulanların oranı artmaktadır. Ayrıca yaş grubu arttıkça bir önceki yaşa oranla yapılan hareketlerin biraz zorlaştığı anlaşılmaktadır. Boy ve ağırlık açısından ise öğrencilerin yarısı çok kolay diğer yarısı bazen kolay bulmaktadır. Derste yapılan hareketlerde çok zorlanan öğrencilerin oranı yaklaşık olarak %2'dir. Diğer taraftan programın yapısına baktığımızda 1.sınıf, 2 ve 3.sınıflar, 4 ve 5.sınıflar, 6 ve 7.sınıflar ile 8. sınıflarda B.E.D.'nin özel hedefleri kendi içinde farklılık göstermektedir. Dolayısıyla programın özel hedefleri doğrultusunda 4, 6 ve 8. sınıflarda öğrencilerin yaşlarıyla doğru orantılı olarak konularda biraz daha ayrıntıya inilmektedir.

Tablo 72'de öğrencilerin “En Çok Hoşlandıkları Spor Dalı”na ilişkin görüşlerinin cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %38.6'sı en çok *futbol*, %27.3'ü *basketbol*, %20.6'sı *voleybol*, %12.7'si *atletizm* ve %0.8'i *diğer etkinliklerden (karate, güreş, judo, masa tenisi)* hoşlanmaktadır.

Tablo 72 - Öğrencilerin, En Çok Hoşlandıkları Spor Dalına İlişkin Görüşlerin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı

Öğrencilerin En Çok Hoşlandıkları Spor Dalı							
Cins / Yaş	Basketbol f %	Futbol f %	Atletizm f %	Voleybol f %	Diğer f %	Toplam f	Kay-Kare
Kız	331 36,4	80 8,8	192 21,1	297 32,7	9 1,0	909	$\chi^2=705,32$ sd=4 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red
Erkek	162 18,0	616 68,6	38 4,2	76 8,5	6 0,7	898	
9 Yaş	5 29,4	5 29,4	3 17,6	4 23,5	0 0,0	17	$\chi^2=$ Uygulanamadı.
10 Yaş	136 27,6	153 31,0	88 17,8	109 22,1	7 1,4	493	
11 Yaş	155 26,5	222 38,0	86 14,7	115 19,7	6 1,0	584	
12 Yaş	86 27,2	133 42,1	27 8,5	68 21,5	2 0,6	316	
13 Yaş	38 23,5	73 45,1	18 11,1	33 20,4	0 0,0	162	
14 Yaş	67 34,7	79 40,9	8 4,1	39 20,2	0 0,0	193	
15 Yaş	6 14,3	31 73,8	0 0,0	5 11,9	0 0,0	42	
Toplam	493 27,3	696 38,6	230 12,7	373 20,6	15 0,8	1807	

Öğrencilerin cinsiyeti ile “En Çok Hoşlandıkları Spor Dalı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 72’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; kız öğrencilerin %36.4’ü basketbol ve %32.7’si voleybol oynamaktan hoşlanmaktadır. Erkek öğrencilerin %68.6’sı en çok futbol oynamaktan hoşlandıklarını ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin yaşı ile “En Çok Hoşlandıkları Spor Dalı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanmadığı için yüzdelikler ile yorum yapılmıştır. Tablo 72’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 9 yaş grubundaki öğrencilerin %29.4’ü hem basketbol hem de futbol oynamaktan hoşlandıklarını belirtmişlerdir. Diğer taraftan 10-13 yaş grubunda yaklaşık olarak %45’lere ulaşan futbol tutkunlarının sayısı gittikçe artmaktadır. 14 yaş grubunda öğrencilerin %34.7’si basketbol, %40.9’u futbol oynamaktan hoşlanmaktadır. Bu yaş grubunda ilgiler, basketbol ve futbola ayrılmıştır. 15 yaş grubunda ise futbol (%73.8) yine öğrencilerin çoğunluğu tarafından bir numaralı popüler spor dalı haline gelmektedir.

Tablo 73’de öğrencilerin “En Çok Hoşlandıkları Spor Dalı”na ilişkin görüşlerinin ağırlık ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %38.6’sı en çok *futbol*, %27.3’ü *basketbol*, %20.5’i *voleybol*, %12.8’i *atletizm* ve %0.8’i *diğer etkinliklerden (karate, güreş, judo, masa tenisi)* hoşlanmaktadır.

Tablo 73 - Öğrencilerin, En Çok Hoşlandıkları Spor Dalına İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı

Öğrencilerin En Çok Hoşlandıkları Spor Dalı							
Ağırlık	Basketbol f %	Futbol f %	Atletizm f %	Voleybol f %	Diğer f %	Toplam f	Kay-Kare
25 kg ≤	25 26,3	22 23,2	29 30,5	19 20,0	0 0,0	95	x ² =Uygulanamadı
26- 30 kg	136 27,1	159 31,7	102 20,4	98 19,6	6 1,2	501	
31- 35 kg	137 26,6	212 41,1	49 9,5	114 22,1	4 0,8	516	
36- 40 kg	97 27,0	153 42,6	33 9,2	73 20,3	3 0,8	359	
41- 45 kg	46 27,7	77 46,4	12 7,2	29 17,5	2 1,2	166	
46-50 kg	40 39,2	31 30,4	2 2,0	29 28,4	0 0,0	102	
51 kg ≥	6 15,0	32 80,0	0 0,0	2 5,0	0 0,0	40	
Toplam	487 27,3	686 38,6	227 12,8	364 20,5	15 0,8	1779	

Öğrencilerin ağırlık ortalamaları ile “En Çok Hoşlandıkları Spor Dalı”na ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamadığı için yüzdeler ile yorum yapılmıştır. Tablo 73’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; ağırlık ortalaması 25kg ≤ ve 45 kg arasında olan öğrenciler %23’den gittikçe artan ve %46’lara ulaşan oranlarda futbola olan talep artmaktadır. Aynı şekilde bu ağırlık ortalamalarına sahip öğrencilerin yaklaşık olarak %27’si basketbol oynamaktan hoşlanmaktadır. Ağırlık ortalaması 46-50 kg arasında olan öğrencilerin ilgilerinde farklılaşma gözlenmektedir. Bu ağırlık ortalamasına sahip öğrencilerin yaklaşık olarak %39’u basketbol, %30’u futbol ve %28’i voleybol oynamayı istemektedir. Fakat 51 kg ≥ olan öğrencilerin %80’i tekrar futbolu tercih etmektedir.

Tablo 74 - Öğrencilerin, En Çok Hoşlandıkları Spor Dalına İlişkin Görüşlerin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı

Öğrencilerin En Çok Hoşlandıkları Spor Dalı							
Boy	Basketbol f %	Futbol f %	Atletizm f %	Voleybol f %	Diğer f %	Toplam f	Kay-Kare
1,25 m ≤	22 28,6	35 45,5	8 10,4	12 15,6	0 0,0	77	x ² =53,86 sd=20 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red
1,26-1,35 m	119 27,2	160 36,6	78 17,8	77 17,6	3 0,7	437	
1,36-1,45 m	172 25,6	250 37,3	94 14,0	147 21,9	8 1,2	671	
1,46-1,55 m	99 28,6	124 35,8	33 9,5	86 24,9	4 1,2	346	
1,56-1,65 m	62 33,5	80 43,2	10 5,4	33 17,8	0 0,0	185	
1,66 m ≥	8 18,6	28 65,1	0 0,0	7 16,3	0 0,0	43	
Toplam	482 27,3	677 38,5	223 12,7	362 20,6	15 0,9	1759	

Tablo 74’de öğrencilerin “En Çok Hoşlandıkları Spor Dalı”na ilişkin görüşlerinin boy ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %38,5’i en çok *futbol*, %27,3’ü *basketbol*, %20,6’sı *voleybol*, %12,7’si

hareketleri, %2.5'i diğer etkinlikleri (güreş, atletizm, futbol) ve %3.2'si sevmediği faaliyet olmadığını ifade etmişlerdir.

Tablo 75 - Öğrencilerin, Hiç Sevmediği Faaliyetlere İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı

Öğrencilerin Hiç Sevmediği Faaliyetler									
Cins / Yaş	Kasa f %	Halk oyun f %	Komutlar f %	Diğer f %	Hiç yok f %	Toplam f	Kay-Kare		
Kız	322 35,7	201 22,3	325 36,0	23 2,5	32 3,5	903	$\chi^2=151,80$ sd=4 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red		
Erkek	186 20,8	445 49,8	215 24,1	22 2,5	25 2,8	893			
9 Yaş	2 11,8	9 52,9	6 35,3	0 0,0	0 0,0	17	$\chi^2=$ Uygulanamadı.		
10 Yaş	149 30,2	159 32,3	164 33,3	13 2,6	8 1,6	493			
11 Yaş	173 29,9	207 35,8	181 31,3	8 1,4	9 1,6	578			
12 Yaş	79 25,0	111 35,1	106 33,5	5 1,6	15 4,7	316			
13 Yaş	42 26,4	60 37,7	33 20,8	11 6,9	13 8,2	159			
14 Yaş	56 29,3	70 36,6	45 23,6	8 4,2	12 6,3	191			
15 Yaş	7 16,7	30 71,4	5 11,9	0 0,0	0 0,0	42			
Toplam	508 28,3	646 36,0	540 30,1	45 2,5	57 3,2	1796			

Öğrencilerin cinsiyeti ile “Hiç Sevmediği Faaliyetler”e ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 75’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; kız öğrencilerin %36’sı komutları, %35.7’si kasada yapılan hareketleri sevmediğini belirtmektedir. Erkek öğrencilerin %49.8’i yani yaklaşık olarak yarısı halk oyunlarını diğer yarısı kasada yapılan hareketleri ve komutları sevmediğini belirtmiştir.

Öğrencilerin yaşı ile “Hiç Sevmediği Faaliyetler”e ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamadığı için yüzdelikler ile yorum yapılmıştır. Tablo 75’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 9 yaş grubundaki öğrencilerin %52.9’u ve 10-14 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık olarak %35’i halk oyunlarını sevmediğini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte 15 yaş grubundaki öğrencilerin %71.4’ü halk oyunlarına karşı hiç ilgi duymamaktadır.

Tablo 76’da öğrencilerin “Hiç Sevmediği Faaliyetler”e ilişkin görüşlerinin ağırlık ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %36’sı halk oyunlarını, %30’u komutları, %28.5’i kasada yapılan hareketleri, %2.5’i diğer etkinlikleri (güreş, atletizm, futbol) ve %3.1’i sevmediği faaliyet olmadığını ifade etmişlerdir.

Tablo 76 - Öğrencilerin, Hiç Sevmediği Faaliyetlere İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı

Öğrencilerin Hiç Sevmediği Faaliyetler							
Ağırlık	Kasa f %	Halk oyun f %	Komutlar f %	Diğer f %	Hiç yok f %	Toplam f	Kay-Kare
25 kg ≤	38 40,0	21 22,1	33 34,7	3 3,2	0 0,0	95	x ² =Uygulanamadı
26- 30 kg	145 29,1	177 35,5	154 30,9	10 2,0	12 2,4	498	
31- 35 kg	136 26,4	185 35,9	170 33,0	15 2,9	9 1,7	515	
36- 40 kg	102 29,0	127 36,1	97 27,6	4 1,1	22 6,3	352	
41- 45 kg	42 25,1	72 43,1	45 26,9	3 1,8	5 3,0	167	
46-50 kg	30 29,7	34 33,7	22 21,8	9 8,9	6 5,9	101	
51 kg ≥	10 25,0	21 52,5	9 22,5	0 0,0	0 0,0	40	
Toplam	503 28,5	637 36,0	530 30,0	44 2,5	54 3,1	1768	

Öğrencilerin ağırlık ortalamaları ile “Hiç Sevmediği Faaliyetler”e ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamadığı için yüzdelikler ile yorum yapılmıştır. Tablo 76’daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; ağırlık ortalaması 25kg ≤ olan öğrencilerin %40’ı kasada yapılan hareketleri sevmediğini belirtmiştir. Bununla birlikte 26-45 kg arasında olan öğrencilerin yaklaşık olarak %36’sı, 41-45 kg arasında olan öğrencilerin %43.1’i, 46-50 kg arasında olan öğrencilerin %33.7’si ve 51 kg ≥ olan öğrencilerin %52.5’i halk oyunları ile ilgili faaliyetleri sevmediklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 77 - Öğrencilerin, Hiç Sevmediği Faaliyetlere İlişkin Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı

Öğrencilerin Hiç Sevmediği Faaliyetler							
Boy	Kasa f %	Halk oyun f %	Komutlar f %	Diğer f %	Hiç yok f %	Toplam f	Kay-Kare
1,25 m ≤	21 27,6	36 47,4	17 22,4	2 2,6	0 0,0	76	x ² =44,17 sd=20 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red
1,26-1,35 m	130 29,7	157 35,9	127 29,1	13 3,0	10 2,3	437	
1,36-1,45 m	195 29,4	225 33,9	209 31,5	16 2,4	18 2,7	663	
1,46-1,55 m	97 28,0	107 30,9	122 35,3	3 0,9	17 4,9	346	
1,56-1,65 m	41 22,4	78 42,6	45 24,6	10 5,5	9 4,9	183	
1,66 m ≥	12 27,9	22 51,2	9 20,9	0 0,0	0 0,0	43	
Toplam	496 28,4	625 35,8	529 30,3	44 2,5	54 3,1	1748	

Tablo 77’de öğrencilerin “Hiç Sevmediği Faaliyetler”e ilişkin görüşlerinin boy ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %35.8’i halk oyunlarını, %30.3’ü komutları, %28.4’ü kasada yapılan hareketleri, %2.5’i diğer etkinlikleri (güreş, atletizm, futbol) ve %3.1’i sevmediği faaliyet olmadığını ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin boy ortalamaları ile “Hiç Sevmediği Faaliyetler”e ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 77’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; boy ortalaması $1.25 \text{ m} \leq$ olan öğrencilerin %47.4’ü, 1.26-1.35 m olan öğrencilerin %35.9’u daha çok halk oyunları ile ilgili faaliyetleri sevmediklerini ifade etmişlerdir. Aynı zamanda 1.26-1.35 m arasında olan öğrencilerin yaklaşık olarak %60’ı kasada yapılan hareketleri ve komutlar ile ilgili faaliyetlere karşı ilgi duymamaktadır. Boy ortalaması 1.36-1.55 m olan öğrencilerin yaklaşık olarak %60’ı ise halk oyunları ve komutlar ile ilgili faaliyetlere karşı ilgi duymamaktadır. Diğer taraftan 1.56-1.65 m olan öğrencilerin %42.6’sı ve $1.66 \text{ m} \geq$ olan öğrencilerin %51.2’si daha çok halk oyunları ile ilgili faaliyetlere karşı ilgi duymadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 75-76-77’den elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin genellikle B.E.D.’lerinde halk oyunları, komutlar ve kasada yapılan hareketleri sevmedikleri anlaşılmaktadır. Öğrencilerin görüşleri cinsiyet ve boy ortalamalarına bağlı olarak değişmektedir. Özellikle halk oyunlarını sevmiyor olmaları oldukça düşündürücüdür. Türk kültürünü ve yöresel müzik anlayışının mevcut eğitim ortamında B.E.D.’ne giren öğretmenlerce fazla sevdirelememiş olması üzücüdür. Diğer taraftan spor ile ilgilenen uzmanlarca kasa hareketleri, öğrencilerin gelişimleri açısından ve bireysel farklılıkları dikkate almadan uygulanması nedeniyle tartışılmaya devam edilmektedir. Komutlar ise bir disiplin aracı olarak görüldüğü için sık sık tartışma konusu olarak gündeme gelmektedir.

c) Beden Eğitimi dersini alan ilköğretim öğrencilerinin kişisel özellikleri ile *Beden Eğitimi Dersinin yeterliliği* hakkında öğrenci görüşleri arasındaki ilişki:

Tablo 78’de öğrencilerin “B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdiği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?” sorusuna ilişkin görüşlerinin cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %42.6’sı birinci derecede *dersini sevdiren bir kişi olmasını*; %25.8’i ikinci derecede *öğrenciyle ilgilenen bir kişi olmasını*; %22’si üçüncü derecede *arkadaşça davranmasını*; %9.7’si dördüncü derecede *disiplinli bir kişi olmasını* istediklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 78 - Öğrencilerin, “B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdiği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı

B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdiği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?								
Cins. / Yaş	Öğrenciyle ilgilensin f %		Disiplinli olsun f %		Arkadaşça davransın f %		Dersi sevdiren f %	
Kız	235	26,1	76	8,5	193	21,5	395	43,9
Erkek	223	25,4	96	10,9	198	22,5	362	41,2
9 Yaş	6	37,5	1	6,3	4	25,0	5	31,3
10 Yaş	141	29,2	65	13,5	76	15,7	201	41,6
11 Yaş	175	30,7	54	9,5	105	18,4	236	41,4
12 Yaş	67	21,5	25	8,0	88	28,2	132	42,3
13 Yaş	30	18,5	13	8,0	51	31,5	68	42,0
14 Yaş	33	17,1	11	5,7	61	31,6	88	45,6
15 Yaş	6	14,3	3	7,1	6	14,3	27	64,3
Toplam	458	25,8	172	9,7	391	22,0	757	42,6
								Kay-Kare
								$\chi^2=3,91$ sd=3 S=0,27
								S>0,05 H ₀ Kabul
								$\chi^2=73,07$
								Sd=18
								S=0,00
								S<0,05
								H ₀ Red

Öğrencilerin cinsiyeti ile “B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdiği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 78’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; kız öğrencilerin %43.9’u ve erkek öğrencilerin %41.2’si B.E.D.’ne giren öğretmenin dersini sevdiren bir kişi olmasını ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin yaşı ile “B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdiği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 78’deki yüzdeler dağılımlara baktığımızda; 9 yaş grubundaki öğrencilerin %37.5’i ilgili, %31.3’ü dersini sevdiren bir kişi olmasını istemektedir. Bununla birlikte 10-11 yaşları arasında öğrencilerin yaklaşık olarak %41’i öncelikle dersini sevdirmesinin önemli, yaklaşık olarak %30’u ise ilgili bir kişi olmasının önemli olduğunu belirtmişlerdir. 12-14 yaş grubunda ise öğrencilerin yaklaşık %42’si dersini sevdiren Yaklaşık %30’u ise arkadaşça davranmasını istemektedir. Diğer taraftan 15 yaş grubundaki öğrencilerin %64.3’ü daha çok dersini sevdiren bir öğretmen talep etmektedirler.

Tablo 79’da öğrencilerin “B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdiği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?” sorusuna ilişkin görüşlerinin ağırlık ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %42.7’si birinci derecede *dersini sevdiren bir kişi olmasını*; %25.6’sı ikinci derecede

öğrenciyle ilgilenen bir kişi olmasını; %21.9'u üçüncü derecede arkadaşça davranmasını; %9.8'i dördüncü derecede disiplinli bir kişi olmasını istediklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 79 - Öğrencilerin, "B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?" Sorusuna Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı

B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?						
Ağırlık	Öğrenciyle ilgilensin f %	Disiplinli olsun f %	Arkadaşça davransın f %	Dersi sevdirsın f %	Toplam f	Kay-Kare
25 kg ≤	31 32,6	23 24,2	11 11,6	30 31,6	95	$\chi^2=93,46$ $Sd=18$ $S=0,00$ $S<0,05$ H_0 Red
26- 30 kg	159 33,1	50 10,4	90 18,8	181 37,7	480	
31- 35 kg	136 26,7	41 8,1	120 23,6	212 41,7	509	
36- 40 kg	76 21,2	38 10,6	68 19,0	176 49,2	358	
41- 45 kg	27 16,3	12 7,2	56 33,7	71 42,8	166	
46-50 kg	17 16,7	4 3,9	27 26,5	54 52,9	102	
51 kg ≥	2 5,0	3 7,5	11 27,5	24 60,0	40	
Toplam	448 25,6	171 9,8	383 21,9	748 42,7	1750	

Öğrencilerin ağırlık ortalamaları ile "B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?" sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 79'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; ağırlık ortalaması 25 kg ≤ olan öğrenciler ile 26-30 kg arasında olan öğrencilerin yaklaşık %60'ı ilgili ve dersini sevdiren bir kişi olmasını istemektedirler. Bununla birlikte 31-45 kg olan öğrencilerin yaklaşık %40'ı ve 51 kg ≥ olan öğrencilerin %60'ı dersini sevdiren bir kişi olmasını ifade etmişlerdir.

Tablo 80 - Öğrencilerin, "B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?" Sorusuna Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı

B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?						
Boy	Öğrenciyle ilgilensin f %	Disiplinli olsun f %	Arkadaşça davransın f %	Dersi sevdirsın f %	Toplam f	Kay-Kare
1,25 m ≤	16 20,8	14 18,2	12 15,6	35 45,5	77	$\chi^2=57,09$ $sd=15$ $S=0,00$ $S<0,05$ H_0 Red
1,26-1,35 m	145 34,0	48 11,3	68 16,0	165 38,7	426	
1,36-1,45 m	165 25,2	64 9,8	140 21,3	287 43,8	656	
1,46-1,55 m	78 22,8	25 7,3	86 25,1	153 44,7	342	
1,56-1,65 m	32 17,2	16 8,6	59 31,7	79 42,5	186	
1,66 m ≥	4 9,3	3 7,0	9 20,9	27 62,8	43	
Toplam	440 25,4	170 9,8	374 21,6	746 43,1	1730	

Tablo 80’de öğrencilerin “B.E.D. Öğretmeninin Herkesin Sevdği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?” sorusuna ilişkin görüşlerinin boy ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %43.1’i birinci derecede *dersini sevdiren bir kişi olmasını*; %25.4’ü ikinci derecede *öğrenciyle ilgilenen bir kişi olmasını*; %21.6’sı üçüncü derecede *arkadaşça davranmasını*; %9.8’i dördüncü derecede *disiplinli bir kişi olmasını* istediklerini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin boy ortalamaları ile “Beden Eğitimi Dersi Öğretmeninin Herkesin Sevdği Bir Öğretmen Olması İçin En Çok Hangi Özelliğe Sahip Olmalıdır?” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 80’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; boy ortalaması $1.25 \text{ m} \leq$ olan öğrencilerin %45.5’i, 1.36-1.65 m arasında olan öğrencilerin yaklaşık olarak %40’ı dersini sevdiren bir öğretmen arzu etmektedir. Aynı zamanda boy ortalaması 1.26-1.35 m olan öğrencilerin %38.7’si dersini sevdiren ve %34’ü ilgili bir kişi olmasını istemektedir. Diğer taraftan $1.66 \text{ m} \geq$ olan öğrencilerin %62.8’i daha çok dersini sevdiren bir öğretmen olmasını beklemektedirler.

Tablo 78-79-80’den elde edilen bulgulara göre, öğrenciler genelde B.E.D. öğretmenin herkesin sevdiği bir öğretmen olması için en çok dersini sevdiren bir kişi olmasını istemektedirler. Öğrencilerin görüşleri yaşa, ağırlık ve boya bağlı olarak değişmektedir. Yaş değişkenine göre; 10-11 yaşları arasında olan öğrenciler aynı şekilde dersini sevdiren ve ilgili bir öğretmen olması istenirken, 13 - 14 ve 15 yaşlarında dersini sevdiren ve arkadaşça davranan bir öğretmen modeli tasavvur edilmektedir. Diğer taraftan ağırlık ve boy ortalamaları artıkça öğretmenin dersini sevdiren bir kişi olmasını bekleyenlerin oranı da artmaktadır. B.E.D. öğretmenin “disiplinli olmasını isteyen öğrencilerin oranı yaklaşık olarak %10’dur. Bu oran bize B.E.D. öğretmenin okulun “disiplin aracı” rolünden kurtulması gerektiğini bir kez daha göstermektedir.

Tablo 81’de öğrencilerin “Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi? sorusuna ilişkin görüşlerinin cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, okullarında B.E.D.’nde kullanılmakta olan malzeme, oyun sahası vb. imkanları öğrencilerin %53.7’si *yeterli* görürken %46.3’ü *yetersiz* görmektedirler.

Tablo 81 - Öğrencilerin, “Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı

Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?					
Cins. / Yaş	Evet f %		Hayır f %		Toplam f
Kız	484	53,8	415	46,2	899
Erkek	479	53,6	414	46,4	893
9 Yaş	6	35,3	11	64,7	17
10 Yaş	275	56,2	214	43,8	489
11 Yaş	274	47,3	305	52,7	579
12 Yaş	184	58,6	130	41,4	314
13 Yaş	79	48,8	83	51,2	162
14 Yaş	118	62,4	71	37,6	189
15 Yaş	27	64,3	15	35,7	42
Toplam	963	53,7	829	46,3	1792

$\chi^2 = 0,007$ sd= 1 S=0,93
S> 0,05 H₀ Kabul

$\chi^2 = 25,36$
sd= 6
S=0,00
S<0,05
H₀ Red

Öğrencilerin cinsiyeti ile “Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 81’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; kız öğrencilerin %53.8’i ve erkek öğrencilerin %53.6’sı okullarındaki imkanların yeterli olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin yaşı ile “Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 81’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 9 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %35’i, 10-13 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %50’si ve 14-15 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %60’ı okullarındaki imkanların yeterli olduğu görüşündedirler. Bunun yanı sıra 9 yaş grubunda yetersiz bulan öğrencilerin oranı %64.7 iken 15 yaş grubunda %35.7’lere düşmektedir.

Tablo 82 - Öğrencilerin, “Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı

Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?					
Ağırlık	Evet f %		Hayır f %		Toplam f
25 kg ≤	54	57,4	40	42,6	94
26- 30 kg	254	51,4	240	48,6	494
31- 35 kg	277	53,8	238	46,2	515
36- 40 kg	189	52,6	170	47,4	359
41- 45 kg	94	56,3	73	43,7	167
46-50 kg	60	61,2	38	38,8	98
51 kg ≥	27	69,2	12	30,8	39
Toplam	955	54,1	811	45,9	1766

$\chi^2 = 8,10$
sd=6
S=0,23
S>0,05
H₀ Kabul

Tablo 82’de öğrencilerin “Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?” sorusuna ilişkin görüşlerinin ağırlık ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin okullarında B.E.D.’nde kullanılmakta olan malzeme, oyun sahası vb. imkanları öğrencilerin %54.1’i *yeterli* görürken %45.9’u *yetersiz* görmektedirler.

Öğrencilerin ağırlık ortalamaları ile “Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 82’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; ağırlık ortalaması $25\text{kg} \leq$ olan öğrenciler ile 45 kg arasında olan öğrencilerin yaklaşık %50’si okullarındaki imkanların yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Diğer taraftan $46-50\text{ kg}$ arasında olan öğrencilerin %61.2’si ve $51\text{ kg} \geq$ olan öğrencilerin %69.2’si okullarındaki imkanların diğer ağırlık grubundaki öğrencilere oranla daha fazla yeterli olduğunu ifade etmişlerdir

Tablo 83 - Öğrencilerin, “Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı

Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?					
Boy	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
1,25 m ≤	38	50,0	38	50,0	76
1,26-1,35 m	215	49,5	219	50,5	434
1,36-1,45 m	338	50,7	329	49,3	667
1,46-1,55 m	201	58,4	143	41,6	344
1,56-1,65 m	110	60,4	72	39,6	182
1,66 m ≥	34	79,1	9	20,9	43
Toplam	936	53,6	810	46,4	1746

Tablo 83’de öğrencilerin “Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?” sorusuna ilişkin görüşlerinin boy ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin okullarında B.E.D.’nde kullanılmakta olan malzeme, oyun sahası vb. imkanları öğrencilerin %53.6’sı *yeterli* görürken %46.4’ü *yetersiz* görmektedirler.

Öğrencilerin boy ortalamaları ile “Okulda Malzeme, Oyun Sahası vb. İmkanlar Yeterli mi?” sorusuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 83’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; boy ortalaması $1.25\text{ m} \leq$ olan öğrenciler ile 1.45 m arasında olan öğrencilerin yaklaşık %50’si, $1.46-1.65\text{ m}$ arasında olan öğrencilerin yaklaşık %60’ı ve $1.66\text{ m} \geq$ olan öğrencilerin %79.1’i

okullarındaki imkanların yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Ancak boy ortalaması 1.25 m $\leq$ olanlarda yetersiz bulanların oranı %50 iken, 1.66 m $\geq$ boy ortalaması olanlara doğru bu oran %20.9'dur.

Tablo 81-82-83'den elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin yaklaşık olarak yarısı okullarındaki imkanları yeterli bulmaktadır. Öğrenci görüşleri yaş ve boy ortalamasına bağlı olarak değişmektedir. Öğrencilerin yaşları arttıkça okullarında sahip oldukları imkanların yeterliliğine ilişkin görüşler de artmaktadır. Aynı şekilde öğrencilerin boy ortalamaları arttıkça imkanların yeterli olduğunu düşünen öğrencilerin oranı yaklaşık olarak %80'lere ulaşmaktadır. Görüşler arasındaki farklılığın nedeni; ilköğretim okullarının II. kademesinde imkanlar açısından okulların daha zengin olması veya okullar arası farklılıklardan kaynaklanabilir.

Tablo 84 - Öğrencilerin, B.E.D.'nde Kullanılan Spor Malzemelerinin Boylarına Uygunluğu Konusundaki Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaş Göre Dağılımı

B.E.D.'nde Kullanılan Spor Malzemeleri Öğrencilerin Boylarına Uygun mu?					
Cins. / Yaş	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
Kız	599	67,2	293	32,8	892
Erkek	669	75,3	220	24,7	889
9 Yaş	10	58,8	7	41,2	17
10 Yaş	309	64,1	173	35,9	482
11 Yaş	389	67,7	186	32,3	575
12 Yaş	248	79,2	65	20,8	313
13 Yaş	116	73,0	43	27,0	159
14 Yaş	162	83,9	31	16,1	193
15 Yaş	34	81,0	8	19,0	42
Toplam	1268	71,2	513	28,8	1781

Tablo 84'de öğrencilerin "B.E.D.'nde Kullanılan Spor Malzemelerinin Boylarına Uygunluğu" konusundaki görüşlerinin cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %71.2'si spor malzemesi, araç-gereçlerin *boylarına uygun olduğunu* belirtmişlerdir. Öğrencilerin sadece %28.8'i spor malzemesi, araç-gereçlerin *boylarına uygun olmadığını* belirtmişlerdir.

Öğrencilerin cinsiyeti ile "B.E.D.'nde Kullanılan Spor Malzemelerinin Boylarına Uygunluğu" konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 84'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; kız öğrencilerin %67.2'si ve erkek öğrencilerin %75.3'ü B.E.D.'nde kullanılan spor malzemelerinin

boylarına uygun olduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte kız öğrencilerin %32.8'i malzemelerin boylarına uygun olmadığını belirtmişlerdir

Öğrencilerin yaşı ile “B.E.D.’nde Kullanılan Spor Malzemelerinin Boylarına Uygunluğu” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 84’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 9 yaş grubundaki öğrencilerin %58.8’i, 10-11 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %65’i, 13 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %70’i ve 12-15 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %80’i B.E.D.’nde kullanılan spor malzemelerinin boylarına uygun olduğunu ifade etmişlerdir. Ancak 9 yaş grubunda %41.2’si, 10 yaş grubunda %35.9’u ve diğer yaş gruplarında en az %16.1’i B.E.D.’nde kullanılan spor malzemelerinin boylarına uygun olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 85 - Öğrencilerin, B.E.D.’nde Kullanılan Spor Malzemelerinin Boylarına Uygunluğu Konusundaki Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı

B.E.D.’nde Kullanılan Spor Malzemeleri Öğrencilerin Boylarına Uygun mu?					
Ağırlık	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
25 kg ≤	61	64,9	33	35,1	94
26- 30 kg	313	63,9	177	36,1	490
31- 35 kg	358	70,5	150	29,5	508
36- 40 kg	271	76,6	83	23,4	354
41- 45 kg	128	77,6	37	22,4	165
46-50 kg	86	84,3	16	15,7	102
51 kg ≥	30	75,0	10	25,0	40
Toplam	1247	71,1	506	28,9	1753

Tablo 85’de öğrencilerin “B.E.D.’nde Kullanılan Spor Malzemelerinin Boylarına Uygunluğu” konusundaki görüşlerinin ağırlık ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %71.1’i spor malzemesi, araç-gereçlerin *boylarına uygun olduğunu* belirtmişlerdir. Öğrencilerin sadece %28.9’u spor malzemesi, araç-gereçlerin *boylarına uygun olmadığını* belirtmişlerdir.

Öğrencilerin ağırlık ortalamaları ile “B.E.D.’nde Kullanılan Spor Malzemelerinin Boylarına Uygunluğu” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamli bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 85’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; ağırlık ortalaması 25kg ≤ olan öğrenciler ile 26-30 kg arasında olan öğrencilerin yaklaşık %60’ı, 31-45 kg arasında olan öğrenciler ile 51 kg ≥ olan öğrencilerin yaklaşık %75’i ve

46-50 kg arasında olan öğrencilerin %84.3'ü B.E.D.'nde kullanılan spor malzemelerinin boylarına uygun olduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte B.E.D.'nde kullanılan spor malzemelerinin boylarına uygun olmadığını belirten 25kg $\leq$ ağırlığında olan öğrencilerin (%35.1) oranı daha yüksektir.

Tablo 86 - Öğrencilerin, B.E.D.'nde Kullanılan Spor Malzemelerinin Boylarına Uygunluğu Konusundaki Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı

B.E.D.'nde Kullanılan Spor Malzemeleri Öğrencilerin Boylarına Uygun mu?					
Boy	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
1,25 m $\leq$	52	68,4	24	31,6	76
1,26-1,35 m	278	64,5	153	35,5	431
1,36-1,45 m	453	68,8	205	31,2	658
1,46-1,55 m	259	76,0	82	24,0	341
1,56-1,65 m	153	82,7	32	17,3	185
1,66 m $\geq$	34	81,0	8	19,0	42
Toplam	1229	70,9	504	29,1	1733

Tablo 86'da öğrencilerin "B.E.D.'nde Kullanılan Spor Malzemelerinin Boylarına Uygunluğu" konusundaki ilişkin görüşlerinin boy ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %70.9'u spor malzemesi, araç-gereçlerin *boylarına uygun olduğunu* belirtmişlerdir. Öğrencilerin sadece %29.1'i spor malzemesi, araç-gereçlerin *boylarına uygun olmadığını* belirtmişlerdir.

Öğrencilerin boy ortalamaları ile "B.E.D.'nde Kullanılan Spor Malzemelerinin Boylarına Uygunluğu" konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 86'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; boy ortalaması 1.26-1.35 m arasında olan öğrencilerin %65'i B.E.D.'nde kullanılan spor malzemelerinin boylarına uygun olduğunu belirtmişlerdir. Boy ortalaması 1.25 m $\leq$ olan öğrenciler ile 1.36- 1.45 m arasında olan öğrencilerin yaklaşık %68'i B.E.D.'nde kullanılan spor malzemelerinin boylarına uygun olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca boy ortalaması 1.46-1.55 m olan öğrencilerin %76'sı ile 1.56- 1.66 m $\geq$ olan öğrencilerin yaklaşık %80'i B.E.D.'nde kullanılan spor malzemelerinin boylarına uygun olduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte en çok 1.26-1.35 m arasında olan öğrencilerin %35.5'i ve en az 1.56-1.65 m arasında olan öğrencilerin %17.3'ü B.E.D.'nde kullanılan spor malzemelerinin boylarına uygun olmadığını açıklamışlardır.

Tablo 84-85-86'dan elde edilen bulgulara göre, öğrenciler B.E.D.'nde kullanılan spor malzemelerinin genelde kendi boylarına uygun olduğu görüşünde birleşmektedir. Ancak bu konudaki görüşler cinsiyet, yaş, boy ve ağırlık ortalamalarına bağlı olarak değişmektedir. Bunun nedeni okullarda yeterli araç-gerecin olmayışı veya bu araç-gereçlerin kullanılmayışı, dolayısıyla bu konuda bilgi sahibi olunmamasından kaynaklanabilir.

Tablo 87 - Öğrencilerin, B.E.D.'nde Not Verilip Verilmemesi Konusundaki Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaş Göre Dağılımı

B.E.D.'nde Not Verilmeli midir?					
Cins. / Yaş	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
Kız	782	86,7	120	13,3	902
Erkek	748	83,7	146	16,3	894
9 Yaş	13	76,5	4	23,5	17
10 Yaş	383	78,0	108	22,0	491
11 Yaş	505	87,5	72	12,5	577
12 Yaş	287	91,9	28	8,9	315
13 Yaş	143	88,8	18	11,2	161
14 Yaş	161	83,4	32	16,6	193
15 Yaş	38	90,5	4	9,5	42
Toplam	1530	85,2	266	14,8	1796

$\chi^2 = 3,26$ $sd=1$ $S=0,07$
 $S > 0,05$ H_0 Kabul

$\chi^2 = 35,44$
 $sd = 6$
 $S = 0,00$
 $S < 0,05$
 H_0 Red

Tablo 87'de öğrencilerin "B.E.D.'nde Not Verilip Verilmemesi" konusundaki görüşlerinin cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %85,2'si B.E.D.'nde not verilmesini istemektedirler. B.E.D.'nde not verilmemesi yönünde görüş bildirenlerin oranı ise %14,8'dir.

Öğrencilerin cinsiyeti ile "B.E.D.'nde Not Verilip Verilmemesi" konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 87'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; kız öğrencilerin %86,7'si ve erkek öğrencilerin %83,7'si B.E.D.'nde not verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin yaşı ile "B.E.D.'nde Not Verilip Verilmemesi" konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 87'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 9 - 10 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %80'i, 11 - 15 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %90'ı B.E.D.'nde not verilmesi yönünde görüş bildirmişlerdir. Bununla birlikte en çok 9 yaş grubunda olan öğrencilerin %23,5'i,

en az 15 yaş grubunda olan öğrencilerin %9.5'i not verilmesini istemediklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 88 - Öğrencilerin, B.E.D.'nde Not Verilip Verilmemesi Konusundaki Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı

B.E.D.'nde Not Verilmeli midir?					
Ağırlık	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
25 kg ≤	76	80,9	18	19,1	94
26- 30 kg	439	88,7	56	11,3	495
31- 35 kg	432	83,9	83	16,1	515
36- 40 kg	304	85,6	51	14,4	355
41- 45 kg	134	80,2	33	19,8	167
46-50 kg	86	84,3	16	15,7	102
51 kg ≥	35	87,5	5	12,5	40
Toplam	1506	84,4	262	15,6	1768
					Kay-Kare
					$\chi^2=10,42$
					sd=6
					S=0,10
					S>0,05
					H ₀ Kabul

Tablo 88'de öğrencilerin "B.E.D.'nde Not Verilip Verilmemesi" konusundaki görüşlerinin ağırlık ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %84.4'ü B.E.D.'nde not verilmesini istemektedirler. B.E.D.'nde not verilmemesi yönünde görüş bildirenlerin oranı ise %15.6'dır.

Öğrencilerin ağırlık ortalamaları ile "B.E.D.'nde Not Verilip Verilmemesi" konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 88'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; ağırlık ortalaması 25kg ≤ olan öğrenciler ile 51 kg ≥ olan öğrencilerin yaklaşık %85'i B.E.D.'nde not verilmesini istemektedirler.

Tablo 89 - Öğrencilerin, B.E.D.'nde Not Verilip Verilmemesi Konusundaki Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı

B.E.D.'nde Not Verilmeli midir?					
Boy	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
1,25 m ≤	58	76,3	18	23,7	76
1,26-1,35 m	366	83,8	71	16,2	437
1,36-1,45 m	560	84,8	100	15,2	660
1,46-1,55 m	316	91,3	30	8,7	346
1,56-1,65 m	149	80,1	37	19,9	186
1,66 m ≥	39	90,7	4	9,3	43
Toplam	1488	84,5	260	15,5	1748
					Kay-Kare
					$\chi^2=20,61$
					sd=5
					S=0,00
					S<0,05
					H ₀ Red

Tablo 89'da öğrencilerin "B.E.D.'nde Not Verilip Verilmemesi" konusundaki görüşlerinin boy ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde,

öğrencilerin %84.5'si B.E.D.'nde not verilmesini istemektedirler. B.E.D.'nde not verilmemesi yönünde görüş bildirenlerin oranı ise %15.5'dir.

Öğrencilerin boy ortalamaları ile "B.E.D.'nde Not Verilip Verilmemesi" konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 89'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; boy ortalaması $1.25 \text{ m} \leq$ olan öğrencilerin %76.3'ü, $1.26-1.45 \text{ m}$ ve $1.56-1.65 \text{ m}$ arasında olan öğrencilerin yaklaşık %80'i, $1.46-1.55 \text{ m}$ olan öğrenciler ile $1.66 \text{ m} \geq$ arasında olan öğrencilerin yaklaşık %90'ı B.E.D.'nde not verilmesi yönünde görüş bildirmişlerdir. Bununla birlikte en çok boy ortalaması $1.25 \text{ m} \leq$ olan öğrencilerin %23.7'si, en az $1.66 \text{ m} \geq$ arasında olan öğrencilerin %9.3'ü not verilmesini istemediklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 87-88-89'dan elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin çoğunluğu B.E.D.'nde not verilmesini istemektedirler. Öğrencilerin görüşleri yaş ve boy ortalamalarına bağlı olarak değişmektedir. Öğrencilerin her yaş grubunda ve boy ortalamasına göre gittikçe artan bir oranda not verilmesini isteyenlerin oranı artmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin B.E.D.'nde not verilmesini istemelerinin nedenleri önemli görülmektedir. Sonuç olarak öğrencilerin görüşleri doğrultusunda; B.E.D.'ni ciddiye aldıkları veya bu derste not kaygısı yaşamadıkları için not verilmesinde sakınca görmedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 90 - Öğrencilerin, Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması Konusundaki Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı

Beden Eğitimi Ders Saatleri Artırılmalı mıdır?					
Cins. / Yaş	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
Kız	681	75,3	223	24,7	904
Erkek	693	77,3	203	22,7	896
9 Yaş	14	82,4	3	17,6	17
10 Yaş	350	71,4	140	28,6	490
11 Yaş	424	73,2	155	26,8	579
12 Yaş	243	76,9	73	26,8	316
13 Yaş	147	90,2	16	9,8	163
14 Yaş	165	85,5	28	14,5	193
15 Yaş	31	73,8	11	26,2	42
Toplam	1374	76,3	426	23,7	1800

Tablo 90'da öğrencilerin "Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması" konusundaki görüşlerinin cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre dağılımı verilmiştir. Tablo

incelendiğinde, öğrencilerin %76.3'ü Beden Eğitimi ders saatlerinin artırılması yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğrencilerin %23.7'si ise ders saatlerinin artırılmamasını istemektedirler.

Öğrencilerin cinsiyeti ile “Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 90'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; kız öğrencilerin %75.3'ü ve erkek öğrencilerin %77.3'ü ders saatlerinin artırılmasını istemektedirler.

Öğrencilerin yaşı ile “Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 90'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 9 ve 14 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %80'i ders saatlerinin artırılmasını istemektedirler. Bununla birlikte 10-11-12-15 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %70'i ders saatlerinin artırılmasını istemekle birlikte yaklaşık %30'u ders saatlerinin artırılmaması yönünde görüş bildirmişlerdir. Diğer taraftan 13 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %90'ı ders saatlerinin artırılmasını istemektedirler. Dikkati çeken bir nokta 9 yaşından 12 yaşına doğru ders saatlerinin artırılmasına ilişkin görüşlerin oranlarında bir düşüş gözlenmektedir. Yine 13 yaşından 15 yaşına doğru ders saatlerinin artırılmasına ilişkin görüşlerin oranlarında tekrar bir düşüş görülmektedir.

Tablo 91 - Öğrencilerin, Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması Konusundaki Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı

Beden Eğitimi Ders Saatleri Artırılmalı mıdır?					
Ağırlık	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
25 kg ≤	55	58,5	39	41,5	94
26- 30 kg	358	72,3	137	27,7	495
31- 35 kg	405	78,6	110	21,4	515
36- 40 kg	283	78,8	76	21,2	359
41- 45 kg	133	79,6	34	20,4	167
46-50 kg	82	80,4	20	19,6	102
51 kg ≥	35	87,5	5	12,5	40
Toplam	1351	76,2	421	23,8	1772

Tablo 91'de öğrencilerin “Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması” konusundaki görüşlerinin ağırlık ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %76.2'si Beden Eğitimi ders saatlerinin artırılması

yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğrencilerin %23.8'i ise ders saatlerinin artırılmamasını istemektedirler.

Öğrencilerin ağırlık ortalamaları ile “Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 91'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; ağırlık ortalaması $25\text{kg} \leq$ olan öğrencilerin %58.8'i ders saatlerinin artırılmasını isterken bu oran $51\text{ kg} \geq$ olan öğrencilerde %87.5'e yükselmiştir. Bu artışın nedeni öğrencilerin kilo, şişmanlık vb. nedenlerle fiziksel aktiviteye ayrılan sürenin artırılması istiyor olabilirler.

Tablo 92 - Öğrencilerin, Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması Konusundaki Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı

Beden Eğitimi Ders Saatleri Artırılmalı mıdır?					
Boy	Evet f	%	Hayır f	%	Toplam f
1,25 m ≤	49	64,5	27	35,5	76
1,26-1,35 m	316	72,3	121	27,7	437
1,36-1,45 m	512	77,0	153	23,0	665
1,46-1,55 m	274	79,2	72	20,8	346
1,56-1,65 m	152	81,7	34	18,3	186
1,66 m ≥	33	76,7	10	23,3	43
Toplam	1336	75,2	417	24,8	1753

Tablo 92'de öğrencilerin “Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması” konusundaki görüşlerinin boy ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %75.2'si Beden Eğitimi ders saatlerinin artırılması yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğrencilerin %24.8'i ise ders saatlerinin artırılmamasını istemektedirler.

Öğrencilerin boy ortalamaları ile “Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Artırılması” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 92'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; boy ortalaması $1.25\text{ m} \leq$ ve daha fazla boy ortalaması olan öğrencilerde %64.5 olup ders saatlerinin artırılmasını isteyenlerin oranı gittikçe artış göstermektedir. Ancak boy ortalaması $1.66\text{ m} \geq$ olan öğrencilere kadar oranlarda tekrar bir düşüş gözlenmekle birlikte yine de ders saatlerinin artırılmasını isteyenler %80'lere ulaşmaktadır.

Tablo 90-91-92'den elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin çoğunluğu ders saatlerinin artırılmasını istemektedirler. Beden eğitimi ders saatlerinin artırılması konusunda öğrencilerin görüşleri yaş, ağırlık ve boy ortalamalarına bağlı olarak değişmektedir. Bu farklılıkların nedeni, yaş arttıkça B.E.D.'ne olan ilginin arttığı ve daha fazla zaman talep ettikleri şeklinde yorumlanabilir. Öğrencilerin boyları uzadıkça ve kilo arttıkça yani fiziksel gelişim hızlandıkça derse ayrılan sürenin artırılmasına yönelik isteklerde artmaktadır. Sonuç olarak ilköğretim okullarında B.E.D.'ne ayrılan 1-2 saatlik sürenin oldukça yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır.

d) Beden Eğitimi dersini alan ilköğretim öğrencilerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersinin çocuk gelişimine katkıları hakkında öğrenci görüşleri arasındaki ilişki:

Tablo 93 - Öğrencilerin, Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar Konusundaki Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı

Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar Nedir?										
Cins. / Yaş	Boyun uzamasını sağlar		Arkadaş ilişkilerim güçlenir		Sağlıklı bir yaşam sağlar		Boş zamanımı değerlendirdi yorum		Toplam f	Kay-Kare
	f	%	f	%	f	%	f	%		
Kız	73	8,1	24	2,7	731	81,0	75	8,3	903	$\chi^2=12,09$ sd=3 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red
Erkek	89	10,1	47	5,3	667	75,4	82	9,3	885	
9 Yaş	3	17,6	2	11,8	11	64,7	1	5,9	17	$\chi^2=$ Uygulanamadı.
10 Yaş	43	8,8	13	2,7	386	79,1	46	9,4	488	
11 Yaş	48	8,3	15	2,6	458	79,4	56	9,7	577	
12 Yaş	33	10,5	19	6,0	246	78,1	17	5,4	315	
13 Yaş	6	3,7	9	5,6	138	85,7	8	5,0	161	
14 Yaş	19	10,1	13	6,9	129	68,6	27	14,4	188	
15 Yaş	10	23,8	0	0,0	30	71,4	2	4,8	42	
Toplam	162	11,8	71	5,1	1398	75,3	157	7,8	1788	

Tablo 93'de öğrencilerin "Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar" konusundaki görüşlerinin cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %75.3'si B.E.D.'nin *birinci derecede sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunu güçlendirdiğini* ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %11.8'i boyunun uzadığını, %7.8'i boş zamanlarını değerlendirdiğini, %5.1'i arkadaşlarıyla ilişkilerinin güçlendiğini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin cinsiyeti ile “Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 93’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; kız öğrencilerin %81’i ve erkek öğrencilerin %75.4’ü B.E.D.’nin öncelikle sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunu güçlendirdiğini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte erkek öğrencilerin yaklaşık %20’si ve kız öğrencilerin yaklaşık %16’sı boylarının uzadığını ve boş zamanlarını değerlendirdiklerini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin yaşı ile “Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamadığı için yüzdelikler ile yorum yapılmıştır. Tablo 93’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 9 yaş grubundaki öğrencilerin %64.7’si sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunu güçlendirdiğini, %17.6’sı boyunun uzadığını, %11.8’i arkadaş ilişkilerinin güçlendiğini belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra 10-11-12 ve 13 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %80’i sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunu güçlendirdiğini ifade etmişlerdir. Diğer taraftan 14 yaş grubundaki öğrencilerin %68.6’sı sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunu güçlendirdiğini, %14.4’ü boş zamanlarını değerlendirdiğini, %10.1’i boyunun uzadığını ifade etmişlerdir. Ayrıca 15 yaş grubundaki öğrencilerin %71.4’ü sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunu güçlendirdiğini, %23.8’i boyunun uzadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 94 - Öğrencilerin, Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar Konusundaki Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı

Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar Nedir?										
Ağırlık	Boyun uzamasını sağlar		Arkadaş ilişkilerim güçlenir		Sağlıklı bir yaşam sağlar		Boş zamanımı değerlendiri yorum		Toplam	Kay-Kare
	f	%	f	%	f	%	%	f		
25 kg ≤	8	8,4	8	8,4	66	69,5	13	13,7	95	x ² =38,92 sd=18 S=0,00 S<0,05 H ₀ Red
26- 30 kg	46	9,3	14	2,8	391	78,8	45	9,1	496	
31- 35 kg	44	8,6	30	5,9	393	77,2	42	8,3	509	
36- 40 kg	36	10,1	10	2,8	283	79,7	26	7,3	355	
41- 45 kg	17	10,2	4	2,4	140	83,8	6	3,6	167	
46-50 kg	7	6,9	4	3,9	73	71,6	18	17,6	102	
51 kg ≥	0	0,0	1	2,7	32	86,5	4	10,8	37	
Toplam	158	7,6	71	4,2	1378	78,2	154	10,0	1761	

$\chi^2=38,92$
 $sd=18$
 $S=0,00$
 $S<0,05$
 H_0 Red

Tablo 94’de öğrencilerin “Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar” konusundaki görüşlerinin ağırlık ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %78.2’si B.E.D.’nin *birinci derecede sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunu güçlendirdiğini* ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %7.6’sı boyunun uzadığını, %10’u boş zamanlarını değerlendirdiğini, %4.2’si arkadaşlarıyla ilişkilerinin güçlendiğini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin ağırlık ortalamaları ile “Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 94’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; ağırlık ortalaması 25kg $\leq$ ile 46-50 kg olan öğrencilerin yaklaşık %70’i sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunu güçlendirdiğini ve %17.6’sı boş zamanlarını değerlendirdiğini ifade etmişlerdir. Ağırlık ortalaması 26-45 kg arasında olan öğrencilerin yaklaşık %80’i ve 51 kg $\geq$ olan öğrencilerin %86.5’i sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunu güçlendirdiğini ifade etmişlerdir.

Tablo 95 - Öğrencilerin, Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar Konusundaki Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı

Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar Nedir?									
Boy	Boyun uzamasını sağlar		Arkadaş ilişkilerim güçlenir		Sağlıklı bir yaşam sağlar		Boş zamanımı değerlendiriyorum		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f	%	f
1,25 m $\leq$	6	7,8	2	2,6	54	70,1	15	19,5	77
1,26-1,35 m	47	10,9	13	3,0	338	78,1	35	8,1	433
1,36-1,45 m	55	8,3	29	4,4	527	79,6	51	7,7	662
1,46-1,55 m	25	7,3	14	4,1	276	80,2	29	8,4	344
1,56-1,65 m	21	11,4	10	5,4	137	74,5	16	8,7	184
1,66 m $\geq$	4	10,0	1	2,5	30	75,0	5	12,5	40
Toplam	158	9,1	69	4,0	1362	78,3	151	8,7	1740
									Kay-Kare
									$\chi^2=20,67$
									sd=15
									S=0,14
									S>0,05
									H ₀ Kabul

Tablo 95’de öğrencilerin “Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar” konusundaki görüşlerinin boy ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %78.3’ü B.E.D.’nin *birinci derecede sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunu güçlendirdiğini* ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %9.1’i boyunun uzadığını, %8.7’si boş zamanlarını değerlendirdiğini, %4’ü arkadaşlarıyla ilişkilerinin güçlendiğini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin boy ortalamaları ile “Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerinin En Çok Sağladığı Yarar” konusundaki görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunamamıştır*. Tablo 95’deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; boy ortalaması 1.25 m $\leq$ olan öğrencilerin %70.1’i sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunu güçlendirdiğini, %19.5’i boş zamanlarını değerlendirdiğini ifade etmişlerdir. Yine 1.26-1.55 m arasında olan öğrencilerin yaklaşık %80’i ile 1.56-1.66 m $\geq$ arasında olan öğrencilerin yaklaşık %75’i sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunu güçlendirdiğini belirtmişlerdir.

Tablo 93-94-95’den elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin çoğunluğu beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin birinci derecede sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunu güçlendirdiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin cinsiyeti ve ağırlık ortalamaları ile beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin sağladığı yarara ilişkin görüşler arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bunun nedeni kız ve erkek öğrencilerin sağlıklı bir yaşamı ön planda tutuyor olmalarıdır. Beden eğitimi etkinliklerini benimseyen ve kendisi için sağlıklı bir yaşam ve vücudu geliştirdiğini düşünen öğrencilerin, hem B.E.D.’ne karşı olumlu bir tutum içinde olduğunu hem de B.E.D.’nin fiziksel gelişimi desteklediği inancının daha fazla yerleştiğini söyleyebiliriz. Buna karşılık boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla bu faaliyetlere katılan öğrencilerin oranının %10’larda olması, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini yaşam boyu devam ettirme alışkanlığının kazandırılmadığının bir göstergesi olabilir.

Araştırma sonuçlarını destekler nitelikte olan bir çalışma ise Gökmen (1981;45) tarafından yapılmıştır. Gökmen yaptığı araştırmada programlı bedensel etkinliklerin 10 yaşındaki ilkokul öğrencilerin psikomotor gelişimleri üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu saptamıştır. Aynı araştırmada devinsel gelişimin, zihinsel gelişim ve akademik başarı üzerinde olumsuz bir etkisi olmadığı yönünde bir yargıya ulaşılmıştır. Koç’un (1994;145) Manisa merkez ilçe ortaokul ve liseleri ile İzmir Bornova ilçesinin ortaöğretim kurumlarında yaptığı araştırmada ise öğrenciler sportif faaliyetlerin sağladığı yararlar arasında; fiziksel, ruhsal gelişime katkısının olduğu, sosyal ilişkileri güçlendirdiği, yeni dost ve arkadaş kazanma vb. şeklinde belirtmişlerdir.

Tablo 96 - Öğrencilerin, B.E.D.'nden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı

Öğrencilerin B.E.D.'nden Beklentileri Nelerdir?									
Cins. / Yaş	Yeni arkadaş edinmek f %	Sporcu olup çok para kazanmak f %	Boş zamanlarında daha çok oyun oynamak f %	Okulda herkesin tanıdığı biri olmak f %	Sağlıklı olmak, vücut geliştirir, kuvvetli olmak f %	Yaşam boyu spor yapmak, yetenek geliştir. f %	Toplam f	Kay-Kare	
Kız	241 26,9	201 22,4	183 20,4	147 16,4	118 13,2	6 0,7	896	$\chi^2=13,70$ sd=5 S=0,01 S<0,05 H ₀ Red	
Erkek	234 26,2	253 28,4	164 18,4	133 14,9	94 10,5	14 1,6	892		
9 Yaş	4 23,5	3 17,6	1 5,9	3 17,6	6 35,3	0 0,0	17	$\chi^2=$ Uygulanamadı	
10 Yaş	161 33,0	114 23,4	71 14,5	88 18,0	47 9,6	7 1,4	488		
11 Yaş	176 30,6	124 21,6	121 21,0	92 16,0	51 8,9	11 1,9	575		
12 Yaş	80 25,3	66 20,9	69 21,8	53 16,8	46 14,6	2 0,6	316		
13 Yaş	21 12,9	67 41,1	24 14,7	29 17,8	22 13,5	0 0,0	163		
14 Yaş	25 13,3	63 33,5	53 28,2	12 6,4	35 18,6	0 0,0	188		
15 Yaş	8 19,5	17 41,5	8 19,5	3 7,3	5 12,2	0 0,0	41		
Toplam	475 26,6	454 25,4	347 19,4	280 15,7	212 11,9	20 1,1	1788		

Tablo 96'da öğrencilerin "B.E.D.'nden Beklentileri"ne ilişkin görüşlerinin cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre dağılımı verilmiştir. Tabloda ilköğretim çağındaki öğrencilerin B.E.D.'nden beklentilerini incelediğimizde; %26.6 ile birinci derecede *yeni arkadaşlar edinmek*; %25.4 ile ikinci derecede *ileride iyi bir sporcu olup çok para kazanmak*; %19.4 ile üçüncü derecede *boş zamanlarında daha çok oyun oynamak*; %15.7 ile dördüncü derecede *okulda herkesin tanıdığı biri olmak*; %11.9 ile beşinci derecede *sağlıklı olmak, vücudunu geliştirmek, güçlü kuvvetli olmak vb. özellikleri*; %1.1 ile altıncı derecede *yaşam boyu sporu yapmak, yeteneklerini geliştirmek* istediklerini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin cinsiyeti ile "B.E.D.'nden Beklentileri"ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 96'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; kız öğrencilerin %26.9'u yeni arkadaşlar edinmek, %22.4'ü ileride iyi bir sporcu olup çok para kazanmak istemektedir. Erkek öğrencilerin %28.4'ü kız öğrencilerin tam tersine ileride iyi bir sporcu olup çok para kazanmak ve %26.2'si daha çok yeni arkadaşlar edinmek olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin yaşı ile "B.E.D.'nden Beklentileri"ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamadığı için yüzdelikler ile yorum yapılmıştır. Tablo

96'daki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; 9 yaş grubundaki öğrencilerin %35.3'ü daha çok sağlıklı olmak, vücudunu geliştirmek, güçlü kuvvetli olmak istemektedir. Diğer taraftan 10-11-12 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %30'u yeni arkadaşlar edinmek ve yaklaşık %20'si ileride sporcu olup çok para kazanmak istemektedir. Bununla birlikte 13 ve 15 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %40'ı ile 14 yaş grubundaki öğrencilerin yaklaşık %30'u para kazanmak ve boş zamanlarında oyun oynamayı istemektedirler.

Tablo 97 - Öğrencilerin, B.E.D.'nden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin Ağırlık Ortalamalarına Göre Dağılımı

Öğrencilerin B.E.D.'nden Beklentileri Nelerdir?								
Ağırlık	Yeni arkadaş edinmek f %	Sporcu olup çok para kazanmak f %	Boş zaman larımda daha çok oyun oynamak f %	Okulda herkesin tanıdığı biri olmak f %	Sağlıklı olmak, vücut geliştirir, kuvvetli olmak f %	Yaşam boyu spor yapmak, yetenek geliştir. f %	Toplam f	Kay-Kare
25 kg ≤	35 37,6	20 21,5	17 18,3	10 10,8	7 7,5	4 4,3	93	$\chi^2=143,01$ $sd=30$ $S=0,00$ $S<0,05$ H_0 Red
26- 30 kg	168 34,0	105 21,3	79 16,0	98 19,8	40 8,1	4 0,8	494	
31- 35 kg	141 27,4	116 22,6	114 22,2	78 15,2	57 11,1	8 1,6	514	
36- 40 kg	84 23,7	99 28,0	55 15,5	64 18,1	50 14,1	2 0,6	354	
41- 45 kg	22 13,2	59 35,3	38 22,8	19 11,4	29 17,4	0 0,0	167	
46-50 kg	15 15,0	24 24,0	36 36,0	7 7,0	16 16,0	2 2,0	100	
51 kg ≥	3 7,9	23 60,5	5 13,2	0 0,0	7 18,4	0 0,0	38	
Toplam	468 26,6	446 25,3	344 19,5	276 15,7	206 11,7	20 1,1	1760	

Tablo 97'de öğrencilerin "B.E.D.'nden Beklentileri"ne ilişkin görüşlerinin ağırlık ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %26.6 ile birinci derecede *yeni arkadaşlar edinmek*; %25.3 ile ikinci derecede *ileride iyi bir sporcu olup çok para kazanmak*; %19.5 ile üçüncü derecede *boş zamanlarında daha çok oyun oynamak*; %15.7 ile dördüncü derecede *okulda herkesin tanıdığı biri olmak*; %11.7 ile beşinci derecede *sağlıklı olmak, vücudunu geliştirmek, güçlü kuvvetli olmak vb. özellikleri*; %1.1 ile altıncı derecede *yaşam boyu sporu yapmak, yeteneklerini geliştirmek* istediklerini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin ağırlık ortalamaları ile "Beden Eğitimi Dersinden Beklentileri"ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 97'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; ağırlık ortalaması 25kg ≤ olan öğrenciler ile 35kg arasında olan öğrencilerin yaklaşık %30'u yeni arkadaşlar edinmeyi beklemektedir.

Bununla birlikte 36-45 kg arasında olan öğrencilerin yaklaşık %30'u ilerde sporcu olup para kazanmayı ümit etmektedir. Ayrıca 46-50 kg arasında olan öğrencilerin %36'sı boş zamanlarında daha çok oyun oynamayı, %24'ü ise para kazanmayı istemektedir. Ağırlık ortalaması 51 kg $\geq$ olan öğrencilerin %60.5'i ilerde iyi bir sporcu olup çok para kazanmayı beklemektedirler.

Tablo 98 - Öğrencilerin, B.E.D.'nden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin Boy Ortalamalarına Göre Dağılımı

Öğrencilerin B.E.D.'nden Beklentileri Nelerdir?								
Boy	Yeni arkadaş edinmek f %	Sporcu olup çok para kazanmak f %	Boş zaman larımda daha çok oyun oynamak f %	Okulda herkesin tanıdığı biri olmak f %	Sağlıklı olmak, vücut geliştirir, kuvvetli olmak f %	Yaşam boyu spor yapmak, yetenek geliştir. f %	Toplam f	Kay-Kare
1,25 m $\leq$	22 29,3	21 28,0	12 16,0	15 20,0	3 4,0	2 2,7	75	$\chi^2=113,65$ $sd=25$ $S=0,00$ $S<0,05$ H_0 Red
1,26-1,35 m	151 34,6	114 26,1	66 15,1	67 15,4	33 7,6	5 1,1	436	
1,36-1,45 m	196 29,7	137 20,8	114 17,3	117 17,7	85 12,9	11 1,7	660	
1,46-1,55 m	64 18,6	88 25,6	89 25,9	53 15,4	48 14,0	2 0,6	344	
1,56-1,65 m	25 13,4	71 38,2	46 24,7	13 7,0	31 16,7	0 0,0	186	
1,66 m $\geq$	3 7,7	14 35,9	13 33,3	4 10,3	5 12,8	0 0,0	39	
Toplam	461 26,5	445 25,6	340 19,5	269 15,5	205 11,8	20 1,1	1740	

Tablo 98'de öğrencilerin "B.E.D.'nden Beklentileri"ne ilişkin görüşlerinin boy ortalamalarına göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrencilerin %26.5 ile birinci derecede *yeni arkadaşlar edinmek*; %25.6 ile ikinci derecede *ileride iyi bir sporcu olup çok para kazanmak*; %19.5 ile üçüncü derecede *boş zamanlarında daha çok oyun oynamak*; %15.5 ile dördüncü derecede *okulda herkesin tanıdığı biri olmak*; %11.8 ile beşinci derecede *sağlıklı olmak, vücudunu geliştirmek, güçlü kuvvetli olmak vb. özellikleri*; %1.1 ile altıncı derecede *yaşam boyu sporu yapmak, yeteneklerini geliştirmek* istediklerini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin boy ortalamaları ile "B.E.D.'nden Beklentileri"ne ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan *anlamlı bir ilişki bulunmuştur*. Tablo 98'deki yüzdelik dağılımlara baktığımızda; boy ortalaması 1.25 m $\leq$ ile 1.45 m arasında olan öğrencilerin yaklaşık %30'u yeni arkadaşlar edinmeyi istemektedir. Diğer taraftan boy ortalaması 1.46-1.55 m arasında olan öğrencilerin yaklaşık %26'sı para kazanmayı ve boş zamanlarında oyun oynamayı ümit etmektedir. Aynı şekilde boy ortalaması 1.56-1.65 m arasında olan öğrencilerin yaklaşık %38'i para kazanmayı ve yaklaşık %24'ü boş

zamanlarında oyun oynamayı istemektedir. Yine boy ortalaması $1.66 \text{ m} \geq$ olan öğrencilerin yaklaşık %36'sı para kazanmanın ve yaklaşık %33'ü boş zamanlarında oyun oynamanın beklentisi içindedir.

Tablo 96-97-98'den elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin çoğunluğu B.E.D.'nden beklentilerini; yeni arkadaşlar edinmek, ileride iyi bir sporcu olup çok para kazanmak ve boş zamanlarında daha çok oyun oynamak şeklinde sıralamışlardır. Öğrencilerin görüşleri cinsiyet, ağırlık ve boy ortalamalarına bağlı olarak değişmektedir. Görüşler arasındaki farklılığın, çoğunluğunun benzer görüşte olmakla birlikte söz konusu beklentilerinin öncelik sırasının değişmesinden kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin genel beklentisinin “ileride iyi bir sporcu olup çok para kazanmak” olması, yetişkinlerin ve toplumun bu yöndeki beklentilerini yansıtan “ayna” olarak karşımıza çıkması oldukça düşündürücüdür.

3. Denencelere Ait Bulgular ve Yorumları

Bu bölümde araştırmamızda yer alan denencelerin sınanması sonucunda elde edilen bulgular, denence sırasına göre açıklanmış ve yorumlarına yer verilmiştir.

Birinci denenceye ilişkin bulgular ve yorumları:

- a) Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının hedefleri hakkında öğretmen görüşleri arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının hedefleri hakkında öğretmen görüşlerini saptamak amacıyla, bu denenceyle ilgili 14 soruya yanıt aranmıştır.

“Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının hedefleri hakkında öğretmen görüşleri arasında bir ilişki yoktur” şeklinde ifade edilen denencenin sınanmasından elde edilen bulgular şunlardır:

B.E.P.’nin çocukların tüm gelişim alanlarını desteklediğini belirten öğretmenlerin oranı %70.8’dir. Öğretmenlerin cinsiyeti, branşı ve öğrenim durumu ile B.E.P.’nin en çok desteklediği gelişim alanına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni, öğretmenlerin B.E.D.’ni çocukların çok yönlü gelişimleri için zorunlu bir ders olarak görmelerinden kaynaklanmış olabilir. Araştırmanın diğer bağımsız değişkeni olan kıdem ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Öğretmenlerin kıdemleri arttıkça program hakkında daha çok tecrübe sahibi olmalarından dolayı ortaya çıkan dağılımın bu sonuca neden olduğu söylenebilir.

B.E.D.’nde fiziksel alanda öğretmenlerin %77’si en çok temel motorsal özellikleri geliştirmek istemektedir. Öğretmenlerin kıdemi ve öğrenim durumu ile fiziksel alanda en çok geliştirmek istedikleri özelliğe ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişkiye rastlanmadığından sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durum B.E. programı ve uygulamalarında, fiziksel gelişimin ön planda tutuluyor olmasından kaynaklanabilir. Buna karşın, cinsiyet ve branş değişkeni ile öğretmen

görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunduğundan sıfır hipotezi reddedilerek, karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni her iki cinsiyetteki öğretmenlerin temel motorsal özellikleri geliştirmeye çalıştıkları anlaşılmakla birlikte, bayan öğretmenlerin yüzdelik oranı daha yüksek bulunduğundan değişkenler arasında bir ilişkiye rastlanmıştır olabilir. Bu alanda eğitim almış öğretmenlerin B.E.D.'nde fiziksel alanda belirlenen hedeflere ulaşmada daha yeterli oldukları söylenebilir.

Sosyal alanda çocuklarda daha çok demokratik tutumlar kazandırmayı amaçlayan öğretmenlerin oranı %57.6'dır. Öğretmenlerin kişisel özellikleri ile sosyal alanda en çok geliştirilmek istenen özelliklere ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni, ilköğretim çağında sosyalleşmeye daha çok önem verilmesi olabilir. B.E.D.'nde sosyal alanda tüm çocuklara demokratik tutumlar kazandırmak isteyen öğretmenlerin çoğunlukta olması, demokratik bir sınıf atmosferi yaratma çabalarının bir sonucu olarak yorumlanabilir.

Duygusal alanda, öğrencilerde en çok kendine güven, cesaret vb. kişilik özellikleri geliştirmek isteyen öğretmenlerin oranı %72.2'dir. Öğretmenlerin branşları ve meslekteki kıdemleri ile duygusal alanda en çok geliştirmek istenen özelliklere ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Programda B.E.D. "Genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olup, aynı zamanda kişiliğin eğitimi" olarak ele alınmaktadır. Bu nedenle öğretmenler kişilik gelişimine daha çok önem veriyor olabilirler. Bununla birlikte cinsiyet ve öğrenim durumu ile öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Cinsiyet açısından, erkek öğretmenlerin diğer tutum ve alışkanlıkları da önemli gördükleri anlaşılmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin aldıkları eğitimin, B.E.D.'lerinde bu özellikleri geliştirecek etkinliklerin planlanması ve uygulamaya konulmasında etkili olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin %78.4'ü öğrencilerde zihinsel alanda en çok yaratıcı-eleştirci özellikleri geliştirmeyi istemektedirler. Öğretmenlerin cinsiyeti ve meslekteki kıdemleri ile zihinsel alanda en çok geliştirmek istenen özelliklere ilişkin görüşler arasında

istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Okullarımızda “Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur” anlayışı yıllardır süre gelmiştir. Hem bu anlayışın etkisi hem de B.E.D.’nin sadece bedensel değil, aynı zamanda zihinsel bir eylem olduğunun öğretmenlerce kabul edilmiş olması, görüşlerin aynı noktada birleşmesine neden olabilir. Ayrıca çocukların yaratıcı-eleştirci yönlerinin geliştirilmek istenmesi, B.E.P.’nin teorik içeriğine bir eleştiri olarak algılanabilir. Buna karşın branş ve öğrenim durumu; öğretmen görüşleri üzerinde etkili bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Branş açısından, öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla birlikte, B.E. öğretmenlerinin sayıca az olması görüşler arasında farklılığa yol açmış olabilir. Bazı B.E. öğretmenleri tarafından derslerde temel bilgilerin verildiği ve spora hazırlık alıştırması konusunda zihinsel hazırlığın daha çok yapıldığı anlaşılmaktadır. Öğrenim durumları açısından, öğretmenlerin görüşleri birbirine yakın olmakla birlikte bazı öğretmenlerin, zihinsel öğrenmenin beceri öğretimine etkisi konusunda daha çok bilgi sahibi olmaları, görüşler arasında farklılığa sebep olabilir.

Çocuklarda en çok duygusal - sosyal özellikleri geliştirmeyi hedefleyen öğretmenlerin oranı %59.8’dir. Araştırmanın bağımsız değişkenleri ile çocuklarda en çok geliştirmeye çalıştıkları hedef alanına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğunun aynı görüşte birleşmelerinin nedeni, insan ilişkilerinde başarılı ve bilinçli insanlar yetiştirme eğiliminden kaynaklanmış olabilir.

Öğretmenlerin %62.1’i hedeflerde öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alındığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin cinsiyeti, kıdemi ve öğrenim durumu ile hedeflerde öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alınıp alınmadığına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Buna ek olarak, branş değişkeni ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Branş değişkeni dışında öğretmenlerin çoğunluğu programda yer alan hedeflerde çocukların gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alındığını belirtmişlerdir. Buna karşın B.E. öğretmenlerinin aynı görüşte olmamasının nedeni, bu konuda daha fazla bilgi sahibi olmalarından

kaynaklanmış olabilir. Nitekim, B.E. öğretmenlerinin programda yer alan hedeflerde çocukların gelişim ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alınmadığı yönünde görüş bildirmeleri oldukça düşündürücüdür.

B.E.P.'nda çocuk ve gençlerin zihinsel, psikomotor, fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimlerini sağlayacak hedef cümlelere; öğretmenlerin %67.4'ü yer verildiğini ancak anlaşılmadığını belirtmektedir. Öğretmenlerin cinsiyeti, branşı, kıdemi ve öğrenim durumu ile B.E.P.'nda çocuk ve gençlerin zihinsel, psikomotor, fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimlerini sağlayacak hedef cümlelere yer verilip verilmediğine ilişkin görüşler arasında anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni öğretmenlerin benzer koşullarda çalışması, branş öğretmenin yeterli sayıda olmaması ve dersin düzenli olarak yapılmaması; programdaki gelişimsel hedeflerin anlaşılmasını zorlaştırıyor olmasından kaynaklanabilir.

B.E.P.'nda çocukların gelişim düzeyleri ile hedeflerin birbiriyle uygunluk ve paralellik göstermemesinin en önemli nedeni olarak; öğretmenlerin %41.3'ü hedeflerin her çocuk için uygun olmadığını, zaten fiziksel şartların bunu engellediğini (%30.3) belirtmişlerdir. Öğretmenlerin öğrenim durumu ile "B.E.P.'nda çocukların gelişim düzeyleriyle hedeflerin birbiriyle uygunluk ve paralellik göstermemesinin en önemli nedeni"ne ilişkin görüşler arasında anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durum, çalışma evrenine (örnekleme) alınan önlisans ve Eğitim Enstitüsü mezunlarının sayıca fazla olmasından kaynaklanabilir. Ancak, cinsiyet ve kıdem değişkenleri ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bayan öğretmenler hedefleri her çocuk için uygun bulmazken, erkek öğretmenler daha çok fiziksel şartları engelleyici olarak görmektedir. Aynı durum 10 yıl ve aşağı kıdemi olan ile 21 ve üzeri kıdemli öğretmenler için de geçerli olması buna neden olarak gösterilebilir. Öğretmenlerin branşı ile "B.E.P.'nda çocukların gelişim düzeyleriyle hedeflerin birbiriyle uygunluk ve paralellik göstermemesinin en önemli nedeni"ne ilişkin görüşlerin belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamamıştır.

B.E.P.'nda yer alan hedeflerin, okulun sahip olduğu imkanlar ile gerçekleştirilemeyeceğini belirten öğretmenlerin oranı %75.3'dür. Öğretmenlerin cinsiyeti ve öğrenim durumu ile B.E.P.'nda yer alan hedeflerin gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceğine ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu aynı görüşü paylaşmakla birlikte bayan öğretmenlerin ve Eğitim Enstitüsü mezunlarının yüzdelik oranları daha yüksek bulunmuştur. Buna ek olarak branş ve kıdem ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Başka bir deyişle, söz konusu değişkenler programdaki hedeflerin gerçekleştirilmesine ilişkin görüşlerin belirlenmesinde etkileyici nitelikte bulunmuştur. Mesleki kıdem ve eğitim düzeyi arttıkça öğretmenler programdaki hedefleri gerçekleştirilebilir bulanların oranında artmaktadır. Sınıf öğretmenleri programdaki hedefleri okulun imkanları ile gerçekleştiremeyeceğini düşünürken B.E. öğretmenlerinin çoğunluğu bu görüşe katılmamaktadır. Bu durum, öğretmenler arasındaki alan bilgisi farklılığından kaynaklanabilir.

B.E.P.'nda yer alan hedeflerin, her sınıf düzeyinde aşamalı olarak geliştirilip geliştirilemediğiyle ilgili olarak; öğretmenlerin %57.9'u düzenli ders yapılmadığı için geliştirilemediğini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin kıdemi ve öğrenim durumu ile B.E.P.'nda yer alan hedeflerin, her sınıf düzeyinde aşamalı olarak geliştirilip geliştirilemediğine ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Yani öğretmenlerin yarısından fazlası düzenli ders yapılmadığı görüşünde birleşmektedirler. Buna ek olarak cinsiyet ve branş ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durum erkek öğretmenlerin, hem düzenli ders yapılmadığı hem de ders yapıldığı ancak aşamalı geliştirilmesi için uğraş verilmediği yönünde çelişkili ifadelerde bulunmalarından kaynaklanabilir. Yine bazı sınıf öğretmenlerinin bu ders için zaman ayırmadığı ve önemsemediklerinin bir sonucu olabilir.

B.E.D.'nde çocukların hedeflere ulaşip ulaşmadıklarının “gözlenebilir ve ölçülebilir” olduğunu belirten öğretmenlerin oranı yaklaşık %48'dir. Öğretmenlerin kıdemi ve öğrenim durumu ile “B.E.D.'nde çocukların hedeflere ulaşip ulaşmadıkları gözlenebilir ve ölçülebilir mi?” sorusuna ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durum B.E.D.'nde çocukların hedeflere ulaşip ulaşmadıklarının gözlenip ölçülebildiğini belirten öğretmenlerin yarısının uygulamada bunu yapıyor olmasından kaynaklanabilir. Buna ek olarak cinsiyet ve branş değişkeni ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. B.E.D.'nde çocukların hedeflere ulaşip ulaşmadıklarının “gözlenebilir ve ölçülebilir” olduğunu belirten öğretmenlerin oranı daha yüksek olmasına rağmen, “gözlenebilir ancak ölçülemez” yönünde görüş bildiren öğretmenlerin oranlarında da bir artış gözlenmektedir. Bu durum uygulamada öğretmenlerin daha çok gözlem yapıyor olmalarından kaynaklanabilir.

B.E.P.'nda yer alan hedefler ile öğrencilerin B.E.D.'ndeki performans düzeyleri arasında bir tutarlılık olup olmadığı konusunda öğretmenler farklı görüşlere sahiptir. Çünkü yaklaşık olarak %35'i tutarlı, yaklaşık %28'i tutarsız ve yaklaşık %37'si bu konuda bilgi sahibi değildir. Öğretmenlerin cinsiyeti ve branşı ile “B.E.P.'nda yer alan hedefler ile öğrencilerin B.E.D.'ndeki performans düzeyleri arasında bir tutarlılık olup olmadığı” konusundaki görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni öğretmenlerin böyle bir bilgiye sahip olması için derslerde ölçme ve değerlendirme yapmaması olabilir. Buna ek olarak kıdem ve öğrenim durumu ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Kıdem arttıkça B.E.P.'nda yer alan hedefler ile öğrencilerin B.E.D.'ndeki performans düzeyleri arasında tutarlılık olduğunu belirtenlerin yüzdelik oranlarında bir artış görülmektedir. Bununla birlikte öğrenim düzeyi arttıkça bu konuda bilgi sahibi olmayanların yüzdelik oranlarında da bir artış gözlenmektedir. Bu durum B.E.D.'nde ölçme ve değerlendirmeye verilen önemin öğretmenlerin kıdem ve öğrenim durumlarına göre değiştiğini göstermektedir.

B.E.D.'nde hedeflerin gerçekleşmesini engelleyen en önemli faktörün, programın kendisi olduğunu belirten öğretmenlerin oranı %39.3'dür. Öğretmenlerin %25.8'i ise öğretmen ve yöneticilerin tutumlarını en önemli engel olarak görmektedir. Öğretmenlerin cinsiyeti, kıdemi ve öğrenim durumu ile B.E.D.'nde hedeflerin gerçekleşmesini engelleyen en önemli faktöre ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. B.E.D.'nde hedeflerin gerçekleşmesini engelleyen en önemli faktörün programın kendisi olduğunu belirten öğretmenlerin oranı %39.3 iken, uygulamadaki eksikliklerden kaynaklandığı belirtenlerin oranı %60.7'dir. Bu durum programın uygulamada farklı şekillerde yorumlanmasından kaynaklanıyor olabilir. Buna ek olarak branş değişkeni ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni, öğretmenlerin gerek bu alanda aldıkları eğitimin gerekse içinde bulundukları koşulların farklı olması olabilir.

- b) Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının hedeflere uygun olarak işlenebilmesi hakkında öğretmen görüşleri arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının hedeflere uygun olarak işlenebilmesi hakkında öğretmen görüşlerini saptamak amacıyla, bu denenceyle ilgili 7 soruya yanıt aranmıştır.

“Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının hedeflere uygun olarak işlenebilmesi hakkında öğretmen görüşleri arasında bir ilişki yoktur” şeklinde ifade edilen denencenin sınanmasından elde edilen bulgular şunlardır:

B.E.D.'ni hedeflere uygun olarak işleyen öğretmenlerin oranı %66.6'dır. Öğretmenlerin cinsiyeti ile B.E.D.'nin hedeflere uygun olarak işlenip işlenmediğine ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durum öğretmenlerin benzer fiziksel koşullarda çalışıyor olmalarından kaynaklanabilir. Buna ek olarak branş, kıdem ve öğrenim durumu ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durumda öğretmenlerin mesleki eğitimi ve tecrübelerinin dersin hedeflere uygun olarak işlenmesinde daha çok

etkili olduğu söylenebilir. Bununla birlikte branş ile bu konudaki öğretmen görüşleri arasında bir ilişki olup olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamamıştır.

B.E.D.'nde yıllık ve günlük plan yaparken öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alan öğretmenlerin oranı %75.8'dir. Öğretmenlerin cinsiyeti, kıdemi ve öğrenim durumu ile B.E.D.'nde yıllık ve günlük plan yaparken öğrencilerin gelişim ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alınıp alınmadığına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durum bize öğrencilerin gelişim ve ihtiyaçlarının kağıt üzerinde pek çok öğretmen tarafından dikkate alındığını göstermektedir. Bununla birlikte branş ile bu konudaki öğretmen görüşleri arasında bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamamıştır.

Engelli öğrencilerin B.E.D.'nde normal öğrencilerle birlikte derse katıldığını belirten öğretmenlerin oranı %52'dir. Öğretmenlerin cinsiyeti, kıdemi ve öğrenim durumu ile engelli öğrencilerin B.E.D.'ndeki konumlarına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durumda engelli öğrencilerin genelde normal öğrencilerle birlikte derse alındığı ancak derse seyirci kalmalarına neden olduğu söylenebilir. Buna ek olarak branş ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durum engellilerin eğitimine uygun fiziksel koşulların bulunmamasından ve öğretmenlerdeki eğitim eksikliğinden kaynaklanabilir.

B.E.D.'nin sonunda öğrencilerde gözlediği gelişim farklılıklarını kişisel dosya veya fişlere düzenli kaydeden öğretmenlerin oranı %29.7, bazen kayıt tutan öğretmenlerin oranı %31.6'dır. Öğretmenlerin kıdemi ve öğrenim durumları ile B.E.D.'nin sonunda öğrencilerde gözlediği gelişim farklılıklarını kişisel dosya veya fişlere kayıt edip etmediklerine ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durum öğretmenlerin "gelişim" kavramını "boy ve ağırlık" grafiğinin hazırlanarak sınıfa asılması olarak algılamalarından kaynaklanmış olabilir. Buna ek olarak cinsiyet ve branş değişkeni ile

öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durumda öğretmenler, ders yoğunluğu ve sınıftaki öğrenci sayısındaki fazlalıktan dolayı farklı görüşler bildirmiş olabilirler.

Tesis, malzeme, saha ve araç-gereçlerin çocukların boylarına ve gelişim seviyelerine uygun olduğunu belirten öğretmenlerin oranı %14.1'dir. Söz konusu malzemelerin çocuklar için uygun olmadığını belirtenlerin oranı %44.1'dir. Öğretmenlerin cinsiyeti, kıdemi ve öğrenim durumu ile tesis, malzeme, saha ve araç-gereçlerin çocukların boylarına ve gelişim seviyelerine uygun olup olmadığına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni, örnekleme alınan okullarda tesis, malzeme, saha ve araç-gereçlerin çocukların boylarına ve gelişim seviyelerine uygun olmamasından, hatta hiç malzemesi olmayan okulların bulunmasından ve standart bir donanımın sağlanamamış olmasından kaynaklanabilir. Bununla birlikte branş ile bu konudaki öğretmen görüşleri arasında bir ilişki olup olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamamıştır.

Öğrencilerin sağlık durumlarının düzenli olarak denetlenmesi konusunda, öğretmenlerin %54.6'sı öğrencilerin sağlık durumlarının velilerin sorumluluğunda olduğunu, %32.4'ü ise öğrencilerin yılda bir kez doktor kontrolünden geçirildiğini belirtmektedir. Öğretmenlerin cinsiyeti ve kıdemi ile öğrencilerin sağlık durumlarının düzenli olarak denetlenip denetlenmediğine ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durum, velilerin uygulamada gerçekten bu sorumluluğu almış olmalarından kaynaklanabilir. Buna ek olarak branş ve öğrenim durumu ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Okullarda sağlık önlemlerinin ve denetimlerinin yeterli olmaması ve okulların sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanamamaları bu duruma sebep olarak gösterilebilir. Programın içeriğinde fiziksel kontrollerin B.E.D.'nde dönemin başında yapılması önerilmektedir. Dolayısıyla uygulamada buna uyulmadığı söylenebilir.

B.E.D.'nde yeterli sağlık ve güvenlik önlemlerinin her derste yeterince dikkate alındığını belirten öğretmenlerin oranı %53.1'dir. Öğretmenlerin kıdemi ile B.E.D.'nde yeterli sağlık ve güvenlik önlemlerinin alınıp alınmadığına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durum, her derste yeterli sağlık ve güvenlik önlemi alınmasına karşılık derslerin genelde sınıfta veya okul bahçesinde yapılıyor olmasından kaynaklanabilir. Kıdeme bağlı olarak tecrübe artsa da fiziksel koşullar değişmemektedir. Çünkü sınıfta veya okul bahçesinde ders yapan öğretmenlerin oranı daha fazladır. Buna ek olarak cinsiyet, branş ve öğrenim durumu ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni, öğretmenlerin mesleki açıdan bilinçli olmakla birlikte, okullarda kapalı spor salonunun bulunmaması, sınıf öğretmenlerinin özellikle de bayan öğretmenlerin dersi daha çok sınıfta yapmayı tercih etmesi olabilir.

- c) Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının açık ve anlaşılır olması hakkında öğretmen görüşleri arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının açık ve anlaşılır olması hakkında öğretmen görüşlerini saptamak amacıyla, bu denenceyle ilgili 4 soruya yanıt aranmıştır.

“Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının açık ve anlaşılır olması hakkında öğretmen görüşleri arasında bir ilişki yoktur” şeklinde ifade edilen denencenin sınanmasından elde edilen bulgular şunlardır:

Öğretmenlerin %39.6'sı B.E.D.'nde geçen kavramların anlamlarını bilmediklerini, %43.1'i kavramları sadece B.E. öğretmenlerinin anlayabileceğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin cinsiyeti, branşı ve öğrenim durumu ile B.E.D.'nde geçen kavramların açık ve anlaşılır olup olmadığına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni, bazı öğretmenlerin programın içeriği hakkında yeterli bilgi sahibi olmamasından kaynaklanıyor olabilir. Buna ek olarak kıdem ile bu konudaki öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek

karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Öğretmenlerin kıdemi yükseldikçe kavramların anlamını bilmeyen ve sadece B.E. öğretmenin anlayabileceğini belirtenlerin oranı artmaktadır. Bu durum sınıf öğretmenlerinin sonradan kursa katılıp B.E. derslerine girmelerinden de kaynaklanabilir.

Hedef davranışlarda zihinsel, bedensel, sosyal ve duygusal özelliklerin nasıl geliştirileceğine ilişkin ifadeleri açık ve anlaşılır bulan öğretmenlerin oranı %42.4, hedef davranışları açık ve anlaşılır bulmayanların oranı %46.3'dür. Öğretmenlerin cinsiyeti, branşı ve kıdemi ile hedef davranışlarda zihinsel, bedensel, sosyal ve duygusal özelliklerin nasıl geliştirileceğinin açık ve anlaşılır olup olmadığına ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Hedefleri davranışa dönüştürmek için programdaki açıklamaları açık ve anlaşılır bulanların oranı yarı yarıyadır. Bu noktada öğretmenlerin yarısı tarafından "hedef davranışların gelişim alanlarına göre nasıl geliştirileceğinin" anlaşılmadığı söylenebilir. Buna ek olarak öğrenim durumu ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Eğitim Enstitüsü mezunlarının hedef davranışları dikkate almadıkları, zaten açık ve anlaşılır bulmadıklarını ifade etmeleri oldukça dikkat çekicidir. Bu durum, programın içeriği hakkında yeterli bilgisi olmayan öğretmenlerin bulunmasından ya da gerçekten programın açık ve anlaşılır olmamasından kaynaklanabilir. Çünkü B.E. öğretmenlerinin de yarısı benzer görüşe sahiptir.

Programda yaş, cinsiyet, ilgi, yetenek ve seviyelerine göre nasıl bir seçim ve yönlendirme yapıldığına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde; öğretmenlerin %45.9'u daha çok yetenek ve ilgilere göre bir açıklama yapıldığını belirtmektedirler. Öğretmenlerin kıdemi ve öğrenim durumu ile B.E.P.'nda yaş, cinsiyet, ilgi, yetenek ve seviyelerine göre seçim ve yönlendirmenin nasıl yapılacağına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. B.E.P.'nda öncelikle yaş grubu, arkasından bazı noktalarda cinsiyet dikkate alınarak öğrencilerin eğitiminden söz edilmektedir. Diğer taraftan öğrenciler programda 4. ve 5. sınıflardan itibaren sportif faaliyetlere kaydırıldığı için bu konuda yeterli açıklama yapılmıştır. Bu sonucun okullarda toplu öğretim yapılmasından, aynı zamanda

programda seçim ve yönlendirme konusunda kesin ve net bir açıklama bulunmamasından kaynaklandığı söylenebilir. Buna ek olarak öğretmenlerin cinsiyeti ve branşı ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Dolayısıyla öğretmenlerin cinsiyeti ve branşı, öğrencilerin yönlendirilmesinde etkili bulunmuştur.

Programda engelli öğrencilerin eğitimiyle ilgili açıklamaların yeterliliğine ilişkin olarak; öğretmenlerin %58.2'si sadece işitme engellilere yönelik açıklama bulunduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin cinsiyeti, kıdemi ve öğrenim durumu ile programda engelli öğrencilerin eğitimiyle ilgili açıklamaların yeterliliğine ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni, programın içeriğinde engelliler ile ilgili açıklamaların yetersiz olmasından kaynaklanabilir. Buna ek olarak branş ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni, B.E. öğretmenlerinin aynı zamanda üstün yetenekli öğrenciler ile ilgili açıklamalara ihtiyaç duymalarından kaynaklanabilir.

- d) Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının yeterliliği hakkında öğretmen görüşleri arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının yeterliliği hakkında öğretmen görüşlerini saptamak amacıyla, bu denenceyle ilgili 7 soruya yanıt aranmıştır.

“Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının yeterliliği hakkında öğretmen görüşleri arasında bir ilişki yoktur” şeklinde ifade edilen denencenin sınanmasından elde edilen bulgular şunlardır:

B.E.P.'nda eğitim durumları ile ölçme ve değerlendirme hakkında yapılan açıklamaları kısmen yeterli bulan öğretmenlerin oranı %57.3'dür. Öğretmenlerin cinsiyeti ve kıdemi ile B.E.P.'nda eğitim durumları ile ölçme ve değerlendirme hakkında yapılan açıklamaların yeterli olup olmadığına ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni, öğretmenlerin çoğunluğunun eğitim durumları ile ölçme ve

değerlendirme hakkında yapılan açıklamaları kısmen yeterli bulmalarından kaynaklanabilir. Buna ek olarak branş ve öğrenim durumu ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin daha çok kısmen, B.E. öğretmenlerinin çoğunluğunun ise bunu yeterli bulmasından kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte öğrenim durumları açısından kısmen yeterli bulanların oranı daha yüksek olmakla birlikte, en çok yetersiz bulanlar Eğitim Enstitüsü mezunlarıdır. Bunun nedeni B.E.P.'nda yer alan hedeflere ulaşmada, eğitim durumları ile ölçme ve değerlendirme hakkında yapılan açıklamaların, öğretmenlerin bu alandaki ihtiyaçlarını tam olarak karşılayamıyor olmasından kaynaklanabilir.

Hedeflerin gerçekleştirilmesinde Beden Eğitimi ders süresini yeterli bulan öğretmenlerin oranı %28.2, yetersiz bulan (%36.9) ve artırılmasını (%34.9) isteyenlerin oranı ise daha yüksektir. Öğretmenlerin cinsiyeti ile hedeflerin gerçekleştirilmesinde Beden Eğitimi ders süresinin yeterli olup olmadığına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni görüşlerin “Ders süresi yetersiz” ve “Ders süresi artırılmalı” seçeneklerinde yoğunlaşmış olmasından kaynaklanabilir. Buna ek olarak branş, kıdem ve öğrenim durumu ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Öğretmen görüşleri arasındaki farklılığın nedeni söz konusu seçeneklerin ayrı ayrı alınmasından kaynaklanmış olabilir.

Çocukların gelişimlerine uygun hedeflere ulaşmada; öğretmenlerin %63.8'i kendini yeterli hissetmekle birlikte araç-gereç eksikliği yüzünden söz konusu hedeflere ulaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin cinsiyeti, branşı ve kıdemi ile çocukların gelişimlerine uygun hedeflere ulaşmada kendilerini yeterli bulup bulmadıklarına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu kendini yeterli hissetmekle birlikte 11-20 yıl arası kıdemli ve özellikle Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin oranı daha yüksektir. Buna ek olarak öğrenim durumu ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır

hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durum önlisans ve lisans mezunu öğretmenlerin kendilerinde bilgi eksikliğinin farkında olmalarından kaynaklanmış olabilir.

Öğretmenlerin %59.6'sı öğrencilerinin B.E.D.'nin yapılması için ısrar ettiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin cinsiyeti, kıdemi ve öğrenim durumu ile öğrencilerin B.E.D.'ni seviyor ve önemsiyor olup olmadıklarına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni, öğretmen ve öğrencilerin B.E.D.'ne karşı istekli olmalarından kaynaklanmış olabilir. Buna ek olarak branş ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durum B.E. dersine giren öğretmenlerin niteliğinin, öğrencilerin B.E.D.'ne karşı olumlu tutumlar geliştirmesinde etkili olmasından kaynaklanmış olabilir. Özellikle B.E. öğretmenlerinin yaklaşık %26'sının B.E.D.'nin önemi konusunda çocuklara ulaşamadıkları anlaşılmaktadır.

B.E.D.'nin hedeflerine ulaşan çocukların diğerlerine kıyasla sosyal-duygusal alanlarda farklı davranışlar sergilediklerini belirten öğretmenlerin oranı %44.5'dir. Öğretmenlerin cinsiyeti, kıdemi ve öğrenim durumu ile B.E.D.'nin hedeflerine ulaşan çocukların diğerlerine kıyasla farklı oldukları alanlara ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunu nedeni, öğretmenlerin çoğunluğunun aynı görüşte olmakla birlikte araştırmanın örneklem dağılımından kaynaklanmış olabilir. Ayrıca öğretmenlerin branşı ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki anlamda bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamamıştır.

B.E.D.'ne aktif olarak katılmanın okul başarısını artırdığını belirten öğretmenlerin oranı %71.1'dir. Öğretmenlerin cinsiyeti ve kıdemi ile B.E.D.'ne aktif olarak katılmanın okul başarısına etkisinin olup olmadığına ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durum öğretmenlerin B.E.D.'ne karşı olumlu görüşe sahip olmaları ve bu dersin okul başarısı üzerindeki etkisinin farkında olmalarından kaynaklanabilir. Buna ek

olarak öğrenim durumu ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durum Eğitim Enstitüsü mezunlarının bir kısmının okul başarısını düşüreceği veya okul başarısına etkisinin olmayacağı yönünde görüş bildirmiş olmalarından kaynaklanabilir. Ayrıca öğretmenlerin branşı ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki anlamda bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamamıştır.

Öğrencilerden ders saatlerinin artırılmasına yönelik bir talep geliyorsa; B.E. ders saatlerinin artırılmasına ilişkin öğretmen görüşleri incelenmiştir. Öğretmenlerin %42.5'i ders saatlerinin öğretmen-öğrenci isteğine bırakılmasını, %33.6'sı B.E.D.'nin her gün yapılmasını istemektedir. Öğretmenlerin branşı, kıdemi ve öğrenim durumu ile öğrencilerden ders saatlerinin artırılmasına yönelik bir talep geliyorsa; B.E. ders saatlerinin artırılmasına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. B.E. ders saatlerinin öğretmen ve öğrenci isteğine bırakılmasının istenmesi ders saatlerinin değişik amaçlarla kullanılması isteğinden kaynaklanabilir. Ayrıca öğretmenler alt yapı eksikliği, dersin sürekli yapılmasındaki isteksizlik vb. nedenlerden dolayı aynı görüşü paylaşıyor olabilirler. Buna ek olarak öğretmenlerin cinsiyeti ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bayan ve erkek öğretmenler aynı görüşü paylaşmakla birlikte, ders saatlerinin öğretmen ve öğrenci isteğine bırakılmasını isteyen erkek öğretmenlerin oranı daha yüksektir. Bundan dolayı ortaya çıkan dağılımın görüşler arasında farklılığa neden olduğu söylenebilir.

- e) Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının çocuk gelişimine katkıları hakkında öğretmen görüşleri arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının çocuk gelişimine katkıları hakkında öğretmen görüşlerini saptamak amacıyla, bu denenceyle ilgili 9 soruya yanıt aranmıştır.

“Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersi ve bu dersin programının çocuk gelişimine katkıları hakkında öğretmen görüşleri

arasında bir ilişki yoktur” şeklinde ifade edilen denencenin sınanmasından elde edilen bulgular şunlardır:

1987 programının 1968 programından farklı olarak çocuk gelişimi açısından getirdiği en önemli yeniliğin; çocukların seviyesine uygun faaliyet örneklerine yer verildiğini belirten öğretmenlerin oranı %33.4, hedeflerin geliştirildiğini belirten öğretmenlerin oranı ise %28.2’dir. Öğretmenlerin öğrenim durumu ile 1987 programının 1968 programından farklı olarak çocuk gelişimi açısından getirdiği en önemli yeniliğe ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durumda öğrenim durumları farklı olsa da öğretmenlerin çoğunluğunun programda yer alan faaliyetlerden haberdar oldukları şeklinde yorumlanabilir. Buna ek olarak cinsiyet, branş ve kıdem ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durum öğretmen görüşlerinin 1987 programının içeriğinde “hedeflerin geliştirildiği” ve “çocukların seviyesine uygun faaliyet örneklerine yer verildiği”ne ilişkin seçeneklerde yığılmış olmasından kaynaklanabilir.

Programda çocuğun gelişimiyle ilgili hedefler, ilkeler ve açıklamaların kendi içinde tutarlı olduğunu belirten öğretmenlerin oranı %72.8’dir. Öğretmenlerin cinsiyeti ve öğrenim durumu ile programda çocuğun gelişimiyle ilgili hedefler, ilkeler ve açıklamaların kendi içinde tutarlı olup olmadığına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni öğretmenlerin genelde programın tutarlı olduğunu kabul etmeleri ve programdaki etkinliklere yönelmeleri olabilir. Buna ek olarak kıdem ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durum, 10’dan aşağı ve 20 yıl arası kıdemli öğretmenlerin bir kısmının bu konuda bilgi sahibi olmadıklarından kaynaklanabilir. Ayrıca öğretmenlerin branşı ile bu konudaki öğretmen görüşleri arasında istatistiki anlamda bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamamıştır.

Programda çocukların sosyal, psikolojik, zihinsel ve fiziksel özelliklerinin nasıl geliştirileceğine ilişkin açıklamalara yer verildiğini ancak yeterli olmadığını belirten

öğretmenlerin oranı yaklaşık olarak %50'dir. Araştırmanın bağımsız değişkenleri ile programda çocukların sosyal, psikolojik, zihinsel ve fiziksel özelliklerinin nasıl geliştirileceğine ilişkin açıklamalara yer verilip verilmediğine ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durumda söz konusu açıklamaların bulunduğu ancak yetersiz olduğu, daha açık, ayrıntılı ve somut bir şekilde olmasının istendiği anlaşılmaktadır.

B.E.P.'nın çocuk gelişimi üzerinde olumlu bir etkisinin bulunduğunu belirten öğretmenlerin oranı %74.6'dır. Öğretmenlerin cinsiyeti ile B.E.P.'nın çocuk gelişimi üzerinde etkisi olup olmadığına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni, programın çocukların gelişimi üzerinde olumlu etkisinin gözlenmiş olmasından kaynaklanabilir. Buna ek olarak kıdem ve öğrenim durumu ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni programın çocuk gelişimi üzerinde etkisi konusunda kararsız veya hiç etkisi olmadığını belirten öğretmenlerin yüzdelik oranlarındaki artıştan kaynaklanabilir. Ayrıca öğretmenlerin branşı ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki anlamda bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamamıştır.

Programda çocuğun gelişimiyle ilgili ilkelerin ne derecede göz önünde bulundurulduğu araştırılmıştır. Öğretmenlerin %47.7'si sadece fiziksel gelişimle ilgili ilkelerin dikkate alındığını, programın günümüz çocukların ihtiyaçlarını karşılayamadığını (%42.8) belirtmişlerdir. Öğretmenlerin cinsiyeti, kıdemi ve öğrenim durumu ile programda çocuğun gelişimiyle ilgili ilkelerin dikkate alınıp alınmadığına ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni, öğretmenlerin uygulamada bu ilkelerden çocukların çok yönlü gelişimini sağlama çalışmalarında tam olarak yararlanamıyor olmalarından kaynaklanabilir. Buna ek olarak öğretmenlerin branşı ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durumda branş farklılığından dolayı programın teorik yapısının uygulamaya farklı şekillerde yansıdığı söylenebilir.

B.E.D.'nde çocuk gelişimiyle ilgili ilkelerden, öğretmenlerin %66.4'ü programda yeterli bilgi olmadığı için yararlanamamaktadır. Öğretmenlerin cinsiyeti, kıdemi ve öğrenim durumu ile B.E.D.'nde çocuk gelişimiyle ilgili ilkelerden yararlanıp yararlanmadıklarına ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durumda öğretmenlerin çoğunluğunun bu ilkelerden yararlanamadığı anlaşılmaktadır. Programda yeterli açıklama bulunmadığının belirtilmesi ise oldukça dikkat çekicidir. Buna ek olarak öğretmenlerin branşı ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni sınıf öğretmenlerinin görev yaptığı okullarda programın yeterince uygulamaya geçirilememesi olabilir.

Öğrencilerin genel olarak gelişim düzeylerinin normal olduğunu belirten öğretmenlerin oranı %55.1'dir. Ayrıca öğrencilerde beslenme bozukluğu (%32.9) ve az da olsa gelişim geriliğine (%12.1) rastlanmıştır. Öğretmenlerin öğrenim durumu ile öğrencilerin genel olarak gelişim düzeylerinin ne durumda olduğuna ilişkin görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bu durumda öğretmenlerin öğrenim durumları farklı olsa da çocuklarda benzer durumların gözlemlendiği söylenebilir. Buna ek olarak cinsiyet, branş ve kıdem ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni beslenme bozukluğu olan çocukların bulunduğunu belirten öğretmenlerin yüzdelik oranlarında görülen artış olabilir. Diğer taraftan örnekleme alınan okullara devam eden öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerinin farklı olmasından kaynaklanmış olabilir.

B.E.P.'nin çocuğun bedensel gelişimini sağlıklı bir şekilde "kısmen" desteklediğini belirten öğretmenlerin oranı %54, tamamen desteklediğini ifade eden öğretmenlerin oranı %32.5'dir. Araştırmanın bağımsız değişkenleri ile B.E.P.'nin çocuğun bedensel gelişimini sağlıklı bir şekilde destekleyip desteklemediğine ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi red edilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni, fiziksel gelişim ile ilgili hedeflerin daha iyi anlaşılmış olmasından kaynaklanabilir.

B.E.D.'nde çocukların bireysel olarak veya grup içindeki tutum ve davranışlarında en çok sosyalleşme yönünde değişiklikler meydana geldiğini belirten öğretmenlerin oranı %56.7'dir. Öğretmenlerin branşı ve öğrenim durumu ile B.E.D.'nde çocukların bireysel olarak veya grup içindeki tutum ve davranışlarında en çok meydana gelen değişikliğe ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni, ilköğretim döneminde diğer derslerde de çocuklara toplumsal kurallara uyma ve toplumla uyum içinde yaşamanın önemli olduğunun kavratılmaya çalışılmasından kaynaklanmış olabilir. Buna ek olarak cinsiyet ve kıdem ile öğretmen görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durum, bayan öğretmenler ile meslekteki kıdemi 21 yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin yardımlaşma ve dayanışmaya biraz daha fazla önem vermelerinden kaynaklanabilir.

İkinci denenceye ilişkin bulgular ve yorumları:

- a) Beden Eğitimi dersi alan öğrencilerin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersinin hedefleri hakkında öğrenci görüşleri arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Beden Eğitimi dersinin hedefleri hakkında öğrenci görüşlerini saptamak amacıyla, bu denenceyle ilgili 3 soruya yanıt aranmıştır.

“Beden Eğitimi dersi alan öğrencilerin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersinin hedefleri hakkında öğrenci görüşleri arasında bir ilişki yoktur” şeklinde ifade edilen denencenin sınanmasından elde edilen bulgular şunlardır:

B.E.D.'nin daha çok sevilmesi için öğrencilerin %45.6'sı sportif branşlara daha fazla önem verilmesini istemektedirler. Araştırmanın bağımsız değişkenleri ile B.E.D.'nin daha çok sevilmesi için ne yapılması gerektiğine ilişkin öğrenci görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durumda öğrencilerin B.E. ve spor faaliyetlerine olan ilgi düzeylerinin kişisel özelliklerinden etkilendiği söylenebilir. Ayrıca kız ve erkek öğrencilerin ilgilerinin farklılık göstermesi, okulda ağırlık verilen sportif faaliyetlerin

niteliği, okulda bulunan tesis ve ders araç- gereçlerin top oyunlarına daha uygun olması görüşler arasında farklılığa yol açmış olabilir.

B.E. ve spor faaliyetlerine katılmanın derslerdeki başarıya etkisinin olmadığını belirten öğrencilerin oranı %73'dür. Araştırmanın bağımsız değişkenleri ile B.E. ve spor faaliyetlerine katılmanın derslerdeki başarıya etkisinin olup olmadığına ilişkin öğrenci görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durum öğrencilerin bir kısmının B.E. ve spor faaliyetlerine katılmanın derslerdeki başarıyı etkileyeceği yönünde görüş bildirmiş olmalarından kaynaklanabilir. Ayrıca kız ve erkek öğrencilerin bu faaliyetlere ayırdıkları zaman ve ders çalışma alışkanlıklarındaki farklılıklar bu duruma yol açmış olabilir. Yine evdeki çalışma koşulları veya ailenin bu faaliyetlere karşı olumsuz görüş bildirmeleri görüşler üzerinde etkili olabilir. Özellikle 11-14 yaşlarında ön ergenliğin problemlerinden kurtulmak için B.E. ve spora fazla zaman ayrılması okul başarısını olumsuz etkileyebilir. Görüşler arasındaki farklılığın diğer bir nedeni ise B.E.D. ile diğer derslere ayırdıkları zamanı ne kadar dengeleyebildikleridir.

Öğrencilerin %77.1'i ailelerinin beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılmalarını desteklediklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin cinsiyeti ile ailelerin beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılımı destekleyip desteklemediğine ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni, ailelerin cinsiyet ayırımı yapmadan çocukları destekliyor olmalarından kaynaklanabilir. Buna ek olarak yaş, ağırlık ve boy ortalamaları ile öğrenci görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni küçük yaş (10-12 yaş) gruplarında, boy ve ağırlıktaki artışlar yani ön ergenliğe girişte fizyolojik değişimler nedeniyle ailenin yeterli desteği alınamıyor olabilir.

- b) Beden Eğitimi dersi alan öğrencilerin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersinde yapılan faaliyetlerin niteliği hakkında öğrenci görüşleri arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Beden Eğitimi dersinde yapılan faaliyetlerin niteliği hakkında öğrenci görüşlerini saptamak amacıyla, bu denenceyle ilgili 3 soruya yanıt aranmıştır.

“Beden Eğitimi dersi alan öğrencilerin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersinde yapılan faaliyetlerin niteliği hakkında öğrenci görüşleri arasında bir ilişki yoktur” şeklinde ifade edilen denencenin sınanmasından elde edilen bulgular şunlardır:

Öğrencilerin %50.7’si B.E.D.’nde yapılan hareketleri bazen kolay, %47.5’i çok kolay bulmaktadır. Araştırmanın bağımsız değişkenleri ile B.E.D.’nde yapılan hareketlerin zorluk derecesine ilişkin öğrenci görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Ancak kız ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında belirgin bir farklılığa rastlanmamıştır. Hareketlerin zorluk derecesi daha çok öğrencilerin yaşına bağlı olarak farklılık göstermektedir. Öğrencilerin yaş grubu arttıkça hareketleri bazen kolay bulanların oranı da artmaktadır. Boy ve ağırlık açısından ise öğrencilerin yarısı hareketleri çok kolay diğer yarısı ise bazen kolay bulmaktadır. Bütün bu farklılıkların asıl nedeni programın, öğrencilerin yaşlarıyla doğru orantılı olarak, 8. sınıfa doğru daha ayrıntılı bir içeriğe sahip olmasından kaynaklanmış olabilir.

B.E.D.’nde öğrencilerin %38.6’sı futbol, %27.3’ü basketbol, %20.6’sı voleybol oynamaktan daha çok hoşlanmaktadır. Öğrencilerin cinsiyeti ve boy ortalamaları ile B.E.D.’nde en çok sevdikleri faaliyetlere ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni kız öğrencilerin daha çok basketbol ve voleybolu tercih etmelerinden kaynaklanabilir. Aynı şekilde ergenlik dönemine giren öğrencilerin boy ve ağırlık ortalamalarında görülen artış ilgilerin farklılaşmasına da neden olabilir. Ayrıca her yaş grubunda basketbol ve futbola olan ilginin oldukça fazla olması, bu sporların her zaman ve her yerde oynanabilir olmasından kaynaklanabilir. Bununla birlikte yaş ve ağırlık ortalamaları ile öğrenci görüşleri arasında istatistiki anlamda bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamamıştır.

B.E.D.’nde öğrencilerin %36’sı halk oyunlarından, %30.1’i komutlardan, %28.3’ü kasada yapılan hareketlerden hoşlanmamaktadır. Öğrencilerin cinsiyeti ve boy ortalamaları ile B.E.D.’nde hiç sevmedikleri faaliyetlere ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı

hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bu durum erkek öğrencilerin halk oyunlarını, kız öğrencilerin kasa ve komut etkinliklerini sevmedikleri yönünde görüş bildirmiş olmalarından kaynaklanabilir. Yine öğrencilerin boy ortalamaları arttıkça halk oyunlarını sevmeyenlerin oranı artmaktadır. Bütün bunların nedeni söz konusu etkinliklerin okullarda yıllardır hiç değiştirilmeden, sürekli olarak yapılmasından ve B.E.D.'nde bireysel farklılıkların dikkate alınmamasından kaynaklanıyor olabilir. Bununla birlikte yaş ve ağırlık ortalamaları ile öğrenci görüşleri arasında istatistiki anlamda bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamamıştır.

- c) Beden Eğitimi dersi alan öğrencilerin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersinin yeterliliği hakkında öğrenci görüşleri arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Beden Eğitimi dersinin yeterliliği hakkında öğrenci görüşlerini saptamak amacıyla, bu denenceyle ilgili 5 soruya yanıt aranmıştır.

“Beden Eğitimi dersi alan öğrencilerin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersinin yeterliliği hakkında öğrenci görüşleri arasında bir ilişki yoktur” şeklinde ifade edilen denencenin sınanmasından elde edilen bulgular şunlardır:

B.E.D.'ne giren öğretmenin en önemli özelliğiyle ilgili olarak, öğrencilerin %42.6'sı dersini sevdiren ve %25.8'i öğrencilerle ilgilenen bir kişi olmasını istemektedir. Öğrencilerin cinsiyeti ile B.E.D.'ne giren öğretmende bulunması gereken en önemli özelliğe ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni, branşında yeterli olan ve kendilerine olumlu yaklaşan öğretmenlerin daha çok seviliyor olmasından kaynaklanabilir. Diğer taraftan öğrencilerin disiplinli B.E. öğretmeni yerine dersini sevdiren bir öğretmen modelini daha çok tercih ettikleri söylenebilir. Buna ek olarak yaş, ağırlık ve boy ortalamaları ile öğrenci görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. İlköğretim okullarının I. kademesine devam eden 10-11 yaşlarındaki öğrenciler dersini sevdiren ve ilgili bir öğretmen isterken II. kademe dersini sevdiren ama arkadaşça davranan bir öğretmen modelini tercih etmelerinin sebebi ergenlik çağına olmalarından kaynaklanabilir. Aynı şekilde ağırlık ve boy ortalamaları arttıkça öğretmenin dersini

sevdiren bir kişi olmasını bekleyen öğrencilerin oranı artmaktadır. Bu dönemde görülen fiziksel ve ruhsal değışikliklerin yarattığı sorunların çözülmesinde B.E. dersine giren öğretmenlerin tutumlarının etkili olduğu söylenebilir.

Okullarında malzeme, oyun sahası vb. imkanların yeterli olduğunu belirten öğrencilerin oranı %53.7'dir. Öğrencilerin cinsiyeti ve ağırlık ortalamaları ile okullarında malzeme, oyun sahası vb. imkanların yeterli olup olmadığına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni öğrencilerin okullarında bu imkanlardan yararlanma oranlarının çok farklı olmamasından kaynaklanmış olabilir. Buna ek olarak yaş ve boy ortalamaları ile öğrenci görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Öğrencilerin yaşları arttıkça okullarda sahip oldukları imkanların yeterli olduğuna ilişkin görüşlerde bir artış gözlenmektedir. Aynı şekilde boy ortalamaları arttıkça imkanların yeterli olduğunu düşünen öğrencilerin oranı yaklaşık %80'lere ulaşmaktadır. Bunun nedeni ilköğretim okullarının II. kademesinde imkanların daha zengin olması veya okullar arasındaki farklılıklardan kaynaklanabilir.

B.E.D.'nde kullanılan spor malzemelerinin boylarına uygun olduğunu belirten öğrencilerin oranı %71.2'dir. Araştırmanın bağımsız değışkenleri ile B.E.D.'nde kullanılan spor malzemelerinin boylarına uygun olup olmadığına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni okullarda yeterli araç-gerecin olmayışı, bu araç-gereçlerin kullanımına izin verilmemesi dolayısıyla öğrencilerin bu konuda fazla bilgi sahibi olmamalarından kaynaklanabilir.

B.E.D.'nde not verilmesini isteyen öğrencilerin oranı %85.2'dir. Öğrencilerin cinsiyeti ve ağırlık ortalamaları ile B.E.D.'nde not verilip verilmemesine ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni cinsiyet ve ağırlık ortalamaları farklı olmasına rağmen öğrencilerin çoğunluğunun aynı görüşü paylaşıyor olmalarından kaynaklanabilir. Buna ek olarak yaş ve boy ortalamaları ile öğrenci görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır.

Bunun nedeni farklı yaş ve boy ortalamalarına sahip bazı öğrencilerin B.E.D.'nde not verilmesini istemedikleri yönünde görüş bildirmiş olmalarından kaynaklanmış olabilir. Ayrıca bazı öğrenciler bu derste istenen becerileri yapamıyor veya not kaygısı yaşıyor olabilirler.

Beden Eğitimi ders saatlerinin artırılmasını isteyen öğrencilerin oranı %76.3'dür. Öğrencilerin cinsiyeti ile Beden Eğitimi ders saatlerinin artırılmasına ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni cinsiyet ayrımı yapılmadan bütün öğrencilerin B.E.D.'nden yararlandıkları ancak ders saatinin sınırlı olması nedeniyle oyun oynama ihtiyaçlarının tam olarak karşılanamıyor olmasından kaynaklanabilir. Buna ek olarak yaş, ağırlık ve boy ortalamaları ile öğrenci görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni öğrencilerin yaş, boy ve ağırlık ortalamaları arttıkça yani fiziksel gelişim hızlandıkça derse ayrılan sürenin artırılmasını isteyenlerin oranlarında görülen artıştır. Bununla birlikte ders saatlerinin artırılmasını istemeyen bazı öğrenciler de bulunmaktadır.

- d) Beden Eğitimi dersi alan öğrencilerin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersinin çocuk gelişimine katkıları hakkında öğrenci görüşleri arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Beden Eğitimi dersinin çocuk gelişimine katkıları hakkında öğrenci görüşlerini saptamak amacıyla, bu denenceyle ilgili 5 soruya yanıt aranmıştır.

“Beden Eğitimi dersi alan öğrencilerin kişisel özellikleri ile Beden Eğitimi dersinin çocuk gelişimine katkıları hakkında öğrenci görüşleri arasında bir ilişki yoktur” şeklinde ifade edilen denencenin sınanmasından elde edilen bulgular şunlardır:

Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin en çok sağlıklı bir yaşam sağladığını ve vücudunun güçlendiğini belirten öğrencilerin oranı %75.3'dür. Öğrencilerin boy ortalamaları ile beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin en çok sağladığı yararlarla ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmadığından, sıfır hipotezi (H_0) kabul edilmiştir. Bunun nedeni öğrencilerin boy ortalamalarında farklılık olmasına

rağmen çoğunluğunun beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin en çok sağlıklı bir yaşam sağladığı ve vücudu güçlendirdiği yönünde görüş bildirmiş olmalarıdır. Buna ek olarak cinsiyet ve ağırlık ortalamaları ile öğrenci görüşleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni öğrencilerin çoğunluğu aynı görüşü paylaşmakla birlikte kız öğrencilerin yüzdelik oranının daha yüksek bulunmuş olmasıdır. Yine ağırlık ortalamaları arttıkça beden eğitimi faaliyetlerinin sağlıklı bir yaşam sağladığı ve vücudu güçlendirdiği yönünde görüş bildirenlerin oranları da artmaktadır. Bununla birlikte yaş değişkeni ile öğrenci görüşleri arasında istatistiki anlamda bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamamıştır.

B.E.D.'nde öğrencilerin %26.6'sı en çok yeni arkadaşlar edinmek ve %25.4'ü sporcu olup çok para kazanma beklentisi içindedir. Öğrencilerin cinsiyeti, ağırlık ve boy ortalamaları ile B.E.D.'nden beklentilere ilişkin görüşler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğundan, sıfır hipotezi reddedilerek karşı hipotez (H_1) doğrulanmıştır. Bunun nedeni öğrencilerin çoğunluğunun aynı görüşte olmakla birlikte B.E.D.'nden beklentilerin öncelik sırasının değişmesinden kaynaklanmış olabilir. Nitekim söz konusu değişkenler, öğrencilerin en çok yeni arkadaşlar edinmek veya sporcu olup çok para kazanma beklentisi arasında tercih farklılıklarına neden olmaktadır. Bununla birlikte yaş değişkeni ile öğrenci görüşleri arasında istatistiki anlamda bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamamıştır.

Bulgular açısından denencelerimiz tetkik edildiğinde; “Beden Eğitimi dersi öğretmenlerinin ve ilköğretim öğrencilerin kişisel özellikleri ile ilköğretim okulları Beden Eğitimi dersi program ve uygulamalarına ilişkin görüşler arasında bir ilişki yoktur.” şeklinde ileri sürdüğümüz denencelerimizin bir kısmı kabul edilmiştir. Bağımsız değişkenlerden bazıları ise öğretmen ve öğrenci görüşleri üzerinde etkili bulunmuş yani denencelerimiz reddedilmiştir. Bunun yanı sıra bağımsız değişkenlerden olan öğretmenlerin “branşı” ve öğrencilerin “yaş grupları” ile bağımlı değişkenler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde, bazı durumlarda verilerin dağılımı nedeniyle Kay-Kare testi uygulanamamıştır.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Sonuç

Araştırma, B.E.D.'lerinin; gerek ilköğretim okullarında daha etkin ve yaygın duruma getirilmesinde gerekse programın çocuk gelişimine etkisinin yeniden teşkili çalışmalarına katkıda bulunabileceği düşüncesiyle hazırlandığından, hem programcılık açısından hem de dersin uygulamadaki hedeflerine ulaşabilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Böyle yapılmakla B.E.D. programının teorik ve pratikteki uygulanış biçimleri, öğretmen ve öğrencilerin görüşleri doğrultusunda açıklığa kavuşturularak, B.E.D. programının ilköğretim okullarında etkiliğinin artırılması mümkün olacaktır.

Bu araştırmanın amacı, B.E.D.'nin ilköğretim okullarındaki teori ve uygulamalarının öğretmen ve öğrenciler tarafından nasıl algılanıp değerlendirildiğini ortaya koymaktır.

Araştırmanın denenceleri doğrultusunda ulaşılan sonuçlar aşağıda ifade edilmiştir. *Birinci denence ile ilgili olarak, ilköğretim okullarında B.E.D. program ve uygulamaları hakkında öğretmen görüşlerinden elde edilen sonuçlar şöyledir:*

- a) B.E.D. program ve uygulamalarının hedeflerine ilişkin araştırma sonuçları değerlendirildiğinde;

Program doğrultusunda temel motorsal özellikler, demokratik tutum ve alışkanlıklar, kendine güven, cesaret, yaratıcı ve eleştirci özellikleri geliştiren hedefler daha önemli bulunmuştur. Mevcut resmi programda fiziksel özellikleri geliştiren hedefler ön planda iken uygulamada daha çok duygusal, sosyal ve zihinsel özelliklerin geliştirilmesine çalışıldığı gözlenmiştir.

Programda gelişim alanlarıyla ilgili hedef cümlelere yer verildiği ancak soyut ve ayrıntılı olduğu için anlaşılamadığı (%67.4) dolayısıyla dersin hedeflerinin teoride farklı yorumlandığı ortaya çıkmıştır. Yine programda bireysel farklılıkları dikkate almayan bazı hedeflerin gelişim alanlarına uygun ve paralel olmadığı saptanmıştır. Oysa

B.E.D.'lerinde zihinsel, duygusal, sosyal ve fiziksel alanlarda yer alan hedeflerdeki paralellik ve uygunluk, genel eğitimin amaçlarına ulaşmada önemli bir rol oynamaktadır. Bu durumda hedeflerin birbiriyle tutarlı olup olmadığının yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte programda yer alan hedeflerde B.E. ve sınıf öğretmenlerinin, çocukların gelişimsel ihtiyaçları ve beklentilerinin dikkate alınması konusunda farklı bilgi düzeylerine sahip oldukları görülmüştür.

Okulun sahip olduğu imkanlar, programda yer alan hedeflerin gerçekleşmesini güçleştirmektedir. Hedeflerin gerçekleşmesini, B.E. programındaki eksiklerden çok uygulamadaki sorunlar engellemektedir (%60,7). Programın gerçek hayattaki şartlara uydurulamadığı, bununla birlikte altyapı eksikliklerinin hedeflere ulaşmada tek başına etkili olmadığı sonucuna varılmıştır. Diğer taraftan programdaki hedefler gözlenebilir ve ölçülebilir olduğu halde derslerde daha çok gözlem yapılmaktadır. Uygulamada hedeflerin ölçme ve değerlendirilmesinde yetersiz kalındığı sonucuna varılmıştır.

- b) B.E.D.'nin hedeflere uygun olarak işlenme durumuna ilişkin araştırma sonuçları değerlendirildiğinde;

B.E.D., programda yer alan hedeflere uygun olarak işlenmektedir. Ancak düzenli ders yapan (%20) öğretmenler; hedefleri her sınıf düzeyinde aşamalı olarak geliştirebilmektedirler. Dolayısıyla genelde çocuk gelişiminde süreklilik tam olarak sağlanamamaktadır.

Yıllık ve günlük planlarda öğrencilerin gelişimsel ihtiyaçları kağıt üzerinde dikkate alınmaktadır (%75.8). Bununla birlikte öğretmenlerin ancak yaklaşık %30'u öğrencilerde gözlenen gelişimsel farklılıkları kişisel dosya veya gözlem fişlerine düzenli olarak kaydetmektedir. Okullarda bu görevin çok az öğretmen tarafından yerine getirilmesi oldukça düşündürücüdür.

Engelli öğrencilerin B.E. öğretmenlerinin girdiği sınıflarda daha çok normal öğrencilerle birlikte derse alındığı, sınıf öğretmenlerinin girdiği sınıflarda ise daha çok seyirci olarak veya teorik derslere katıldıkları anlaşılmaktadır. Engellilerin normal sınıflarda "özel tedbirler" alınarak eğitilmesine yasalar teorik olarak imkan vermesine

rağmen, programın yetersiz olması ve sınıf öğretmenlerinin duyarsızlığı engelli öğrencilerin derse katılımını kısıtlamaktadır.

Araştırma kapsamına alınan okullarda tesis, malzeme, saha ve araç-gereçlerin çocukların gelişim seviyelerine uygun olmadığı (%44.1) hatta hiç malzemesi olmayan okulların bulunduğu saptanmıştır. Öğrencilerin sağlık durumları velilerin sorumluluğunda olup çocukların sağlık durumları ciddiye alınmamaktadır. Programda fiziksel kontrollerin öğretim yılının başında yapılması önerilirken uygulamada buna uyulmadığı, okulların sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanmadıkları sonucuna varılmıştır. Diğer taraftan yeterli sağlık ve güvenlik önlemlerinin alınması konusunda öğretmenler bilinçli olmakla birlikte okullarda spor alanları yetersizdir. Bundan dolayı bayan öğretmenler ve özellikle sınıf öğretmenleri dersi daha çok teorik yapmakta ya da başka amaçlar için kullanmaktadırlar.

- c) B.E.P.'nin açık ve anlaşılır olup olmadığına ilişkin araştırma sonuçları değerlendirildiğinde;

B.E.P.'nda geçen bazı kavramların anlaşılmadığı ve öğretmenlerin bir kısmının hedef davranışların gelişim alanlarına göre nasıl geliştirileceğini bilmedikleri görülmüştür. Bazı öğretmenler branş bilgisinden, bazı öğretmenler ise program geliştirme ve pedagojik formasyon açısından yetersizdirler.

Öğretmenler yetenekli öğrencilerin seçim ve yönlendirilmesinde programdan yararlanmaktadır (%45.9). Uygulamada ise öğrencileri daha çok cinsiyet ve yaş ölçütlerine göre gözlemleyerek yönlendirme yoluna gitmektedirler. Diğer taraftan programda daha çok işitme engellilerle ilgili açıklamalar bulunmaktadır. Diğer engel grupları ve üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi ile ilgili açıklamalara ihtiyaç duyulmaktadır.

- d) Program ve uygulamaların yeterliliğine ilişkin araştırma sonuçları değerlendirildiğinde;

Eğitim durumları ile ölçme ve değerlendirme hakkında yapılan açıklamalar, öğretmenlerin programda yer alan hedeflere ulaşmasında ihtiyaçlarını tam olarak

karşılayamamaktadır. Programın hedeflerine ulaşmada öğretmenler kendilerini yeterli görmekte ancak araç-gereç eksikliği yüzünden programın öngördüğü çalışmaları yapamamaktadırlar. Bazı öğretmenlerin hareket öğretimine ilişkin bilgi eksikliği B.E.D.'nin yapılmasını zorlaştırmaktadır.

Sınıf öğretmenleri öğrencilerin B.E.D. yapılması için ısrar ettiklerini belirtirken; B.E. öğretmenleri öğrencilerin hem ısrarlı olduğunu hem de dersten ayrılmak istemediklerini belirtmektedirler. B.E.D.'ne giren öğretmenlerin kişisel özellikleri, öğrencilerin derse ve öğretmene karşı olumlu tutumlar geliştirmesinde etkili olmaktadır. Ayrıca B.E.D.'nin hedeflerine ulaşan çocukların diğerlerine kıyasla psiko-sosyal yönden farklı davranışlar sergilemelerinde, öğretmenlerin kişisel özelliklerinin daha çok etkisi olduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin, öğrencilerin büyük bir kısmının B.E.D.'ne aktif olarak katılmalarının okul başarısını artırdığı yönünde kanaatleri ortada iken, bazılarının bunun aksini söylemeleri ya da okul başarısına etkisinin olmadığını ifade etmeleri kanaatimizce pek fazla önemli bulunmamıştır. Ancak bu şekilde düşünen öğretmenlerinde hala varlığının tespiti araştırmamızın önemli bir bulgusu olup, üzerinde düşünülmesi gereken bir husus olarak gözükmektedir.

Öğretmenlerin çoğunluğu ders saatlerini yetersiz bulmakta ve artırılmasını istemektedirler. Ancak bu istek ders saatlerinin değişik amaçlarla kullanma isteğinden veya altyapı eksikliğinden kaynaklanmış olabilir.

- e) B.E.D. program ve uygulamalarının çocuk gelişimine katkılarına ilişkin araştırma sonuçları değerlendirildiğinde;

1987 programında çocuğun seviyesine uygun faaliyet örneklerine yer verildiği, hedeflerin geliştirildiği, konularda değişikliklerin yapıldığı ve öğretmene rehberlik yapacak açıklamaların bulunduğu öğretmenler tarafından bilinmektedir. Buna rağmen uygulamalarda 1968 programının izlerinin devam ettiği, eskisine oranla fazla değişikliğe uğramadığı görülmektedir.

Programda çocukların sosyal, psikolojik, zihinsel ve fiziksel özelliklerinin nasıl gerçekleşeceğine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Ancak açıklamalar yetersiz olduğu için ayrıntılı ve somut bir şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Yine programda

daha çok fiziksel gelişimle ilgili ilkelerin dikkate alındığı ancak psiko-sosyal ve zihinsel niteliklerin nasıl geliştirileceği yeterince açıklanmadığı için program günümüz çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. Bu nedenle B.E.D.'nde çocuk gelişimiyle ilgili söz konusu ilkelerden öğretmenlerin çoğunluğu yararlanamamaktadır.

B.E.D.'nin çocuk gelişimi üzerinde olumlu bir etkisinin bulunduğu (%74.6) öğretmenlerin çoğunluğu tarafından kabul edilmektedir. Ancak, çocuk gelişimine olumsuz veya hiç etkisi olmadığını düşünen öğretmenlerin de bulunması programın uygulamadaki başarısını olumsuz yönde etkilemektedir.

Araştırmaya alınan okullarda öğrencilerin genel olarak gelişimleri normal olmakla birlikte az da olsa gelişim geriliğine rastlanmıştır. Bu durum ilköğretim okullarına devam eden öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerinin farklı olmasından kaynaklanmaktadır. B.E.P.'nin bedensel gelişimi sağlıklı bir şekilde tamamen desteklediğini belirtenlerin oranı, kısmen desteklediğini düşünenlerin oranından daha düşüktür. Bu keyfiyet B.E.P.'nda ön görülen hedeflerin ve mevcut ilkelerin aksine olumsuz bir uygulamanın ortaya çıkmasına yol açmaktadır.

Diğer derslerde olduğu gibi B.E.D.'lerinde de çocuklara toplumsal kurallara uymaları, toplumsal yardımlaşma ve dayanışmanın öğretilmeye çalışıldığı görülmektedir. Bu nedenle B.E.D.'leri çocukların sosyalleşmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Sonuç olarak ilköğretim okullarında B.E.P.'ları çocukların zihinsel, duygusal, sosyal ve psiko-motor gelişim alanlarını desteklemektedir. Program bu haliyle görevini yerine getirmekle birlikte geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Bununla birlikte B.E.D.'nin, çocukların çok yönlü gelişimlerini sağlamak için gerekli bir ders olduğu öğretmenler tarafından genel bir kabul görmektedir.

İkinci denence ile ilgili olarak, ilköğretim okullarında B.E.D. ve uygulamaları hakkında öğrenci görüşlerinden elde edilen sonuçlar şöyledir:

a) B.E.D.'lerinin hedeflerine ilişkin araştırma sonuçları değerlendirildiğinde;

Beden eğitim dersinde, çocuklar popüleritesi yüksek top oyunlarına daha çok yer verilmesini istemektedirler. Çevre, aile veya okul çocukları gelişimlerine uygun olmayan branşlarda spora yönlendirebilmektedir. Bu sonuç bize özellikle yönlendirmenin bilinçli kişiler tarafından yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Öğrenciler beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katıldıklarında derslerdeki başarı durumları etkilenmemektedir. Aileler ön ergenlik öncesinde cinsiyet ayrımı yapmadan, çocuklarını beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılmaları konusunda desteklemektedirler. Fakat ön ergenliğe giren çocuklar fiziksel değişikliklerden dolayı ailelerinden aynı desteği alamamaktadırlar.

b) B.E.D.'nde yapılan faaliyetlerin niteliğine ilişkin araştırma sonuçları değerlendirildiğinde;

B.E.D.'lerinde yapılan hareketlerin genelde kolay olduğu fakat üst sınıflara doğru öğrencilerin yaşlarıyla doğru orantılı olarak zorlaştığı görülmektedir. Bu zorluk temel hareketlerden spora hazırlayıcı alıştırmalara geçişten kaynaklanmış olabilir.

B.E.D.'nde her yaş grubunda öğrenciler futbol, basketbol ve voleybol gibi top oyunlarından hoşlanmakla birlikte sportif branşlara olan ilgi cinsiyet ve boy ortalamalarına göre farklılık göstermektedir. Bu ilgede kitle iletişim araçlarının etkisi de küçümsenemeyecek kadar çoktur. Bununla birlikte halk oyunları, komutlar ve kasada yapılan hareketlerden genelde hoşlanmamalarının nedeni bu faaliyetlerde bireysel farklılıkların dikkate alınmaması ve sürekli aynı hareketlerin yapılıyor olmasından kaynaklanabilir. Bu faaliyetlerin öğrenciler tarafından tercih edilmemesinde hangi faktörlerin rol oynadığı ayrı bir araştırma konusu olarak ele alınabilir.

c) B.E.D.'nin yeterliliğine ilişkin araştırma sonuçları değerlendirildiğinde;

Öğrenciler, B.E.D.'ne giren öğretmenlerin ilköğretimin I. kademesinde daha çok “dersi sevdiren”, II. kademe ise “arkadaşça davranan” bir öğretmen olmasını tercih etmektedirler. Diğer taraftan öğrenciler ilköğretimin I. kademesinde malzeme, oyun sahası vb. imkanları yetersiz bulurken, ilköğretimin II. kademesinde yeterli bulmaktadır.

Bunun nedeni ise branş öğretmenlerinin kadrolarının ilköğretim okullarının ikinci kademelerinde bulunmasından ve bu kademedede daha çok derse girmelerinden kaynaklanabilir. Fakat bugün için sekiz yıllık zorunlu eğitim kanunu ile birlikte bu farklılığın ortadan kalkacağı söylenebilir.

Çoğunlukla 9-10 ve az da olsa 14 yaş grubunda not verilmesini isteyen öğrencilerde bir artış görülmektedir. B.E.D.'nde not verilmesini isteyen öğrencilerin (%85) dersi ciddiye aldıkları veya bu derste not kaygısı yaşamadıkları söylenebilir. B.E. ders saatlerinin artırılmasını isteyen öğrencilerin çoğunlukta olması, onların oyun oynama ihtiyaçlarının tam olarak karşılanamadığını göstermektedir. Bununla birlikte öğrencilerin B.E.D.'ne karşı olumlu bir tutum içinde oldukları söylenebilir.

d) B.E.D.'nin çocuk gelişimine katkılarına ilişkin araştırma sonuçları değerlendirildiğinde;

Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin en çok sağlıklı bir yaşam sağladığı ve vücudu güçlendirdiğini belirten öğrencilerin oranı %75.3'dür. O halde ilköğretim genelinde B.E.D.'nde fiziksel kapsamlı hedeflerin gerçekleştiği görülmektedir. Öğrencilerde böyle bir düşünce oluşmasının nedeni, derste yapılan etkinliklerin daha çok fiziksel nitelikleri geliştirmeye yönelik olmasından kaynaklanmaktadır.

B.E.D.'nde öğrencilerin en çok yeni arkadaşlar edinmek (%26.6) ve sporcu olup çok para kazanma beklentisi (%25.4) içinde oldukları görülmektedir. Öğrencilerin B.E.D.'nden beklentileri kişisel özelliklerine göre değişmekle birlikte kendilerinin, ebeveynlerinin ve toplumun, kitle iletişim araçları vasıtasıyla ("TeleVole" programları vb.) elit sporculardan etkilendiklerini göstermektedir.

Sonuç olarak B.E.D.'lerinde yaşam boyu fiziksel aktivitelere katılma konusunda olumlu bir anlayış geliştirilmekle birlikte, bu anlayışta sürekliliğin sağlanamadığı ve "yaşam boyu spor" hedefine tam olarak ulaşamadığı söylenebilir.

2. Öneriler

Elde edilen bulgular ışığında teori ve uygulamaya ilişkin önerilerimiz;

1. B.E.P.'ları temel eğitim kademesinde okulöncesi eğitimi de içine alan, öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişimlerini dengeli ve birbirini bütünleyen bir biçimde geliştirilmelidir.
2. Her alanda sürekli gelişim ve değişimin yaşandığı çağımızda, çocuklarımızın gelişimsel ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alan yeni hedeflere, ders konularına, yöntem ve yaklaşımlara ihtiyaçları vardır. İlköğretim kademesinde B.E. program ve etkinliklerinin bu açıdan yeniden gözden geçirilmesi yoluna gidilmelidir.
3. Ülkemizde beden eğitimi ve spor olgusunun gelişmesi ve uluslararası düzeyde başarılı olunması için spora uygunluk ve sportif branşı belirlemede toplumumuzun bölgesel ve genel ortalama değerini içeren fiziksel, zihinsel ve psikolojik testlere dayalı standart normlar oluşturulmalıdır.
4. Çağ nüfusunun %12-14'ünü oluşturan engelli çocuk ve gençlerin ihtiyaç duydukları yardım ve desteği sağlayacak olan beden eğitimi ve spor programları bu konudaki beklentilere cevap verecek şekilde düzenlenmelidir.
5. İlköğretim okullarında B.E.P.'ları, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin açığa çıkmasında yetersiz kalmaktadır. İlköğretim okullarında beden eğitimi ve spora daha fazla önem verilerek, yetenek seçimi ve yönlendirme konusunda katalizör görevini üstlenmelidir.
6. Programda eğitim durumları daha ayrıntılı ve anlaşılır hale getirilmelidir. B.E.D.'inde yeterli eğitim almamış öğretmenler için resimlerle açıklayıcı kitaplar bastırılmalıdır.
7. B.E.P.'nda psiko-sosyal ve zihinsel özellikleri geliştiren hedef cümleleri yeniden düzenlenmelidir. Bu doğrultuda çocukların kendi yarattıkları,

günlük hayatta yapabilecekleri ve başkalarına anlatıp öğretebilecekleri; demokratik bir tutum geliştirebilmek için öğrencilere yetenekleri geliştirmede söz sahibi olabilecekleri şekilde hedefler yeniden gözden geçirilmelidir.

8. B.E. derslerinin çocuğun çok yönlü gelişimine önemli ölçüde hizmet ettiği bilindiği halde, bu dersin haftalık ders saatinin bugünkü şekliyle çok az miktarda (ilköğretim I. kademedede haftada 2 saat, II. kademedede haftada 1 saat) bırakılması gerek programcılık gerekse çocuğun gelişimi açısından büyük bir yanlışlık olur. Bu itibarla, ilköğretim okullarında gerek birinci gerekse ikinci kademedede B.E.D.'nin haftada en az dört saat verilmesi gereklidir.
9. B.E.P.'lerinde çocuğun kendini ifade etmesine, yeterince oyun oynamanın doyumuna ulaşmasına, sadece bedensel sağlığını değil çok yönlü gelişim ve bu gelişim alanlarının her boyutunda sağlığını korumaya ve geliştirmeye, kıyasıya ve ezici nitelikte olmayan sportif yarışmalar içinde, çocuk ve gencin kendisini kanıtlamaya dönük örnek faaliyetlere yer verilmelidir.
10. İlköğretim çağındaki çocuklara B.E.D.'nin önemi kavratılmalıdır. İlköğretim okullarına beden eğitimi ve sporun yaygınlaştırılması, sevdinilmesi ve teşvikiyle ilgili önemli görevler düşmektedir. Bu görev B.E.D.'nin genel amaçları içerisinde öncelikli bir yere sahip olmalıdır.
11. Beden eğitimi ve spor; başta Eğitim Bilimi olmak üzere, bilimsel ilkelere göre öğrenciye olumlu yaşantılar sağlama amacıyla gelişimini yönlendirme süreci olmalıdır. Aynı zamanda program, gelişim sürecinin ilkelerini dikkate alarak, onları desteklemelidir. Bunun içinde adım adım, sistematik olarak gelişen hedeflerden oluşmalıdır. Uzun dönemli olup ileriye dönük tasarlanmalıdır.
12. İlköğretim okullarımızda B.E.D., yarının dünyasına göre insan yetiştirmek ve ona yaşam gücü vermek gibi iki yönlü bir görevi en kısa zamanda

üstlenmelidir. B.E.P.'lerinin bu amaç doğrultusunda ve kapsamında olması, çocuk ve gençlerimizin başarı şansını artıracaktır.

13. İlköğretim okullarının fiziki kapasitesi artırılırken, B.E.D.'nin en çok yapıldığı okul bahçesi ve oyun alanları betonlaşmaya kurban edilmemelidir. Bundan sonra yapılacak okulların plan ve projeleri hazırlanırken, okul bahçesi, oyun alanları ve spor salonları için gerekli mekan ayrılmalıdır.
14. B.E.D.'nin daha cazip, daha çok sevilen ve çocuk gelişimi açısından daha yararlı bir ders haline getirilmesi, çeşitli aksaklıkların giderilmesi için öncelikle öğretmenler B.E.D.'ne ayrılan süreyi verimli bir şekilde kullanmaları konusunda bilinçlendirilmelidir.
15. Türkiye genelinde öğretmen yetersizliğinden dolayı çocukların çok yönlü gelişiminin sağlanması ve yetenekli öğrencilerin keşfedilmesi güçleşmektedir. Bu nedenle coğrafi bölgelere göre B.E. öğretmenlerinin dengeli dağılımı için önlemler alınmalıdır. Ayrıca beden eğitimi ve spora yatkın öğretmenler kurslardan geçirilerek bu göreve hazırlanmalı ve bu elemanlardan yararlanılmalıdır.
16. Beden eğitimi ve spor eğitimcilerinin ilköğretim okullarında normal öğrenciler yanında engelli öğrencilerin de büyüme, gelişme vb. konularda yetiştirilmeleri konusunda daha fazla bilgi sahibi olmaları, öğrencilerin gelişimlerini objektif olarak değerlendirme becerisine, normal ve engelli öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek etkinlikleri planlama, program geliştirme, rehabilitasyon gibi özel görevler yapabilecek şekilde yetiştirilmeleri sağlanmalıdır. Ayrıca fiziki hareketlerin biyolojik, sağlık, sosyal ve zihinsel boyutlarını teorik ve uygulamalı olarak verebilecek şekilde eğitilmelerine özen gösterilmelidir.
17. İlköğretimin yaygınlaştırılması için yasal düzenlemeler tamamlanmış olmakla birlikte, ülkemiz nüfus artış hızının yüksek olması nedeniyle, eğitim kurumlarının nicelik ve nitelikte ilgili sorunlarının çözümü kısa vadede mümkün görülmemektedir. Dolayısıyla B.E.D.'leri için de kısa

vadede olmasa da, ileriye dönük olarak sağlıklı bir eğitim ortamının oluşturulması, sağlık ve güvenlik önlemlerinin alınması hususunda gerekli çalışmalar şimdiden başlatılmalıdır.

18. Öğretmen, çocuk ve gençler ile dersle ilgili sorunlara karşı duyarlı hale getirilmelidir. Çocuğun ve gencin eğitimi sadece spor bilimi ve uygulaması açısından değil, çocuğa karşı olan pedagojik bir sorumluluk olarak ele alınmalıdır.
19. Ülkemizde ilköğretim süresinin uzatılması yanında ilköğretim çağındaki tüm çocukların var olan eğitim sistemine çekilmesi gerekmektedir. Bu konuda bedeb eğitimi dersleri bir cazibe unsuru haline getirilebilir. Bu nedenle ilköğretim çağındaki çocukların beden eğitimi ve spora özendirilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılması yoluna da gidilebilir.
20. Öğrenciye dönük beden eğitimi ve sporu tanıtan kitap ve broşürler, öğretmene resimli beden eğitimi ve spor kitapları ve programlar, video eğitim kasetleri, öğretmenin kendini geliştirmesi ve okulda beden eğitimi ve spor ile ilgili düzeneğin kurulmasına yardımcı kaynak kitaplar sağlanmalıdır.
21. Anne-babalar ve öğretmenler; çocuk ve gençlere günlük hayatlarını iyi organize etmeyi öğretmelidir. Dolayısıyla derslerine, spora, dinlenmeye vb. faaliyetlere yeterince zaman ayıran çocuklar hem derslerinde hem de spor yaşantılarında verimli olabilir, ailenin ve öğretmenlerin de olumlu yaklaşımlarını kazanabilirler.
22. Öğrenci velileri ile işbirliği yapılarak, öğrencilerin dengeli beslenmelerinin sağlanması, gerekirse gıda yardımının tekrar başlatılması, veli konferanslarında doktor ve beslenme uzmanlarının konferanslar vermesi, okullarda kullanım tarihi geçmiş sağlık malzemelerinin yenilenmesi gerekmektedir.

23. Beden eğitimi ve spor konusunda toplumu aydınlatmak için kitle iletişim araçlarından yararlanılabilir. Yerel radyo ve televizyon programlarının eğitim ilke ve bütünlüğüne uygunluğu sağlanarak, eğitici, sosyalleştirici, spora yönlendirici, bilgi ve becerileri artırıcı yayınlar yapılması birey ve toplum açısından faydalı olabilir.
24. Okulların yapısına ve koşullarına göre dersin hedeflerine ulaşma düzeyleri aşamalı olarak değerlendirilmelidir. İl ve bölge esasına dayalı program geliştirme komisyonları kurulmalıdır. Diğer taraftan beden eğitimi ve spor alanında yapılacak projelerde M.E.B. ve MEGS ve İzcilik Daire Başkanlığının yetkilileri ve üniversiteler birlikte çalışmalıdırlar.

Araştırma yapacak olanlara öneriler:

1. B.E.P.'lerinin farklı sosyo-ekonomik ve kültürel yapıdan gelen ilköğretim çağındaki çocukların gelişim düzeylerine etkisi araştırılabilir.
2. Engellilerde beden eğitimi ve spor konusu, değişik engel gruplarını kapsayacak şekilde araştırmalara açılarak, bu konuda kurumlar arası işbirliğine gidilebilir.
3. Bu araştırmada, ilköğretim okulları Beden Eğitimi dersi program ve uygulamaları öğretmen ve öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Aynı araştırma yönetici ve velilerin program hakkındaki görüşleri alınarak yapılabilir.
4. “Sağlıklı yaşam için yaşam boyu spor” bilincinin kazandırılmasında kitle iletişim araçlarının etkisi araştırılabilir.

KAYNAKLAR

1. Eserler

BAŞKAN, Mehmet (1988). **İlkokul Müfredat Programı “1968 Yılından Günümüze Kadar Yapılan Değişiklikler”**, Alagöz Yay., Ankara.

BUCHER, Charles A.; Deborah A. WUEST (1987). **Foundations Of Physical Education And Sport**, Times Mirror / Mosby Colloge Publishing, St. Louis-Toronto-Santa-Clara.

CELKAN, Hikmet Y. (1983). **Öğrencilerin Akademik Başarılarına Zihin Dışındaki Faktörlerin Etkisi**, (Yayımlanmamış Doçentlik Tezi) Erzurum.

----- (1993). **Eğitim Sosyolojisi**, Atatürk Üniversitesi Yayınları No: 664, Eğitim Fakültesi Basımevi. Erzurum.

CİCİOĞLU, Hasan (1985). **Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Ortaöğretim**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fak. Yay. 140: 109. Ankara.

ÇÖKER, H. N. (1991). **Ankara İlkokullarında Beden Eğitimi Derslerinin Etkiliğinin Değerlendirilmesi**, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim ABD., (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara.

DOĞAN, Yıldız (1979). **Türk Spor Tarihi**, Eko Matbaası, İstanbul.

ERGÜN, Mustafa (1995) **Bilimsel Araştırmalarda SPSS For Windows**, Ocak Yayın., Minpa Matbaası., Ankara.

ERSOY, Gülgün (1995). **Sağlıklı Yaşam, Spor ve Beslenme**, H.Ü. Yay., Ankara.

ERTÜRK, Selahattin (1994). **Eğitimde “Program” Geliştirme**, Meteksan A.Ş., Ankara.

FİDAN, N.; M. ERDEN (1992). **Eğitime Giriş**, Feryal Matbaacılık, Ankara.

- GALLAHUE, L. David (1982). **Understanding Motor Development In Children**, Jhon Wiley, Sons, Inc. Canada.
- GÖKMEN, Hülya (1981). **Fiziksel ve Devinimsel Gelişimin Zihinsel Gelişim ve Akademik Başarıya Etkisi**, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, (Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- HAZAR, Muhsin (1996). **Beden Eğitimi ve Sporda Oyunla Eğitim**, Tutibay LTD. ŞTİ, Ankara.
- İLHAN, Atilla; Mehmet YAVAŞ (1996). **Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri**, Melisa Matbaası, Bursa.
- İLHAN, Ülkü (1993). **“12-13 Yaş Gruplarındaki Çocukların Analitik Zeka Test Sonuçlarıyla Motor Beceri Test Sonuçları Arasındaki İlişkinin Araştırılması”** Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor ABD., (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- İKİZLER, Can (1994). **Sporda Başarının Psikolojisi**, Alfa Basım Yayın Dağıt., İstanbul.
- JOHNSON, S. B. A. (1986). **Physical Education A Comtemporary Introduction**, E. d: Angela Lumpkin, P. H. D., Times Mirror / Mosby College Publishing St. Lous, Toronto.
- KARAKÜÇÜK, Suat (1997). **Rekreasyon-Boş Zamanları Değerlendirme Kavram Kapsam ve Bir Araştırma**, Seren Ofset, Ankara.
- KILIÇÇI, Yedigir (1989). **Okulda Ruh Sağlığı**, Şafak Ofset-Tipo matbaacılık, Ankara.
- MORGEN, C. T. (1991). **Psikolojiye Giriş**, H.Ü. Psikoloji Bölümleri Yay. No:1, Ankara.
- MURATLI, Sedat (1976). **Antrenman ve İstasyon Çalışmaları**, Beden Eğitimi Öğretmenleri Derneği Yayınları, Pars Matbaası, Ankara.

----- (1997). **Çocuk ve Spor**, Bağırhan Yayınevi, Kültür Matbaası, Ankara.

NICHOLS, B. (1986). **Moving And Learning, The Elemantary School Physical Education Experience**, Times Mirror / Mosby College Publishing., Toronto.

ÖZÇELİK, A. D. (1989). **Eğitim Programları ve Öğretim**, ÖSYM Yayınları 8, Ankara.

ÖZDOĞAN, Berka (1988). **Çocuk ve Oyun Terapisi**, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara.

SANIOĞLU, A. (1992). **İlkokullarda Beden Eğitimi Programlarının Geliştirilmesi**
“Alt Özel Sınıflardaki Eğitilebilir Geri Zekalı Öğrencilerin
Programları, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü,
 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya.

TAMER; Kemal (1988). **Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi**, Anadolu Üniversitesi
 Açıköğretim Fakültesi, A. Üniversitesi Yay. Eskişehir.

TEKİN, Halil (1987). **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**, Uzay Ofset Baskı, Meso
 Yay., Ankara.

TEZCAN; Mahmut (1991). **Eğitim Sosyolojisi**, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara.

TOKSÖZ, İlhan (1991). **Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi IV** (Ders Notları), Edirne.

ÜNVER, Ö; B. TOLAN; I. BULUT; C. DAĞDAŞ (1986). **12-24 yaş Gençlerin Sosyo-**
Ekonomik Sorunları, Gazi Üniversitesi Basın-Yayın Yüksekokulu
 Matbaası, Ankara.

VARIŞ, Fatma (1996). **Eğitimde Program Geliştirme “Teori ve Teknikler”**, Akım
 Kitap Yayın., Ankara.

2. Makaleler

AÇIKADA, C.; E. ERGEN. (1990), **Bilim ve Spor**, Büro-Tek Ofset Mat., Ankara.

AKDENK, M. (1994). “Ortaöğretim Kurumlarında Kredili Sistem Açısından Beden Eğitimi ve Spor Dersleri”, **Spor Bilimleri III. Ulusal Kongresi Bildirileri**, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

AKDENK, M; S. A. AGAOĞLU; O. İMAMOĞLU (1995). “Türkiye’de Engelliler İçin Uygulamalı Spor Eğitimi Modeli”, **Antalya I. Uluslararası Engellilerde Spor Eğitimi Sempozyumu**, T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitimi Dairesi Başk., Yayın No:1997/1.Antalya.

ALICIGÜZEL, İ. (1991). “Özel Kültür İlkokulu’nda Eğitim-Öğretimi Geliştirme Çalışmaları”, **Eğitimde Nitelik Geliştirme (Eğitimde Arayışlar 1. Sempozyum Bildiri Metinleri)**, Kültür Hizmetleri A. Ş., Kültür Koleji Yayınları, No: 1, İstanbul.

ARIKAN, T. (1993). “Çocuk Beden Eğitimi ve Spor”, **Spor Yorum Dergisi**, Yıl: 1, sayı: 3-4.

ASLAN, R. (1979). “Beden Eğitimi Bilgileri”, **Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

BULUT, Işıl. (1995). “Gençliğin Okul Dışı Etkinlikleri”, **Gençliğin Eğitimi ve Sorunları**, TED Yayınları, Ankara.

ÇAMLIYER, Hatice (1992). “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programları ve Öğretmenlik Uygulamalarının Değerlendirilmesi” **Spor Bilimleri II. Ulusal Kongresi Bildirileri**, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

ÇOBANOĞLU Yılmaz; Şevki KOÇ (1994). “İlköğretimde Beden Eğitimi Dersinin Uygulanması”, **Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu**, M.E. Basımevi, Ankara.

- (1993). “İlköğretimde Beden Eğitimi Derslerinin Uygulanmasında Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine İlişkin Bir Araştırma”, **Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu** (16-18 Aralık 1993), Milli Eğitim Basımevi, Manisa.
- DEMİRHAN, Gıyasettin (1992). “Günlük Dersin İşleniş Aşamaları ve Öğretmen Davranışları” **Spor Bilimleri II. Ulusal Kongresi Bildirileri**, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- (1992). “Lise Beden Eğitimi Müfredat Programının Çağdaş Program Geliştirme İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi” **I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- DEMİRPOLAT, Ayşe (1988). “Beden Eğitimi ve Spor İlişkisi”, **Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları**, TED Yay. Ankara.
- DİNÇTÜRK, Seydi (1988), “Beden Eğitimi Etkinliklerinde Karşılaşılan Başlıca Sorunlar”, **Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları**. TED Yay. Ankara.
- ENGLER, H.J.; G. HECKER vd. (1981), “Evalatuon Of A Curriculum İn Physical Education For Primary School Children”, **Physical Education And Evalation**, Schorndorf.
- ENNİSS, C. D; J. ROSS and A. CHEN (1992). “ The Role Of Orientations İn Curricular Decision Making: A Rationale For Teachers’ Goals and Expectations”, **Research Quartery for Exercise and Sport**, Vol. 63, No. 1, Maryland.
- ENNİSS-C. D. (1992). “The Influence of Value Orientations İn Curriculum Decision-Making”, **Quest**, vol 44, Iss 3.
- EVANS-J; D- PENNEY and A- BRYANT (1993). “Improving The Quality Of Physical Education-The Education Reform Act, 1988, And Psysical Education İn England And Wales”, **QUEST**, Vol 45, Iss 3,

- GÖDE, Osman (1992). “Çağdaş Spor Eğitimi ve Türkiye’de Durum”, I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, **I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu** (9-21 Aralık 1991 İzmir), Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- GÖKMEN, Hülya (1988). “Gençlerin Gelişmelerinde Beden Eğitiminin Rolü”, **Ortaöğretim Kurumlarında Beden eğitimi ve Sorunları**, TED Yay. Ankara.
- GRANT-BC. (1992). “Integrating Sport Into The Physical-Education Curriculum In New-Zealand Secondary-Schools”, **Quest**, vol 44, Iss 3
- GÜNDÜZ, Nihat (1988). “Beden Eğitiminde Öğrencilerin Değerlendirilmesi”, **Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları**, TED. Yayınları, Ankara.
- HASIRCI, Seyhan; Metin YILDIRIM (1992). “Okullarda Spor Dersi ve Spor Öğretmeninin Niteliği” **I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu** (9-21 Aralık 1991 İzmir), Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- KARAGÖZ, Savaş; Hasan ŞAHİN (1993). “Öğretmen-Yönetici-Veli ve Müfettişlerin ‘İlkokul Programı’ Hakkındaki Görüşleri” **Eğitim ve Bilim Dergisi**, cilt: 17, sayı: 88.
- KASAP; Hasan (1990). “Sporda Yetenek Seçimi ve Ülkemizdeki Durum” İstanbul: Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, **Spor Bilim Dergisi**, Yıl: 1, sayı: 3-4.
- KOÇ, Nizamettin (1986). “Öğrenci Gelişiminin Değerlendirilmesi”, **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, Cilt 19, Sayı. 1-2.
- KOÇ, Şevki (1988). “Ortaöğretimde Beden Eğitimi Etkinliklerine Genel Bir Bakış: yeni Yaklaşım ve Uygulamalar”, **Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları**, TED. Yay., Ankara.

- (1993). “Günümüzde Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilme Biçimi ve İşlevi” **Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi İzmir 1. Eğitim Kongresi Bildirileri** (25-26-27 Kasım 1991), Buca Eğit. Fak. Yay., İzmir.
- (1994). “Değişik Kesimlerin Okul Beden Eğitimi Konusundaki Görüş ve Değerlendirmelerine İlişkin Bir Araştırma” **Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu** (16-18 Aralık 1993), Milli Eğitim Basımevi, Manisa.
- KOÇYİĞİT, Fuat; Füsün ÖZTÜRK (1992). “İlkokul ve İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi Uygulama Sorunu, **1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- KORUÇ, Ziya; Perican BAYAR (1992). “Açık Okul Sisteminde Spor Dersleri ve Spor Öğretmeninin Konumu”, **I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu** (9-21 Aralık 1991 İzmir), Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- MENGÜTAY, Sami (1990). “İlkokul Çocuklarının Gelişim Özellikleri ve Fiziksel Eğitim” **Spor Bilim Dergisi-2**, Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Yay, İstanbul.
- MURATLI, Sedat; Dilara ÖZER ve Filiz BELER (1996). “Mini Basketbolda (6-12 Yaşlar Arası) Pedagojik Yaklaşım”, **Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’nda 94-95 Eğitim Döneminde Verilen Konferanslar**, Gençlik Kitabevi, Antalya.
- NELSON, M.A.(1995). “Gelişimsel Beceriler ve Çocuk Sporları”, **Spor ve Tıp Dergisi**, Ocak 3/1.
- ORHUN, A. (1990). “Okul Beden Eğitimi ve Sporunda Yeni Didaktik Yaklaşımlar”, **Spor Bilimleri 1. Ulusal Sempozyumu Bildirileri**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

- (1993). “İlk ve Ortaöğretim Okullarında Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programının Çağdaşlık Boyutu”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi İzmir 1. Eğitim Kongresi Bildirileri** (25-26-27 Kasım 1991), Buca Eğit. Fak. Yay., İzmir.
- ÖZBEN, Şuheda (1992). “Çocuğun Gelişiminde Hareket ve Oyunun Önemi”, TC: MEB., Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Daire Başkanlığı; **I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu** (9-21 Aralık 1991 İzmir), Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- ÖZENER, Rona (1988). “Beden Eğitiminde Tesis, Araç-Gereçlerin Yeri ve Önemi”, **Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları**, TED. Yayınları, Ankara.
- ÖZER, Dilara; F. BELER (YAYLACI) ve A. TANYOLAÇ (1995). “Antalya İlinde Yaşayan Engellilerin Eğitim, Sosyo-Kültürel ve Sportif Etkinliklere Katılma Durumlarını.”, **Antalya I. Uluslararası Engellilerde Spor Eğitimi Sempozyumu**, T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitimi Dairesi Başk., Yayın No:1997/1.Antalya.
- ÖZER, Dilara; F. BELER (YAYLACI) (1997). “Okulöncesi Eğitim Kurumlarına Devam eden 0-6 Yaş Çocuklarının Eğitim Olanaklarının Araştırılması”, **10. YA-PA Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri** (Mayıs 1995), Kocaeli Ofset Bas. İstanbul.
- ÖZYİĞİT, Cafer (1992). “Hareket”, **1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- RASEN, Pierre R; Demet ÖNGEN (1993). “Oyunun Değeri”, **Eğitim ve Bilim Dergisi**, cilt: 17, sayı: 88.
- SÖNMEZ, Gülseren (1992). “Beden Eğitiminde Alt Yapıdan Başlamak” **I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu** (9-21 Aralık 1991 İzmir), Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

- ŞEN, Hamdiye (1995). "Alt özel Sınıflarda ve Bağlı Bulundukları Okullardaki Beden Eğitimi Derslerinin uygulanışı ve Beklentilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Öğretim Modeli", **Antalya I. Uluslararası Engellilerde Spor Eğitimi Sempozyumu**, T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitimi Dairesi Başk., Yayın No:1997/1, Antalya.
- TAN, Mine (1979). "Çocuğun Cinsiyetine Göre Ailenin Başarıya Etkisi", **A.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt 12, Sayı 1-4, Ankara.
- TINNING-R; L- FITZCLARENCE (1992). "Postmodern Youth Culture and the Crisis in Australian Secondary-School Pshysical-Education", **Quest**, Vol 44, Iss 3.
- TUNCAY, Hadi (1992). "Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor", **1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- VERTINSKY-P. A. (1992). "Reclaiming Space, Revisioning the Body-The Quest For Gender-sensitive Psysical Education", **QUEST**, Vol. 44, Iss 3.
- WIEGEND, M. (1978). "Soziale Integration Als Abhangige Variable", **Schülerbeuteilung und Schülerverhaltensweisen**, Köln.
- YAKA, Aydın (1992). " 'Eğitimde Bütünlük' Kavramı Açısından Okullarda Beden Eğitiminin Yeri ve Önemi", **1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- YANPAR, Tuğba (1993). "Ankara İlkokullarındaki İkinci Devre (4-5. Sınıf) Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleği ve Konu Alanlarıyla İlgili Görüşleri" **Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 9, Ankara.
- YILDIRAN, İbrahim; Azmi YETİM (1994). "Ortaöğretim Beden Eğitimi Dersinin Öncelikli Amaçları Üzerine Bir Araştırma", **Spor Bilimleri III. Ulusal Kongresi Bildiri Özetleri**, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu Yayını, Ankara.

3. Bakanlık Yayınları

T.C. M.E.B. (1968). **İlkokul Programı**, MEB. Yay. Ankara.

----- (1983). **İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Uygulamaları Yönergesi**, “1983-84 Öğretim Yılı”, Beden Eğitimi ve İzcilik Daire Başkanlığı, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

----- (1984). **Spor Gelişim Çalışmaları Yönergesi ve 1984 Programları**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

----- (1988) **İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları**, M. E. Basımevi, Yay. No: 826., İstanbul.

----- (1991). “Okul Spor Kolları Yönetmeliği”, **Tebliğler Dergisi**, Sayı:2336, S:219.

----- (1993). **İlköğretim Okulları-Ortaokullar-Lise ve Dengi Okullarda Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders içi ve Ders Dışı Çalışmaları Talimatı**, Beden Eğitimi ve İzcilik Daire Başkanlığı, Milli Eğitim Bas., Ankara.

----- (1993). **Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği**, İlköğretim Genel Müdürlüğü, M.E.B. Basımevi, İstanbul.

----- (1995). **İlkokul Programı**, MEB. Yay., No: 2847, Ankara.

----- (1995). **İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları**, M.E. Basımevi, İstanbul

----- (1995). **Ortaokul Programı**, MEB. Yay. Ankara.

----- (1995). **15. Milli Eğitim Şurası Ön Komisyon Raporları**, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Şura Genel Sekreterliği, Ankara.

----- (1997). **Sekiz Yıllık Kesintisiz Zorunlu İlköğretim (29 Aralık 1997)**, Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanı, Ajans-Türk Basın ve Basım Aş., Ankara.

EKLER

1. Ek-1. İzin onayı

T.C
USAĞ VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI: B.08.4.MEM.4.64.00.06/300-
KONU: Anket Uygulaması

17.06.97* 08602

VALİLİK MAKAMINA

Usak Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim Görevlisi Filiz YAYLACI'nın ilkokul ve ilköğretim okullarında Çocugun Gelişimi Açısından Değerlendirilmesi hakkında anket uygulamasını 17-20 Haziran 1997 tarihlerinde uygulamak istediği hakkındaki 17.06.1997 tarihli dilekçesi ilisikte sunulmuştur.

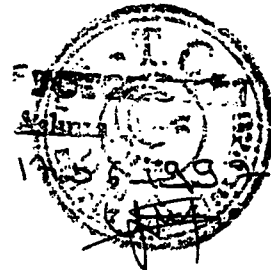
Söz konusu anketin belirtilen okullarımızda uygulanması Dairemizce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Tevfik ATASOY
Milli Eğitim Müdürü

O L U R.

17/06/1997
İsmail HAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

2. Ek-2. Anket formları

İLKÖĞRETİM OKULLARI BEDEN EĞİTİMİ DERSİ PROGRAM ve UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

SAYIN MESLEKTAŞIM,

Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri, Milli Eğitimin Temel Amaçları doğrultusunda; çocuk ve gençlerin bedensel, zihinsel, duygusal, sosyal ve kültürel gelişimlerinin yanı sıra performans sporu için alt yapı oluşturma ve demokratik davranış alışkanlıkları gibi özelliklerin kazandırılıp geliştirilmesi açısından da önemli olduğu kabul edilmektedir.

Ancak Beden Eğitimi programının uygulamada yeteri kadar anlaşılmadığı ve kendi içinde bazı tutarsızlıkların olduğu gözlem ve araştırma sonuçlarından elde edilmiştir.

Bu nedenle, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalında doktora tezi olarak “İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi Program ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi” konulu bir araştırma planlanmıştır. Bu araştırma için gerekli olan verilerin Anket Formu ile toplanması uygun görülmüştür.

Her bölümün başında o bölüme ait kısa bir açıklama yer almaktadır. Bu açıklamaları ve soruları dikkatle okuyup; durumunuza en uygun seçeneği işaretleyiniz veya görüşlerinizi yazınız.

Anket üzerine isminizi yazmayınız. Bu araştırmadan sağlıklı sonuçlar alınabilmesi için bütün soruları içtenlikle cevaplandırmanız gerekmektedir. Ankete vereceğiniz cevaplar, yukarda açıklanan amaçlar dışında, başka hiç bir amaç için kullanılmayacaktır.

LÜTFEN HİÇ BİR SORUYU BOŞ BIRAKMAYINIZ! İşbirliğiniz ve bu araştırmaya katkınız için şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla...

Öğr. Grv. Filiz YAYLACI

ÖĞRETMENLER İÇİN ANKET FORMU

Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek
 Branşınız: () Sınıf Öğretmeni () Beden Eğitimi Öğretmeni
 Meslekteki kıdeminiz: (.....) Yıl
 Mezun olduğunuz okul:.....

Aşağıda İlköğretim Okullarında uygulanmakta olan Beden Eğitimi dersi program ve uygulamalarına ilişkin bazı sorular yer almaktadır Lütfen ilgili yerleri işaretleyiniz veya yazınız.

1. Uygulamakta olduğunuz Beden Eğitimi Programına genel olarak baktığınızda en çok;
 - A) Fiziksel yani psikomotor gelişimini desteklemektedir.
 - B) Duygusal ve sosyal gelişimini desteklemektedir.
 - C) Zeka gelişimini ve zihinsel gelişimini desteklemektedir.
 - D) Öğrencilerin tüm gelişimini desteklemektedir.
 - E) Başka varsa yazınız:.....
2. 1968 programından farklı olarak; 1987 yılında uygulamaya geçen ilköğretim okulları Beden Eğitimi dersi öğretim programının, öğrencilerin gelişimi açısından getirdiği yenilik aşağıdakilerden hangisidir?
 - A) Hedefler geliştirilmiştir.
 - B) Konularda değişiklikler olmuştur.
 - C) Çocuğun seviyesine uygun faaliyet örneklerine yer verilmiştir.
 - D) Öğretmene rehberlik yapacak açıklamalar yapılmıştır.
 - E) Başka varsa yazınız:.....
3. Programın, çocuğun gelişimiyle ilgili amaçlar, ilkeler ve açıklamalar bölümü kendi içinde tutarlılık gösteriyor mu?
 - A) Tutarlıdır
 - B) Tutarsızdır
 - C) Kararsızım
 - D) Bu konuda bilgim yok
4. Programda çocuğun sosyal, psikolojik, zihinsel ve fiziksel özelliklerin nasıl geliştirileceğine ilişkin açıklamalara yer verilmiş midir?
 - A) Yer verilmiş
 - B) Yer verilmemiş
 - C) Henüz incelemedim.
 - D) Yer verilmiş ancak yeterli değil.
 - E) Başka varsa yazınız:.....
5. Program uygulanırken genel olarak çocuğun gelişimine etkisi ne yöndedir?
 - A) Olumludur.
 - B) Olumsuzdur.
 - C) Hiç bir etkisi yoktur.
 - D) Kararsızım.
 - E) Başka varsa yazınız:.....
6. Programda geçen (beden eğitimi, spor, dayanıklılık, sürat, esneklik vb.) kavramlar açık ve anlaşılır mı?
 - A) Bu kavramlarla ilgili açıklama yoktur.
 - B) Beden eğitimi alanından mezun olanlar anlayabilir.
 - C) Bu kavramların derste nasıl kullanıldığını ve ne anlama geldiğini bilmiyorum.
 - D) Bu kavramların geçtiği hedefleri kazandıramıyorum.
 - E) Başka varsa yazınız:.....

7. Programda, çocuğun gelişimiyle ilgili ilkeler ne derecede göz önünde bulundurulmuştur?
- A) Hiç dikkate alınmamıştır.
 B) Sadece fiziksel gelişiminde dikkate alınmıştır.
 C) Günümüz çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır.
 D) Çocuğun gelişimini engellemektedir.
 E) Başka varsa yazınız:.....
8. Beden Eğitimi Dersinde çocuk gelişimiyle ilgili bu ilkelerden yararlanabiliyor musunuz?
- A) Yararlanıyorum ve çok faydalı buluyorum
 B) Yararlanamıyorum çünkü anlaşılır değil
 C) Yeterli bilgi olmadığı için yararlanamıyorum
 D) Bu tür bilgilerden yararlanmıyorum.
 E) Başka varsa yazınız:.....
9. Programda çocuk ve gençlerin yaş, cinsiyet, ilgi, yetenek ve seviyelerine göre nasıl bir seçim veya yönlendirme yapılacağına ilişkin açıklama yapılmış mıdır?
- A) Cinsiyete göre nasıl bir seçim ve yönlendirme yapılacağı açıklanmıştır.
 B) Yaş gruplarına göre nasıl bir seçim ve yönlendirme yapılacağı açıklanmıştır.
 C) İlgi ve ihtiyaçlarına göre nasıl bir seçim ve yönlendirme yapılacağı açıklanmıştır.
 D) Yeteneklere göre nasıl bir seçim ve yönlendirme yapılacağı açıklanmıştır.
 E) Başka varsa yazınız:.....
10. Programda özürlü (çeşitli engel gruplarına yönelik) öğrencilerin eğitimiyle ilgili açıklamalar yeterli midir?
- A) Yeterli bir açıklama yapılmıştır
 B) Özürlü (engelli) öğrencilerle ilgili açıklama yoktur.
 C) Sağır öğrencilerin eğitimi yanında diğer engel gruplarına da yer verilmemiştir.
 D) Üstün yetenekli öğrencilerin eğitime ilişkin açıklamalara yer verilmelidir.
 E) Başka varsa yazınız:.....
11. Fiziksel alanda en çok hangi hedefin kazandırılıp geliştirilmesine özen gösterirsiniz?
- A) Fiziksel açıdan mükemmel bir vücut elde etmek
 B) Temel motorsal (kuvvet, sürat, esneklik vb.) özellikleri geliştirmek.
 C) Solunum ve dolaşım sistemini geliştirmek.
 D) Ritim duygusunu geliştirmek
 E) Başka varsa yazınız:.....
12. Sosyal alanda en çok hangi hedefin kazandırılıp geliştirilmesine özen gösterirsiniz?
- A) Toplumsal kurallara uyma B) Demokratik tutum geliştirme
 C) Disiplinli olma D) Lidere uyma ve liderlik özelliği gösterme
 E) Başka varsa yazınız:.....

13. Duygusal (ruhsal) alanda en çok hangi hedefin kazandırılıp geliştirilmesine özen gösterirsiniz?
 A) Kendine güven, cesaret vb. kişilik gelişimini sağlamak
 B) Başarı ve başarısızlığa karşı olumlu tutum geliştirme
 C) Yardımlaşma ve işbirliği duygusunu geliştirme
 D) “Sportmence” davranış alışkanlığı kazandırma
 E) Başka varsa yazınız:.....
14. Zihinsel alanda en çok hangi hedefin kazandırılıp geliştirilmesine özen gösterirsiniz?
 A) Yaratıcı özelliklerini kullanma
 B) Eleştireci düşünebilme
 C) Fiziksel aktivitelerin rolünü anlamaya ve dünyanın diğer kültürlerini tanımayabilme.
 D) Bilinçli tüketim yapma yollarını
 E) Başka varsa yazınız:.....
15. Size göre bu gelişim alanlarından en çok hangisinin çocukta gelişmesi hedeflenmelidir?
 A) Fiziksel B) Duygusal C) Sosyal D) Zihinsel
 E) Başka varsa yazınız:.....
16. Beden eğitimi programında yer alan hedefler gerçekleştirilebilir mi?
 A) Gerçekleştirilebilir.
 B) Öğrencinin seviyesine uygun değil
 C) Sahip olduğumuz imkanlarla asla gerçekleştirilemez.
 D) Bulduğumuz çevre / coğrafi bölgeye uygun değil.
 E) Başka varsa yazınız:.....
17. Hedeflerde öğrencilerin gelişim ihtiyaçları ve beklentileri dikkate alınmış mıdır?
 A) Dikkate alınmıştır. B) Dikkate alınmamıştır
 C) Kısmen dikkate alınmıştır. D) Bu konuda öğrenciye söz hakkı vermemektedir.
 E) Başka varsa yazınız:.....
18. Beden Eğitimi Programı, çocuğun gelişim düzeyleri ile hedefler birbirleriyle uygunluk ve paralellik göstermemektedir. Bunun nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?
 A) Beden eğitimi programının hedefleri çocuğun gelişimine uygun değildir.
 B) Fiziksel şartlar hedeflere ulaşmayı engellemektedir.
 C) Her çocuk için hedefler uygun değildir.
 D) Hedeflerin bazılarını ulaşmak çok zordur.
 E) Başka varsa yazınız:.....
19. Beden Eğitimi Programında çocuk ve gençlerin zihinsel, psikomotor, fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimlerini sağlayacak hedef cümlelerine yer verilmiş midir?
 A) Yer verilmiştir.
 B) Yer verilmemiştir.
 C) Genel ifadeler şeklinde verildiğinden yetersizdir.
 D) Daha çok ayrıntıya inildiğinden anlaşılamamaktadır.
 E) Başka varsa yazınız:.....

20. Beden Eğitimi Programında çoğu hedef cümlesinin sonunda “geliştirebilir” ifadeleri yer alıyor. Her sınıf düzeyinde bu hedefler aşamalı olarak çocukta geliştirilebiliyor mu?
 A) Aşamalı olarak geliştirilebiliyor.
 B) Aşamalı olarak geliştirilemiyor.
 C) Düzenli olarak bu ders yapılmadığı için aşamalı olarak geliştirilemiyor.
 D) Hedefler aşamalı olarak yer almıyor.
 E) Başka varsa yazınız:.....
21. Beden Eğitimi Dersinde çocukların hedeflere ulaşp ulaşmadığı gözlenebilir ve ölçülebilir mi?
 A) Gözlenemez. B) Sadece ölçülebilir.
 C) Gözlenebilir ancak ölçülemez. D) Gözlenebilir ve ölçülebilir.
 E) Başka varsa yazınız:.....
22. Hedefler ile öğrencilerin performans düzeyleri arasında tutarlılık var mı?
 A) Tutarlıdır. B) Tutarsızdır.
 C) Kararsızım D) Bilmiyorum
 E) Başka varsa yazınız:.....
23. Hedeflerin gerçekleşmesini engelleyen en önemli faktör aşağıdakilerden hangisidir?
 A) Program B) Öğretmen
 C) Veli D) Okul müdürü
 E) Başka varsa yazınız:.....
24. Hedef davranışlarda; zihinsel, bedensel, sosyal vb. özelliklerin nasıl geliştirileceği açık ve anlaşılır mıdır?
 A) Hedef davranışlar açık ve anlaşılırdır.
 B) Hedef davranışları dikkate almıyorum.
 C) Hedef davranışları anlamakta zorlanıyorum
 D) Hedef davranışlar açık ve anlaşılır değildir.
 E) Başka varsa yazınız:.....
25. Beden eğitimi dersi hedeflere uygun olarak işlenebiliyor mu?
 A) Dersin hedeflerine uygun olarak işleniyor.
 B) Dersin hedefleri dışında başka faaliyetler yapılıyor.
 C) Dersin hedeflerine göre bazen uygun işleniyor.
 D) Dersin hedefleri dikkate alınmadan işlenmiyor.
 E) Başka varsa yazınız:.....
26. Programda yer alan eğitim durumları (konular ve öğretim yöntemleri) ile ölçme ve değerlendirme hakkında yapılan açıklamalar, hedeflere ulaşmak için yeterli midir?
 A) Yeterli B) Yetersiz
 C) Kısmen D) Bu konuda fikrim yok.
 E) Başka varsa yazınız:.....
27. Ders süresi hedeflerin gerçekleştirilmesi için yeterli mi?
 A) Yetersizdir. B) Ders süresi artırılmalıdır.
 C) Ders süresi aynı kalmalıdır. D) Ders süresi biraz azaltılmalıdır.
 E) Başka varsa yazınız:.....

28. Çocuğun gelişimine uygun hedeflere ulaşmanızda kendinizi yeterli hissediyor musunuz?
- A) Kendimi yeterli hissediyorum ancak araç-gereç olmadığı için programın öngördüğü çalışmaları yapamıyorum.
- B) Hareketlerin öğretiminde kendimde bilgi eksikliği görüyorum.
- C) Yaşlı olduğum (kilolu, rahatsız vb.) için hareketleri göstermede yararlı olamıyorum
- D) Ders konularına ilgim az, bu nedenle ciddi olarak çalışma yapamıyorum.
- E) Başka varsa yazınız:.....
29. Öğrenciler gelişim (boy ve kilo) açısından genel olarak normal midir?
- A) Genel olarak normaldir.
- B) Genel olarak çocuklarda gelişim geriliği gözlenmektedir.
- C) Genel olarak özürlü (engelli) öğrenci sayısı fazladır.
- D) Genelde beslenme bozukluklarına rastlanmaktadır.
- E) Başka varsa yazınız:.....
30. Program, çocuğun bedensel gelişimini sağlıklı bir şekilde destekliyor mu?
- A) Tamamen destekliyor. B) Desteklemiyor.
- C) Büyütmesine ve gelişmesine zarar veriyor. D) Kısmen destekliyor.
- E) Başka varsa yazınız:.....
31. Beden eğitimi dersinde öğrencilerin gelişim ihtiyaçlarını ve beklentilerini, günlük plan veya yıllık plan yaparken dikkate alıyor musunuz?
- A) Günlük planda dikkate alıyorum.
- B) Yıllık planda dikkate alıyorum.
- C) Hem yıllık hem de günlük planda dikkate alıyorum.
- D) Günlük ve yıllık planı kendime göre hazırlıyorum.
- E) Başka varsa yazınız:.....
32. Öğrencileriniz Beden Eğitimi dersini önemsiyor ve seviyorlar mı?
- A) Pek önemli bulmuyorlar
- B) Beden eğitimi dersinin yapılması için ısrar ediyorlar
- C) Beden eğitimi dersi bittiği halde ayrılmak istemiyorlar
- D) Disiplinli davrandığım için bu dersten korkuyorlar
- E) Başka varsa yazınız:.....
33. Engelli öğrenciler Beden Eğitimi dersinde,
- A) Seyirci olarak izlerler.
- B) Teorik derslere katılırlar.
- C) Normal öğrencilerle birlikte derse katılırlar.
- D) Kendi özel işlerine yardım ederler
- E) Başka varsa yazınız:.....
34. Beden eğitimi dersinin amaçlarına ulaşan çocuklar diğerlerine kıyasla;
- A) Zihinsel gelişim ve davranışlar yönünden farklıdır.
- B) Sosyal gelişim ve davranışlar yönünden farklıdır.
- C) Duygusal gelişim ve davranışlar yönünden farklıdır.
- D) Beceriler ve ilgiler yönünden farklıdır.
- E) Fiziksel gelişim ve sağlık yönünden farklıdır.

35. Bu dersin sonunda öğrencilerde gözlediğiniz gelişim farklılıklarını herhangi bir kişisel dosya veya fişlere kaydediyor musunuz?
 A) Düzenli olarak kaydediyorum
 B) Bazen kaydediyorum
 C) Hiç kaydetmiyorum.
 D) Dönemin sonunda hatırımda kaldığı kadar kaydediyorum.
 E) Başka varsa yazınız:.....
36. Öğrencilerin bu derse aktif olarak katılmaları onların okul başarısını nasıl etkiliyor?
 A) Başarıyı artırıyor. B) Başarıyı düşürüyor.
 C) Başarıyı etkilemiyor. D) Kararsızım / Bilemiyorum.
 E) Başka varsa yazınız:.....
37. Çocukların bireysel olarak veya grup içindeki tutum ve davranışlarında değişiklik oldu mu?
 A) Sosyalleşmesine yardım etti. B) Arkadaş sayısı arttı.
 C) Daha girişken oldu. D) Paylaşma ve yardımlaşma duygusu arttı
 E) Başka varsa yazınız:.....
38. Tesis, malzeme, saha, araç-gereçler çocukların boylarına ve seviyelerine uygun mu?
 A) Çocukların seviyesine uygun malzeme yok.
 B) Her şey çocukların boyuna ve seviyesine uygundur.
 C) Okulda hiç malzeme, araç-gereç yok.
 D) Alınması için ilgililerle iletişim halindeyiz.
 E) Başka varsa yazınız:.....
39. Öğrencilerinizden ders saatlerinin artırılmasına yönelik bir talep geliyor ise sizin bu konudaki önerileriniz nelerdir?
 A) Her gün bir saat olmalıdır. B) Her gün 2 saat olmalıdır.
 C) Öğretmen ve öğrencilerin isteğine bırakılmalıdır. D) Her gün 3 saat olmalıdır.
 E) Başka varsa yazınız:.....
40. Öğrencilerin sağlık durumları düzenli olarak denetleniyor mu?
 A) Yılda bir kez doktor kontrolünden geçiyorlar.
 B) Yılda iki kez doktor kontrolünden geçiyorlar.
 C) Doktor kontrolüne gerek yoktur.
 D) Velilerin çocuklarını doktora götürmeleri isteniyor.
 E) Başka varsa yazınız:.....
41. Beden eğitimi dersinde yeterli sağlık ve güvenlik önlemleri alınıyor mu?
 A) Her derste buna dikkat ediyorum.
 B) Ders araç-gereçleri ve malzemeler uygun değil.
 C) Okul bahçesi güvenli değil.
 D) Dersler sınıfta yapıldığı için çocukların sağlığını tehdit ediyor.
 E) Başka varsa yazınız:.....

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ İÇİN

ANKET FORMU

Açıklama:

İlköğretim okullarında öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak yeni bir program oluşturmak için, siz sevgili öğrencilerimizin görüşlerine başvurmaya karar vererek bu anketi hazırladık.

Ankette yer alan sorular Beden Eğitimi dersinin okulunuzda uygulanmasıyla ilgilidir. Dolayısıyla cevaplandırırken sadece kendi okulunuzun özelliklerini dikkate alarak cevaplandırmanız toplanan bilgilerin doğruluğunu artıracaktır.

Anket sorularını cevaplandırırken dikkatle okuyunuz. Sorularda durumunuza ve görüşünüze en uygun seçeneğin başına (X) ÇARPI işareti koyunuz.

Anket üzerine isminizi yazmayınız.

LÜTFEN HİÇ BİR SORUYU BOŞ BIRAKMAYINIZ!

Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Öğr. Grv. Filiz YAYLACI

- Cinsiyetiniz : () Kız () Erkek
- Yaşınız :
- Kilonuz :
- Boyunuz :
- Beden eğitimi dersinde yapılan hareket ve oyunların daha çok sevilmesi için ne yapılmalıdır?
 - () Çok sayıda yarışma düzenlensin
 - () Basketbol, voleybol, hentbol, futbol gibi sporlara daha fazla önem verilsin
 - () Çalışmalar müzik eşliğinde yapılsın
 - () Yeterli sayıda top, malzeme sağlansın.
 - () Derste herkes serbest bırakılsın, istediğimiz oyunları oynayalım.
 - () Başka varsa yazınız.....
 - Beden eğitimi dersinde öğretmenin bizden yapmamızı istediği hareketler;
 - () Çok Kolay () Bazen kolay () Çok zor
 - Beden eğitimi dersinde en çok hoşunuza giden hareket, oyun ve spor türü aşağıdakilerden hangisidir?
 - () Basketbol () Futbol () Koşu, atlama () Voleybol
 - () Başka varsa yazınız.....
 - Beden eğitimi dersinde hiç sevmediğiniz hareket, oyun ve spor türü aşağıdakilerden hangisidir?
 - () Kasa-minder hareketleri () Halk oyunları () Sağa-sola dön komutları
 - () Başka varsa yazınız.....

5. Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin size en çok sağladığı yarar aşağıdakilerden hangisidir?
 () Boyumun uzamasını sağlıyor. () Arkadaşlarımla ilişkilerim güçleniyor.
 () Sağlıklı bir yaşam sağlıyor. () Boş zamanlarımı değerlendiriyorum.
 () Başka varsa yazınız.....
6. Beden eğitimi öğretmeninin herkesin sevdiği bir öğretmen olması için hangi özellikleri bulunmalıdır?
 () Öğrencilerle ilgilenen bir kişi olsun () Disiplinli olsun
 () Öğrencilere arkadaş gibi davransın. () Dersini sevdiren bir kişi olsun
 () Başka varsa yazınız.....
7. Okulunuzda tüm malzemeler, oyun sahası vb. imkanlar yeterli mi?
 () Evet () Hayır
8. Okuldaki spor malzemeleri boyunuza ve seviyenize uygun mu?
 () Evet () Hayır
9. Sizce sportif faaliyetlerde bulunan bir öğrencinin derslerdeki başarısı düşer mi?
 () Evet () Hayır
10. Beden eğitimi derslerinde;
 () Not verilmelidir. () Not verilmemelidir.
11. Aileniz beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılmanızı destekliyor mu?
 () Evet () Hayır
12. Beden eğitimi ders saatlerinin artırılmasını ister misiniz?
 () Evet () Hayır
13. Beden eğitimi ve spor derslerinden beklentileriniz nelerdir?
 () Yeni arkadaşlar edinmek
 () İlerde sporcu olup çok para kazanmak
 () Boş zamanlarımda daha çok oyun oynamak
 () Okulda herkesin tanıdığı biri olmak
 () Başka varsa yazınız.....